

ΚΑΤΑ

- 1.** Του «Ελληνικού Δημοσίου», νομίμως εκπροσωπούμενου υπό του Υπουργού των Οικονομικών, κατοικοεδρεύοντος στην Αθήνα, (οδός Νίκης 5-7, Πλατεία Συντάγματος).
- 2.** Του Ν.Π.Δ.Δ. με την επωνυμία «Περιφέρεια Αττικής», που εδρεύει στην Αθήνα (Λεωφόρο Συγγρού αρ. 15-17) και εκπροσωπείται νόμιμα.
- 3.** Του Ν.Π.Δ.Δ. ΟΤΑ, με την επωνυμία «Δήμος Μαραθώνος», που εδρεύει στον Μαραθώνα Αττικής (οδός Οινόης αρ. 6) και εκπροσωπείται νόμιμα.

Α. ΠΡΩΤΟΦΑΝΗΣ ΦΟΝΙΚΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΤΤΙΚΗ:

Την 23^η Ιουλίου 2018, ημέρα Δευτέρα και κατά τις απογευματινές ώρες, έλαβε χώρα στην Ανατολική Αττική και ειδικότερα στους Δήμους Πεντέλης – Μελισσίων, Μαραθώνος και Ραφήνας – Πικερμίου, πρωτοφανής φονική τραγωδία και καταστροφή, λόγω της εκδηλωθείσης εκεί πολύ μεγάλης πυρκαγιάς. Η τραγωδία αυτή χαρακτηρίστηκε ως μία από τις μεγαλύτερες στο κόσμο και ειδικότερα σε ανθρώπινα θύματα η δεύτερη παγκοσμίως των τελευταίων ετών. Επίσης, πρόκειται για μία πρωτοφανή πολύνεκρη τραγωδία, που συγκίνησε και συγκλόνησε όλη την Ελλάδα και όλη την ανθρωπότητα, τα δε ΜΜΕ στη χώρα μας και παγκοσμίως ασχολήθηκαν, επί πολλές ημέρες και σε ιδιαίτερα μεγάλη έκταση και επεσήμαναν και ανέδειξαν τις τεράστιες και εγκληματικές ευθύνες των αρμοδίων του Κρατικού Μηχανισμού και του πρώτου και δεύτερου βαθμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης της περιοχής. Υπήρξαν, δυστυχώς, τραγικές και δραματικές εικόνες κόλασης και φρίκης, αλλά και πρωτοφανείς και εγκληματικές παραλείψεις και λάθη των αρμοδίων και επιφορτισμένων με το

μέγιστο και ευαίσθητο θέμα της πολιτικής προστασίας της χώρας και των κατοίκων της.

Πρόκειται για μία βιβλική, στην κυριολεξία, καταστροφή και τραγωδία, ο απολογισμός της οποίας, μέχρι σήμερα, είναι:

1. Βρήκαν τραγικό θάνατο, κάτω από τραγικές, απάνθρωπες και δραματικές συνθήκες κόλασης, εκατό (100) συνάνθρωποί μας.

2. Πολλοί άλλοι συνάνθρωποί μας νοσηλεύτηκαν ή νοσηλεύονται ακόμη σε διάφορα Νοσοκομεία της Αττικής και μάλιστα οι περισσότεροι από αυτούς σε πολύ κρίσιμη κατάσταση και εκ των οποίων πολλοί, δυστυχώς, κατέληξαν λόγω των τραυμάτων τους και άλλοι εξήλθαν του Νοσοκομείου με πολύ σοβαρά σωματικά και ψυχολογικά τραύματα.

3. Κάηκαν στην περιοχή της Ανατολικής Αττικής χιλιάδες στρέμματα δασικών εκτάσεων (12.600 στρέμματα περίπου).

4. Κατεστράφησαν πολλές χιλιάδες μόνιμων ή εξοχικών κατοικιών και άλλων κτισμάτων (υπολογίζονται σε πάνω από 1.600 κτήρια), όπως και πολλών αυτοκινήτων.

5. Καταστράφηκαν, σχεδόν ολοσχερώς, οι παραθεριστικοί οικισμοί στο Μάτι Αττικής, στο Νέο Βουτζά και στη Ραφήνα, οδηγώντας τους κατοίκους τους στην απόγνωση, λόγω των τρομακτικών λαθών και παραλείψεων του Κρατικού Μηχανισμού και των αρμοδίων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Για την πρωτόγνωρη και βιβλική αυτή καταστροφή, υπάρχουν, ασφαλώς, τεράστιες ποινικές και αστικές (και άλλες) ευθύνες των αρμοδίων και επιφορτισμένων οργάνων του κρατικού μηχανισμού και της αυτοδιοίκησης (πρώτου και δεύτερου βαθμού) για την πρόληψη, διαχείριση και αντιμετώπιση τέτοιων σοβαρών κρίσεων και έκτακτων φυσικών φαινομένων (όπως, πυρκαγιών, σεισμών, πλημμυρών κ.λ.π.), που έχουν σχέση με τον ευαίσθητο τομέα της Πολιτικής Προστασίας της χώρας μας.

Υπάρχει, από την πρώτη στιγμή, της εκδήλωση της φωτιάς στην περιοχή Νταού Πεντέλης του Δήμου Πεντέλης – Μελισσίων, και ιδίως εκεί κατά τις πρώτες στιγμές της εκδήλωσης, μέχρι την ολοκλήρωση της καταστροφής, εγκληματική έλλειψη ενεργοποίησης όλων των αρμοδίων οργάνων και ιδίως δεν εφαρμόστηκαν οι ρητά προβλεπόμενες σχετικές διατάξεις για την πολιτική προστασία. Από την αρχή θα πρέπει να τονισθεί (και εξειδικεύεται λεπτομερέστερα κατωτέρω), ότι στη χώρα μας έχει θεσμοθετηθεί σταδιακά μία από τις καλύτερες νομοθεσίες στην Ευρώπη για την Πολιτική Προστασία, αλλά, δυστυχώς, κατά τις κρίσιμες εκείνες ώρες (22 και 23/7/2018) αγνοήθηκαν παντελώς και δεν υπήρξε καμία άμεση κινητοποίηση, όπως ρητά ορίζεται και προβλέπεται και όπως εκτενέστερα εκτίθεται κατωτέρω.

Ειδικότερα και επαναλαμβάνεται ότι, λόγω αυτής της τραγωδίας υπήρξαν συνολικά τα εξής συγκριμένα φρικιαστικά αποτελέσματα:

1. Μέχρι στιγμής, όπως προαναφέρθηκε, 100 νεκροί, μεταξύ των οποίων και ο άνθρωπος μας, ως κατωτέρω, **Βασίλειος Αθαν. Κατσαργύρης**. Ειδικότερα, τα θύματα αυτά απεβίωσαν με πολύ βασανιστικό τρόπο, ως εξής:
  1. Στο Μάτι 33 άτομα.
  2. Στο κόκκινο Λιμανάκι 31 άτομα.
  3. Στο Νέο Βουτζά 7 άτομα.
  4. Στη Ραφήνα 2 άτομα.
  5. Πνίγηκαν αβοήθητα στη θάλασσα 9 άτομα.
  6. Απεβίωσαν σε Νοσοκομεία λόγω των εγκαυμάτων, 17 άτομα.
  7. Απεβίωσε ένα (1) βρέφος στο ασθενοφόρο του ΕΚΑΒ κατά τη μεταφορά του στο Νοσοκομείο ΠΑΙΔΩΝ.
2. Επίσης, νοσηλεύτηκαν ή νοσηλεύονται ακόμη και σήμερα τουλάχιστον 164 σοβαρά τραυματίες σε διάφορα Νοσοκομεία της

Αττικής, εκ των οποίων άλλοι κατέληξαν και άλλοι επέζησαν, αλλά με πολλά σωματικά και ψυχολογικά τραύματα.

4. 2.488 σπίτια κάηκαν ολοσχερώς ή μερικώς.

5. 12.760 στρέμματα δάσους έγιναν στάχτη.

6. 380 ιδιωτικά αυτοκίνητα έχουν καταστραφεί ολοσχερώς.

B. ΓΕΝΙΚΑ:

Η Περιφέρεια Αττικής αποτελεί μία από τις 13 Περιφέρειες της Ελλάδας, που εφαρμόστηκε και ισχύει και σήμερα, με το «Πρόγραμμα Καλλικράτης», όπως εφαρμόστηκε από 01/01/2011, κατόπιν της εφαρμογής του Ν. 3852/2010. Με το εν λόγω «Πρόγραμμα Καλλικράτης» καθιερώθηκαν οι 13 Περιφέρειες της χώρας, ως αυτοδιοικούμενα, κατά τόπο, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, Β' βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η Περιφέρεια Αττικής περιλαμβάνει τον πρώην Νομό Αττικής, έχει έδρα την Αθήνα και αποτελείται από τις Περιφερειακές Ενότητες Κεντρικού Τομέα Αθηνών, Νότιου Τομέα, Βόρειου Τομέα, Δυτικού Τομέα, Περιφερειακή Ενότητα Πειραιώς, Νήσων, Δυτικής Αττικής και **Περιφερειακή Ενότητα Ανατολικής Αττικής**. Στην Περιφερειακή αυτή Ενότητα της Ανατολικής Αττικής (η οποία περιλαμβάνεται στο χώρο αρμοδιοτήτων της Περιφέρειας Αττικής) υπάγεται και ο εν προκειμένω τρίτος εναγόμενος Δήμος Μαραθώνος, ο οποίος περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τον πρώην Δήμο Νέας Μάκρης (προσαρτήθηκε στο Δήμο Μαραθώνος σύμφωνα με το ΦΕΚ Τ. Α' 87/07.06.2010), στον οποίον, είχε ήδη προσαρτηθεί, ως παραθεριστικός οικισμός, ο Νέος Βουτζάς (σύμφωνα με το ΦΕΚ Τ. Β' 370/14.06.1982) και επομένως, στο Δήμο Μαραθώνα υπάγεται και ο οικισμός αυτός.

Στις 23.07.2018, στον οικισμό αυτό του Νέου Βουτζά, και ειδικότερα λίγα μόλις μέτρα έξω από το σπίτι μας επί της οδού Αμφιτρίτης αριθμ. 18, περί ώρα 18:05 – 18:15, ο άνθρωπός μας **Βασίλειος Κατσαργύρης** του

Αθανασίου κήκε – απανθρακώθηκε, μαζί με την μισθώτριά μας Μαρία Παγωμένου, ενώ ήταν και οι δύο εντός του αυτοκινήτου της, στην προσπάθειά τους, να ξεφύγουν από την πόρινη λαίλαπα, που μαίνονταν στην περιοχή. Ο άνθρωπός μας, αυτός ήταν ηλικίας 70 ετών, συνταξιούχος Καθηγητής Μαθηματικών Μέσης Εκπαίδευσης. Για τον τραγικό του θάνατο, όπως και όλων των άλλων θυμάτων, ευθύνη φέρνουν οι εγκληματικές παραλείψεις των αρμοδίων και υπευθύνων κρατικών οργάνων (της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και της ΕΛ.ΑΣ.), της Περιφέρειας Αττικής και του Δήμου Μαραθώνος.

Η συγγενική σχέση, που συνέδεε καθένα από εμάς τους ενάγοντες με το τραγικό θύμα, ήτοι τον Βασίλειο Κατσαργύρη, είναι η εξής:

α) Για την πρώτη από εμάς, _____, ο Βασίλειος

_____ ήταν ο νόμιμος σύζυγος μου (με θρησκευτικό γάμο).

β) Για την δεύτερη ενάγουσα, _____ ο ίδιος

ως άνω Βασίλειος _____ ήταν ο βιολογικός μου πατέρας.

γ) Για την τρίτη ενάγουσα _____, ο Βασίλειος

_____ ήταν αμφιθαλής αδελφός μου.

δ) Για την τέταρτη ενάγουσα, _____, ο ίδιος ως

άνω Βασίλειος _____ ήταν αμφιθαλής αδελφός μου.

ε) Για τον πέμπτο ενάγοντα _____, ο ίδιος ως άνω Βα-

σίλειος _____ ήταν αμφιθαλής αδελφός μου.

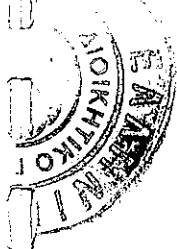
στ) Για τον έκτο ενάγοντα, _____, ο ίδιος ως άνω

Βασίλειος _____ ήταν αμφιθαλής αδελφός μου.

ζ) Για τον έβδομο ενάγοντα, _____, ο ίδιος ως άνω

Βασίλειος _____ ήταν πενθερός μου, αφού έχω νυμφευθεί την κόρη του, δεύτερη των εναγόντων

2. Για τις ιδιαίτερα σοβαρές παραλείψεις των οργάνων του Δημοσίου (Πυροσβεστικής και ΕΛ.ΑΣ) όπως και της Περιφέρειας Αττικής και του

Δήμου Μαραθώνος (μεταξύ άλλων), κινήθηκε από την αρχή, τόσο αυτεπαγγέλτως, όσο και ύστερα από την από 1/8/2018 (Α.Β.Μ.:Α18/1377) μήνυση - έγκληση των από εμάς Βασιλικής Κατσαργύρη, Γεωργίας-Όλγας Κατσαργύρη κ.λ.π., η σχετική ποινική διαδικασία.

Ειδικότερα, συνεχίζει, να διενεργείται από τον Προϊστάμενο της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών και τους προς τούτο ορισθέντες δύο Εισαγγελείς Πρωτοδικών Αθηνών, ως συνεργάτες του, η σχετική Προκαταρκτική Εξέταση και ήδη εκλήθησαν είκοσι ένα (21) άτομα, για να δώσουν σχετικές έγγραφες εξηγήσεις, για τις κατηγορίες που τους αποδίδονται. Έλαβαν, πράγματι, σχετικές προθεσμίες για την υποβολή των εγγράφων εξηγήσεών τους, και οι περισσότεροι από τους εγκαλούμενους τις κατέθεσαν ήδη. Εν τω μεταξύ, στα στοιχεία της όλης δικογραφίας προστέθηκαν και νεότερα, μεταξύ των οποίων και το καταγραφικό της αρμόδιας υπηρεσίας της Πυροσβεστικής, με τα σχετικά τηλεφωνήματα και μηνύματα, των στιγμών εκείνων που όπως ήταν φυσικό, οι αρμόδιοι Εισαγγελείς, που διενεργούν την Προκαταρκτική Εξέταση, αφού έδωσαν αντίγραφα των νέων αυτών στοιχείων στους εναγόμενους, τους χορήγησαν νέα προθεσμία, για την υποβολή συμπληρωματικών έγγραφων εξηγήσεων.

Μετά την υποβολή στους αρμόδιους ως άνω Εισαγγελείς και των συμπληρωματικών αυτών έγγραφων εξηγήσεων, και αφού μελετηθούν όλα αυτά τα νέα στοιχεία και εξηγήσεις, θα ασκηθούν από τους ίδιους Εισαγγελείς κατά των εγκαλουμένων σχετικές ποινικές διώξεις για συγκεκριμένα ποινικά αδικήματα, και λόγω της σοβαρότητας της υπόθεσης, αυτή θα διαβιβασθεί προς αρμόδιο Τακτικό Ανακριτή του Πρωτοδικείου Αθηνών, προκειμένου, σύμφωνα με το νόμο αυτό, να ενεργήσει κύρια ανάκριση.

Σε κάθε, όμως, περίπτωση, από τα μέχρι σήμερα συλλαγέμενα ιδιαίτερα επιβαρυντικά στοιχεία, είναι απολύτως βέβαιο, ότι υπάρχουν σοβαρότατες ποινικές ευθύνες σε αρμόδια όργανα, τόσο του Ελληνικού

Δημοσίου (Γεν. Γραμματέας Πολιτικής Προστασίας, αρμόδια όργανα του Πυροσβεστικού Σώματος και της ΕΛ.ΑΣ.), όσο και της Περιφέρειας Αττικής και του Δήμου Μαραθώνος, οι οποίες θα εξειδικευθούν και θα προσδιορισθούν πολύ σύντομα με την άσκηση των σχετικών ποινικών διώξεων και θα προσωποποιηθούν από τον αρμόδιο Ανακριτή του Πρωτοδικείου Αθηνών, που θ' αναλάβει τη διενέργεια της κύριας ανάκρισης.

Όπως, ειδικότερα, προκύπτει από το σύνολο των μέχρι τώρα στοιχείων της ποινικής δικογραφίας, στις 23 Ιουλίου 2018 **η φωτιά εκδηλώθηκε μετά την 16:00 ώρα** στην περιοχή Νταού Πεντέλης. Ειδικότερα, την ώρα αυτή ξεκίνησε πυρκαγιά σε οικόπεδο πλησίον δασικής έκτασης επί της οδού Ανδρούτσου (χωματόδρομος), η οποία βρίσκεται στο Πεντελικό Όρος, δυτικά των ανατολικών ακτών της Περιφέρειας Αττικής.

Την ίδια ημέρα και σε λίγο προγενέστερο χρόνο, από πλευράς ώρας, ήτοι στις 12:03 είχε ήδη εκδηλωθεί πυρκαγιά στην περιοχή «Αέρας» στα Γεράνεια Όρη (Κινέτα) και ήταν σε εξέλιξη, από την οποία (φωτιά Κινέτας) καταστράφηκε δασική έκταση πολλών δεκάδων χιλιάδων στρεμμάτων και πολλά κτήρια, χωρίς, ευτυχώς, να έχουμε απώλειες σε ανθρώπινες ζωές.

Από το Γραφείου Τύπου του Αρχηγείου του Πυροσβεστικού Σώματος, εκδόθηκε στις 21:45 της 23.07.2018, δηλ. μετά την καταστροφή (δυστυχώς) σχετικό Δελτίου Τύπου, προς ενημέρωση της κατάστασης στην Αττική και γενικά στη χώρα. Ειδικότερα, στα επίμαχα σημεία αυτού για τις ως άνω δύο πυρκαγιές στην Αττική, αναφέρονται τα εξής:

«Μια δύσκολη και ιδιαίτερη ημέρα σήμερα για όλη την Ελλάδα με επίκεντρο το λεκανοπέδιο Αττικής όπου εκδηλώθηκαν μεγάλες πυρκαγιές σε κυρίως μεικτή ζώνη αστικού και δασικού περιβάλλοντος. Αρκετές πυρκαγιές αντιμετωπίστηκαν άμεσα στο αρχικό τους στάδιο, ωστόσο λόγω των εξαιρετικά ακραίων καιρικών συνθηκών, ιδιαίτερα

της μεγάλης έντασης των ανέμων, ενώ αυτή τη στιγμή βρίσκονται σε εξέλιξη οι παρακάτω:

α. Η πυρκαγιά που εκδηλώθηκε στις 12:03 σε δασική έκταση, στην περιοχή Αέρας στα Γεράνεια Όρη. Στο συμβάν επιχειρούν 68 οχήματα, 160 πυροσβέστες και 60 άτομα πεζοπόρο. Επιπλέον, την επιχείρηση κατάσβεσης συνδράμουν, 4 εθελοντικά οχήματα, 20 υδροφόρες και 6 μηχανήματα έργου από την Περιφέρεια Αττικής, τους δήμους Μεγαρέων, Λουτρακίου, Βάρης- Βουλιαγμένης και από τις ένοπλες δυνάμεις τρία μηχανήματα έργου.

Τις επίγειες δυνάμεις συνδράμαν από αέρος διαδοχικά, για να υπάρχουν πάντα εναέρια μέσα πάνω από την πυρκαγιά από την έναρξή της, 5 Α/Φ CANADAIR και 5 Ε/Π. Οργανωμένα απομακρύνθηκαν οι κάτοικοι των οικισμών Γαλήνη, Μαρούλα και Πανόραμα.

β. Η πυρκαγιά που εκδηλώθηκε στις 16.57 σε δασική έκταση, στη περιοχή Καλλιτεχνούπολη του δήμου Ραφήνας - Πικερμίου Αττικής. Στην κατάσβεση λαμβάνουν μέρος 60 πυροσβέστες με 24 οχήματα, 15 εθελοντικά πυροσβεστικά οχήματα, 2 ομάδες πεζοπόρο τμήμα ενώ από αέρος επιχείρησαν 3 Α/Φ Canadair και 1 Ε/Π.

Έγινε οργανωμένη απομάκρυνση ατόμων από το Λύρειο Ίδρυμα, καθώς και όλων των κατασκηνώσεων της ευρύτερης περιοχής.

Σύμφωνα με τα μέχρι στιγμής στοιχεία από το Εθνικό Κέντρο Επιχειρήσεων Υγείας υπάρχουν 6 εγκαυματίες. Οι 4 βρίσκονται στο Κέντρο Υγείας Νέας Μάκρης και θα διακομιστούν στο ΚΑΤ ενώ οι άλλοι 2 με ιδιωτικό μέσο πήγαν σε ιδιωτική κλινική και εν συνεχεία διακομίστηκαν στον Ευαγγελισμό.

Τυχόν άλλες διακομιδές θα γίνουν στα νοσοκομεία Σισμανόγλειο, Ευαγγελισμός και ΚΑΤ.

Λόγω της μεγάλης έκτασης και έντασης των πυρκαγιών και της επικινδυνότητάς τους η χώρα μας υπέβαλλε αίτημα, μέσω του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Πολιτικής Προστασίας για διεθνή συνδρομή σε εναέρια και επίγεια μέσα.

Έχει συγκληθεί το Κεντρικό Συντονιστικό Όργανο Πολιτικής Προστασίας για την εκτίμηση της παρούσας κατάστασης και τον συντονισμό των επόμενων ενεργειών.....».

Εντύπωση μεγάλη προκαλεί το γεγονός, ότι, ενώ το εν λόγω Δελτίο Τύπου εκδόθηκε την 22.00 ώρα περίπου και ενώ μέχρι τότε είχαν γίνει γνωστές πολλές δεκάδες θύματα (κάηκαν) και όμως δεν αναφέρει ούτε ένα. Επίσης, δεν αναφέρει απολύτως τίποτε γιατί δεν συνεκλήθη εγκαίρως το αρμόδιο Συντονιστικό Όργανο της Περιφέρειας, γιατί δεν ενημερώθηκαν οι κάτοικοι, και γιατί δεν έγιναν οργανωμένες εκκενώσεις των οικισμών. Επίσης, εντύπωση προκαλεί το γεγονός, ότι τα πυροσβεστικά μέσα της Ανατολικής Αττικής ήταν σαφέστατα ολιγότερα μέχρις ανύπαρκτα, από εκείνα της Κινέτας.

Στη συνέχεια, στις 24/7/2018, δηλ. την επόμενη ημέρα της καταστροφής, ακολούθησε και δεύτερο δελτίο τύπου από το Αρχηγείο του Πυροσβεστικού Σώματος για τις δύο μεγάλες πυρκαγιές στην Αττική, και ανέφερε τα ακόλουθα:

«Σε συνέχεια της προηγούμενης ενημέρωσης για τις καταστροφικές πυρκαγιές της χθεσινής ημέρας και σύμφωνα με τα τελευταία επίσημα στοιχεία, δυστυχώς ο αριθμός των νεκρών αυξάνεται, καθώς εντοπίστηκαν σε οικοπεδικό χώρο στην περιοχή Ζούγκλα στο Μάτι οι σωροί 25 ατόμων. Πλέον ο αριθμός των νεκρών μέχρι στιγμής ανέρχεται σε 49 άτομα και σε 156 ενήλικες τραυματίες από τους οποίους οι 11 νοσηλεύονται διασωληνωμένοι. Επίσης νοσηλεύονται 16 παιδιά, χωρίς να βρίσκεται η ζωή τους σε άμεσο κίνδυνο.

Παρά την άμεση και μεγάλη κινητοποίηση των πυροσβεστικών δυνάμεων, η αυξημένη ένταση του ανέμου με ριπές που έφθαναν τα 9 Bf, καθώς και η ταχύτητα εξάπλωσης της πυρκαγιάς οδήγησαν στην αστραπιαία επέκτασή της στον οικιστικό ιστό, με αποτέλεσμα οι κάτοικοι και οι επισκέπτες της περιοχής να μην προλάβουν να διαφύγουν, ενώ βρίσκονταν λίγα μέτρα από την θάλασσα ή μέσα στα οχήματά τους.

Αυτή τη στιγμή βρίσκονται σε εξέλιξη οι παρακάτω πυρκαγιές και συγκεκριμένα:

- 1) Πυρκαγιά εκδηλώθηκε στις 12:03 σε δασική έκταση, στην περιοχή Αέρας στα Γεράνεια Όρη. Στο συμβάν επιχειρούν 74 οχήματα, 150 πυροσβέστες και 17 άτομα πεζοπόρο. Επιπλέον, στην επιχείρηση κατάσβεσης συμμετέχουν 4 εθελοντικά οχήματα, 20 υδροφόρες και 6 μηχανήματα έργου από την Περιφέρεια Αττικής, στις δήμους Μεγαρέων, Λουτρακίου, Βάρης- Βουλιαγμένης ενώ οι ένοπλες δυνάμεις συνδράμουν με τρία μηχανήματα έργου. Από αέρος επιχειρούν 5 Ε/Π.
- 2) Πυρκαγιά εκδηλώθηκε στις 16.57 σε δασική έκταση, στη περιοχή Καλλιτεχνούπολη του δήμου Ραφήνας – Πικερμίου Αττικής. Στην κατάσβεση λαμβάνουν μέρος 190 πυροσβέστες με 96 οχήματα, 12 εθελοντικά πυροσβεστικά οχήματα με 25 εθελοντές, 23 άτομα πεζοπόρο, ενώ από αέρος επιχειρούν 3 Α/Φ Canadair και 2 Ε/Π»

Πρέπει και για το δεύτερο αυτό Δελτίο Τύπου της Πυροσβεστικής να επισημανθεί, ότι έγινε την επομένη ημέρα και για πρώτη φορά γίνεται λόγος για 25 μόνο νεκρούς, ενώ ήταν πολλές δεκάδες και επίσης, θα πρέπει να επισημανθεί, ότι δεν γίνεται κανένας λόγος για το συντονισμό όλων των αρμοδίων δυνάμεων, για την ενημέρωση των κατοίκων, για την προσπάθεια εκκένωσης των οικισμών και ιδίως για τη διάσωση των ανθρώπων και όλα αυτά δεν αναφέρονται, διότι δεν έγιναν ποτέ και ιδίως κατά τις κρίσιμες εκείνες ώρες.

Θα πρέπει ιδιαίτερα να επισημανθεί, ότι από τα δύο παραπάνω δελτία τύπου του Πυροσβεστικού Σώματος, και πέραν των πολλών άλλων στοιχείων, σαφέστατα προκύπτουν οι τεράστιες ευθύνες, τόσο των αρμοδίων οργάνων του Ελληνικού Δημοσίου (Γεν. Γραμ. Πολ. Προστασίας, Πυροσβεστικής και ΕΛ.ΑΣ.), όσο και της Περιφέρειας Αττικής και του Δήμου Μαραθώνος. Με απλά λόγια λείπει κάθε συντονισμός όλων των αρμοδίων και η άμεση κινητοποίηση τους, η οποία θα έπρεπε να γίνει από την προηγούμενη, ήτοι την 22/7/2018.

Ειδικότερα, σαφέστατα προκύπτει, ότι, παρά το ότι την 22^η Ιουλίου 2018, δηλ. την προηγούμενη της καταστροφής, εκδόθηκε από του Γεν. Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας σχετικό ενημερωτικό δελτίο, ότι την επομένη ημέρα σε όλη την Αττική ο βαθμός επικινδυνότητας ήταν 4, δηλ. ο ανώτερος (και μετά συναγερμός), όμως, και δυστυχώς, δεν υπήρξε καμία απολύτως κινητοποίηση των αρμοδίων και υπεύθυνων, καμία ενημέρωση των κατοίκων και ούτε ελήφθη, το οποιοδήποτε μέτρο (πλήρης αδράνεια), όπως προβλέπει ο γνωστός νόμος «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ». Χαρακτηριστικό παράδειγμα της πλήρους αδράνειας είναι αυτό, που αναφέρει το ίδιο το Πυροσβεστικό Σώμα, ότι δηλ. το Κεντρικό Συντονιστικό Όργανο Πολιτικής Προστασίας συνεκλήθη, όχι όπως ρητά προβλέπει ο «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ» την προηγούμενη της καταστροφής (22/7), μόλις δηλ. ελήφθη το σήμα της Γεν. Γραμ. Πολιτικής Προστασίας, ότι την επομένη ημέρα (23/7) ο βαθμός επικινδυνότητας σε όλη την Αττική θα είναι υψηλότετος (4), αλλά συνεκλήθη εκ των υστέρων, δηλ. μετά την καταστροφή, ήτοι το απόγευμα (ώρα 8.30 μ.μ.) της 23/7/2018 «για την εκτίμηση της παρούσης κατάστασης και το συντονισμό των επόμενων ενεργειών». Δηλ. κατόπιν εορτής και μετά τη βιβλική καταστροφή για την αποτίμηση του βαθμού της (!!!)

Γ). ΣΗΜΕΙΟ ΕΝΑΡΞΗΣ ΤΗΣ ΠΥΡΚΑΓΙΑΣ:

Ολίγες ημέρες, μετά τον τραγικό χαμό του ως άνω ανθρώπου μας, κρίναμε σκόπιμο, καθώς αισθανόμασταν, ότι από τους αρμόδιους είχαμε αφηθεί ολοκληρωτικά στο έλεος του Θεού κατά τις δραματικές εκείνες ώρες της φονικής πυρκαγιάς και επειδή αντιμετωπίσαμε την πλήρη απουσία του κρατικού μηχανισμού, όπως και της Περιφέρειας Αττικής και του Δήμου Μαραθώνος, θεωρήσαμε, ότι ήταν σωστό, σκόπιμο και χρέος μας να αναθέσουμε στον πλέον ειδικό Ανδριανό Γκουρμπάτση, Αντιστράτηγο – Υπαρχηγό του Π.Σ, ε.α., Δικαστικό Πραγματογνώμονα Διερεύνησης Εγκλημάτων Εμπρησμού και πρώην Διευθυντή του Κέντρου Επιχειρήσεων Πολιτικής Προστασίας της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, νομικό και συγγραφέα σχετικών βιβλίων, ως τον καθ' ύλην ειδικό και ενήμερο, να ενεργήσει ως Τεχνικός μας Σύμβουλος και να συντάξει σχετική Τεχνική Έκθεση, για τη διερεύνηση των αιτίων και των συνθηκών της καταστροφικής – θανατηφόρου δασικής πυρκαγιάς, που εκδηλώθηκε την 23η Ιουλίου 2018 τις απογευματινές ώρες, και στην περιοχή Νταού Πεντέλης και που στη συνέχεια εξαπλώθηκε στην Καλλιτεχνούπολη - Νέο Βουτζά – Μάτι - Κόκκινο Λιμανάκι των Δήμων Ραφήνας – Πικερμίου και Μαραθώνα αντίστοιχα της Περιφερειακής Ενότητας Ανατολικής Αττικής της Περιφέρειας Αττικής με τα γνωστά και προαναφερθέντα τραγικά αποτελέσματα.

Από την πολύωρη και ενδελεχή αυτοψία, που διενήργησε ο ως άνω τεχνικός μας σύμβουλος τις πρωινές και μεσημβρινές ώρες, ήτοι το Σάββατο της 4^{ης} Αυγούστου 2018 και πολλές άλλες φορές σε όλη την ευρύτερη καμένη περιοχή, διαπίστωσε, ότι η πυρκαγιά, ως έναρξη, οφείλεται, εκ πρώτης όψεως, σε αμελή ανθρώπινη συμπεριφορά. Το σημείο δε έναρξης της πυρκαγιάς εντοπίστηκε, ότι ήταν σε ανοιχτό οικοπεδικό χώρο επί της οδού Ανδρούτσου (χωματόδρομος) και σε απόσταση περίπου 50 - 70 μέτρων από τη συμβολή αυτής με την οδό Πλαστήρα στη περιοχή Νταού

Πεντέλης του Δήμου Πεντέλης - Μελισσίων. Όπως δε προέκυψε από τη σχετική έρευνα του ως άνω Τεχνικού μας Συμβούλου, ο πρώτος άνθρωπος και αυτόπτης μάρτυρας, που αντιλήφθηκε το ξεκίνημα της πυρκαγιάς ήταν ο Αναστάσιος Καπράλος, ο οποίος την είδε από οικοπεδικό χώρο στη γωνία της οδού Πλαστήρα με την Ανδρούτσου της εκεί περιοχής, όπου βρίσκονταν περίπου την ώρα 16:35 μ.μ., ανάμεσα από δύο οικοδομές, που παρεμβάλλονταν και σε απόσταση από την εστία σε ευθεία γραμμή, περίπου 60 μέτρων, να βγαίνει από το σημείο της εστίας καπνός και να μεταφέρεται η φωτιά στο διπλανό πεύκο, χωρίς, όπως ισχυρίστηκε, να μπορεί να διακρίνει ποιος ήταν υπαίτιος αυτής της φωτιάς. Μη έχοντας τηλέφωνο να επικοινωνήσει με το 199, ενημέρωσε σχετικά ένα γείτονά του, ο οποίος πράγματι ενημέρωσε τηλεφωνικά την Πυροσβεστική. Δυστυχώς, όμως, τόσο η Πυροσβεστική και το Δασαρχείο, όσο και η Περιφέρεια και ο Δήμος Πεντέλης δεν επενέβησαν αμέσως, όπως είχαν υποχρέωση, για την κατάσβεση της φωτιάς στην πηγή της και προτού να επεκταθεί, όπως δυστυχώς συνέβη, με τα γνωστά τραγικά αποτελέσματα. Αυτή είναι η πρώτη πολύ σοβαρή παράλειψη των αρμοδίων και αυτή η παράλειψη αφορά πρώτα στην Πυροσβεστική, στις Δασικές Υπηρεσίες, στο Δήμο Πεντέλης, στην Περιφέρεια Αττικής, στην Αστυνομία και σε κάθε άλλο αρμόδιο.

Δ). ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΠΥΡΚΑΓΙΑΣ

Η φονική πυρκαγιά, εκδηλώθηκε, σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις, και όπως προαναφέρθηκε, περί ώρα 16:00 – 16:30 μ.μ. στην περιοχή Νταού Πεντέλης. Λόγω δε των ανέμων που επικρατούσαν στην περιοχή κατά την ώρα εκκίνησης, με ελάχιστη ταχύτητα 45,1 km/h, ήτοι άνεμοι έντασης 6 μποφόρ και με μέγιστη ταχύτητα 74 km/h, εντάσεως 8 μποφόρ, με διεύθυνση Δυτική-Βορειοδυτική και λόγω και του ανάγλυφου της ευρύτερης περιοχής, αλλά κυρίως και προεχόντως, επειδή οι πυροσβεστικές

δυνάμεις και οι άλλοι αρμόδιοι, στο αρχικό στάδιο προσβολής δεν επεχείρησαν άμεσα και αποτελεσματικά για να την ελέγξουν κυρίως στην περιοχή Νταού Πεντέλης, που άρχισε να επεκτείνεται. Η εν λόγω πυρκαγιά στη συνέχεια απέκτησε δυναμική (μεγάλη ένταση, πολύ υψηλό ρυθμό απελευθέρωσης θερμότητας κ.ά.) και διασπάσθηκε περί ώρα 17:17 μ.μ. έως 17:30 μ.μ., το ενιαίο, αρχικά, της μέτωπο, σε άλλα δύο και μάλιστα πέραν της κατά μέτωπο ανάπτυξης υπήρξε και πλευρική τους ανάπτυξη. Ήταν, δυστυχώς, πολύ αργά, αφού η φωτιά δεν ελέγχθηκε στην πηγή της και αφέθηκε ελεύθερη να επεκταθεί τελείως ανεξέλεγκτα. Ειδικότερα, μετά την περιοχή του Νταού Πεντέλης και συγκεκριμένα από το Μοναστήρι Παντοκράτορος και μετά το μέτωπο, λόγω του ανάγλυφου της τοπογραφίας (χαράδρες, μικροί λόφοι κλπ), διασπάσθηκε περεταίρω και εξαπλώθηκε γρήγορα ανατολικότερα προς δύο κατευθύνσεις και μάλιστα σε κατοικημένους οικιστικούς ιστούς. Κατ' αυτόν τον τρόπο, το ένα εξ αυτών των μετώπων και το πιο επικίνδυνο και καταστροφικό, κατευθύνθηκε παντελώς και πάλι ανεξέλεγκτα Βόρειο-Ανατολικά προς Νέο Βουτζά – Μάτι – Κόκκινο Λιμανάκι, και αυτό διότι δεν αποκόπηκε εγκαίρως από τις ανυπαρκτες εκεί Πυροσβεστικές Δυνάμεις κατά την προσβολή του και δεν ελέγχθηκε στο σημείο αυτό από τις ίδιες δυνάμεις, λόγω της ανυπαρξίας και της απουσίας έμπυχου υλικού και μέσων πυρόσβεσης (επίγειων και εναέριων). Το άλλο μέτωπο της φωτιάς κατευθύνθηκε Νότιο-Ανατολικά προς τον οικισμό της Καλλιτεχνούπολης, το οποίο, ευτυχώς, δεν κόστισε σε ανθρώπινες ζωές, αφού περιορίστηκε μόνο σε χαράδρα της περιοχής.

Σημειώνεται, ότι η απόσταση του σημείου εκκίνησης της πυρκαγιάς μέχρι το Μοναστήρι Παντοκράτορος είναι σε ευθεία γραμμή περίπου 500 μέτρα, ενώ μέχρι τις ακτογραμμές στο Μάτι και Κόκκινο Λιμανάκι, που σταμάτησε η πυρκαγιά είναι πλέον των 5 χιλιομέτρων περίπου.

Η ανωτέρω πυρκαγιά, αφού κατέκαψε την περιοχή, που έπληξε και δεν είχε να κάψει άλλη καύσιμη ύλη, **αυτοκατασβέστηκε** πολύ αργότερα

στις ακτές της ευρύτερης περιοχής Μάτι – Κόκκινο Λιμανάκι, όπου τελικά έφθασε, αφού προκάλεσε πολλά ανθρώπινα θύματα (ήδη 100) και πολλές καταστροφές, σε σπίτια και αυτοκίνητα και σε μεγάλες δασικές εκτάσεις.

Μεταξύ των τραγικών θυμάτων της πυρκαγιάς αυτής, λόγω των μεγάλων και εγκληματικών παραλείψεων των αρμοδίων, τόσο του Ελληνικού Κράτους, όσο και της Περιφέρειας Αττικής και του Δήμου Μαραθώνος, είναι, δυστυχώς, και ο άνθρωπός μας (σύζυγος, πατέρας, αδελφός κ.λ.π.) _____ ετών 70 συνταξιούχος εκπαιδευτικός - μαθηματικός, κάτοικος Νέου Βουτζά Αττικής

Ε). ΕΥΘΥΝΕΣ – ΠΑΡΑΛΕΙΨΕΙΣ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ Ο.Τ.Α.

Ο τραγικός αυτός θάνατος του λατρεμένου μας πατέρα, συζύγου, αδελφού και πενθερού μας, όπως άλλωστε και των άλλων θυμάτων της φονικής εκείνης πυρκαγιάς, οφείλεται αποκλειστικά και μόνο στις εγκληματικές παραλείψεις των υπευθύνων και αρμοδίων οργάνων του εναγόμενου Ελληνικού Δημοσίου (Γ.Γ. Πολιτικής Προστασίας, αξιωματικών και στελεχών της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και αξιωματικών και στελεχών της Ελληνικής Αστυνομίας), αλλά και της Περιφέρειας Αττικής και του Δήμου Μαραθώνος.

Είναι απολύτως βέβαιο, ότι, εάν είχαν ληφθεί εγκαίρως τα εκ του νόμου προβλεπόμενα και ενδεδειγμένα μέτρα, όπως ορίζονται και θεσπίζονται από την οικεία νομοθεσία, και ιδίως του N. 3013/2002 για την αναβάθμιση της πολιτικής προστασίας, του από 7.4.2003 Γενικού Σχεδίου Πολιτικής Προστασίας, με τη συνθηματική λέξη «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ» - ΦΕΚ 423/ 10.4.2003, ΤΕΥΧΟΣ Β', του N. 3511/2006 για την αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού Σώματος, αναβάθμιση της αποστολής του κι άλλες διατάξεις, του N. 2800/2000, Αναδιάρθρωση Υπηρεσιών του

Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, σύσταση Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας και άλλες διατάξεις, του Π.Δ. 210/16.8.1992, Κωδικοποίηση διατάξεων Προεδρικών Διαταγμάτων του Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Πυροσβεστικού Σώματος και άλλων σχετικών διατάξεων (του Συντάγματός μας, των ειδικών νόμων και των οδηγιών της Ε.Ε.), θα υπήρχε, ασφαλώς, ο απαραίτητος συντονισμός και η άμεση επέμβαση και θα είχαν ληφθεί τα ρητώς προβλεπόμενα μέτρα και θα είχαν γίνει οι σχετικές και επιβαλλόμενες ενέργειες και θα είχε αποφευχθεί το ασύλληπτο δράμα και ο θάνατος των 100 μέχρι σήμερα ανθρώπων (στο Νέο Βουτζά και στο Μάτι Αττικής), μεταξύ των οποίων και του τραγικού θύματος της οικογένειάς μας.

Οι παράνομες, ολέθριες και εγκληματικές παραλείψεις των οργάνων των εν προκειμένω εναγομένων, ήτοι του Δημοσίου (Γενικού Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, Πυροσβεστική και ΕΛ.ΑΣ), της εναγομένης Περιφέρειας Αττικής και του εναγόμενου Ο.Τ.Α. Δήμου Μαραθώνος, των οποίων στοιχειοθετούν την αντικειμενική ευθύνη, κατά άρθρο 105 ΕισΝΑΚ, αφορούν κυρίως:

α) Στο ότι οι Δήμοι, η Περιφέρεια και οι Δασικές Υπηρεσίες, κ.λ.π., της περιοχής και κατά αρμοδιότητα, **δεν μερίμνησαν εγκαίρως και πάντως πριν ή με την έναρξη του καλοκαιριού για τον καθαρισμό από ξηρά δένδρα, φύλλα και φυτά όλων των δρόμων, των πλατειών και των ακάλυπτων οικοπέδων, όπως και των αυλών σε κάθε σπίτι.** Η εικόνα ήταν τελείως απαράδεκτη και η περιοχή έμοιαζε με πλήρως εγκαταλελειμμένη ως προς το θέμα αυτό.

β) Στο ότι **δεν είχαν δημιουργηθεί εγκαίρως οι απαραίτητες αντιτυρικές ζώνες**, δεδομένου ότι όλες οι περιοχές είναι γεμάτες από μεγάλα δάση, όπου, επίσης, **δεν είχε προβλεφθεί, να υπάρχουν ειδικές θέσεις πυροφυλακείων**, στους οποίους θα έπρεπε να βρίσκεται ειδικός πυροφύλακας, με κιάλια και ασυρμάτους, για την

έγκαιρη ειδοποίηση των αρμοδίων σε περίπτωση εμφάνισης οποιασδήποτε φωτιάς και την άμεση επέμβασή τους.

γ) Δεν είχε εκπονηθεί από την Περιφέρεια Αττικής, σύμφωνα με το ΞΕΝΟΚΡΑΤΗ, από την Άνοιξη κάθε χρόνου, όπως και για το 2018, **πλήρες και ειδικό σχέδιο αντιμετώπισης τυχόν πυρκαγιάς σε κάθε περιοχή, όπως και την Ανατολική Αττική. Επίσης, από την Περιφερειακή Πυροσβεστική Διεύθυνση Αττικής στο ειδικό επιχειρησιακό σχέδιο, που όπως γίνεται κάθε χρόνο από την Άνοιξη όπως και για το 2018, δεν υπήρχε ειδική πρόβλεψη για την διάσωσης των ανθρώπων που τυχόν θα κινδύνευαν από δασική πυρκαγιά,**

δ) Στο ότι, από πλευράς Περιφέρειας Αττικής, μόλις την προηγούμενη ημέρα (22/7) ενημερώθηκαν από την ΕΜΥ τα αρμόδια όργανα και η Περιφερειάρχης, ότι την επομένη (23/7, δηλ. την ημέρα της καταστροφής) στην Αττική θα υπήρχε βαθμός επικινδυνότητας για πυρκαγιά τέσσερα (4), **δεν συγκάλεσε το προβλεπόμενο συντονιστικό περιφερειακό όργανο (Σ.Ο.Π.Π.) για την αντιμετώπιση της τυχόν πυρκαγιάς.** Το όργανο αυτό συνεκλήθη, δυστυχώς, κατόπιν εορτής (8.30 μ.μ.), δηλ. μετά την καταστροφή και αυτή είναι μία από τις μεγαλύτερες παραλείψεις και ευθύνες της Περιφέρειας Αττικής και ειδικότερα της Περιφερειάρχου και των αρμοδίων της Διεύθυνσης Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας Αττικής. Το ίδιο ακριβώς ισχύει και συνέβη και στο Δήμο Μαραθώνος, όπου επίσης δεν συνεκλήθη και δεν ενεργοποιήθηκε το Συντονιστικό Τοπικό Όργανο (ΣΤΟ).

ε) Στο ότι η Πυροσβεστική Υπηρεσία δεν αντέδρασε άμεσα μόλις ενημερώθηκε για την έναρξη της πυρκαγιάς για την επί τόπου και στην πηγή της ή έστω έγκαιρη κατάσβεσή της (με επίγεια και εναέρια μέσα).

στ) Στο ότι, δυστυχώς, έλαβε χώρα απομάκρυνση των πυροσβεστικών οχημάτων και των άλλων μέσων, προκειμένου να διατεθούν στην επιχείρηση κατάσβεσης της πυρκαγιάς της Κινέτας, η οποία είχε εκδηλωθεί από ώρα 12.00 περίπου της ίδιας ημέρας. Αυτό, δυστυχώς, έγινε παρά το ότι είχαν ενημέρωση, ότι υπήρχε υψηλότερος κίνδυνος πυρκαγιάς στην περιοχή αρμοδιότητός τους, δηλ. στην Ανατολική Αττική. Το θέμα αυτό είναι ιδιαίτερα σοβαρό, διότι για την περιοχή της Κινέτας θα μπορούσαν και θα έπρεπε, να μεταφερθούν πυροσβεστικά μέσα από τους εκεί γύρω νομούς, όπως Κορινθίας, Αχαΐας, Αιτωλοακαρνανίας, Ηλείας κ.λ.π., όπου δεν υπήρχε καθόλου βαθμός επικινδυνότητας και όχι από την Αττική και ιδίως από την Ανατολική, όπου από την προηγούμενη ημέρα είχε δοθεί από την ΕΜΥ και τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας ειδικό σήμα με βαθμό επικινδυνότητας τέσσερα (4), δηλ. ο ανώτερος πριν από το συναγερμό. Πρόκειται για ενέργεια τελείως απερίσκεπτη και καταφανώς εγκληματική!!!, που ήταν και η κύρια αιτία αυτής της βιβλικής καταστροφής.

ζ) Στην μη έγκαιρη ενημέρωση των κατοίκων των περιοχών ανατολικής Αττικής και ιδίως των κατοίκων στο Μάτι, στο Νέο Βουτζά, στη Ραφήνα κ.λπ., τόσο από την προηγούμενη ημέρα, ότι την επομένη, 23/7, υπήρχε μεγιστος κίνδυνος μεγάλης πυρκαγιάς, όσο και κατά την ίδια ημέρα, που εκδηλώθηκε η πυρκαγιά και μάλιστα θα έπρεπε να ενημερωθούν εγκαίρως αντίστοιχα και για τον τρόπο αντίδρασής τους στη φωτιά για να σωθούν και να μην καταληφθούν από πανικό, όπως και πράγματι έγινε, διότι όλοι οι κάτοικοι βρέθηκαν τελείως ανημέρωτοι και αβοήθητοι!!!

η) Στη μη λήψη άλλων απαραίτητων προληπτικών μέτρων, που θα εμπόδιζαν την ταχύτατη εξάπλωση της φονικής πυρκαγιάς (πυροσβεστικοί κρουνοί, υδατοδεξαμενές κλπ).

θ) Στην μη έγκαιρη και οργανωμένη ιδίως απομάκρυνση των ανθρώπων και επομένως και των τραγικών θυμάτων από τον οικισμό του Νέου Βουτζά (όπως και στο Μάτι), όταν εμφανίστηκε η πύρινη λαίλαπα και πλησίαζε απειλητικά.

ι) Στην απουσία, ομοίως, έστω και στοιχειώδους σχεδιασμού από όλους τους Φορείς, αρμόδιους για την Πολιτική Προστασία, για την διάσωση των πολιτών σε κατοικημένες περιοχές πλησίον δασών, που καίγονταν.

ια) Στην παροχή εκ μέρους οργάνων της ΕΛ.ΑΣ, εσφαλμένων οδηγιών προς τους κατοίκους και τους διερχόμενους οδηγούς, δηλ. να εγκαταλείψουν άτακτα και ασυντόνιστα τον οικισμό, για να σωθούν δήθεν και μάλιστα από δρόμους, που τελικά τους οδήγησαν στη φωτιά και στον όλεθρο και τελικά στον θάνατο

ιβ) Στην αδικαιολόγητη και ανεξήγητη αδράνεια όλης της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και

ιγ) Στην αδικαιολόγητη και ανεξήγητη αδράνεια όλης της Ελληνικής Αστυνομίας που, είτε οδήγησε από τη Λεωφόρο Μαραθώνος ανθρώπους στο Μάτι, ήτοι στον όλεθρο, είτε προκάλεσε με τις εντολές τους στους πολίτες, κατοίκους και διερχόμενους οδηγούς – παραθεριστές, κυκλοφοριακό αδιέξοδο στην περιοχή με τα τραγικά αποτελέσματα.

Τονίζεται, ότι όλες αυτές οι αντιβαίνουσες στην αρχή της νομιμότητας και του κράτους δικαίου και πρόνοιας πράξεις και παραλείψεις των αρμοδίων και εντεταλμένων οργάνων των εναγομένων προκάλεσαν, αναμφιβόλως, το ζημιογόνο αποτέλεσμα του τραγικού θανάτου τόσων συνανθρώπων μας όπως και του ανθρώπου μας Βασιλείου Κατσαργύρη, που αποδεδειγμένα συνδέονται αιτιωδώς μ' αυτό, και επομένως η ευθύνη των οργάνων των αντιδίκων μας είναι δεδομένη και πλήρως αποδεδειγμένη.

ΣΤ). ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΟΥ ΟΛΕΘΡΟΥ – ΚΡΙΣΙΜΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ:

Η πρώτη από εμάς, η Μαρίνα, σύζυγος του αείμνηστου Νικόλαου, η οποία είχαμε κτίσει, με τις οικονομίες από τις εργασίες μας (εγώ οδοντίατρος και εκείνος ανώτερος δημόσιος υπάλληλος), ένα σπίτι δύο ορόφων στο Νέο Βουτζά Αττικής, επί της οδού Αμφιτρίτης αριθ. 18. Τα δύο παιδιά μας, επιστήμονες και οι δύο, βρίσκονται και εργάζονται στο Εξωτερικό και συγκεκριμένα, ο πρώτος Νικόλαος, 36 ετών, ως ιατρός και Αναπληρωτής Καθηγητής στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου της Νυρεμβέργης και η δεύτερη, Μαρίνα, 34 ετών, είναι Ηλεκτρολόγος – Μηχανολόγος και εργάζεται στο Λος Άντζελες της Αμερικής, και, ως εκ τούτου μένει και αυτή στο Εξωτερικό. Ήρθαν δε εδώ στην Ελλάδα και τα δυο παιδιά μας, διότι το αμέσως προηγούμενο Σάββατο (21.07.2018) ετέλεσε το γάμο της κόρης μας με τον Επίκουρο Καθηγητή Πανεπιστημίου στο Λος Άντζελες Νικόλαο. Το δε διαμέρισμα του ισογείου της οικίας μας το είχαμε εκμισθώσει στη συνταξιούχο εκπαιδευτικό και ήδη, δυστυχώς, αείμνηστη και αυτή από τα συγκεκριμένα δραματικά γεγονότα της πυρκαγιάς της Ανατολικής Αττικής, Μαρίνα. Ο υιός της Μαρίνας, Νικόλαος, 54 ετών, είναι Αναπληρωτής Καθηγητής Φυσιολογίας στο Πανεπιστήμιο του Νότιγγαμ της Αγγλίας, όπου και διαμένει.

Τις ημέρες εκείνες, η πρώτη από εμάς Μαρίνα, μαζί με το σύζυγό μου, φιλοξενούσαμε στο σπίτι μας μια οικογένεια από την Αμερική τριών ατόμων, λόγω του προαναφερθέντος γάμου της κόρης μας Μαρίνας με τον Νικόλαο (δεύτερης από εμάς), ο οποίος γάμος έγινε την 21.07.2018 στην Αθήνα.

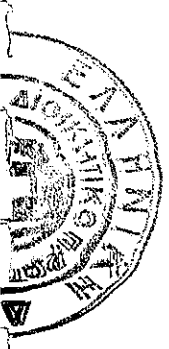
Ενώ, λοιπόν, βρισκόμασταν όλοι στο σπίτι μας, παρατηρήσαμε αρχικά πολλούς καπνούς, που κατευθύνονταν προς το μέρος μας. Όπως ήταν

φυσικό και αυτονόητο, αρχίσαμε όλοι μας, ν' ανησυχούμε και κλείσαμε τα παράθυρα, τα παντζούρια και τις πόρτες, ενώ μεταφέραμε μέσα στο σπίτι μας, κάθε είδους ξύλινων επίπλων και άλλων αντικειμένων, που ήταν στις βεράντες και έξω από το κυρίως σπίτι μας. Δυστυχώς, ο καπνός δεν σταμάτησε, αντιθέτως αυξανόταν και είχαμε αρχίσει να μην έχουμε καλή ορατότητα και όπως ήταν φυσικό, μας κατέλαβε μεγαλύτερος φόβος και μεγαλύτερη ανησυχία και ιδίως για τους ξένους φιλοξενούμενούς μας, και αποφασίσαμε, μαζί με την μισθώτριά μας, να εγκαταλείψουμε το σπίτι μας και να πάμε σε ασφαλεσιερο μέρος προς την παραλία στο Μάτι, δίπλα από την θάλασσα.

Επισημαίνεται δε, ότι ούτε από πριν, ούτε και κατά τις στιγμές εκείνες, μας είχε ενημερώσει κάποιος αρμόδιος της Περιφέρειας ή του Δήμου ή της Πυροσβεστικής ή και της Αστυνομίας, ότι επίκειται μεγάλη πυρκαγιά και κατά ποιο τρόπο θα ενεργήσουμε, σε περίπτωση πυρκαγιάς και ποιο δρόμο θα έπρεπε, να ακολουθήσουμε, για να πάμε σε ασφαλές μέρος (είτε παραθαλάσσια, είτε σε κάποιο γήπεδο ή πλατεία εντός του οικισμού μας).

Έτσι, πάνω στο μεγάλο πανικό μας, ενεργήσαμε τελείως αυτοβούλως και αποφασίσαμε, να κατευθυνθούμε προς την παραλία δίπλα από τη θάλασσα, στο Μάτι. Ο αείμνηστος, είπε στην πρώτη από εμάς σύζυγό του, να φύγει προς τη θάλασσα με το ένα αυτοκίνητό μας, που βρισκόταν έξω από το σπίτι μας στον ασφαλτοστρωμένο δρόμο και θα έπαιρνε μαζί της και τους τρεις φιλοξενούμενους μας εκ του Εξωτερικού, ενώ ο ίδιος θα μας ακολουθούσε με το άλλο αυτοκίνητό μας, το οποίο βρισκόταν μέσα στο γκαράζ του εκεί σπιτιού μας.

Την ίδια ώρα, όπως εκ των υστέρων μας ενημέρωσε μια γειτόνισσά μας, μαζί με το σύζυγό της και το μωράκι τους, αφού είδαν και αυτοί πολλούς ανησυχητικούς καπνούς, τηλεφώνησε ο σύζυγός της στην Πυροσβεστική Υπηρεσία και δεν απαντούσε κανένας. Μετά από ώρα πήραν την

απάντηση «κάντε ό,τι νομίζετε». Επομένως, πλήρης άγνοια των αρμοδίων και πρωτοφανής ανευθυνότητα κατά τις κρίσιμες εκείνες ώρες, από τους πλέον αρμόδιους της Πυροσβεστικής, όπως και της ΕΛΑΣ, της Περιφέρειας και του Δήμου. Έτσι, το γειτονικό αυτό ζευγάρι, αποφάσισε, από μόνο του, να εγκαταλείψει το σπίτι και να φύγει σε άγνωστη κατεύθυνση και ιδίως, διότι το μωράκι τους είχε πρόβλημα με τους καπνούς, αλλά και διότι διέβλεψαν το μεγάλο κίνδυνο, κάτι που, δυστυχώς, και περιέργως δεν είδε η Πυροσβεστική και κανένας άλλος αρμόδιος. Αλλά, πώς θα μπορούσε να συμβεί αυτό, αφού δεν συνεκλήθη από την προηγούμενη ή το πρωί της ίδιας ημέρας, το προβλεπόμενο Συντονιστικό Όργανο στα πλαίσια της Περιφέρειας Αττικής (ΣΟΠΠ).

Η ίδια έλλειψη ενημέρωσης από τους αρμόδιους, όπως πληροφορηθήκαμε εκ των υστέρων, και απ' όσους είδαμε κατά τις δύσκολες και τραγικές εκείνες στιγμές, υπήρξε για όλους τους κατοίκους του οικισμού μας (Νέου Βουτζά) και όλοι έφευγαν πανικόβλητοι και αλλόφρονες προς άγνωστη κατεύθυνση και, πάντως, οι περισσότεροι μόνοι τους και με πρωτοβουλία τους προς τη θάλασσα.

Κάτω από τα τραγικά αυτά δεδομένα, η πρώτη από εμάς, μαζί με τους τρεις φίλους της εκ του Εξωτερικού, περί ώρα 18:00 μ.μ. επιβιβαστήκαμε στο αυτοκίνητο μου και φύγαμε από το σπίτι μας ακολουθώντας τυχαίως το δρόμο της Β' εξόδου από το Νέο Βουτζά, ο οποίος οδηγούσε προς το γειτονικό μας Μάτι, διότι εκτιμήσαμε, ότι ήταν ο πιο σύντομος δρόμος προς τη θάλασσα, όπου πιστεύαμε, ότι θα ήμασταν όλοι περισσότερο ασφαλείς.

Δεν πέρασαν 2-3 λεπτά από την αναχώρησή μας και μου τηλεφώνησε ο αείμνηστος σύζυγός μου, [...], και μου είπε, ότι δεν μπορεί ν' ανοίξει την πόρτα του γκαράζ, που ήταν το άλλο αυτοκίνητό μας, διότι, εν τω μεταξύ, είχε διακοπεί το ηλεκτρικό ρεύμα. Κατόπιν αυτού, ο σύζυγός μου [...], μέσω του τηλεφώνου

στη σύζυγό του, δηλ. στην πρώτη από εμάς, αφού αφήσει τους φίλους και ξένους στη θάλασσα, μετά να επιστρέψει στο σπίτι για ν' ανοίξει την πόρτα του γκαράζ με το χειροκίνητο σύστημα. Πράγματι, εγώ (η πρώτη από εμάς), αφού άφησα ασφαλείς τους τρεις φιλοξενούμενους μας στη θάλασσα στο Μάτι, στο οποίο πήγα με το αυτοκίνητό μου, μέσω της Λεωφόρου Μαραθώνος, άρχισα να προσπαθώ, να επιστρέψω στο σπίτι μας στο Νέο Βουτζά, με σκοπό να βρω και να βοηθήσω τον εκεί εγκλωβισμένο σύζυγό μου.

Η επιστροφή άρχισε να γίνεται και πάλι μέσω της Λεωφόρου Μαραθώνος, αλλά με σταμάτησε η Αστυνομία και μου είπε, ότι ο δρόμος είναι κλειστός λόγω της φωτιάς, και μου υπέδειξαν ν' ανέβω στο Νέο Βουτζά και στο σπίτι μας μέσω της Α' εισόδου, που είναι η οδός Χρυσοστόμου Σμύρνης. Στην προσπάθειά μου να φτάσω στο σπίτι μου από το δρόμο αυτό της Α' εισόδου, βρήκα και πάλι αστυνομικούς, οι οποίοι ήταν τελείως αμήχανοι μη έχοντας συγκεκριμένες οδηγίες και οι οποίοι μου είπαν και πάλι, ότι οι δρόμοι όλοι είναι κλειστοί λόγω της φωτιάς, και μάλιστα, είδα και η ίδια εκεί κοντά φωτιές και ένα ελικόπτερο να προσπαθεί να ρίξει νερό. Ήταν αδύνατο να φτάσω στο σπίτι μας, και για τον λόγο αυτό, κατευθύνθηκα προς την περιοχή της Ραφήνας, κοντά στη θάλασσα και από εκεί προσπαθούσα, να ακούσω και να μάθω κάποια νεότερα για όλους και βεβαίως και για την τύχη και το... (συζύγου μου) και της... (μισθώτριάς μου), καθώς και των άλλων δικών μου ανθρώπων και συγγενών.

Στη Ραφήνα, εγώ έμεινα περί την μιάμιση ώρα (01:30"), καθόσον οι δρόμοι από και προς αυτή ήταν τελείως κλειστοί από τα πολλά αυτοκίνητα και κανένας δεν μπορούσε, να κινηθεί μέσω της Λεωφόρου Μαραθώνος. Επιχείρησα επίμονα και πάλι, να πάω το σπίτι μας, διότι εκεί πίστευα, ότι ίσως θα ήταν ο σύζυγός μου και η μισθώτριά μας. Δυστυχώς, όμως, παρά το ότι περιπλανήθηκα σε διάφορους χωματόδρομους και χωράφια, δεν τα

κατάφερα και έτσι εγκατέλειψα και το αυτοκίνητο μου, διότι υπήρχε πλήρες αδιέξοδο. Εκεί με εντόπισε ένας εθελοντής και προσφέρθηκε, να με ανεβάσει με το αυτοκίνητό του στην οδό ..., δηλ. στο σπίτι μας. Όταν, με τον τρόπο αυτό, έφτασα στο σπίτι μας, διεπίστωσα, ότι το αυτοκίνητο της μισθώτριας μας ... έλειπε, όπως επίσης δεν βρήκα στο σπίτι μας και το σύζυγό μου, ενώ το δεύτερο αυτοκίνητό μας ήταν μέσα στο γκαράζ. Έτσι, υπέθεσα, ότι ο σύζυγός μου ... και η μισθώτρια μας ... έφυγαν μαζί, για να σωθούν με το αυτοκίνητο της τελευταίας. Τηλεφωνική, βέβαια, επικοινωνία δεν μπορούσε να υπάρξει, καθώς από τις 18:10 μ.μ. και έπειτα τα τηλέφωνα μας δεν λειτουργούσαν. Τότε δεν μπορούσε εύκολα το μυαλό μου να πάει στο κακό, αλλά στην συνέχεια διαπίστωσα ότι αυτό, δυστυχώς, συνέβη διότι προφανώς την χρονική αυτή στιγμή, οι δύο άνθρωποι είχαν ήδη καεί (αποτεφρωθεί).

Ο γείτονας μας ... του οποίου το σπίτι είναι πολύ κοντά στο δικό μας, μας είπε, ότι αυτός έμεινε στο σπίτι καθ' όλο το χρόνο της καταστροφής (από τη Δευτέρα 23.07.2018 μέχρι την Τρίτη 24.07.2018), και, όμως, κανένας, ούτε από την Περιφέρεια, ούτε από το Δήμο, ούτε από την Πυροσβεστική και ούτε από την Αστυνομία, δεν πέρασε από το σπίτι του, ούτε είχε άλλη ειδοποίηση περί του τί θα έπρεπε να κάνει. Μόνος του πήρε την πρωτοβουλία, να μείνει στο σπίτι του, και έτσι, ως εκ θαύματος, σώθηκε και αυτός και το σπίτι του. Επιμένει, όμως, ότι εκείνο το βράδυ της καταστροφικής πυρκαγιάς δεν εμφανίστηκε απολύτως κανένας, όχι μόνο στο σπίτι του, αλλά ούτε και στους δρόμους του Νέου Βουτζά.

Επίσης, η ... , άλλη γειτόνισσα, μας ενημέρωσε εκ των υστέρων, ότι δεν πέρασε κανένας αρμόδιος, για να τους καθοδηγήσει, και λόγω του καπνού και της φωτιάς έφυγε όλη η οικογένειά της μέσω της Β' εισόδου, και όταν πέρασαν από το σπίτι το δικό μας, είδαν την

μισθώτριά μας, έξω από το σπίτι μας και της είπαν να φύγει γρήγορα.

Τελικώς, ο άνθρωπός μας, και η μισθώτριά μας, αφού πρώτα θεωρήθηκαν αγνοούμενοι, βρέθηκαν, στη συνέχεια, δυστυχώς, νεκροί και αποτεφρωμένοι σε απόσταση 300 – 400 μέτρων από το σπίτι μας, στον οικισμό του Νέου Βουτζά, και επί της οδού, και έτσι γράφτηκε ο επίλογος ενός τραγικού δράματος, πρώτα αυτών των δύο, και μετά και όλων ημών των στενότατων συγγενών τους, και τώρα θρηνούμε τον τόσο άδικο και βασανιστικό χαμό τους. Αμέσως μετά την εκ μέρους μας αναγνώριση μέσω εξέτασης dna της σορού του ανθρώπου μας, καταθέσαμε την από 01.08.2018 έγκλησή μας κατά των ανωτέρω και παντός ετέρου υπευθύνου, ενώπιον του αρμοδίου Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Αθηνών (με ΑΒΜ: Α/1377/2018) και δηλώσαμε παράσταση πολιτικής αγωγής, ώστε να καταστούμε διάδικοι στην όλη ποινική διαδικασία. Η δε πιθανή ώρα που κάηκαν οι άνθρωποί μας πρέπει να είναι μεταξύ 18:00 και 18:20 μ.μ., χωρίς να μπορούμε να έχουμε ακριβή και απόλυτη γνώση του χρόνου που, δυστυχώς, κάηκαν και οι δύο.

Ζ). ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΕΙΔΙΚΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΓΝΩΜΟΝΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ:

Για τον πληρέστερο έλεγχο των αιτιών πρόκλησης της πυρκαγιάς, τον τραγικό θάνατο (αποτέφρωση) 100 συνανθρώπων μας, όπως και του ως άνω δικού μας, και την πρωτοφανή και βιβλική καταστροφή, συνετάγησαν και υπάρχουν οι παρακάτω εκθέσεις ειδικών επιστημόνων και συγκεκριμένα:

1. Έκθεση Τεχνικού μας Συμβούλου Ανδριανού Γκουρμπάτση:

Από συγγενείς θυμάτων, όπως και ημών, που καταθέσαμε στην Εισαγγελία Πλμ/κών Αθηνών σχετικές μηνύσεις και δηλώσαμε παράσταση πολιτικής αγωγής, ανατέθηκε, όπως ήδη αναφέρθηκε, στον

Αντιστράτηγο ε.α., Επίτιμο Υπαρχηγό του Πυροσβεστικού Σώματος **Ανδριανό Γκουρμπάτση**, νομικό και συγγραφέα σχετικών βιβλίων για τις δασικές πυρκαγιές, ο οποίος είναι εγγεγραμμένος στον πίνακα πραγματογνωμόνων του Πρωτοδικείου Αθηνών για θέματα εμπρησμών, ν' ασκήσει καθήκοντα τεχνικού μας συμβούλου και αφού μελετήσει όλα τα σχετικά στοιχεία και ευρήματα της συνολικής υπόθεσης, σε συνδυασμό και με τις πολλές γνώσεις του από τις προηγούμενες ιδιότητες και θέσεις ευθύνης του, σχετικά με τους εμπρησμούς, ιδίως σε δάση, συνέταξε την από 17/8/2018 ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ του, η οποία βρίσκεται εντός της σχετικής ποινικής δικογραφίας.

Από την εν λόγω ιδιαίτερα εμπειριστατωμένη ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ του τεχνικού αυτού συμβούλου μας, προκύπτουν τα εξής για τις τεράστιες ευθύνες των αρμοδίων οργάνων των εναγομένων:

α) Αναφέρεται, καταρχάς, με κάθε λεπτομέρεια, το υφιστάμενο για τη χώρα μας νομοθετικό πλαίσιο, για θέματα Πολιτικής Προστασίας (αρχικό και νεότερο) και ειδικότερα και για τις αρμοδιότητες κάθε υπεύθυνου οργάνου και Φορέα, αρχής γενομένης από τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας μέχρι του αρμόδιου Δημαρχείου, της Πυροσβεστικής και της Αστυνομίας. **Καθήκοντα, όμως και αρμοδιότητες όπως σαφέστατα αναφέρεται στη γνωμοδότηση του τεχνικού μας αυτού συμβούλου, που δεν τηρήθηκαν και ειδικότερα παραβιάστηκαν οι σχετικές διατάξεις του από τους αρμόδιους, με συνέπεια να χάσουν τη ζωή τους, μέχρι σήμερα, 100 συνάνθρωποι μας, μεταξύ των οποίων και ο ως άνω άνθρωπος μας.**

β) Αναφέρει και επισημαίνει ο εν λόγω Τεχνικός Σύμβουλος τις συγκεκριμένες εγκληματικές παραλείψεις των αρμοδίων οργάνων (Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, Περιφέρειας Αττικής,

των αρμοδίων Δήμων και των υπευθύνων Αξιωματικών της Πυροσβεστικής και της Αστυνομίας) και των συγκεκριμένων προσώπων, που κατείχαν τις θέσεις αυτές ευθύνης και ήταν υποχρεωμένα, να ενεργήσουν άμεσα και να εφαρμόσουν ρητά όλα τα προβλεπόμενα από το βασικό νόμο 3013/2002 και τον «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗ», όπως συμπληρώθηκαν ή τροποποιήθηκαν και ισχύουν σήμερα και έτσι οδηγηθήκαμε στην πρωτοφανή τραγωδία και να χάσουν τη ζωή τους μέχρι σήμερα 100 άτομα, μεταξύ των οποίων και ο δικός μας, εν προκειμένω, άνθρωπος.

γ) Το συμπέρασμα της έρευνας και της έκθεσης του ως άνω τεχνικού μας συμβούλου είναι πολύ χαρακτηριστικό και αποκαλυπτικό της ευθύνης κάθε αρμόδιου και έχει ως εξής:

«Κατόπιν των ανωτέρω και πιο συγκεκριμένα, αφού έλαβα υπόψη μου, κυρίως τόσο τα προαναφερόμενα κατά την άποψή μου αίτια - παραλείψεις της προαναφερόμενης καταστροφής λόγω δασικής πυρκαγιάς, όσο και το προαναφερόμενο ισχύον σήμερα στη Χώρα μας νομοθετικό και θεσμικό πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας του συστήματος Πολιτικής Προστασίας καθώς και τα μέχρι σήμερα δεδομένα στοιχεία και γεγονότα που περιήλθαν σε γνώση μου, με την επιφύλαξη σύνταξης σχετικής οριστικής Έκθεσης, όταν μας χορηγηθούν όλα τα αιτούμενα αρμοδίως έγγραφα στοιχεία και άλλες χρήσιμες πληροφορίες, καταλήγω στο συμπέρασμα, σχετικά με τα αίτια - παραλείψεις της καταστροφής λόγω τη συγκεκριμένης δασικής πυρκαγιάς, που εκδηλώθηκε την 23η Ιουλίου 2018 και περί ώρα Ω/16:49 μμ, στο Νταού Πεντέλης και εξαπλώθηκε στην Καλλιτεχνούπολη - Νέο Βουτζά - Μάτι - Κόκκινο Λιμανάκι των Δήμων Ραφήνας - Πικερμίου και Μαραθώνα της Περιφερειακής

Ενότητας Ανατολικής Αττικής της Περιφέρειας Αττικής, μια απόσταση από το σημείο όπου ξεκίνησε η ως άνω πυρκαγιά μέχρι τις ακτογραμμές που σταμάτησε πλέον των 5 χιλιομέτρων, ότι:

Μια σειρά από σοβαρά εγκληματικά λάθη, ενέργειες, παραλείψεις, ολιγωρίες, πλημμέλειες, αρρυθμίες και δυσλειτουργίες των αρμοδίων θεσμικά και νομοθετικά οργάνων, υπηρεσιών, αρχών και φορέων του ισχύοντος σήμερα μηχανισμού Πολιτικής Προστασίας της Χώρας, όπως αυτά καταγράφονται αναλυτικά παραπάνω, σε συνδυασμό και με τις όποιες στρεβλώσεις εντοπίστηκαν κατά την οργανωτική δομή και λειτουργία του και καταγράφηκαν παραπάνω στο σύστημα πολιτικής προστασίας, είχαν ως αποτέλεσμα από κοινού και συνδυαστικά να επηρεάσουν σε σημαντικό βαθμό και επίπεδο την επιχειρησιακή ικανότητα και αποτελεσματικότητα γενικά του μηχανισμού πολιτικής προστασίας και ειδικά του δασοπυροσβεστικού μηχανισμού και συνακόλουθα όλων των άλλων επιχειρησιακά εμπλεκόμενων δυνάμεων πολιτικής προστασίας, που συνέδραμαν το μηχανισμό δασοπυρόσβεσης, που είναι θεσμικά και νομικά υπεύθυνος για την ασφάλεια και προστασία της ζωής και σωματικής ακεραιότητας καθώς και της περιουσίας των πολιτών, και ως εκ τούτου να οδηγήσουν κατ' άμεσο ή έμμεσο τρόπο ή να επηρεάσουν σημαντικά και ουσιωδώς, καθώς και σε αιτιώδη συνάφεια και σχέση αυτών με τις απώλειες και επιπτώσεις του καταστροφικού αυτού φαινομένου, ήτοι την μέχρι σήμερα απώλεια των 96 ανθρώπων, το σοβαρό τραυματισμό άλλων 31 καθώς πολύ σοβαρές ζημιές σε υποδομές, δομές και γενικά περιουσίες και το φυσικό

περιβάλλον (καμένη δασική έκταση περίπου 13.620 στρέμματα εκ των οποίων τα 6.934 αφορούν οικιστικές περιοχές και τα λοιπά 5.825 δάση και δασικές εκτάσεις), από την πυρκαγιά που εκδηλώθηκε την 23η Ιουλίου 2018 και ώρα Ω/16:49 μμ στην περιοχή Νταού Πεντέλης, η οποία εξαπλώθηκε στην ευρύτερη περιοχή Καλλιτεχνούπολης – Νέου Βουτζά – Μάτι και Κόκκινο Λιμανάκι των Δήμων Ραφήνας – Πικερμίου και Μαραθώνος της Περιφερειακής Ενότητας Αν. Αττικής της Περιφέρειας Αττικής.

Πιο συγκεκριμένα, ο μηχανισμός Πολιτικής Προστασίας της Χώρας γενικά δεν λειτούργησε κατά τα προβλεπόμενα από το σχετικό νόμο και σύμφωνα με τις σχετικές Εγκυκλίους σε όλες τις φάσεις της αντιμετώπισης της ως άνω πυρκαγιάς και γενικά της διαχείρισης του εν λόγω καταστροφικού φαινομένου και κρίσης, αφού δεν ανταποκρίθηκε αποτελεσματικά και με επάρκεια στην εκ του νόμου αποστολή του και τις προβλεπόμενες από αυτόν αρμοδιότητές του. Ειδικότερα τα ως άνω σοβαρά εγκληματικά λάθη, ενέργειες, παραλείψεις, ολιγωρίες, αρρυθμίες και δυσλειτουργίες εντοπίζονται κυρίως στη ΓΓΠΠ, στο ΠΣ, στην Ελληνική Αστυνομία, και στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Περιφέρεια και Δήμους), - όχι βέβαια ότι οι λοιπές δυνάμεις πολιτικής προστασίας λειτούργησαν αποτελεσματικά και στο βαθμό των δυνατοτήτων τους - όπως αυτές προσδιορίστηκαν και εξειδικεύτηκαν αναλυτικά ανωτέρω, χωρίς βέβαια να αποκλείεται και σε άλλες αρμόδιες κρατικές αρχές, φορείς και υπηρεσίες, αφού δεν έχουν περιέλθει σε γνώση μου όλα τα αιτούμενα απαραίτητα έγγραφα στοιχεία και πληροφορίες. Τα φαινόμενα δυσλειτουργίας, και το

διαπιστούμενο επιχειρησιακό, υπό την ευρεία έννοια του όρου, έλλειμμα, εντοπίζεται κυρίως σε δράσεις συντονισμού, επικοινωνίας και συνεργασίας των εμπλεκόμενων δυνάμεων πολιτικής προστασίας καθώς και σε λάθη, ενέργειες και παραλείψεις κατά τις δράσεις ετοιμότητας, κινητοποίησης και αντιμετώπισης και γενικά της διαχείρισης της κρίσης εκ του καταστροφικού αυτού φαινομένου.

Ο μηχανισμός Πολιτικής Προστασίας, αποδείχθηκε εν τέλει και εκ του αποτελέσματος, ότι κατά το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε από τη λήξη της προηγούμενης αντιπυρικής περιόδου μέχρι και την έναρξη της τρέχουσας αντιπυρικής περιόδου, δεν κατόρθωσε, όπως επιβάλλονταν εκ του νόμου και της αποστολής του αλλά και των σχετικών Εγκυκλίων της ΓΓΠΠ, να είναι στην πράξη – και όχι επί ασκήσεως - κατάλληλα και έγκαιρα προετοιμασμένος και επαρκώς επιχειρησιακά οργανωμένος και να βρίσκεται πάντοτε ετοιμοπόλεμος και σε κατάσταση αυξημένης ετοιμότητας, όταν οι περιστάσεις το απαιτούν, όπως πχ όταν ο δείκτης κινδύνου πυρκαγιάς σε μια περιοχή, όπως για παράδειγμα στην Αττική την 23η Ιουλίου 2018, είναι υψηλός (Κατηγορία Κινδύνου 4), προκειμένου να αντιμετωπίσει και γενικά να διαχειριστεί ταυτόχρονα και μάλιστα στην ίδια ή έστω και σε άλλη Περιφέρεια ταυτόχρονα δύο μεγάλες καταστροφές, λόγω δασικών πυρκαγιών και με την έκταση και ένταση σαν αυτές που εκδηλώθηκαν στην Κινέτα και στο Νταού Πεντέλης – Καλλιτεχνούπολη - Ν. Βουτζά – Μάτι – Κόκκινο Λιμανάκι. Και αυτό στην προκειμένη περίπτωση δεν ήταν απλά μόνο εμφανέστατο στις καταστροφικές πυρκαγιές της 23 Ιουλίου 2018, ότι δηλαδή ο μηχανισμός

πολιτικής προστασίας, ως αρμόδιος μηχανισμός του Κράτους για την αντιμετώπιση δασικών πυρκαγιών και λήψης μέτρων για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και διαχείρισης των συνεπειών λόγω δασικών πυρκαγιών, έτσι ώστε να υπάρχει άμεσος έλεγχος αυτών που ενδέχεται να εκδηλωθούν κατά τη διάρκεια της αντιπυρικής περιόδου, δεν ήταν προετοιμασμένος για τη λήψη κατάλληλων μέτρων και ανάληψη αποτελεσματικών δράσεων, αλλά πρωτίστως και το σημαντικότερο είχε άμεσες επιπτώσεις στις απώλειες εκ της συγκεκριμένης καταστροφής, που απολογιστικά μέχρι σήμερα αριθμούν 96 ανθρώπινα θύματα, 31 άλλους σοβαρά τραυματίες καθώς και μεγάλης έκτασης ζημιές σε δομές, υποδομές και περιουσίες πολιτών και το φυσικό περιβάλλον.»

Πέραν του ως άνω ιδιαίτερα αποκαλυπτικού πορίσματος, με το οποίο ο τεχνικός μας σύμβουλος καταγράφει πόσο σοβαρές και εγκληματικές ήταν οι παραλείψεις και αποδίδει μεγάλες ευθύνες στα εν λόγω αρμόδια όργανα των εναγομένων. Επίσης, και από το σύνολο της εκθέσεως του προκύπτουν και αναφέρονται οι συγκεκριμένες και πολύ σοβαρές παραλείψεις τους (πέραν των όσων αναφέρονται στο συμπέρασμα και στο πόρισμα), λόγω των οποίων είχαμε συνολικά 100 νεκρούς, μεταξύ των οποίων και ο δικός μας Βασίλειος Κατσαργύρης.

-----

2. Έκθεση της επιστημονικής επιτροπής του Καθηγητού Κων/νου Συνολάκη:

Όπως έγινε γνωστό και είδε και το φως της δημοσιότητας, η ειδική Επιστημονική Επιτροπή υπό την Προεδρία του Καθηγητού και Ακαδημαϊκού Κων/νου Συνολάκη και με μέλη διακεκριμένους και ειδικούς επιστήμονες εκ του Εξωτερικού, μελέτησαν το όλο φαινόμενο της καταστροφικής και

φονικής πυρκαγιάς στην Ανατολική Αττική και ειδικότερα στο ΜΑΤΙ, στη ΡΑΦΗΝΑ και το Ν. ΒΟΥΤΖΑ και συνέταξαν την ιδιαίτερα εμπειριστατωμένη και θεμελιωμένη έκθεσή τους, η οποία παρουσιάστηκε την 12/9/2018 σε ειδική εκδήλωση στην Αθήνα και της οποίας σχετική περίληψη αναρτήθηκε στο διαδίκτυο.

Από την εν λόγω έκθεση προκύπτουν τα εξής πολύ σοβαρά και αποκαλυπτικά συμπεράσματα:

1. Ότι η πυρκαγιά που εκδηλώθηκε την 23-7-2018 σε συγκεκριμένο ως άνω σημείο της περιοχής Νταού Πεντέλης και επεκτάθηκε στους Δήμους Μαραθώνα και Ραφήνας δεν είχε κανένα σχεδιασμό από πριν αντιμετώπισής της και ούτε, επίσης, σχεδιασμό προετοιμασίας του όλου κρατικού μηχανισμού Πολιτικής Προστασίας.
2. Ότι οι προσομοιώσεις, που έγιναν, επιβεβαίωσαν, ότι η πυρκαγιά από την περιοχή Νταού Πεντέλης έφτασε στη Λεωφ. Μαραθώνος και περαιτέρω περιοχές στο Ν. Βουτζά, στη Ραφήνα, στο Μάτι κ.λ.π., σε περίπου μιάμιση ώρα, μετά την ως άνω έναρξή της. Αυτό σημαίνει ότι, αν είχαν κινητοποιηθεί και ενεργοποιηθεί εγκαίρως, όπως είχαν υποχρέωση, οι αρμόδιοι και υπεύθυνοι κρατικοί Φορείς για την Πολιτική Προστασία, είτε θα είχε κατασβεσθεί η πυρκαγιά στην πηγή της ή κατά την εξέλιξή της, είτε ιδίως εάν εγκαίρως και αρμοδίως είχαν ειδοποιηθεί θα προλάβαιναν οι κάτοικοι να εκκενώσουν επίσης εγκαίρως όλους τους εκεί οικισμούς και οι κάτοικοι να οδηγηθούν σε ασφαλή σημεία και έτσι είναι βέβαιο, ότι δεν θα είχαμε κανένα απολύτως θύμα και ασφαλώς και ο δικός μας, εν προκειμένω, άνθρωπος.

Αυτό το θέμα είναι ιδιαίτερα σοβαρό και αποδεικνύει τις τεράστιες εγκληματικές ευθύνες των αρμοδίων για τον τραγικό θάνατο 100 συνανθρώπων μας και της μεγάλης εκεί καταστροφής.

- 3.** Ότι η εν λόγω Επιτροπή επισημαίνει, ότι ήταν λανθασμένη η εκτίμηση του αρχικού μεγέθους της φωτιάς, όπως ήταν καθυστερημένη και η αξιολόγησή της από τους αρμοδίους.

Επίσης, επισημαίνεται ότι, ελλιπέστατη και πολύ καθυστερημένη ήταν και η αντιμετώπιση, τόσο στην αρχή, όσο και μετά, της φωτιάς, καθόσον τα περισσότερα πυροσβεστικά μέσα είχαν μεταφερθεί στα Γεράνεια Όρη και ειδικότερα στην Κινέτα, και έτσι τα εν λόγω πυροσβεστικά μέσα δεν ήταν κατά τις κρίσιμες ώρες στην περιοχή Ανατολικής Αττικής. Το θέμα αυτό, όπως αναφέρουμε και ανωτέρω, είναι τεράστιο και οι ευθύνες των αρμοδίων είναι πράγματι εγκληματικές, καθόσον γνώριζαν από την ΕΜΥ, ότι ο βαθμός επικινδυνότητας την επομένη, ήτοι την 23/7/2018 στην Ανατολική Αττική ήταν 4, άρα πολύ επικίνδυνη κατάσταση και γι' αυτό τα υπάρχοντα στην Ανατολική Αττική πυροσβεστικά μέσα δεν θα έπρεπε να μεταφερθούν στην Κινέτα, όπως κατά τρόπο εσφαλμένο και εγκληματικό έγινε. Στην, πράγματι, φλεγόμενη περιοχή αυτή της Κινέτας, όπου η φωτιά είχε αρχίσει από τις 12.00 το πρωί, θα έπρεπε να μεταφερθούν πυροσβεστικά μέσα από γειτονικούς νομούς (Κορινθία, Αιτωλ/νία, Αχαΐα, Ηλεία, κλπ), όπου ο βαθμός επικινδυνότητας δεν ήταν υψηλός και όχι να τα μεταφέρουν στην Κινέτα από την Ανατολική Αττική, που ήταν μία πρόχειρη, εύκολη και απερίσκεπτη λύση. Επομένως, οι ευθύνες (ποινικές και αστικές) των αρμοδίων είναι τεράστιες και εγκληματικές.

- 4.** Στην ίδια έκθεσή της η ως άνω Επιστημονική Επιτροπή υπογραμμίζει, ότι δεν θπήρχε κατάλληλος σχεδιασμός από πριν αντιμετώπισης κατά-στροφικών περιστατικών και εκκένωσης των οικισμών, ενώ βεβαιώνουν, ότι, σε τοπικό επίπεδο, δηλ. στην Ανατολική Αττική, ο απαραίτητος σχετικός σχεδιασμός ήταν επί της ουσίας ανύπαρκτος.

Με βάση όλα τα παραπάνω και από την εν λόγω έκθεση των ειδικών επισημόνων υπό την Προεδρία του διακεκριμένου Καθηγητού και Ακαδημαϊκού Κωνσταντίνου Συνολάκη, πλήρως αποδεικνύονται οι τεράστιες εγκληματικές ευθύνες των αρμοδίων και εν προκειμένω των οργάνων των μνηυομένων για την πρωτοφανή τραγωδία της 23-7-2018 στην Ανατολική Αττική και για το θάνατο ήδη 100 συνανθρώπων μας, μεταξύ των οποίων και του δικού μας πολυαγαπημένου Βασιλείου Κατσαργύρη.

3). Έκθεση Πραγματογνώμονα – Αξιωματικού του Π.Σ. που διόρισε η Εισαγγελία Πλημ/κών Αθηνών, Δημητρίου Λιότσιου:

Ο Προϊστάμενος της Εισαγγελίας Πλημ/κών Αθηνών, λόγω της σοβαρότητας της υπόθεσης, διέταξε τη διενέργεια ειδικής πραγματογνωμοσύνης και διόρισε προς τούτο, ως ειδικό πραγματογνώμονα, τον Αξιωματικό του Πυροσβεστικού Σώματος **Δημήτριο Λιότσιο**.

Πράγματι, ο εν λόγω πραγματογνώμονας ανέλαβε τα καθήκοντα του αυτά, και αφού, επί δύο περίπου μήνες, εξήτασε όλα τα θέματα, συνέταξε την από 24/9/2018 ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΓΝΩΜΟΣΥΝΗΣ, η οποία βρίσκεται ήδη εντός της ποινικής δικογραφίας, και στην οποία, μεταξύ των άλλων, δέχεται και τα εξής:

- α) Ότι θα μπορούσε, να σβησθεί η φωτιά στην πηγή της (Νταού Πεντέλης), εάν είχαν μεταβεί αμέσως επί τόπου τα πυροσβεστικά οχήματα και εάν δεν είχαν αποσταλεί, με απόφαση της φυσικής ηγεσίας του Π.Σ. κατά την ίδια ημέρα στην Κινέττα για την κατάσβεση της εκεί φωτιάς. Η παράλειψη αυτή, όπως πολλές φορές επισημάνθηκε, ήταν ακατανόητη και εγκληματική, και επομένως η ευθύνη των αρμοδίων οργάνων των εναγομένων είναι προφανής.**
- β) Ότι η φωτιά στη Νταού Πεντέλης εκδηλώθηκε ώρα 16.41 και το πρώτο πυροσβεστικό όχημα έφτασε στο σημείο εκείνο για**

κατάσβεση ώρα 17.40 (σελ.22 της έκθεσης), δηλ. με καθυστέρηση 73 λεπτών, όταν δηλ. ήταν πολύ αργά και κατόπιν εορτής.

γ) Ότι το Συντονιστικό Όργανο της Περιφέρειας (ΣΟΠΠ) συνεκλήθη την 20.30 ώρα της 23/7/2018, δηλ. μετά την καταστροφή και κατόπιν εορτής, ενώ θα έπρεπε να συγκληθεί από την προηγούμενη (22/7) και να λειτουργεί συνεχώς, όσο διαρκούσε η πυρκαγιά. Η ευθύνη για τη σύγκληση και λειτουργία του πολύ σοβαρού αυτού οργάνου ανήκει αποκλειστικά και μόνο στον υπεύθυνο Περιφερειάρχη (πρώην Νομάρχη) και εν προκειμένω στην Περιφερειάρχη και στους αρμόδιους της Περιφέρειας για την Πολιτική Προστασία

δ) Ότι δεν έγινε ποτέ εισήγηση και ενημέρωση των κατοίκων και ούτε ελήφθη σχετική απόφαση για την εκκένωση των οικισμών που κινδύνευαν από τη φωτιά (σελ.47 της εκθέσεως).

ε) Γίνεται δεκτό από την εν λόγω έκθεση πραγματογνωμοσύνης (σελ.57), ότι, αν τα πυροσβεστικά οχήματα ήταν στη θέση τους και δεν είχαν μεταφερθεί στην Κινέτα, θα χρειαζόνταν μόνο 5-6 λεπτά, συνεκτιμωμένης και της ορεινής φύσης, για να φτάσουν στο σημείο της φωτιάς και να τη σβήσουν προτού επεκταθεί στο δάσος.

στ) Ότι η ευθύνη για την οργανωμένη απομάκρυνση των πολιτών από τους οικισμούς που κινδυνεύουν από τη φωτιά, ανήκει στην Περιφέρεια, εφόσον από τη φωτιά κινδυνεύουν περισσότεροι από ένας Δήμοι, όπως στην προκειμένη περίπτωση, που κινδύνευαν οι Δήμοι Μαραθώνος, Ραφήνας και Πεντέλης.

η) Ότι η διαχείριση της κυκλοφορίας των οχημάτων ανήκει στην ΕΛ.ΑΣ., όπως συνέβη και κατά τις ώρες εκείνες, που, δυστυχώς, οδήγησε το μεγάλο όγκο των οχημάτων στον κεντρικό παραλιακό δρόμο, ενώ θα έπρεπε να τον οδηγήσει προς την Αθήνα ή προς τη Νέα Μάκρη και όχι προς το ΜΑΤΙ, όπου οι περισσότεροι βρήκαν τραγικό θάνατο.

Θ) Αξιοπρόσεκτο και αποκαλυπτικό είναι και το συμπέρασμα της ως άνω έκθεσης, το οποίο αναφέρει τα εξής:

«Γενικά εκτιμώ ότι ο κρατικός μηχανισμός αιφνιδιάστηκε από τη γρήγορη εξέλιξη της πυρκαγιάς με αποτέλεσμα να προκληθούν δυσλειτουργίες στο επιχειρησιακό σκέλος, καθώς και έλλειψη επαρκούς επικοινωνίας των εμπλεκόμενων φορέων, κατά τη διαχείριση της κρίσης. Η μη έγκαιρη εντολή για οργανωμένη απομάκρυνση του πληθυσμού, στέρησε τη δυνατότητα ασφαλούς διαφυγής των μόνιμων κατοίκων και επισκεπτών της περιοχής».

Απ' όλα τα παραπάνω και όσα άλλα αναφέρονται στην ως άνω έκθεση, πλήρως αποδεικνύεται η τεράστια και εγκληματική ευθύνη των αρμόδιων οργάνων των εναγομένων.

Διευκρινίζεται, ότι η εν λόγω έκθεση, η οποία συνετάγη από αξιωματικό του Πυροσβεστικού Σώματος, περιορίστηκε μόνο στις τυχόν ποινικές ευθύνες των αρμοδίων του Π.Σ. και όχι και στις τεράστιες ευθύνες και των άλλων μηνυομένων και σε όλη την έκτασή τους, όπως του τότε Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας, της Περιφερειάρχου Αττικής, των αρμοδίων Αξιωματικών της ΕΛ.ΑΣ., των Δημάρχων κ.λπ. Οι ευθύνες αυτών προκύπτουν σαφέστατα από πολλά άλλα έγγραφα στοιχεία και ιδίως, από τις ως άνω εκθέσεις των: 1) Ανδριανού Γκουρμπάτση 2) Της επισημονικής επιτροπής του Κωνσταντίνου Συνολάκη, και 3) Ιδίως από τα προβλεπόμενα από το νόμο 2013/2002 και τον «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗ», που σαφέστατα παραβιάστηκαν.

Η). ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ:

Σχετικά με το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο, καταρχάς, από πλευράς διατάξεων, τόσο του Ποινικού Κώδικα, όσο και του Αστικού Κώδικα και επίσης και από πλευράς της Πυροσβεστικής και για την Πολιτική Προστασία της χώρας, εκτίθενται και τα εξής:

1) Κατά τη διάταξη του άρθρου 15 του ΠΚ, όπου ο νόμος για την ύπαρξη αξιόποινης πράξης απαιτεί, να έχει επέλθει ορισμένο αποτέλεσμα, και η μη αποτροπή του τιμωρείται, όπως η πρόκλησή του με ενέργεια, αν ο υπαίτιος της παράλειψης είχε ιδιαίτερη νομική υποχρέωση, να παρεμποδίσει την επέλευση του αποτελέσματος. Η διάταξη αυτή προβλέπει **το δια παραλείψεως τελούμενο έγκλημα**, το οποίο θεωρείται υφιστάμενο, οσάκις αυτός που παρέλειψε, να αποτρέψει την επέλευση αποτελέσματος, ανήκοντας στην αντικειμενική υπόσταση ορισμένου εγκλήματος τελέσεως, τιμωρείται, όπως αυτός που παρήγαγε το αποτέλεσμα με ενέργεια, δηλαδή ο δράστης του εγκλήματος τελέσεως. Πρόκειται για ειδική μορφή εγκλήματος, δεδομένου, ότι η αντικειμενική υπόστασή του τελείται, όχι μόνο δι' ενεργείας, αλλά και δια παραλείψεως, που εξομοιώνεται νομικώς με την δι' ενεργείας παραγωγή του αποτελέσματος. Για τη στοιχειοθέτηση του εγκλήματος δια παραλείψεως τελεσθέντος, δεν αρκεί η ύπαρξη κάποιας γενικής νομικής υποχρεώσεως προς παροχή συνδρομής για την πρόληψη του εγκληματικού αποτελέσματος, ούτε και απλής ηθικής προς τούτο υποχρεώσεως, αλλ' απαιτείται να υπάρχει ιδιαίτερη νομική υποχρέωση της οποίας το περιεχόμενο συνίσταται ειδικώς στην αποτροπή του εγκληματικού αποτελέσματος δι' ιδίων ενεργειών του δράστη αμέσως επενεργουσών (ΑΠ 1317/2010 ΠΧρ 2011, 443). Η υποχρέωση αυτή μπορεί να πηγάζει από ρητή διάταξη νόμου, από σύμπλεγμα νομικών καθηκόντων, που συνδέονται με ορισμένη έννομη θέση του υποχρέου προς ενέργεια, από σύμβαση ή από ορισμένη προηγηθείσα συμπεριφορά του υπαιτίου, από την οποία δημιουργήθηκε ο κίνδυνος επελεύσεως του βλαπτικού αποτελέσματος (ΟΛΑΠ 4/2010 δημ. ΝΟΜΟΣ). Προϋποτίθεται, βέβαια, ότι συντρέχει και αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της παράλειψης και του αποτελέσματος, η οποία θεωρείται, ότι υπάρχει στην περίπτωση κατά την οποία, αν γινόταν η επιβεβλημένη ενέργεια, η οποία τελικά δεν έγινε, τότε με πιθανότητα, που αγγίζει τα όρια της βεβαιότητας, το συγκεκριμένο εγκληματικό

αποτέλεσμα δεν θα επερχόταν (βλ. ενδεικ. ΑΠ 436/2012, ΑΠ 159/2012, ΑΠ 1609/2009, ΑΠ 1920/2007 δημ. ΝΟΜΟΣ, Θ. Παπακυριάκου, Οριοθέτηση της ποινικής ευθύνης για παραλείψεις, 2014, αριθ. Περιθ. 733, 734, σελ.572, 573).

2) Περαιτέρω, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 264, 265 και 266 του ΠΚ συνάγεται, ότι όποιος από αμέλεια προξενεί πυρκαγιά, από την οποία μπορεί να προκύψει κοινός κίνδυνος σε ξένα πράγματα ή κίνδυνος για άνθρωπο ή ακόμη και όταν από την πυρκαγιά επέλθει ο θάνατος ανθρώπου, τιμωρείται με φυλάκιση, αν δε προξενεί από αμέλεια πυρκαγιά σε δάσος ή δασική έκταση κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ.1 και 2 του ν. 998/1979 ή σε έκταση που έχει κηρυχθεί δασωτέα ή αναδασωτέα κατά την έννοια της παρ. 5 του ιδίου άρθρου τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή από 2.900 ευρώ έως 29.000 ευρώ, εκτός αν η πράξη τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη. Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές η αντικειμενική υπόσταση του εμπρησμού (ΠΚ 264) που τελείται από αμέλεια συγκροτείται ομοιόμορφα από δύο στοιχεία, αφενός από την πρόκληση πυρκαγιάς, αφετέρου από τη δυνατότητα της τελευταίας να δημιουργήσει είτε κοινό κίνδυνο σε ξένα πράγματα, με την έννοια της απειλής και διακινδύνευσης όχι μόνο ενός συγκεκριμένου πράγματος, αλλά ευρύτερου κύκλου ξένων πραγμάτων σε έκταση ανεπίδεκτη προσδιορισμού, είτε κίνδυνο ανθρώπου, τα οποία θα πρέπει να καλύπτονται ενιαία από την ίδια μορφή υπαιτιότητας.

Η αντικειμενική υπόσταση του εμπρησμού σε δάσος από αμέλεια συγκροτείται ομοιόμορφα από την πρόκληση πυρκαγιάς σε δάσος, δασική έκταση ή έκταση που έχει κηρυχθεί δασωτέα ή αναδασωτέα κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ.1, 2 και 5 του ν. 998/1979 και από άποψη υποκειμενικής υπόστασης η αμέλεια αναφέρεται αποκλειστικά στην πρόκληση πυρκαγιάς σε δάσος, δασική έκταση κλπ, αφού για τη στοιχειοθέτηση του

αδικήματος δεν χρειάζεται να συντρέχει και δυνατότητα δημιουργίας κοινού κινδύνου για πρόσωπα ή πράγματα.

3) Εξάλλου, κατά τη διάταξη του άρθρου 302 παρ.1 του ΠΚ, όποιος επιφέρει από αμέλεια το θάνατο άλλου, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών, κατά δε τη διάταξη του άρθρου 28 του ιδίου Κώδικα, από αμέλεια πράττει όποιος από έλλειψη της προσοχής την οποία όφειλε κατά τις περιστάσεις και μπορούσε να καταβάλει, είτε δεν προέβλεψε το αξιόποιο αποτέλεσμα, που προκάλεσε η πράξη του, είτε το προέβλεψε ως δυνατό, πίστεψε, όμως, ότι δεν θα επερχόταν. Από το συνδυασμό των άνω διατάξεων προκύπτει ότι για τη θεμελίωση των αξιόποινων πράξεων του εμπρησμού από αμέλεια, του εμπρησμού σε δάσος από αμέλεια και της ανθρωποκτονίας από αμέλεια, απαιτούνται τα εξής στοιχεία:

α) Να μην καταβλήθηκε από τον δράστη η επιβαλλόμενη, κατ' αντικειμενική κρίση, προσοχή, την οποία κάθε μετρίως συνετός και ευσυνείδητος άνθρωπος οφείλει, υπό τις ίδιες πραγματικές περιστάσεις, να καταβάλει, με βάση τους νομικούς κανόνες, τις συνήθειες που επικρατούν στις συναλλαγές και την κοινή, κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων, πείρα και λογική, β) Να μπορούσε αυτός με βάση τις προσωπικές του περιστάσεις, ιδιότητες, γνώσεις και ικανότητες και κυρίως εξαιτίας της υπηρεσίας ή του επαγγέλματός του, να προβλέψει και να αποφύγει το αξιόποιο αποτέλεσμα και γ) Να υπάρχει αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της ενέργειας ή της παραλείψεως του δράστη και του επελθόντος αποτελέσματος.

Η διάταξη του άρθρου 306 §2 Π.Κ. προβλέπει το αδίκημα της κακουργηματικής θανατηφόρου έκθεσης, και ασφαλώς στην προκειμένη περίπτωση συντρέχουν τα στοιχεία για τη συγκρότηση του αδικήματος αυτού.

4) Κατά την έννοια του ως άνω άρθρου 28 ΠΚ, η αμέλεια διακρίνεται σε μη συνειδητή, κατά την οποία ο δράστης από έλλειψη της προαναφερόμενης (προσήκουσας) προσοχής δεν προέβλεψε το αξιόποιο

αποτέλεσμα, που προκάλεσε η πράξη του, και σε ενσυνείδητη αμέλεια, κατά την οποία ο δράστης προέβλεψε μεν ότι από τη συμπεριφορά του ήταν δυνατό να προέλθει το αξιόποιο αποτέλεσμα, αλλά πίστεψε ότι δεν θα επερχόταν (βλ. ενδ. ΑΠ 485/2013, ΑΠ 1163/2011, ΑΠ 1065/2010, ΑΠ 1473/2010, Μ. Καϊάφα – Γκμπάντι, Κοινώς επικίνδυνα εγκλήματα, β' έκδ. 1999, σελ. 102, 127, 189, 190, 197).

Περαιτέρω, τα εγκλήματα του εμπρησμού από αμέλεια, του εμπρησμού δάσους από αμέλεια και της ανθρωποκτονίας από αμέλεια, ως εγκλήματα ουσιαστικά ή αποτελέσματος, μπορούν να τελούνται, είτε με ενέργεια, η οποία συνιστά τη θετική εκδήλωση της ανθρώπινης συμπεριφοράς, είτε με παράλειψη, η οποία συνιστά την αρνητική τοιαύτη. Για να συμβαίνει αυτό, απαιτείται, να συντρέχουν οι όροι του άρθρου 15 Π.Κ., δηλαδή θα πρέπει ο δράστης, να έχει ιδιαίτερη νομική υποχρέωση για την ενέργεια που θα παραλείψει σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, συμπεριφορά που γίνεται αιτιακή προϋπόθεση για την παραγωγή του αποτελέσματος (Ολ ΑΠ 4/2010, Μ. Καϊάφα – Γκμπάντι ο.π. σελ.102, 111, 140, 207).

Επίσης, εάν στην επέλευση του θανάτου ή του εμπρησμού συνετέλεσαν περισσότερες πράξεις ή παραλείψεις διαφόρων προσώπων, τότε για τον προσδιορισμό της ευθύνης του καθένα σε σχέση προς το επελθόν αποτέλεσμα, γίνεται δεκτό, ότι εκείνη η πράξη ή η παράλειψη του υποκειμένου είναι δυνατόν να τελεί σε αιτιώδη σύνδεσμο προς το αποτέλεσμα, όταν αυτή, από μόνη της ή μαζί με άλλη άλλου προσώπου, βρίσκεται σε άμεση αιτιότητα προς το αποτέλεσμα. Αρκεί δηλαδή, η συμπεριφορά του υποκειμένου, να υπήρξε ένας από τους πολλούς παραγωγικούς του αποτελέσματος όρους, χωρίς τον οποίο αυτό δεν θα επερχόταν (θεωρία της condition sine qua non), αδιάφορα αν συνέβαλαν σ' αυτό και άλλοι όροι, όπως λ.χ. αμέλεια του παθόντος ή τρίτου. Διακοπή δε της αιτιώδους συνάφειας υπάρχει μόνο στις περιπτώσεις εκείνες, στις οποίες η παρεμβαλλόμενη συμπεριφορά του παθόντος ή του τρίτου εξουδετερώνει και καθιστά

ανενεργή την αρχική συμπεριφορά του δράστη (βλ. ενδεικ. ΑΠ 1527/2010, ΑΠ 1473/2010, ΑΠ 1546/2003 δημ. ΝΟΜΟΣ). Συνεπώς, αν τα προαναφερθέντα εγκλήματα από αμέλεια είναι απότοκα της αμέλειας πολλών (συγκλίνουσα αμέλεια), το κάθε πρόσωπο υπέχει ευθύνη αυτοτελώς και χωριστά από τα άλλα, κατά το λόγο της αμέλειάς του, που αποδείχθηκε και εφόσον πάντως το αποτέλεσμα που επήλθε, τελεί σε αιτιώδη σύνδεσμο με αυτήν (ΟΛΑΠ 4/2010). Το αυτό ισχύει και για την αστική ευθύνη και ειδικότερα πρόκειται για την εις ολόκληρον ευθύνη κάθε εμπλεκόμενου.

5) Περαιτέρω, στο νόμο 3043/2002 «Αναβάθμιση της πολιτικής προστασίας και άλλες διατάξεις» με το άρθρο 1 αυτού οριοθετούνται οι σκοποί της πολιτικής προστασίας και τα μέσα προς επίτευξή τους και ορίζεται ειδικότερα: «1. Η πολιτική προστασία της Χώρας αποβλέπει στην προστασία της ζωής, υγείας και περιουσίας των πολιτών από φυσικές (ταχείας ή βραδείας εξέλιξης), τεχνολογικές (συμπεριλαμβανομένων βιολογικών, χημικών και πυρηνικών συμβάντων) και λοιπές καταστροφές που προκαλούν καταστάσεις εκτάκτου ανάγκης, κατά τη διάρκεια της ειρηνικής περιόδου. Στο πλαίσιο του ίδιου σκοπού περιλαμβάνεται η μέριμνα για τα υλικά και πολιτιστικά αγαθά, τις πλουτοπαραγωγικές πηγές και τις υποδομές της χώρας, με στόχο την ελαχιστοποίηση των συνεπειών των καταστροφών. 2. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού: α. Εκπονούνται σχέδια και προγράμματα πρόληψης, ανά κατηγορία κινδύνου, λαμβάνονται μέτρα ετοιμότητας και αναλαμβάνονται δράσεις πρόληψης, ετοιμότητας, αντιμετώπισης και αποκατάστασης, β. αξιοποιείται το ανθρώπινο δυναμικό και χρησιμοποιούνται τα δημόσια και ιδιωτικά μέσα σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και γ..... Στο άρθρο 2 (που με την παράθεση κρίσιμων εννοιών και ορισμών αποσαφηνίζονται ειδικοί όροι, που, επαναληπτικά, χρησιμοποιούνται στις επιμέρους ρυθμίσεις) ορίζεται ειδικότερα στην παρ. 4 «Κατάσταση κινητοποίησης πολιτικής προστασίας είναι η ενεργοποίηση και η κλιμάκωση της δράσης του δυναμικού και των μέσων

πολιτικής προστασίας σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, για τους σκοπούς της πολιτικής προστασίας και ειδικότερα για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών από καταστροφές ή και για τον έλεγχο και περιορισμό των δυσμενών επιπτώσεων που σχετίζονται με τους αντίστοιχους κινδύνους. Η κατάσταση κινητοποίησης πολιτικής προστασίας, διακρίνεται σε: α. Κατάσταση ετοιμότητας πολιτικής προστασίας, λόγω τεκμηριωμένου κινδύνου, στην οποία περιλαμβάνεται η κλιμάκωση της ετοιμότητας του δυναμικού και των μέσων πολιτικής προστασίας, κατά την εξειδίκευση που γίνεται στο σχεδιασμό ετοιμότητας. β. Κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας στην οποία περιλαμβάνεται η κατάσταση, που σχετίζεται με συγκεκριμένη καταστροφή, για την αντιμετώπιση της οποίας απαιτείται: i. ειδικός συντονισμός από τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας σε επίπεδο κεντρικής εξουσίας και του Υπουργείου, του δυναμικού και των μέσων των υπηρεσιών και των φορέων, που αναλαμβάνουν δράση σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, και ii. Κινητοποίηση δυναμικού και μέσων επιπλέον του διατιθέμενου υπό κανονικές συνθήκες.». Στο άρθρο 3 προβλέπονται το δυναμικό και τα μέσα εκπλήρωσης πολιτικής προστασίας και ορίζονται συγκεκριμένα τα ακόλουθα: «1. στο δυναμικό και στα μέσα πολιτικής προστασίας σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, στα οποία ανατίθεται η επίβλεψη εκπόνησης και εφαρμογής των σχεδίων, προγραμμάτων και μέτρων πολιτικής προστασίας, καθώς και ο συντονισμός των αναγκαίων ενεργειών. β. Το σύνολο των κρατικών υπηρεσιών, οι υπηρεσίες των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των οργανισμών κοινής ωφέλειας, που είναι υπεύθυνες σε επιχειρησιακό επίπεδο για τις επί μέρους δράσεις πολιτικής προστασίας και κυρίως για την ετοιμότητα και την αντιμετώπιση των καταστροφών (όπως Πυροσβεστικό Σώμα, ΕΛ.ΑΣ., Ε.Κ.Α.Β., Ένοπλες Δυνάμεις, Ο.Α.Σ.Π., υπηρεσίες της Περιφέρειας και των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α., Δ.Ε.Η. Ο.Τ.Ε., Ε.Υ.Δ.Α.Π. Δ.ΕΠ.Α., Ε.Μ.Υ. γ. Οι εθελοντικές οργανώσεις

πολιτικής προστασίας, καθώς και οι ειδικευμένοι εθελοντές πολιτικής προστασίας, σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, που εντάσσονται στο σχεδιασμό της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας και αναλαμβάνουν την υποστήριξη σχεδίων και δράσεων πρόληψης και αποκατάστασης, καθώς και δράσεις ετοιμότητας και αντιμετώπισης καταστροφών. 2^α.... β....». Ακόμη, στο δεύτερο μέρος του ίδιου νόμου (3013/2002 προβλέπονται τα όργανα σχεδιασμού και εφαρμογής πολιτικής προστασίας, τα οποία διακρίνονται σε κεντρικά και αποκεντρωμένα. Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση στο σχέδιο του εν λόγω νόμου, δεδομένου ότι οι επί μέρους δράσεις πολιτικής προστασίας στους διάφορους τομείς δράσης, πρόληψης, αντιμετώπισης και αποκατάστασης και στις διάφορες κατηγορίες κινδύνου αφορούν πολλά διαφορετικά Υπουργεία και εποπτευόμενους οργανισμούς, είναι απαραίτητος ο ετήσιος εθνικός σχεδιασμός πολιτικής προστασίας, ο οποίος μπορεί να επιτευχθεί μόνο σε υπουργικό επίπεδο με βάση ειδικές επεξεργασμένες θέσεις από την επιτροπή συντονισμού πολιτικής προστασίας (Κεντρικό Συντονιστικό Όργανο Πολιτικής Προστασίας που προβλέπεται στο άρθρο 5), στην οποία συμμετέχουν οι αρμόδιοι Γενικοί Γραμματείς. Στη διϋπουργική επιτροπή (άρθρ. 4 του ίδιου νόμου) εξετάζονται τα εθνικής εμβέλειας προγράμματα, σχέδια, μέτρα και δράσεις, καθώς και τα αντίστοιχα περιφερειακά προγράμματα, έτσι ώστε να είναι δυνατή η διαπίστωση τομέων δράσης ή περιφερειακών προγραμμάτων, που απαιτούν ενίσχυση. Ο όλος ετήσιος σχεδιασμός λαμβάνεται υπόψη στην κατάρτιση του νέου προϋπολογισμού. Η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας του Υπουργείου έχει ως στόχο το συντονισμό των δράσεων πολιτικής προστασίας και την επεξεργασία, σχεδιασμό και παρακολούθηση των δράσεων πολιτικής προστασίας στο πλαίσιο των κυβερνητικών κατευθύνσεων και για την επίτευξη του σκοπού της λειτουργεί σε 24ωρη βάση με όσα στελέχη απαιτούν οι περιστάσεις, όπως ειδικότερα ο σκοπός της, οι αρμοδιότητές της και τα μέσα προς

επίτευξη του σκοπού της ορίζονται στο άρθρο 6 του ιδίου νόμου. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 10 του ιδίου νόμου, πέραν του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας, ο οποίος έχει την ευθύνη του συντονισμού και της επίβλεψης του έργου της πολιτικής προστασίας σε ολόκληρη την επικράτεια (και του οποίου οι αρμοδιότητες, πέραν από τις προβλεπόμενες στο προαναφερθέν άρθρο 6 του ν.3013/2002, ορίζονται επιπλέον και στο άρθρο 8 του ιδίου νόμου), αποκεντρωμένα όργανα σχεδιασμού και εφαρμογής μέτρων πολιτικής προστασίας είναι α: οι Γενικοί Γραμματείς των Περιφερειών (των οποίων οι αρμοδιότητες καθορίζονται στο άρθρ. 11 του άνω νόμου), β. οι Περιφέρειες και γ. οι Δήμαρχοι και οι Πρόεδροι των κοινοτήτων (που δεν υπάρχουν πλέον). Έτσι, κατά το άρθρο 12 του ιδίου νόμου «1. **Ο Νομάρχης (ήδη Περιφερειάρχης) ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες:** α. Συντονίζει και επιβλέπει το έργο της πολιτικής προστασίας για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών, εντός των ορίων του νομού (ήδη Περιφέρειας). β. Έχει την ευθύνη εφαρμογής του ετήσιου εθνικού σχεδιασμού πολιτικής προστασίας, *κατά το δέλεος που τα οικεία περιφερειακά προγράμματα*, μέτρα και δράσεις έχουν τοπικό χαρακτήρα, σε επίπεδο νομού (ήδη Περιφέρειας). γ. Διατυπώνει εισήγηση για το σχεδιασμό πολιτικής προστασίας της Περιφέρειας για τη διαμόρφωση σχετικής πρότασης, στο πλαίσιο της πρόβλεψης του άρθρου 1 παρ.1γ του παρόντος. δ. Εισηγείται στο Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας την έκδοση της απόφασης για την κήρυξη κατάστασης έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας, στις περιπτώσεις τοπικών καταστροφών... ε. Έχει την ευθύνη της διάθεσης και του συντονισμού δράσης του απαραίτητου δυναμικού και μέσων για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών του νομού και στ. **Προεδρεύει του Συντονιστικού Περιφερειακού Οργάνου.** 2.α. Στην έδρα κάθε Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης και κάθε Περιφερειακού Διαμερίσματος συνιστάται, ως οργανική μονάδα, αυτοτελές Γραφείο Πολιτικής

Προστασίας, το οποίο υπάγεται απευθείας στον Περιφερειάρχη. β. Το ανωτέρω Γραφείο είναι αρμόδιο για το σχεδιασμό και την οργάνωση, σε θέματα πρόληψης, ενημέρωσης και αντιμετώπισης των καταστροφών ή καταστάσεων έκτακτης ανάγκης και για το συντονισμό όλων των υπηρεσιών της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης και των Περιφερειακών Διαμερισμάτων, καθώς και του δημόσιου, ιδιωτικού δυναμικού και μέσων για την εξασφάλιση της ετοιμότητας, την αντιμετώπιση των καταστροφών και την αποκατάσταση των ζημιών. γ.ι. Για κάθε Γραφείο Πολιτικής Προστασίας των Περιφερειακών Αυτοδιοικήσεων και των Περιφερειακών Διαμερισμάτων συνιστάται μία οργανική θέση μόνιμου υπαλλήλου, η οποία μπορεί να ανήκει σε έναν από τους κλάδους ΠΕ Γεωλόγων, Τοπογράφων Μηχανικών, Δασολόγων, Χημικών Μηχανικών και Πολιτικών Μηχανικών, κατά την ειδικότερη πρόβλεψη της οικείας προκήρυξης. ii. Οι υπάλληλοι αυτοί, μετά προηγούμενη εκπαίδευση αποτελούν ειδικευμένα στελέχη πολιτικής προστασίας, σε επίπεδο Περιφέρειας. iii. Για τους ανωτέρω υπαλλήλους, δεν είναι επιτρεπτή η μετακίνησή τους σε άλλη οργανική μονάδα της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης. 3.α. Στην έδρα κάθε Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης και **κάθε Περιφερειακού Διαμερίσματος συνιστάται Συντονιστικό Περιφερειακό Όργανο**. β. Το ανωτέρω όργανο αποτελείται από τους: i. Περιφερειάρχη ως Πρόεδρο. ii. Δύο μέλη του Περιφερειακού Συμβουλίου, οριζόμενα με απόφαση του ίδιου Συμβουλίου, εκ των οποίων το ένα προέρχεται από τη μειοψηφία. iii. Πρόεδρο ή οριζόμενο εκπρόσωπο της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Ε.Δ.Κ.). iv. Προϊστάμενο Διεύθυνσης Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας και Προϊστάμενο Γραφείου Πολιτικής Προστασίας της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης, v. Στρατιωτικό Διοικητή της περιοχής ή εκπρόσωπό του, Διευθυντή της Αστυνομικής Διεύθυνσης του κάθε νομού, Λιμενάρχη, σε όσους νομούς υφίσταται Λιμενική Αρχή και Διοικητική Πυροσβεστικής Υπηρεσίας της έδρας του κάθε νομού. vi. Προϊστάμενο Διεύθυνσης Δασών της

Περιφέρειας, Προϊστάμενο Διεύθυνσης Υγεία – Πρόνοιας της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης και τον οριζόμενο εκπρόσωπο του Περιφερειακού Εθνικού Συστήματος Υγείας και vii. Εκπροσώπους εθελοντικών οργανώσεων Πολιτικής Προστασίας. γ. Οι υπό στοιχεία iv. έως vi. Μετέχοντες εισηγούνται στο ανωτέρω όργανο, τα αναγκαία μέτρα προς υποβοήθηση του έργου του Περιφερειάρχη. δ. Στις συνεδριάσεις λαμβάνουν μέρος κατά περίπτωση, εκπρόσωποι δήμων ή κοινοτήτων των πληττόμενων περιοχών, εκπρόσωποι λοιπών εθελοντικών οργανώσεων και κοινωνικών φορέων του νομού, καθώς και άλλοι εκπρόσωποι υπηρεσιών, μετά από πρόσκληση του προέδρου. ε. Κατά τη διάρκεια της εξέλιξης της καταστροφής, καθώς και του έργου αποκατάστασης των ζημιών, το πιο πάνω όργανο λειτουργεί σε εικοσιτετράωρη βάση, με δυνατότητα συνέχισης της συνεδρίασης και με τους οριζόμενους, από τους μετέχοντες, αναπληρωτές τους και στ....». Κατά δε το άρθρο 13 του άνω νόμου «1. Οι Δήμαρχοι έχουν τις ακόλουθες αρμοδιότητες: α. Συντονίζουν και επιβλέπουν το έργο της πολιτικής προστασίας για την πρόληψη, ετοιμότητα αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών, εφόσον συμβαίνουν εντός των διοικητικών ορίων των αντίστοιχων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.). β. Έχουν την ευθύνη εφαρμογής του ετήσιου εθνικού σχεδιασμού πολιτικής προστασίας, κατά το σκέλος που τα περιφερειακά προγράμματα, μέτρα και δράσεις έχουν τοπικό χαρακτήρα αναφορικά με τους αντίστοιχους Ο.Τ.Α. γ. Διατυπώνουν εισήγηση για το σχεδιασμό πολιτικής προστασίας του Ο.Τ.Α., η οποία υποβάλλεται στο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας για τη διαμόρφωση σχετικής πρότασης, στο πλαίσιο της πρόβλεψης του άρθρου 11 παρ.1γ του παρόντος νόμου. δ. Έχουν την ευθύνη της διάθεσης και του συντονισμού δράσης του απαραίτητου δυναμικού και μέσων για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών εντός των ορίων του οικείου Ο.Τ.Α. 2.α. Σε όλους τους δήμους λειτουργεί, στο πλαίσιο της υπάρχουσας οργανικής διάρθρωσης,

γραφείο πολιτικής προστασίας, οι αρμοδιότητες του οποίου συναρτώνται με την εξασφάλιση της αναγκαίας οργάνωσης και υποδομής προς λήψη μέτρων πολιτικής προστασίας. 3.α. **Στην έδρα κάθε δήμου συνιστάται Συντονιστικό Τοπικό Όργανο.** β. Το ανωτέρω Όργανο αποτελείται από τους: i. Δήμαρχο ως Πρόεδρο, ii. Δύο Δημοτικούς Συμβούλους, που ορίζονται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, εκ των οποίων ο ένας προέρχεται από τη μειοψηφία, iii. Ειδικευμένα στελέχη πολιτικής προστασίας της Περιφέρειας, iv. Εκπρόσωπο του Στρατιωτικού Διοικητή της περιοχής, Διοικητή Αστυνομικού Τμήματος της έδρας του Δήμου, Προϊστάμενου του Ειδικού Προσωπικού της Δημοτικής Αστυνομίας, εκπρόσωπο της Λιμενική Αρχής, εφόσον έχει ως έδρα τον αντίστοιχο δήμο και Διοικητή της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας του δήμου ή εκπρόσωπο της αντίστοιχης της έδρας του νομού, v. Προϊστάμενο Τεχνικών Υπηρεσιών του Ο.Τ.Α., vi. Προϊστάμενο του οικείου Δασαρχείου ή εκπρόσωπο της Διεύθυνσης Δασών της Περιφέρειας, vii. Εκπροσώπους Εθελοντικών Οργανώσεων Πολιτικής Προστασίας. γ. Στις συνεδριάσεις λαμβάνουν μέρος εκπρόσωποι κοινωνικών φορέων της έδρας του δήμου, καθώς και άλλοι εκπρόσωποι υπηρεσιών, μετά από πρόσκληση του Προέδρου. δ. **Κατά τη διάρκεια της εξέλιξης της καταστροφής, καθώς και του έργου αποκατάστασης των ζημιών, το πιο πάνω όργανο λειτουργεί σε εικοσιτετράωρη βάση, με δυνατότητα συνέχισης της συνεδρίασης και με τους οριζόμενους, από τους μετέχοντες, αναπληρωτές τους**». Η αναβάθμιση της πολιτικής προστασίας, σύμφωνα με την προαναφερθείσα εισηγητική έκθεση αποτέλεσε επιλογή επείγουσας και πρωταρχικής προτεραιότητας, καθώς η αλλαγή των κλιματολογικών συνθηκών, ή προϊούσα οικολογική και περιβαλλοντική υποβάθμιση και άλλοι παράγοντες (απειλή της βιο-τρομοκρατίας κ.λ.π.), καθιστούν τις καταστάσεις έκτακτης ανάγκης στοιχείο της καθημερινής ζωής των πολιτών. Επιπλέον, η συνεχής ενίσχυση και διεύρυνση των εκτελεστικών μηχανισμών, όπως είναι η πυροσβεστική, η δασική

υπηρεσία, η αστυνομία, η αντισεισμική προστασία, ακόμη και η συνδρομή των ενόπλων δυνάμεων για την αντιμετώπιση των προβλημάτων και την αποκατάσταση των ζημιών, πρέπει να συνοδεύεται με παράλληλη ενίσχυση και διεύρυνση τόσο των συντονιστικών λειτουργιών που μεγιστοποιούν την κινητοποίηση του κρατικού μηχανισμού και των πολιτών όσο και των ερευνητικών και των επιστημονικών δυνατοτήτων. Έτσι, το θεσμικό πλαίσιο που τίθεται με τον ως άνω νόμο για την αναβάθμιση της πολιτικής προστασίας δίνει ιδιαίτερο βάρος στο συντονισμό, την καλύτερη δυνατή κινητοποίηση, τη δυνατότητα πρόληψης και πρόγνωσης και την αποκέντρωση μηχανισμών και διαδικασιών αντιμετώπισης των έκτακτων αναγκών σε καιρό ειρήνης, σε αντιδιαστολή με την πολιτική άμυνα που αφορά πολεμική περίοδο και ο σχεδιασμός της οποίας παραμένει στα Π.Σ.Ε.Α. Ενισχύεται ο συντονιστικός ρόλος της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, διευρύνεται το Συντονιστικό Περιφερειακό Όργανο και θεσμοθετείται το Συντονιστικό Τοπικό Όργανο σε επίπεδο δήμου και οριοθετούνται οι αρμοδιότητες και τα αντικείμενα δράσης τους αναλυτικά. Επίσης, θεσμοθετείται η επιχειρησιακή ένταξη του Εθελοντισμού Πολιτικής Προστασίας για τον οποίο τηρούνται ειδικά μητρώα και αναλαμβάνονται ειδικές δράσεις (άρθρ. 14 ν.3013/2002). Στο σχεδιασμό πολιτικής προστασίας ο πολίτης θεωρείται ως ενεργός πολίτης που συμμετέχει στην αντιμετώπιση των καταστροφών λαμβάνοντας μέτρα αυτοπροστασίας και βοηθώντας κατά περίπτωση τους λοιπούς πολίτες που έχουν ανάγκη, ξεκινώντας από το οικογενειακό, γειτονικό και εργασιακό του περιβάλλον. Για την επίτευξη του σκοπού της πολιτικής προστασίας απαιτείται σχεδιασμός και ειδικά προγράμματα πρόληψης ξεχωριστά, για κάθε κατηγορία κινδύνου, όπου λαμβάνονται μέτρα ετοιμότητας σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο ανάλογα με την έκταση και την ένταση του εκτιμώμενου κινδύνου και αναλαμβάνονται δράσεις, ξεχωριστές στον τομέα της πρόληψης, της ετοιμότητας, της αντιμετώπισης και της αποκατάστασης. Στις δράσεις

αυτές χρησιμοποιείται όλο το διατιθέμενο υλικό και δημόσια και ιδιωτικά μέσα σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, όπως ήδη αναφέρθηκε κατά την παράθεση των άνω διατάξεων του ν. 3012/2002 και το κύριο έργο, ως επιμέρους δράσεων πολιτικής προστασίας, γίνεται από τις κρατικές υπηρεσίες, τις υπηρεσίες οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των οργανισμών κοινής ωφέλειας (όπως Πυροσβεστικό Σώμα, Ελληνική Αστυνομία, Λιμενικό Σώμα, Ε.Κ.Α.Β., Ένοπλες Δυνάμεις, Διευθύνσεις Δασών και λοιπές Διευθύνσεις της Περιφέρειας, Τεχνικές Υπηρεσίες των Περιφερειακών Αυτοδιοικήσεων και των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ, ΔΕΗ, ΔΕΥΑΠ, ΔΕΠΑ κ.λπ.)

6 Τέλος, κατά την παρ.1 του άρθρου 17 του ιδίου αυτού νόμου, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζονται τα σχετικά με την κατάρτιση των σχεδίων πολιτικής προστασίας και τους υπόχρεους, προς τούτο, αρμόδιους κεντρικούς και περιφερειακούς φορείς και οργανισμούς κοινής ωφέλειας, τα σχέδια δε αυτά εγκρίνονται από το Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας και υλοποιούνται από τους ανωτέρω φορείς. Έτσι, σε εκτέλεση της αμέσως αναφερθείσας νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 1299/2003 απόφαση του ανωτέρω Υπουργού, με την οποία εγκρίθηκε το από 7.4.2003 Γενικό Σχέδιο Πολιτικής Προστασίας, με τη συνθηματική λέξη «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ», μαζί με τα προσαρτημένα σ' αυτό παραρτήματα - προσθήκες, το οποίο ενσωματώνεται στην εν λόγω Υπουργική Απόφαση.

Στο κεφάλαιο 1 με τον τίτλο «ΣΚΟΠΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ» ορίζονται τα εξής: Με το σχέδιο αυτό επιδιώκεται η διαμόρφωση ενός συστήματος αποτελεσματικής αντιμετώπισης καταστροφικών φαινομένων και ως εκ τούτου, στα πλαίσια του δυνατού, της προστασίας της ζωής, της υγείας και της περιουσίας των πολιτών και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Πλέον συγκεκριμένα: Προσδιορίζονται οι εμπλεκόμενες υπηρεσίες και

φορείς, καθώς και τα όργανα που διευθύνουν και συντονίζουν τις επιχειρησιακές δυνάμεις σε όλα τα επίπεδα. 2. Παρέχονται ουσιώδη στοιχεία στις αρμόδιες υπηρεσίες για την εκτίμηση καταστάσεων, αξιολόγηση κινδύνων, επισήμανση ευπαθών χώρων και ακολούθως εκπόνηση ειδικών σχεδίων στα πλαίσια του βασικού σχεδίου «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ» προς αντιμετώπιση των, κατά περίπτωση, κινδύνων. 3..., 4..., 5. Τέλος προβλέπεται η δημιουργία συστήματος επικοινωνίας και ροής πληροφοριών μεταξύ όλων των εμπλεκομένων υπηρεσιών και παραγόντων στη διαχείριση των κρίσεων. Στο κεφάλαιο 2 με τον τίτλο «ΕΝΝΟΙΕΣ – ΟΡΙΣΜΟΙ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ» στα υποκεφάλαια Α. ΕΝΝΟΙΕΣ – ΟΡΙΣΜΟΙ και Β. ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ επαναλαμβάνονται όσα αναφέρονται στα πιο πάνω αναφερόμενα άρθρα 2 και 3 του ν. 3013/2002. Στο υπό το αριθμητικό στοιχείο 3 κεφάλαιο με τον τίτλο «ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΧΕΔΙΑΣΗΣ» ορίζεται ότι προκειμένου το σχέδιο «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ» να αποτελέσει βάση σχεδίασης και ενεργείας του κρατικού μηχανισμού προς αντιμετώπιση καταστροφικών φαινομένων, κρίνεται σκόπιμο κατά τη σχεδίαση να ληφθούν υπόψη, πέραν των άλλων, οι παρακάτω απαιτήσεις 1. Προσδιορισμού υπευθύνων για σχεδίαση κατά περίπτωση. 2. Καθορισμού των συνεργαζόμενων υπηρεσιών και φορέων και του είδους της μεταξύ τους συνεργασίας. 3. Αξιολόγησης των κινδύνων και χαρτογράφησης ευπαθών περιοχών με σκοπό την πληρέστερη σχεδίαση και αποτελεσματικότερη δράση των αρμοδίων υπηρεσιών. 4..., 5. Καθορισμού ρόλων και ευθυνών ανά καταστροφικό φαινόμενο των εμπλεκομένων στην εν γένει διαχείριση κρίσεων. 6. Δημιουργίας συστήματος επικοινωνίας για συνεννόηση μεταξύ των εμπλεκομένων στην αντιμετώπιση των έκτακτων αναγκών. 7..., 8..., 9..., 10. Ενημέρωσης του πληθυσμού όπου και όταν ενδείκνυται για την αυτοπροστασία του και επιβοήθηση του έργου του κράτους και ακόμη ψυχολογικής υποστήριξης αυτού για διατήρηση του ηθικού

του και αποφυγή πανικού. 11..., ... 25..... Στο υποκεφάλαιο του ίδιου κεφαλαίου με τον τίτλο «συντονιστικές οδηγίες» προβλέπονται τα ακόλουθα: 1. Τα Υπουργεία και οι Περιφέρειες συντάσσουν βάσει του γενικού σχεδίου «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ» τα επί μέρους ειδικά σχέδια για την αντιμετώπιση των καταστροφικών φαινομένων με συντονιστή στη σχεδίαση τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας. 2. Τα συντασσόμενα ανά φορέα ειδικά σχέδια, προς της αποστολής στη ΓΓΠΠ για έγκριση, να ελέγχονται για την πληρότητά τους από τις προϊστάμενες υπηρεσίες. 3. Μετά την έγκριση από τη ΓΓΠΠ τα σχέδια καθίστανται εκτελεστά και κοινοποιούνται, με μέριμνα των συντακτών, σε όλους τους εμπλεκόμενους υπόχρεους για σχεδίαση φορείς προκειμένου να εναρμονίσουν τα συντασσόμενα από αυτούς σχέδια. 4.... 5.... Τα σχέδια να είναι προσαρμοσμένα στα κατά περίπτωση πραγματικά περιστατικά, να έχουν προβλεπτικότητα και ελαστικότητα στην εφαρμογή και να συμβάλλουν σημαντικά στην αντιμετώπιση των καταστάσεων. 6..., 7. Για την υποστήριξη των σχεδίων επιβάλλεται ..... η ενημέρωση του πληθυσμού όπου αυτή απαιτείται. Στο Παράρτημα Α του γενικού σχεδίου «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ» αναφέρεται ότι στην Προσθήκη 2 επισημαίνονται, κατά περίπτωση φαινομένου, όχι περιοριστικά, οι εμπλεκόμενοι στη σχεδίαση και την αντιμετώπιση των επικίνδυνων καταστάσεων, ενώ οι μη υποχρεούμενοι για σχεδιασμό, αλλά εμπλεκόμενοι στην αντιμετώπιση των καταστροφικών φαινομένων, όταν από τα στοιχεία του αξιολογούμενου προς αντιμετώπιση κινδύνου κρίνεται αναγκαίο, συντάσσουν μνημόνια ενεργειών, προκειμένου να προετοιμάζονται και να ενεργούν μεθοδικά, σχεδιασμένα και αποτελεσματικά οι επιχειρησιακές δυνάμεις. Σύμφωνα με την Προσθήκη αυτή, σε περίπτωση δασικής πυρκαγιάς, υποχρεούμενοι σε σχεδιασμό φορείς είναι τα Υπουργεία Εθνικής Άμυνας, Γεωργίας και Δημοσίας Τάξεως, όπως και οι Περιφερειακές και Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις. Περαιτέρω, στο υπό αριθμητικό στοιχείο 4 κεφάλαιο με τον τίτλο «ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ» ορίζεται ότι για την κινητοποίηση του δυναμικού της Πολιτικής Προστασίας απαιτείται η δημιουργία ενός συστήματος ενεργειών σε τέσσερις (4) φάσεις: ΦΑΣΗ 1^η ΣΥΝΗΘΗΣ ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ. Η φάση αυτή περιλαμβάνει μέτρα και ενέργειες του κρατικού μηχανισμού, που συμβάλλουν στην προετοιμασία του για τα επόμενα στάδια ενεργειών. Ειδικότερα, αξιολογούνται τα πρώτα στοιχεία και πληροφορίες που αναφέρονται στην εμφάνιση ή επικείμενο ερχομό καταστροφικών φαινομένων για το σχηματισμό βάσιμης εκτίμησης της καταστροφής. Τίθεται σε εφαρμογή του σύστημα επικοινωνίας και ροής πληροφοριών για συνεννόηση μεταξύ των εμπλεκομένων και λήψη αποφάσεων. Καταγράφονται τα μέσα πολιτικής προστασίας και ελέγχεται η επάρκεια και καταλληλότητα αυτών. Γίνονται προπαρασκευαστικές πράξεις και προϋδεάζονται επί του θέματος τα κλιμάκια της πολιτικής προστασίας. ΦΑΣΗ 2^η ΑΥΞΗΜΕΝΗ ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ. Εάν από τη συναξιολόγηση των πληροφοριών δίδεται σχεδόν η βεβαιότητα ότι επίκεινται καταστροφικά φαινόμενα, πέραν των ενεργειών της φάσης 1, γίνεται ευρύτερη κινητοποίηση του μηχανισμού πολιτικής προστασίας σε όλα τα επίπεδα. Συνέρχονται τα επιτελικά και επιχειρησιακά όργανα και διατελούν σε πλήρη ετοιμότητα για την εκτέλεση της αποστολής τους, λαμβανομένων και προληπτικών μέτρων, όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο. ΦΑΣΗ 3^η ΑΜΕΣΗ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ – ΕΠΕΜΒΑΣΗ. Συνέχεια των προαναφερομένων και άλλων μέτρων, στη φάση αυτή γίνεται πλέον κινητοποίηση και δραστηριοποίηση όλου του συστήματος πολιτικής προστασίας προς αντιμετώπιση των καταστροφικών φαινομένων. Οι επιχειρησιακές δυνάμεις συνεργαζόμενες και συντονιζόμενες ευρίσκονται σε πλήρη δράση. Το ανθρώπινο δυναμικό και τα υλικοτεχνικά μέσα αξιοποιούνται κατά τον καλύτερο τρόπο. Όπου κρίνεται σκόπιμο, ενημερώνονται και οι πολίτες για τη λήψη μέτρων αυτοπροστασίας, συνδρομή και διευκόλυνση του έργου του κράτους. Το σύστημα επικοινωνιών ευρίσκεται σε πλήρη λειτουργία και οι υπηρεσίες διοικητικής μέριμνας είναι σε

ετοιμότητα για τη στήριξη του επιχειρησιακού έργου και άμεσης επίλυσης προβλημάτων των πληγέντων. ΦΑΣΗ 4^η ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ – ΑΡΩΓΗ. Εξάλλου, στο υπό το αριθμητικό στοιχείο 5 κεφάλαιο με τον τίτλο «ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΤΑΚΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ – ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ», μεταξύ άλλων, ορίζεται ότι οι Περιφερειακές Αυτοδιοικήσεις 1. Συντάσσουν για τη Νομαρχιακή τους Αυτοδιοίκηση σχέδια αντιμετώπισης κινδύνων από φυσικές, τεχνολογικές και λοιπές καταστροφές, όπως αυτές φαίνονται στην προσθήκη του παραρτήματος Α του παρόντος σχεδίου, με βάση τις οδηγίες σχεδίασης του παραρτήματος ΣΤ και τις λοιπές οδηγίες των αρμόδιων Υπουργείων και της Περιφέρειας. 2. Μελετούν, αναλύουν και εξειδικεύουν τις βασικές απαιτήσεις και τις οδηγίες σχεδίασης του παρόντος σχεδίου, των υπουργείων και της Περιφέρειας κατά το μέρος που τους αφορούν και δίνουν τις αναγκαίες οδηγίες στους Πρωτοβάθμιους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την καλύτερη εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεών τους. 3. Αποστέλλουν τα εκ μέρους τους συντασσόμενα σχέδια στη ΓΓΠΠ για έγκριση. 4..., 5. Συντονίζουν και επιβλέπουν το έργο της πολιτικής προστασίας για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών στη ζώνη ευθύνης τους και διαθέτουν για το σκοπό αυτό το απαραίτητο δυναμικό και τα μέσα. 6....., 7. Συγκροτούν Συντονιστικό Περιφερειακό Όργανο. 8..., 9. Συνεργάζονται με τις περιφερειακές υπηρεσίες των Ενόπλων Δυνάμεων, των Σωμάτων Ασφαλείας και λοιπών φορέων για την εναρμόνιση των σχεδίων τους και την αποτελεσματική αντιμετώπιση των καταστροφών. 10..., 11....., 12....., 13. Κοινοποιούν τα επί μέρους σχέδια αντιμετώπισης σε όλες τις αρμόδιες για σχεδίαση και αντιμετώπιση υπηρεσίες και Πρωτοβάθμιους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, προκειμένου να εναρμονίσουν τα δικά τους σχέδια ενεργειών. 14....., 15. Χαρτογραφούν στη ζώνη ευθύνης τους τις περιοχές υψηλού κινδύνου από φυσικές, τεχνολογικές και λοιπές καταστροφές, με σκοπό

την υποβοήθηση στη σχεδίαση, στον καθορισμό των προληπτικών μέτρων και στην αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των καταστάσεων. 16..., 17..., 18. Κινητοποιούν τις κρατικές υπηρεσίες και διαθέτουν τα αναγκαία μέσα σε περιπτώσεις τοπικών καταστροφών. Ενημερώνουν σχετικά την περιφέρεια και ζητούν σε περίπτωση ανάγκης ενισχύσεις. 19..., 20..., 21. Είναι αυτονόητο ότι ενεργούν και ο,τιδήποτε άλλο σχετικό που υπαγορεύεται από τον ρόλο τους και την αποστολή τους.

Στο ίδιο κεφάλαιο ορίζεται επίσης, ότι οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης 1. Μεριμνούν για την εξασφάλιση της αναγκαίας οργάνωσης και υποδομής των υπηρεσιών τους, προκειμένου να είναι ικανές για τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων πολιτικής προστασίας και συντάσσουν προς τούτο σχετικά μνημόνια. 2. Συντονίζουν και επιβλέπουν τα μέτρα για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών. 3. Διαθέτουν το απαραίτητο δυναμικό και μέσα για την αντιμετώπιση των καταστροφικών φαινομένων και συντονίζουν τη δράση αυτών. 4. Συνιστούν συντονιστικό τοπικό όργανο στην έδρα τους. 5..., 6. Ενεργούν στα πλαίσια της δικαιοδοσίας τους ο,τιδήποτε συμβάλλει στο έργο της πολιτικής προστασίας και προκύπτει από όλο το πλέγμα της αποστολής τους. Περαιτέρω, στο υπό το αριθμητικό στοιχείο 6 κεφάλαιο με τον τίτλο «ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ – ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ» ορίζεται στο υποκεφάλαιο β. Συντονισμός Επιχειρήσεων, ότι ο συντονισμός των εμπλεκόμενων επιχειρησιακών δυνάμεων για την αντιμετώπιση των καταστροφικών φαινομένων, γίνεται, αναλόγως του είδους ή της έντασης της καταστροφής (Γενική, Περιφερειακή, Τοπική), από το Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας και τους οικείους Γενικούς Γραμματείς Περιφερειών. Οι ανωτέρω στο έργο τους συνεπικουρούνται από τους επικεφαλής των δυνάμεων που ενεργούν στον τομέα ευθύνης τους. Στο υποκεφάλαιο γ. Επικοινωνίες του ίδιου κεφαλαίου, ορίζεται ότι σε όλες τις φάσεις κινητοποίησης, οι επικοινωνίες μεταξύ των εμπλεκόμενων δυνάμεων γίνονται κατά τον πλέον

συντονισμένο τρόπο με τα υφιστάμενα δίκτυα του ΟΤΕ, της κινητής και δορυφορικής τηλεφωνίας, καθώς και με α ειδικά δίκτυα ασυρμάτων επικοινωνιών του Εθνικού Κέντρου Επιχειρήσεων ΓΓΠΠ και των άλλων επιχειρησιακών φορέων (Ε.Δ., ΕΛ.ΑΣ., ΕΚΑΒ κ.λπ), αναλόγως των κατά περίπτωση δυνατοτήτων και των προς αντιμετώπιση φαινομένων. Τέλος, στο Παράρτημα ΣΤ του σχεδίου «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ» στο κεφάλαιο με τον τίτλο «ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΗΣ» και στο υποκεφάλαιο Β με τον τίτλο «ΒΑΣΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΘΟΥΝ ΥΠΟΨΗ ΣΤΗ ΣΧΕΔΙΑΣΗ» ορίζεται ότι οι αρμόδιοι για σχεδίαση, πέραν των άλλων σημαντικών στοιχείων για την πραγματοποίηση του έργου τους, πρέπει να λαμβάνουν πάντοτε υπόψη τα σχέδια να έχουν απλότητα, πληρότητα, σαφήνεια και επάρκεια. Να συμβάλλουν στη σύντομη εμφάνιση τη πραγματικής επιχειρησιακής καταστάσεως και στην αποτελεσματικότητα των μέτρων πρόληψης, κινητοποίησης, δράσης και αντιμετώπισης των καταστροφικών φαινομένων, αποκατάστασης ζημιών και αρωγής στους πληγέντες. Ο συντάκτης των σχεδίων διευκολύνεται στην πληρότητα του έργου του, εάν, πέραν των λοιπών, δίνονται απαντήσεις στα ερωτήματα 1. Ποιος (ενεργεί), 2. Τι (θα ενεργήσει), 3. Πότε (θα ενεργήσει), 4. Που (θα ενεργήσει), 5. Γιατί (θα ενεργήσει). Επίσης, στο ίδιο κεφάλαιο και ειδικότερα στο υποκεφάλαιο Γ με τον τίτλο «ΕΙΔΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΘΟΥΝ ΥΠΟΨΗ ΣΤΗ ΣΧΕΔΙΑΣΗ» αναφέρεται στην παρ.1 ότι οι παρούσες οδηγίες σχεδίασης της ΓΓΠΠ αφορούν όλους τους υπόχρεους για σχεδίαση, χωρίς, όμως, αυτό να απαλλάσσει τους αρμόδιους να εκδώσουν ειδικότερες οδηγίες, όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο, για περισσότερη εξειδίκευση ή διευκρίνιση θεμάτων ή λόγω ιδιαιτεροτήτων, στη δε παρ.5 επισημαίνεται ότι η σχεδίαση πρέπει να ολοκληρωθεί μέσα στα οριζόμενα χρονικά πλαίσια, γι' αυτό επιβάλλεται η επίβλεψη για τη συμμόρφωση, ενώ στο υποκεφάλαιο Δ ορίζεται ότι σημεία ιδιαίτερης προσοχής κατά τη σχεδίαση πρέπει να είναι, πέραν των άλλων, η ενημέρωση

των πολιτών για τους επικείμενους κινδύνους, προκειμένου να λάβουν μέτρα αυτοπροστασίας και να συνδράμουν το έργο της πολιτείας, καθώς και η ενδεδειγμένη ψυχολογική υποστήριξη των πληγέντων προς αποφυγή πανικού.

7) Πέραν όλων των ανωτέρω, θα πρέπει ν' αναφερθούμε ειδικότερα και στην Εγκύκλιο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας με αρ. πρωτ. 3752/25-05-2018 και τίτλο "Σχέδιο δράσεων Πολιτικής Προστασίας για την αντιμετώπιση κινδύνων λόγω δασικών πυρκαγιών".

Όπως είναι γνωστό, οι δασικές πυρκαγιές είναι ένα φαινόμενο που εντάσσεται στις φυσικές καταστροφές, σύμφωνα με το Γενικό Σχέδιο Πολιτικής Προστασίας με το διακριτικό τίτλο "ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ".

Εξάλλου στην παρ. 2.4 του Μέρους Δεύτερου της ως άνω εγκυκλίου, στις δράσεις πολιτικής προστασίας για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και συνεπειών από δασικές πυρκαγιές περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα:

α) Ο απεγκλωβισμός και η διάσωση των πολιτών από το Πυροσβεστικό Σώμα που βρίσκονται σε επαφή ή εντός του φλεγόμενου χώρου.

β) Η υλοποίηση του μέτρου της οργανωμένης απομάκρυνσης πολιτών, ως μέσο προληπτικής προστασίας τους και δρομολογείται εγκαίρως (ενώ η καταστροφή βρίσκεται σε εξέλιξη) και κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις και περιορισμούς, η εκτίμηση των οποίων γίνεται μόνον σε τοπικό επίπεδο. Η δράση γίνεται με ευθύνη των αρμοδίων Οργάνων Πολιτικής Προστασίας (Περιφερειάρχης, Δήμαρχος κλπ), σύμφωνα με το άρθρο 108 του N. 4249/2018.

γ) Η λήψη μέτρων τροχαίας από την ΕΛΑΣ για αποφυγή κυκλοφοριακής συμφόρησης, τόσο στην πληγείσα όσο και την ευρύτερη περιοχή.

Επίσης ο Γενικός Γραμματέας Πολιτικής Προστασίας, μεταξύ άλλων αρμοδιοτήτων, έχει και τα εξής:

α) Συγκαλεί το Κεντρικό Συντονιστικό Όργανο Πολιτικής Προστασίας (ΚΣΟΠΠ) και

β) Συντονίζει τις δράσεις όλων των εμπλεκόμενων δυνάμεων πολιτικής προστασίας, όπως ΠΣ, ΕΛΑΣ, ΛΣ, ΕΚΑΒ, ΕΚΕΠΥ, Περιφέρειες, Δήμους κλπ.

Ωστόσο το ΠΣ, έχει την ευθύνη για τον επιχειρησιακό σχεδιασμό και αντιμετώπιση καταστολής των δασικών πυρκαγιών και τη διάσωση κινδυνεύοντων από τις δασικές πυρκαγιές και συμμετέχει δια των αρμοδίων οργάνων του στα Συντονιστικά Όργανα Πολιτικής Προστασίας των Περιφερειών (ΣΟΠΠ) και στα Συντονιστικά Τοπικά όργανα των Δήμων (ΣΤΟ). Επίσης ο επικεφαλής αξιωματικός του ΠΣ, που συντονίζει κάθε φορά όλες τις εμπλεκόμενες δυνάμεις για την αντιμετώπιση δασικών πυρκαγιών σε συγκεκριμένη περιοχή, εισηγείται προς τα αρμόδια Αποκεντρωμένα Όργανα Πολιτικής Προστασίας, όπως Δήμαρχο, Περιφερειάρχη, για τη λήψη του μέτρου της οργανωμένης προληπτικής απομάκρυνσης των πολιτών (εκκένωση). Επίσης από την ίδια ως άνω εγκύκλιο της ΓΓΠΠ, Κατηγορία Κινδύνου 4, στην οποία βρίσκονταν η Περιφέρεια Αττικής τη Δευτέρα 23 Ιουλίου 2018, που εκδηλώθηκε η καταστροφική πυρκαγιά, σημαίνει ότι ο κίνδυνος είναι ιδιαίτερα υψηλός. Ο αριθμός των πυρκαγιών που αναμένεται να εκδηλωθεί πιθανόν να είναι μεγάλος, αλλά το κυριότερο, κάθε πυρκαγιά μπορεί να λάβει μεγάλες διαστάσεις, εφόσον ξεφύγει από την αρχική προσβολή, όπως συνέβη στη συγκεκριμένη πυρκαγιά.

8) Ακόμη η διαχείριση γενικά και πιο συγκεκριμένα, **η υλοποίηση της οργανωμένης απομάκρυνσης πολιτών λόγω δασικών πυρκαγιών**, σύμφωνα με το άρθρο 108 του Ν. 4249/2014 ενεργείται, σύμφωνα με την ίδια ως άνω εγκύκλιο της ΓΓΠΠ καθώς και την με αρ. πρωτ. 29430/6-05-2015 εγκύκλιο, ως εξής:

1) Η λήψη της απόφασης για την οργανωμένη προληπτική απομάκρυνση πολιτών λόγω δασικών πυρκαγιών αποτελεί ευθύνη των κατά τόπους Δημάρχων κατόπιν εισήγησης του επικεφαλής αξιωματικού ΠΣ που συντονίζει τις πυροσβεστικές δυνάμεις καθώς και τις εμπλεκόμενες δυνάμεις και μέσα πολιτική προστασίας.

2) Όταν η εξελισσόμενη ή επικείμενη καταστροφή μπορεί να επηρεάσει πάνω από έναν Δήμο, όπως στη συγκεκριμένη πυρκαγιά τους δύο Δήμους της Ραφήνας - Πικερμίου και του Μαραθώνα η ανωτέρω απόφαση είναι ευθύνη του Περιφερειάρχη ή του εξουσιοδοτημένου από αυτόν Αντιπεριφερειάρχη.

3) Τέλος, στις περιπτώσεις του άρθρου 2, παρ. 3 σε συνδυασμό με αυτές του άρθρου 8, παρ. 1 περ. (β), (γ) και (δ) του Ν. 3013/2002 την ως άνω απόφαση λαμβάνει ο Γενικός Γραμματέας Πολιτικής Προστασίας και εκτελείται από τον αρμόδιο Περιφερειάρχη κατόπιν εισήγησης της φυσικής Ηγεσίας του Σώματος (ΕΛΑΣ, ΠΣ) που έχει την αρμοδιότητα διενέργειας της προανάκρισης για τη συγκεκριμένη πυρκαγιά (προανακριτική αρχή), όπως στην προαναφερόμενη πυρκαγιά το ΠΣ.

Η δράση της οργανωμένης προληπτικής απομάκρυνσης πολιτών (εκκένωση) έχει χαρακτήρα μη υποχρεωτικό. Το αρμόδιο ως άνω όργανο για τη λήψη απόφασης οφείλει ωστόσο να ενημερώσει τουλάχιστον για τον επερχόμενο κίνδυνο και τις συνέπειες για τη ζωή, την υγεία και σωματική ακεραιότητάς τους καθώς και τις περιουσίες τους.

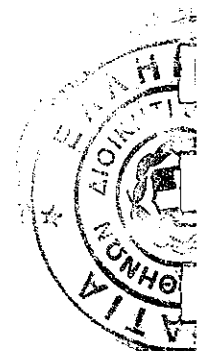
9) Εξάλλου, στις δράσεις της Περιφέρειας στην αντιμετώπιση κινδύνων λόγω δασικών πυρκαγιών, μετά την εκδήλωσή τους, περιλαμβάνει μεταξύ άλλων: **α)** Τη λήψη απόφασης για την οργανωμένη - προληπτική απομάκρυνση κατοίκων, όταν η καταστροφή έχει επηρεάσει πάνω από ένα Δήμο (άρθρο 108 του Ν. 4249/2014), κατόπιν σχετικής εισήγησης από τον εκάστοτε Επικεφαλής Αξιωματικό του Πυροσβεστικού Σώματος, ο οποίο

ενεργεί σε τοπικό επίπεδο, ως συντονιστής του πυροσβεστικού έργου (καταστολής της πυρκαγιάς) και β) Τη σύγκληση του Συντονιστικού Οργάνου Πολιτικής Προστασίας (ΣΟΠΠ). Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν. 3013/2002, η κατάσταση κινητοποίησης πολιτικής προστασίας διακρίνεται σε: 1) Κατάσταση Ετοιμότητας Πολιτικής Προστασίας λόγω τεκμηριωμένου κινδύνου και 2) Κατάσταση Έκτακτης Ανάγκης Πολιτικής Προστασίας, στην οποία περιλαμβάνεται η κατάσταση που σχετίζεται με συγκεκριμένη καταστροφή για την αντιμετώπιση της οποίας απαιτείται: ι) Ειδικός συντονισμός από τη ΓΓΠΠ του δυναμικού και των μέσων, που αναλαμβάνουν δράση σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και ιι) Κινητοποίηση δυναμικού και μέσων επιπλέον του διατιθέμενου από κανονικές συνθήκες, όπως στη συγκεκριμένη πυρκαγιά.

Εξάλλου, στις διατάξεις του άρθρου 2, παρ. 2 του Ν. 3013/2002 προβλέπεται η διάκριση των καταστροφών, σε Γενικές, Περιφερειακές και Τοπικές. Πιο συγκεκριμένα, ως Περιφερειακή Καταστροφή μεγάλης έντασης νοείται αυτή για την αντιμετώπιση της οποίας απαιτείται η διάθεση δυναμικών και μέσων πολιτικής προστασίας και από άλλες Περιφέρειες ή Κεντρικές Υπηρεσίες ή Φορείς του Κράτους. Η συγκεκριμένη πυρκαγιά έχει τα χαρακτηριστικά και θεωρείται κατά τον ως άνω νόμο ως Περιφερειακή Καταστροφή μεγάλης έντασης και ως εκ τούτου υπάρχει ευθύνη διαχείρισής της από την ΓΓΠΠ.

Τέλος στις περιπτώσεις μεγάλου αριθμού απωλειών όπως στη συγκεκριμένη πυρκαγιά, στην ως άνω ίδια εγκύκλιο της ΓΓΠΠ προβλέπεται η ενεργοποίηση του Ειδικού Σχεδίου Διαχείρισης Ανθρωπίνων Απωλειών, η οποία μάλιστα γίνεται από τον Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας.

Με βάση όλα τα ανωτέρω και την υφιστάμενη ως άνω νομοθεσία, αποδεικνύεται η τεράστια ποινική και αστική ευθύνη των αρμοδίων οργάνων και ιδίως η αστική αυτών σε κάθε περίπτωση δασικής πυρκαγιάς,

όπως και στην υπό κρίση περίπτωση της Ανατολικής Αττικής, που έλαβε, δυστυχώς, χώρα την 23/7/2018..

Θ). ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟ ΚΡΙΣΗ ΠΕΡΙ- ΠΤΩΣΗ:

Με την ευκαιρία της τραγικής και φονικής πυρκαγιάς της 23^{ης} και 24^{ης} Ιουλίου 2018 στην Ανατολική Αττική και κυρίως στο Ν. Βουτζά και στο Μάτι Αττικής ασχολήθηκαν και ασχολούνται ακόμη όλα τα ΜΜΕ και καταλογίζουν συγκεκριμένες ευθύνες στους αρμόδιους και εντεταλμένους για την Πολιτική Προστασία. Εκτός, όμως, από τα ελληνικά, ασχολήθηκαν εκτεταμένα και τα μεγαλύτερα διεθνή ΜΜΕ και μάλιστα καταλογίζουν και αυτά πολλές ευθύνες στον ελληνικό κρατικό μηχανισμό και ειδικότερα στους αρμόδιους για τα θέματα Πολιτικής Προστασίας. Μάλιστα, χαρακτηρίζουν την πυρκαγιά αυτή, όπως προαναφέρθηκε, με τα τόσα ανθρώπινα θύματα και τις τόσες καταστροφές, ως τη δεύτερη παγκοσμίως διαχρονικά μεγάλη καταστροφή από πυρκαγιά (σε ανθρώπινα θύματα και άλλες καταστροφές).

Εκτός των ανωτέρω, θα πρέπει, να γίνει ειδική αναφορά στα όσα σχετικά δήλωσε ο Ευρωπαϊός Επίτροπος Ανθρωπιστικής Βοήθειας και Διαχείρισης Κρίσεων της Ε.Ε. **Χρήστος Στυλιανίδης** ο οποίος ήλθε αμέσως και ειδικά τότε, στην Ελλάδα και αφού ενημερώθηκε από τον αρμόδιο τότε υπουργό και τους άλλους αρμόδιους, προέβη σε σχετικές δημόσιες δηλώσεις, και μεταξύ των άλλων είπε:

«Στην Ελλάδα, χωρίς αμφιβολία, ζήσαμε και ζούμε μια τραγωδία. Τόσα πολλά θύματα σε μία τόσο μικρή σε έκταση πυρκαγιά, ίσως υποδηλώνει ελλείψεις σε θέματα πρόληψης και ετοιμότητας. Υπάρχουν συντεταγμένα όργανα της Ελληνικής Πολιτείας, που θα αποφανθούν με επιστημονικό τρόπο για τις πιθανές ελλείψεις».

Ο αρμόδιος αυτός Επίτροπος της Ε.Ε., με τις παραπάνω δηλώσεις του και επισημάνσεις, ήταν μεν ιδιαίτερα διακριτικός και προσεκτικός, αλλά ήταν και υπαινικτικός, για συγκεκριμένα πράγματα, που έχουν άμεση σχέση με τη παρούσα αγωγή μας και γενικότερα με τις ευθύνες των αρμοδίων. Μίλησε, ιδίως, για ελλείψεις σε θέματα πρόληψης και ετοιμότητας και αυτό είναι το όλο πρόβλημα και το μέγα ζήτημα στην παρούσα υπόθεση. Υπήρξαν, πράγματι εγκληματικές ελλείψεις και παραλείψεις στα θέματα της πρόληψης και προετοιμασίας, αλλά και σε θέματα ετοιμότητας και συντονισμού του τοπικού και αυτοδιοικητικού μηχανισμού και των αρμοδίων. Μίλησε, επίσης, και για συντεταγμένα όργανα της χώρας μας που, θα αποφανθούν για τις ευθύνες των αρμοδίων και προφανέστατα και κυρίως εννοεί την Ελληνική Δικαιοσύνη.

Αξίζει, ν' αναφερθούμε και στις τότε δηλώσεις του Αντιδημάρχου Μαραθώνα **Βάιου Θανασιού**, ο οποίος ανέφερε, ότι δεν δοκιμάστηκε στην πράξη ποτέ ένα σχέδιο εκκένωσης των οικισμών των Δήμων, όπως και στο Ν. Βουτζά και στο Μάτι. Επίσης, ο ίδιος δήλωσε πολύ χαρακτηριστικά και κατηγορηματικά, ότι **«ποτέ δεν έλαβε σήμα εκκένωσης της περιοχής από την Περιφέρεια»**

Επίσης, ο Δήμαρχος Ραφήνας - Πικερμίου **Ευάγγελος Μπουρνούς**, δήλωσε πολύ χαρακτηριστικά (υπάρχει εντός της δικογραφίας), ότι **«Ουδέποτε δόθηκε εντολή για εκκένωση των οικισμών στη Ραφήνα από τους αρμόδιους»**

Αξίζει ιδιαίτερα, να αναφερθούμε και στα όσα δήλωσε ο επικεφαλής των εθελοντών του κλιμακίου δασοπυρόσβεσης στη Νέα Μάκρη, ο οποίος, μεταξύ των άλλων, είπε:

«Ήταν κακή η εκτίμηση του αξιωματικού στο Νταού και δεν έκανε την κλήση να έρθουν canadair εκεί και να σβήσουν την πυρκαγιά».

Επίσης, ο ίδιος, που είναι αυτός, που εποπτεύει το εκεί δάσος (Νταού) ως εθελοντής πυροσβέστης επί 10 ολόκληρα χρόνια, δήλωσε **«Αν έμενε η**

φωτιά στο Νταού, δεν θα είχαμε νεκρούς», και αυτή, δυστυχώς, είναι η αλήθεια.

Τέλος, θα πρέπει, να γίνει ειδική αναφορά στις δηλώσεις του Προέδρου των Πυροσβεστών Δημήτριου Σταθόπουλου, ο οποίος, μεταξύ των άλλων, και αυτός είπε ότι «Η Πυροσβεστική εισηγήθηκε την εκκένωση των περιοχών στο Μάτι την ώρα της πυρκαγιάς, η οποία, όμως, ποτέ δεν οργανώθηκε και ποτέ δεν έγινε, τόσο στο Μάτι, όσο και στο Ν. Βουτζά, όπως και στους άλλους εκεί οικισμούς».

Χαρακτηριστικότερη και αποκλειστικότερη, όμως, δήλωση είναι αυτή που έκανε, αμέσως τότε, σε τηλεοπτικό σταθμό ο Καθηγητής του Παν/μίου Αθηνών και Πρόεδρος του ΟΑΣΠ Ευθύμιος Λέκκας, ότι «Στην περίπτωση της καταστροφής της Ανατολικής Αττικής δεν υπήρχε σχέδιο πρόληψης της πυρκαγιάς και διάσωσης των ανθρώπων»

Η δημόσια αυτή δήλωση ενός απολύτως υπεύθυνου και αρμόδιου επιστήμονα, δείχνει το μέγεθος των ευθυνών των αρμοδίων και επιφορτισμένων με την ευθύνη εφαρμογής των νόμων και για τη διάσωση των συνανθρώπων μας.

Παρόμοιες δηλώσεις είναι πολλές και μάλιστα ειδικών ανθρώπων, αλλά ενδεικτικά περιοριστήκαμε μόνο στους ανωτέρω. Εκτός από αυτές τις δηλώσεις των ανωτέρω, υπάρχουν και πολλές άλλες δηλώσεις και καταθέσεις αρμοδίων προσώπων, που βρίσκονται στη σχηματισθείσα ποινική δικογραφία και έχουν ληφθεί υπόψη υπό των διενεργούντων την Προκαταρκτική Εξέταση, η οποία μάλιστα βρίσκεται προς το τέλος της. Αμέσως μόλις φτάσει στην ολοκλήρωσή της, θα ασκηθούν από τους αρμόδιους Εισαγγελείς Πλημμελειοδικών Αθηνών σχετικές ποινικές διώξεις, και όλη η δικογραφία, λόγω της σοβαρότητας, θα διαβιβασθεί σε Τακτικό Ανακριτή Αθηνών για τη διενέργεια κύριας ανάκρισης. Κατά την εκδίκαση της παρούσης αγωγής μας ενώπιον του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου

Αθηνών και προς απόδειξή της, θα προσαχθούν με επίκληση όλα τα σχε-
τικά έγγραφα.

I. ΑΛΛΑ ΧΡΗΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟ ΚΡΙΣΗ ΥΠΟΘΕΣΗ:

Εκτός των ανωτέρω, κρίνουμε σκόπιμο, ότι θα πρέπει, να αναφερθούν και
να επισημανθούν και τα κατωτέρω:

α) Στην εφημερίδα «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» της 21/8/2018 δημοσιεύτηκε
ένα VIDEO από κάμερα ασφαλείας γειτονικού σπιτιού, από το οποίο
προκύπτουν τα εξής πολύ χρήσιμα στοιχεία, σχετικά με τις ώρες, που
άρχισε η φωτιά, κ.λ.π. **και συγκεκριμένα:**

I. Ώρα 4.41 μ.μ. φαίνονται οι πρώτοι καπνοί στη γνωστή θέση στην
περιοχή του Νταού Πεντέλης. Αυτό, ασφαλώς, σημαίνει, ότι η φωτιά
μπήκε και άρχισε ενωρίτερα από την ώρα αυτή.

II. Ώρα 4.49 μ.μ., βάσει του VIDEO αυτού, ειδοποιείται το 199 της
Πυροσβεστικής για τη φωτιά αυτή.

III. Ότι τα περιπολικά οχήματα της Πυροσβεστικής του 12^{ου} Πυρο-
σβεστικού Σταθμού, που ήταν για άμεση επέμβαση ο πιο κοντινός
Σταθμός για την Νταού Πεντέλης, είχαν μετακινηθεί για τη φωτιά
της Κινέττας, παρά το ότι από την προηγούμενη (22/7/2018) είχε γί-
νει γνωστός, μέσω της ΕΜΥ και της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής
Προστασίας, ο βαθμός επικινδυνότητας τέσσερα (4) της περιοχής.
Ήταν, πράγματι, όπως πολλές φορές τονίστηκε, ακατανόητη η ενέρ-
γεια αυτή της Πυροσβεστικής και των άλλων αρμοδίων, να φύγουν
τα πυροσβεστικά οχήματα και όλα τα πυροσβεστικά μέσα από την
περιοχή της Ανατολικής Αττικής και να μεταβούν στην Κινέττα, ενώ
από την προηγούμενη ημέρα (22/7) γνώριζαν όλοι τους το βαθμό ε-
πικινδυνότητας τέσσερα (4). Θα μπορούσαν, κάλλιστα, όπως πολ-
λές φορές τονίστηκε, να μεταφερθούν στην Κινέττα πυροσβεστικά
οχήματα από άλλες γειτονικές περιοχές, όπως από την Κορινθία, την

Αχαΐα, την Αρκαδία, την Ηλεία, την Αιτωλοακαρνανία κ.λπ., που δεν είχαν από την προηγούμενη ημέρα κανένα βαθμό επικινδυνότητας.

IV. Ώρα 5.15 μ.μ. έφτασαν στο σημείο της αρχικής φωτιάς στο Νταού Πεντέλης τα εθελοντικά υδροφόρα, δηλ. **με καθυστέρηση 34 λεπτών και πλέον**, αλλά ήταν πλέον πολύ αργά, διότι η φωτιά είχε επεκταθεί και δεν ήταν δυνατόν να αντιμετωπισθεί με τα μικρά αυτά εθελοντικά υδροφόρα, που μόνο αυτά υπήρχαν διαθέσιμα στην περιοχή. Ασφαλώς, εάν τα περιπολικά υδροφόρα οχήματα της Πυροσβεστικής ήταν στη θέση τους και δεν είχαν φύγει για την Κινέττα, είναι απολύτως βέβαιο, ότι και γρηγορότερα και αποτελεσματικότερα θα είχαν επέμβει στο σημείο της εκδήλωσης της φωτιάς και θα την έσβηναν στην πηγή της ή έστω θα την προλάβαιναν προτού πάρει ανεξέλεγκτες διαστάσεις, με τα γνωστά τραγικά αποτελέσματα.

Με βάση όλα τα ανωτέρω αποδεικνύεται, ότι το θέμα της ώρας και ιδίως της ώρας, που άρχισε η φωτιά στο Νταού Πεντέλης είναι ιδιαίτερης σημασίας. Το ότι δε από το εν λόγω VIDEO αποδεικνύεται, ότι η φωτιά στη Νταού Πεντέλης άρχισε πριν από την 4.41 ώρα, και ότι την 5.15 9δηλ. μετά από 33 λεπτά) έφτασαν μόνο τα εθελοντικά υδροφόρα (και όχι της Πυροσβεστικής), αλλά τότε, έστω και αυτά, ήταν δυστυχώς πολύ αργά!!!

β) Στην εφημερίδα «ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ» της 11/8/2018 είδε το φως της δημοσιότητας κείμενο, βάσει του οποίου, από την ΕΛ.ΑΣ. είχε εκδοθεί τον Ιούνιο του 2018 σχετικό έγγραφο, βάσει του οποίου προβλέπονταν συνεχείς περιπολίες πεζών και άλλες ειδικές δράσεις, μαζί με πυροσβέστες, για την αποτροπή δημιουργίας πύρινων μετώπων. Δυστυχώς, και αυτή η διαταγή έμεινε γράμμα κενό και δεν έγιναν ποτέ αυτές οι περιπολίες. Είναι δε βέβαιο, ότι εάν είχαν ενεργοποιηθεί αυτές

οι περιπολίες και εγκαίρως θα είχε εντοπισθεί η αρχική φωτιά στο Νταού Πεντέλης και εγκαίρως και στην πηγή της θα είχε σβηστεί.

γ) Για να γίνει αντιληπτό το μέγεθος της ανευθυνότητας και της έλλειψης κάθε συντονισμού, πρέπει να επισημανθεί και το εξής πολύ χαρακτηριστικό, ήτοι το ότι την επόμενη ημέρα της τραγωδίας, όλη αυτή η υπόθεση χαρακτηρίζεται από το Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας ως «καταστροφή μικρής έκτασης». Πρόκειται δηλ. για ακατανόητο, ανεύθυνο, επιπόλαιο, προκλητικό και εγκληματικό χαρακτηρισμό, όταν έχουμε, μέχρι σήμερα 100 νεκρούς, δεκάδες σοβαρούς τραυματίες και πολλές δασικές εκτάσεις και ιδιωτικά ακίνητα και αυτοκίνητα τελείως κατεστραμμένα.

Ειδικότερα, η εντεταλμένη Σύμβουλος Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας Αττικής Ιωάννα Τσούπρα εξέδωσε την υπ' αριθμ. πρωτ. 146513/24-7-2018 απόφασή της, με την οποία κηρύχθηκε την επομένη της καταστροφής (24/7) σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας του Δήμου Μεγαρέων της Περιφερειακής Ενότητας Δυτικής Αττικής και όλων των Δήμων της Περιφερειακής Ενότητας Ανατολικής Αττικής, για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών και την άμεση διαχείριση των συνεπειών που προέκυψαν από τις καταστροφικές δασικές πυρκαγιές που εκδηλώθηκαν την 23^η Ιουλίου 2018.

Από την απόφαση αυτή ανακύπτουν τα εξής δύο ιδιαίτερα σοβαρά και κρίσιμα θέματα:

I. Πρώτα και κύρια, γιατί η απόφαση αυτή εκδόθηκε τόσο αργά, ήτοι την επομένη της καταστροφής; Θα έπρεπε αυτή να εκδοθεί αμέσως, το απόγευμα της 23/7/2018 και μόλις έγινε αντιληπτή η έκταση και το μέγεθος της πυρκαγιάς και της καταστροφής. Αλλά πώς θα μπορούσε να γίνει αυτό, αφού από την προηγούμενη (22/7/2018), όπως προβλέπεται, δεν συνεκλήθη το αρμόδιο Συντονιστικό Όργανο της Περιφέρειας, στα πλαίσια του οποίου

θα αποφασίζονταν τα προβλεπόμενα και τα αναγκαία, μεταξύ των οποίων και η άμεση κήρυξη της περιοχής σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης για πολιτική προστασία.

II. Η απόφαση αυτή, για την έκδοσή της στηρίχτηκε στην παραγ. ιδ του άρθρου 8 του βασικού νόμου 3013/2002 για την πολιτική προστασία, βάσει της οποίας «στην περίπτωση τοπικής καταστροφής μικρής έκτασης, μπορεί να εξουσιοδοτεί το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας ή τον οικείο Νομόρχη, για την έκδοση των σχετικών αποφάσεων». Αυτό σημαίνει, ότι, όταν πρόκειται για καταστροφή μικρής έκτασης, τη σχετική απόφαση για την κήρυξη της περιοχής σε έκτακτη ανάγκη, την υπογράφει ο Περιφερειάρχης ή ο νόμιμος αντικαταστάτης του, ενώ εάν πρόκειται για καταστροφή μεγάλης έκτασης, όπως στην προκειμένη περίπτωση, την υπογράφει ο ίδιος ο Γενικός Γραμματέας Πολιτικής Προστασίας.

Το γεγονός, όμως, ότι τελικά και μάλιστα την επόμενη ημέρα κρίθηκε, η 23/7/2018, ως ημέρα καταστροφής «μικρής έκτασης» και εξουσιοδοτήθηκε προς τούτο η Περιφερειάρχης και στη συνέχεια η αντικαταστάτης, σημαίνει ότι, τόσο η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, όσο και η Περιφέρεια Αττικής, υποτίμησαν και υποβάθμισαν την όλη υπόθεση, έστω και εάν κάηκαν τόσες εκτάσεις, τόσα σπίτια και ότι κάηκαν τόσοι άνθρωποι.

Είναι και αυτό μία μεγάλη απόδειξη, ότι υποτιμήθηκε από την αρχή η όλη περίπτωση και γι' αυτό δεν υπήρξε η προβλεπόμενη από το νόμο κινητοποίηση και ο απαιτούμενος συντονισμός, ενώ όλα τα πυροσβεστικά μέσα της περιοχής μεταφέρθηκαν, δυστυχώς, στην Κινέτα, παρά το ότι από την προηγούμενη ημέρα ο βαθμός επικινδυνότητας ήταν ο ανώτερος (4).

δ) Επικαλείται σχετικό δημοσίευμα της εφ. «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» της 14/8/2018, από το οποίο προκύπτει, ότι παρόμοιες φωτιές εμφανίστηκαν αργότερα, ήτοι κατά το μήνα Αύγουστο 2018, τόσο στην Πάτρα, όσο και στη Βόρειο Εύβοια και εφαρμόστηκε και έγινε συγκεκριμένο σχέδιο και υπήρξε μεγάλη κινητοποίηση και συντονισμός εκκένωσης των κινδυνευόντων οικισμών και γι' αυτό δεν είχαμε κανένα απολύτως θύμα στην περίπτωση αυτή.

Δυστυχώς, όμως, κανένα τέτοιο σχέδιο δεν υπήρξε, κανένας συντονισμός και καμία κινητοποίηση στην περίπτωση της Ανατολικής Αττικής την 23-7-2018 και γι' αυτό είχαμε 100 θύματα κ.λπ. και γι' αυτό υπάρχουν τεράστιες ευθύνες των οργάνων των εναγομένων.

ΙΑ. ΝΕΑ ΚΑΙ ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΜΑΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΑΝΔΡΙΑΝΟΥ ΓΚΟΥΡΜΠΑΤΣΗ:

Όπως αναφέρουμε ανωτέρω, προσφύγαμε στον Ανδριανό Γκουρμπάτση, Υποστράτηγο και Επίτιμο Υπαρχηγό του Π.Σ., για να μελετήσει την όλη υπόθεση και με βάση τα στοιχεία αυτά, τις γνώσεις του και τη μεγάλη εμπειρία του, να συντάξει σχετική έκθεση, για τις συνθήκες και τα αίτια, που προκλήθηκε η καταστροφική και πολύνεκρη πυρκαγιά.

Ο ανωτέρω τεχνικός μας σύμβουλος συνέταξε την πρώτη ως άνω από 17/8/2018 ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ του, για την οποία και αναφερόμαστε ανωτέρω και επιφυλάχτηκε να συντάξει και την οριστική του έκθεση, όταν θα έχει όλα τα στοιχεία στη διάθεσή του.

Πράγματι, ο ανωτέρω τεχνικός μας σύμβουλος, αφού έλαβε υπόψη του όλα τα στοιχεία και ιδίως τα νεότερα και ενώ η σύνταξη της παρούσας αγωγής μας ήταν προς το τέλος, προέβη στην ολοκλήρωση της σύνταξης της από Ιανουαρίου 2019 νέας και οριστικής εκθέσεώς του. Από το σύνολο και της δεύτερης αυτής έκθεσης του Τεχνικού μας Συμβούλου, αναφερόμαστε και επικαλούμαστε το ΠV κεφάλαιο, το οποίο ασχολείται με τα

αίτια της καταστροφής, τα λάθη και τις παραλείψεις των Υπηρεσιών, των Φορέων και των αρμοδίων οργάνων του Ελληνικού Κράτους και των ΟΤΑ. Συγκεκριμένα ως προς τα θέματα αυτά, στη νέα και οριστική αυτή έκθεσή του, αναφέρονται τα εξής:

«Α) ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟ ΣΩΜΑ

1.- Το γεγονός, ότι με την έναρξη της θανατηφόρου πυρκαγιάς στην περιοχή Νταού Πεντέλης την ώρα Ω/16:41, υπήρχε ήδη ταυτόχρονα από ώρα Ω/12:03 μμ, σε εξέλιξη άλλο μεγάλο μέτωπο πυρκαγιάς στην περιοχή αρμοδιότητας της ΠΕ.ΠΥ.Δ. Αττικής και συγκεκριμένα στην περιοχή Αέρα στα Γεράνεια Όρη (περιοχή Κινέττας) σαφώς και επηρέασε – ενώ δεν θα έπρεπε αν υπήρχε οργάνωση και σχεδιασμός - σημαντικά την επιχειρησιακή ικανότητα και αποτελεσματικότητα του μηχανισμού δασοπυρόσβεσης, δημιουργώντας ένα επιχειρησιακό κενό κατά την αντιμετώπιση της ως άνω πυρκαγιάς στο Νταού Πεντέλης. Ωστόσο, η Πυροσβεστική δεν θα έπρεπε να έχει αιφνιδιαστεί ούτε η επιχειρησιακή ικανότητα και αποτελεσματικότητα του μηχανισμού δασοπυρόσβεσης θα έπρεπε να μειωθεί και επηρεαστεί από μια δεύτερη (2^η) πυρκαγιά εντός της εδαφικής περιοχής της Περιφέρειας Αττικής. Οι καιρικές συνθήκες δεν ήταν απρόβλεπτες για την Αττική, καθότι ήταν ενήμερη, τόσο η ΓΤΠΠ / ΚΕΠΠ, όσο και το ΕΚΣΕ από την προηγούμενη ημέρα της φονικής πυρκαγιάς, δηλαδή από την 22^α Ιουλίου 2018. Πιο αναλυτικά τόσο η ΓΤΠΠ /ΚΕΠΠ όσο και η Πυροσβεστική (Ηγεσία ΠΣ, ΕΣΚΕ, ΠΕ.ΠΥ.Δ. Αττικής) γνώριζαν από την προηγούμενη ημέρα (22-07-2018) από την ΕΜΥ (με το Δελτίο Καιρού Πυροπροστασίας) καθώς και το Χάρτη Πρόβλεψης Κινδύνου Πυρκαγιάς της ΓΤΠΠ (Κατηγορία Κινδύνου 4) για τις ιδιαίτερα επικίνδυνες καιρικές συνθήκες, ήτοι ιδιαίτερα ευνοϊκές για την ταχεία

εξάπλωσή της, που θα επικρατούσαν την 23^η Ιουλίου 2018 και όφειλε να έχει λάβει μέριμνα και κατάλληλα μέτρα, όπως πχ μετακίνηση πυροσβεστικών δυνάμεων και μετεγκαταστάσεις στην Αττική πτητικών μέσων αεροπυρόσβεσης από άλλους Νομούς εκτός Αττικής, που ο κίνδυνος πυρκαγιάς δεν ήταν πολύ υψηλός, έτσι ώστε ο μηχανισμός δασοπυρόσβεσης να έχει οργανωθεί κατάλληλα και να έχει υπάρξει αποτελεσματικό σχεδιασμός για την αντιμετώπιση πιθανόν περισσότερων πυρκαγιών, όπως και υπήρξαν.

Το "κενό" αυτό δημιουργήθηκε προφανώς και από την κινητοποίηση και αποστολή ισχυρών πυροσβεστικών δυνάμεων στο αρχικό μέτωπο της Κινέττας, που κινητοποιήθηκαν μεταξύ άλλων Υπηρεσιών και από Υπηρεσίες της Διοίκησης Πυροσβεστικών Υπηρεσιών Ανατολικής Αττικής συνολικά έξι (6) πυροσβεστικών οχημάτων, παρόλο που οι Αξιωματικοί – Μετεωρολόγοι του ΕΣΚΕ, γνώριζαν από τον Χάρτη Καιρού Πυροπροστασίας της ΕΜΥ ή όφειλαν να γνωρίζουν ότι η ταχύτητα των ανέμων στην ευρύτερη αυτή περιοχή ενισχύονταν σημαντικά και βέβαια η Κατηγορία Κινδύνου Πυρκαγιάς ήταν 4.

2.- Πράγματι διατάχθηκε – και ορθώς - από το Διοικητή της ΠΕ.ΠΥ.Δ. Αττικής, από ώρα Ω/13:00 μμ της 23 Ιουλίου 2018, με αφορμή το μέτωπο πυρκαγιάς στην Κινέττα, το μέτρο της επιφυλακής της πυροσβεστικής δύναμης. Ωστόσο όμως η Επιφυλακή αυτή, ήταν Γενική για τη δύναμη των Υπηρεσιών της ΔΙ.ΠΥ Διοίκησης Δυτικής Αττικής και Μερική για τις Υπηρεσίες της ΔΙ.ΠΥ Αθηνών, Πειραιά και Ανατολικής Αττικής. Στη συνέχεια και μετά μία περίπου ώρα από την έναρξη της πυρκαγιάς στο Νταού Πεντέλης, συγκεκριμένα την ώρα Ω/17:30 μμ, διατάχθηκε από το ΕΣΚΕ Γενική Επιφυλακή για τη δύναμη όλων των Υπηρεσιών του ΠΣ, όμως ήταν άκαιρη, λόγω καθυστέρησης της σχετικής εντολής, για τη συνδρομή του προσωπικού

και του μέτρου αυτού στην καταστροφική πυρκαγιά του Νταού Πεντέλης, αφού μέχρι να προσέλθει η δύναμη της επιφυλακής στις Υπηρεσίες τους και από εκεί να μεταβούν στο ως άνω περιστατικό, ήταν ήδη πλέον αργά για τη συνδρομή του κατά τη φάση της διάσωσης των κατοίκων. Θεωρώ ότι θα έπρεπε, σε μια ημέρα με Δείκτη Επικινδυνότητας (Κατηγορία Κινδύνου Πυρκαγιάς 4), που ήταν η Περιφέρεια Αττικής, με μια μεγάλη και επικίνδυνη για τη ζωή των κατοίκων σε εξέλιξη δασική πυρκαγιά, η οποία εκδηλώθηκε και αυτή σε ζώνη μίξης δασικής έκτασης και οικισμού, που παγκοσμίως οι πυρκαγιές αυτές είναι επικίνδυνες και συχνά υπάρχουν ανθρώπινες απώλειες, με δύσκολες καιρικές συνθήκες καθώς και με μεγάλο αριθμό πυρκαγιών σε εξέλιξη ανά την επικράτεια, να διαταχθεί την ώρα Ω/13:00, Γενική Επιφυλακή για τη δύναμη των Υπηρεσιών Π.Ε.Π.Υ.Δ. Αττικής και Μερική ή ενδεχομένως και Γενική Επιφυλακή, κατά την κρίση του Αρχηγού, για όλες τις άλλες Πυροσβεστικές Υπηρεσίες της επικράτειας. Έτσι θα εξασφαλιζόνταν σε μικρό χρόνο, ανάλογα τις διαταγές του ΑΠΣ, ικανές εφεδρικές πυροσβεστικές δυνάμεις σε ενδεχόμενη εκδήλωση και άλλης πυρκαγιάς στην Αττική, όπως πράγματι και συνέβη. Εξάλλου μια διαταγή επιφυλακής για να ελεγχθεί αρμοδίως, αν υλοποιήθηκε σε όλη την έκταση εφαρμογής του και πάνω από όλα και σε ποιο χρόνο υλοποιήθηκε πλήρως, δηλαδή αν πήγε στην Υπηρεσία όλο το προσωπικό και τι ώρα αφίχθη και τέθηκε στη διάθεση της Υπηρεσίας για τις ανάγκες αυτής. Πιο συγκεκριμένα δεν αρκεί μόνον η προαναφερόμενη διαταγή που δόθηκε από το Διοικητή της Π.Ε.Π.Υ.Δ. Αττικής ή του ΕΣΚΕ, αντίστοιχα, αλλά πρέπει να ελεγχθεί και αν εφαρμόστηκε, σύμφωνα με τις σχετικές διαταγές ΑΠΣ, από όλο το προσωπικό που κλήθηκε σε επιφυλακή και μάλιστα να προσήλθε έγκαιρα. Περαιτέρω το ΕΣΚΕ όφειλε να θέσει από ώρα 13:00 μμ, τη δύναμη των πυροσβεστικών

δυνάμεων της ΠΕ.ΠΥ.Δ. Αττικής, σύμφωνα με τον προβλεπόμενο Επιχειρησιακό Σχεδιασμό, από το Δεύτερο στο Τρίτο Στάδιο Ετοιμότητας, προκειμένου να τεθούν σε ετοιμότητα για τον ενδεχόμενο αντιμετώπισης νέας πυρκαγιάς, όπως αυτή στο Νταού Πεντέλης, περισσότερες δυνάμεις σε προσωπικό, οχήματα και άλλα μέσα.

3.- Υπήρξαν αδικαιολόγητα μεγάλες χρονικά καθυστερήσεις στην κινητοποίηση των πρώτων πυροσβεστικών δυνάμεων με αποτέλεσμα η πρώτη (άμεση) επέμβαση (προσβολή της πυρκαγιάς) από το πρώτο (1^ο) πυροσβεστικό υδροφόρο όχημα του ΠΣ, χωρητικότητας 500 λίτρων νερού, με πλήρωμα 2 πυροσβέστες στην πυρκαγιά στον οικισμό του Νταού Πεντέλης την ώρα 16:56 μμ, έγινε ουσιαστικά μετά από 26' λεπτά από την ώρα έναρξης της και 15' λεπτά από την ώρα αναγγελίας (ειδοποίησης) της πυρκαγιάς και η συνδρομή του δεύτερου (2^ο) πυροσβεστικού υδροφόρου οχήματος έγινε την ώρα 17:04 μμ, δηλαδή μετά από 34' λεπτά από την έναρξή της και 23' λεπτά από την αναγγελία της, ενώ το πρώτο πτητικό μέσο αεροπυρόσβεσης έριξε νερό στην πυρκαγιά την 17:10 μμ, δηλαδή μετά από 40' λεπτά από την έναρξη αυτής. Το ήμισυ του παντός στη δασοπυρόσβεση είναι η άμεση επέμβαση. Κάθε λεπτό που περνά από τον χρόνο έναρξης μιας δασικής πυρκαγιάς αποβαίνει μοιραίο για την περαιτέρω ανάπτυξη και εξάπλωση αυτής.

Όταν πλέον υπήρξε η πρώτη επαφή πυροσβεστικών δυνάμεων με την πυρκαγιά, αυτή ανεξέλεγκτη για το ως άνω χρονικό διάστημα έχει αποκτήσει τη δική της δυναμική, κι αυτό φαίνεται στην Ιερά Μονή Παντοκράτορος, όπου με διάχυση προς δύο κατευθύνσεις (Ν. Βουτζά

και Καλλιτεχνούπολη) και με πολλά διάσπαρτα μέτωπα, που όλα μαζί συνέκλιναν τελικά από Δυσμάς προς Ανατολάς προς τον οικιστικό ιστό του Ν. Βουτζά – Μάτι.

Είναι χαρακτηριστική η απουσία επαρκών επίγειων πυροσβεστικών δυνάμεων – και προφανώς και πτητικών μέσων αεροπυρόσβεσης – αφού από την ώρα αναγγελίας της πυρκαγιάς (Ω/16:41 μμ) μέχρι και την ώρα 18:20 μμ, την ώρα δηλαδή που επεκτάθηκε το μέτωπο της πυρκαγιάς σε κάποιο/α σημείο/α πέραν της Λ. Μαραθώνος με κατεύθυνση προς το Μάτι και το Κόκκινο Λιμανάκι (Ραφήνας), ο συνολικός αριθμός των πυροσβεστικών υδροφόρων οχημάτων του ΠΣ που επιχειρούσαν στο πεδίο της μάχης ήταν μόνον δεκατρία.

Επισημαίνεται, ότι το πρώτο υδροφόρο πυροσβεστικό όχημα στη Λ. Μαραθώνος και πιο συγκεκριμένα στο ύψος του συνοικισμού της Αγίας Βαρβάρας – Ραφήνας, αφίχθη την ώρα 18:44 μμ, ενώ ένα άλλο πυροσβεστικό όχημα αφίχθη στη Λ. Μαραθώνος & Φλέμινγκ την ώρα 19:09 μμ, όταν πλέον ήταν αργά, αφού ήδη το μέτωπο πυρκαγιάς είχε περάσει την ως άνω λεωφόρο και εξαπλώνονταν προς το Μάτι και Κόκκινο Λιμανάκι. Από τα ανωτέρω δεκατρία (13) υδροφόρα πυροσβεστικά οχήματα, τα εννιά (9) υδροφόρα οχήματα επιχειρούσαν στο Νταού Πεντέλης, τα δύο (2) υδροφόρα οχήματα βρέθηκαν στην Καλλιτεχνούπολη, ένα (1) υδροφόρο όχημα βρέθηκε στο Ν. Βουτζά και άλλο ένα (1) υδροφόρο όχημα βρίσκονταν στη Λ. Μαραθώνος και συγκεκριμένα στην είσοδο προς Καλλιτεχνούπολη.

Επισημαίνεται ότι για την ασφαλή και αποτελεσματική καταπολέμηση των πυρκαγιών μίξης δασικής έκτασης και οικιστικής ζώνης – Wildland Urban Interface (WUI), όπως ήταν η συγκεκριμένη πυρκαγιά, απαιτείται ταχεία ανάπτυξη ευέλικτων πυροσβεστικών πόρων (πυροσβεστικού προσωπικού, πυροσβεστικών

οχημάτων, πυροσβεστικών πτητικών μέσων κλπ) σε συνδυασμό με εξοπλισμό με σημαντικές ποσότητες νερού. Για τον επικεφαλής αξιωματικό ΠΣ αντικειμενικός σκοπός σε μία πυρκαγιά σε ζώνη μίξης δασικής έκτασης και οικιστικού ιστού, είναι να τεθεί αυτή υπό πλήρη έλεγχο στο δάσος – δασική έκταση. Αν ξεφύγει από τον έλεγχο των πυροσβεστικών δυνάμεων (επίγειων και εναέριων) και κατευθυνθεί σε οικιστική περιοχή, όπως στην προκειμένη περίπτωση στο Ν. Βουτζά – Μάτι – Κόκκινο Λιμανάκι, τα αποτελέσματα θα είναι ολέθρια και καταστροφικά, όπως πράγματι συνέβη. Πιο αναλυτικά οι χρόνοι αυτοί αναλύονται ως ακολούθως:

- Εκτιμώμενος χρόνος έναρξης της πυρκαγιάς από ώρα 16:25 μμ έως ώρα 16:30 μμ
- Χρόνος που έγινε αντιληπτή (ορατή) η πυρκαγιά από τον πρώτο αυτόπτη μάρτυρα καθώς και από κάμερα ασφαλείας οικίας της περιοχής η ώρα 16:35 μμ
- Χρόνος αναγγελίας του περιστατικού στο ΕΣΚΕ / ΣΕΚΥΠΣ <<199>> η ώρα 16:41 μμ
- Χρόνος ειδοποίησης (κινητοποίησης) των πρώτων πυροσβεστικών δυνάμεων από το ΕΣΚΕ / ΣΕΚΥΠΣ <<199>> η ώρα 16:47 μμ
- Το πρώτο πυροσβεστικό όχημα αφίχθη στον τόπο του συμβάντος την ώρα 16:56' μμ
- Το πρώτο πτητικό μέσο (Ε/Π τύπου S-64) λαμβάνει εντολή εκτροπής από την πυρκαγιά της Κινέττας την ώρα 16:50 μμ και φτάνει στο Νταού Πεντέλης την ώρα 17:10 μμ, όπου αρχίζει την προσπάθεια αεροπυρόσβεσης.

Με δεδομένο τον ως άνω παρεμβάλλοντα "κενό" μεγάλο χρόνο μεταξύ της εκκίνησης της συγκεκριμένης πυρκαγιάς και της

κινητοποίησης των πρώτων πυροσβεστικών δυνάμεων, πλην όμως ιδιαίτερα πολύτιμου χρόνου για την άμεση επέμβαση (αρχική προσβολή) της πυρκαγιάς στην έναρξή της και τον έλεγχό της στη φάση της ανάπτυξής της, αλλά και του γεγονότος ότι κατά το διάστημα αυτό έπνεαν στην περιοχή αυτή ισχυροί έως θυελλώδεις άνεμοι τουλάχιστον 6 έως 7 μποφόρ, **δεν υπήρξε από την Ηγεσία ΠΣ και το ΕΣΚΕ, που είχε την ευθύνη του συντονισμού από το Ενιαίο Συντονιστικό Κέντρο Επιχειρήσεων του Πυροσβεστικού Σώματος του πυροσβεστικού έργου και αυτής της πυρκαγιάς, μέριμνα να κινητοποιηθούν άμεσα ισχυρές πυροσβεστικές δυνάμεις (επίγειες και εναέριας) για την καταστολή της.** Ειδικότερα κατά το κρίσιμο για τον περιορισμό και έλεγχο της πυρκαγιάς χρονικό διάστημα, στο στάδιο δηλαδή της ανάπτυξης αυτής, όπου έπρεπε να γίνει από τις επίγειες και εναέριας δυνάμεις η αρχική προσβολή της και πιο συγκεκριμένα από ώρα Ω/17:00 μμ έως 17:30 μμ. Πιο συγκεκριμένα από το συνολικό αριθμό εναερίων μέσων (κρατικών και μισθωμένων), που κατά την επιχειρησιακό σχεδιασμό είναι σε ανάπτυξη στην Αττική και βρίσκονται σε ετοιμότητα ή είναι διαθέσιμα για αποστολές αεροπυρόσβεσης, **μόνον ένα Ε/Π βαρέως τύπου S-64 (ERICSSON) αξιοποιήθηκε επιχειρησιακά και επεχείρησε με τη ρίψη νερού (χωρητικότητα ενσωματωμένης δεξαμενής 7.000 λίτρων) το κρίσιμο διάστημα και έως την ώρα 16:45 μμ, όπου η πυρκαγιά εξαπλώθηκε στο Λύρειο Ίδρυμα (Ν. Βούτζά), συνδράμοντας έτσι τις προσπάθειες καταστολής των επίγειων δυνάμεων.** Πιο αναλυτικά:

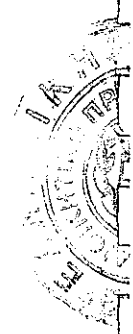
- Το πρώτο Ε/Π τύπου S-64, με στοιχεία (N 154), το οποίο εκτράπηκε την ώρα 16:50 μμ από την πυρκαγιά της Κινέττας, προκειμένου να συνδράμει στην πυρκαγιά στο Νταού Πεντέλης, **επιχείρησε μέχρι την ώρα 18:20 μμ** περίπου, αφού την ώρα

αυτή αναχώρησε από Νταού και την ώρα 18:39 μμ προσγειώθηκε στο Α/Δ Τατοΐου

- Ένα δεύτερο Ε/Π ιδίου τύπου με το ως άνω, δηλαδή **S-64**, με **στοιχεία (N-194)**, το οποίο είχε έδρα το Α/Δ Ελευσίνας, δεν επιχείρησε ποτέ στην πυρκαγιά στο Νταού Πεντέλης και την ευρύτερη περιοχή, αφού την ώρα 16:50 μμ, δόθηκε εντολή από τον Αρχηγό ΠΣ και το Δ/τή ΕΣΚΕ να απογειωθεί και δήλωσε αδυναμία λόγω ανέμου. Επίσης λαμβάνει νέα εντολή απογείωσης την ώρα 17:37 μμ και πάλι την ώρα 17:38 μμ ενημέρωσε ότι αδυνατεί να απογειωθεί λόγω ανέμου. Ωστόσο την ώρα 17:38 μμ δηλώνει, ότι είναι σε θέση ετοιμότητας. Στη συνέχεια την ώρα 17:46 μμ απογειώνεται από το Α/Δ Ελευσίνας για Νταού Πεντέλης και την ώρα 18:00 μμ που αφίχθη στο Νταού, λαμβάνει νέα εντολή από τον Αρχηγό ΠΣ και το Δ/τή ΕΣΚΕ να μεταβεί στην περιοχή Καλαμάκι Κορινθίας, στην έτερη πυρκαγιά της Κινέττας.

- Ένα άλλο όμοιο Ε/Π τύπου **S-64** με **στοιχεία (N-189)**, την ώρα 18:12 μμ λαμβάνει εντολή απογείωσης από Α/Δ Ελευσίνας για Νταού Πεντέλης, την ώρα 18:21 μμ ενημερώνει ότι είναι σε θέση **START UP** (ετοιμότητας), την ώρα 18:28 μμ απογειώνεται για Νταού Πεντέλης, όπου φτάνει εκεί την ώρα 18:45 μμ.

Δηλαδή από την ώρα 18:20 μμ, κατά την οποία αποχώρησε από Νταού Πεντέλης και την ευρύτερη περιοχή το Ε/Π S-64, με στοιχεία (N-154), έως και την ώρα 18:45 μμ, που αφίχθη στην περιοχή αυτή το άλλο Ε/Π S-64 με στοιχεία (N-189), ήτοι για διάστημα 25' λεπτών της ώρας και μάλιστα το διάστημα που το μέτωπο πέρασε την Α. Μαραθώνος και εξαπλώθηκε στο Μάτι και στο Κόκκινο Λιμανάκι, δεν

επιχείρησε κανένα Ε/Π αυτού του τύπου. Σημειώνεται δε ότι το μέτωπο της Καλλιτεχνούπολης, πέρασε τη Λ. Μαραθώνος στο ύψος του Ιερού Ναού Αναλήψεως.

- Ωστόσο ένα άλλο Ε/Π ιδίου τύπου με στοιχεία (N-218), την ώρα 19:29 μμ, όταν δηλαδή η πυρκαγιά είχε ήδη φτάσει στη ακτογραμμή στο Μάτι – Κόκκινο Λιμανάκι, λαμβάνει εντολή απογείωσης από Α/Δ Ελευσίνας για Νταού Πεντέλης, ενώ την ώρα 19:34 μμ ενημερώνει ότι βρίσκεται σε θέση START UP (ετοιμότητας) και τελικά την ώρα 19:42 μμ απογειώνεται από το Α/Δ Ελευσίνας για Νταού Πεντέλης, όπου αφίχθη την 20:00 μμ.

Δηλαδή από την ώρα 18:45 μμ, που έφτασε στην ευρύτερη περιοχή του Νταού Πεντέλης το Ε/Π με στοιχεία (N-189), έως και την ώρα 20:00 μμ, που έφτασε το Ε/Π με στοιχεία (N-218), ήτοι για διάστημα 1 ώρας και 15 λεπτών της ώρας, επιχειρούσε μόνον ένα Ε/Π του συγκεκριμένου τύπου.

- Από την ώρα 20:00 μμ έως την ώρα 20:48 μμ, οπότε και αποχώρησαν λόγω της προχωρημένης ώρας (δύση ηλίου), για να προσγειωθούν στο Α/Δ Ελευσίνας, επιχειρήσαν δύο Ε/Π τύπου S-64 και πιο συγκεκριμένα τα υπό στοιχεία (N-189) και (N-218).
- Εξάλλου και σε σχέση με τις επιχειρησιακές δράσεις των Α/Φ τύπου CL – 415 και CL – 215 στην πυρκαγιά στο Νταού Πεντέλης και την ευρύτερη περιοχή τα πραγματικά περιστατικά κατά χρονολογική σειρά έχουν ως εξής:
  - α) Για πρώτη φορά την ώρα 17:20 μμ δίνεται εντολή απογείωσης δύο (2) Α/Φ CL-415 από το Α/Δ Ελευσίνας και με στοιχεία (2042 και 2052), όπως και ένα (1) Α/Φ CL-215

από το Α/Δ Τανάγρας, προκειμένου να μεταβούν στο Νταού Πεντέλης.

β) Εξάλλου την ώρα 17:45 μμ, απογειώνεται από το Α/Δ Τανάγρας ένα (1) Α/Φ CL-415, με στοιχεία (2054) για Νταού Πεντέλης, ενώ την ώρα 17:56 μμ απογειώνονται και άλλα δύο (2) CL-415 από Α/Δ Ελευσίνας για Νταού Πεντέλης καθώς και την ώρα 18:24 μμ απογειώνεται και άλλο ένα (1) CL-215 με στοιχεία (1039) από το Α/Δ Τανάγρας για την ίδια ως άνω περιοχή (Συνολικά απογειώθηκαν από Α/Δ Ελευσίνας και Τανάγρας τέσσερα (4) Α/Φ για Νταού Πεντέλης).

γ) Από τον ως άνω συνολικό αριθμό των τεσσάρων (4) Α/Φ, που απογειώθηκαν για Νταού Πεντέλης, ενημέρωσαν αρμοδίως, ότι έχουν βλάβη και επέστρεψαν χωρίς να επιχειρήσουν την ώρα 18:27 μμ, το Α/Φ CL-415, με στοιχεία (2042) και την ώρα 18:28 μμ, το Α/Φ CL-215, με στοιχεία (1039). Από τα τέσσερα (4) Α/Φ λοιπόν που απογειώθηκαν κατά διαφορετικά χρονικά διαστήματα, τα δύο (2) Α/Φ ματαίωσαν την αποστολή τους και επέστρεψαν στα Α/Δ, λόγω βλάβης, χωρίς να επιχειρήσουν, ενώ μόνον τα υπόλοιπα δύο (2) Α/Φ CL-415 και συγκεκριμένα τα με στοιχεία (2054) και (2052) μετέβησαν στο Νταού Πεντέλης και την ευρύτερη περιοχή για να επιχειρήσουν, όπου αφίχθησαν περί ώρα 18:10 έως 18:15 περίπου, όταν δηλαδή ήταν πλέον πολύ αργά - ήδη πλησίαζε το μέτωπο τη Λ. Μαραθώνος - για να αναχαιτίσουν την πυρκαγιά και να καθηλώσουν το μέτωπό της στη δασική έκταση μεταξύ Ι.Μ. Παντοκράτορος και Λύρειου Ιδρύματος. Βέβαια είναι

άγνωστο, λόγω μη αναφοράς στο (χειρόγραφο) Ημερολόγιο του ΣΚΕΔ, αν τελικά κατόρθωσαν, λόγω πολύ ισχυρών ανέμων, να επιχειρήσουν. Το πιθανότερο όμως είναι ότι δεν κατέστη δυνατόν να επιχειρήσουν και αυτά. Ωστόσο, το Α/Φ CL-415 με στοιχεία (2054) την ώρα 19:11 μμ, δίνει αναφορά προς τη Ηγεσία ΠΣ και το ΕΣΚΕ και ενημερώνει, ότι υπάρχει ένα μεγάλο ενιαίο μέτωπο με μεγάλη ύψη φλογών, – εννοείται στο Μάτι και στο Κόκκινο Λιμανάκι - που κατευθύνεται προς τη θάλασσα.

- Επίσης εκτός των ανωτέρω πτητικών μέσων στις επιχειρήσεις αεροπυρόσβεσης έλαβε μέρος και μάλιστα με πολύ μεγάλη καθυστέρηση και μετά από το κρίσιμο χρονικό διάστημα, ήτοι περί ώρα 19:00 μμ, όταν δηλαδή το μέτωπο είχε φτάσει στην ακτογραμμή στο Μάτι – Κόκκινο Λιμανάκι και το ένα (1) από τα δύο (2) Ε/Π του ΠΣ, τύπου *Super Puma*, με κωδική κλήσης "ΦΛΟΓΑ II", το οποίο έφερε εξωτερικά κάδο με νερό, χωρητικότητας 4.000 λίτρων περίπου.

Αντίθετα με τα ως άνω που συνέβησαν στην πυρκαγιά στο Νταού Πεντέλης, στην άλλη και ήδη σε εξέλιξη πυρκαγιά στην περιοχή της Κινέττας, συνέδραμαν τις επίγειες δυνάμεις από αέρος, εξ αρχής πέντε (5) πτητικά μέσα, που στη συνέχεια αυξήθηκαν συνολικά σε δώδεκα (12) πτητικά μέσα. Μάλιστα δε όπως προκύπτει από το Δελτίο Αγροτικής – Δασικής Πυρκαγιάς, που συντάχθηκε από την ΠΥ Μεγάρων, ο συνολικός αριθμός των πτητικών μέσων που έλαβαν μέρος στις από αέρος επιχειρήσεις είναι 28 πτητικά μέσα. Από αυτά: α) τα 6 Α/Φ, ήταν τύπου CL-215, β) τα 7 Α/Φ, ήταν τύπου CL-415 και γ) τα 15 Ε/Π, ήταν διαφόρων τύπων. Υπό τις συγκεκριμένες καιρικές

συνθήκες, με δείκτη επικινδυνότητας πυρκαγιάς Κατηγορία Κινδύνου Πυρκαγιάς 4 και μάλιστα σε μια αντιπυρική περίοδο, όπου μισθώθηκαν από το ΠΣ συνολικά 13 Ε/Π (4 Ε/Π βαρέως τύπου και 9 Ε/Π μεσαίου τύπου) έναντι συνολικά 10 Ε/Π τις προηγούμενες αντιπυρικές περιόδους, δηλαδή 3 Ε/Π επιπλέον του συνολικού αριθμού των μισθωμένων κατά τις προηγούμενες αντιπυρικές περιόδους από το 2007, η συνδρομή ενός μόνον πτητικού μέσου στις επίγειες πυροσβεστικές δυνάμεις το κρίσιμο χρονικό διάστημα, μιας τόσο επικίνδυνης πυρκαγιάς, κρίνεται επιχειρησιακά ανεπαρκής για την αντιμετώπιση της εξελισσόμενης επικινδυνότητας εκ της κατάστασης αυτής. Το ως άνω Ε/Π τύπου S-64, το οποίο την ώρα Ω/17:10 μμ μεταφέρει από τον τόπο της πυρκαγιάς στην Ηγεσία και στο ΕΣΚΕ μια πρώτη εικόνα (πληροφορίες) της επικινδυνότητας της κατάστασης, όπως αυτή εξελισσόταν μέχρι εκείνη την ώρα βαίνουσα συνεχώς επικίνδυνη και είναι το μοναδικό πτητικό μέσο μέχρι την ώρα Ω/18:20 μμ περίπου που επιχειρεί, δεν μπορεί από μόνο του να συμβάλει καθοριστικά και αποτελεσματικά στην επιτυχή έκβαση και αντιμετώπιση της κατάστασης και την αναχαίτιση της πυρκαγιάς. Βέβαια δόθηκε εντολή να συνδράμουν τις επιχειρήσεις πυρόσβεσης – αεροπυρόσβεσης σε 4 Α/Φ CL-415, πλην όμως η εντολή αυτή πέραν του ότι δόθηκε αργά, δεν κατέστη δυνατόν να επιχειρήσουν και δεν προσέφεραν στις επιχειρήσεις αεροπυρόσβεσης για διάφορους λόγους, όπως πολύ ισχυροί άνεμοι, τεχνικά προβλήματα. Πιο συγκεκριμένα από τα τέσσερα (4) Α/Φ λοιπόν που απογειώθηκαν κατά διαφορετικά χρονικά διαστήματα, τα δύο (2) Α/Φ ματαίωσαν την αποστολή τους και επέστρεψαν στα Α/Δ, λόγω βλάβης, χωρίς να επιχειρήσουν, ενώ μόνον τα υπόλοιπα δύο (2) Α/Φ CL-415 και συγκεκριμένα τα με στοιχεία (2054) και (2052) μετέβησαν στο

Νταού Πεντέλης και την ευρύτερη περιοχή για να επιχειρήσουν, όπου αφίχθησαν περί ώρα 18:10 έως 18:15 περίπου, όταν δηλαδή ήταν πλέον πολύ αργά – ήδη πλησίαζε το μέτωπο τη Λ. Μαραθώνος - για να αναχαιτίσουν την πυρκαγιά και να καθηλώσουν το μέτωπό της στη δασική έκταση μεταξύ Ι.Μ. Παντοκράτορος και Λύρειου Ιδρύματος. Βέβαια και τα ανωτέρω δύο (2) Α/Φ CL-415 δεν αποδεικνύεται, αν τελικά κατόρθωσαν να επιχειρήσουν, αφού δεν ήταν δυνατόν να πάρουν νερό από τη θάλασσα, λόγω κυματισμού από τους πολύ ισχυρούς ανέμους. Συμπερασματικά, μέχρι το κρίσιμο διάστημα (Ω/18:20 μμ), που το μέτωπο της πυρκαγιάς πέρασε σε κάποιο σημείο τη Λεωφόρο Μαραθώνος με κατεύθυνση προς το Μάτι – Κόκκινο Λιμανάκι, επιχειρούσε μόνον ένα (1) πτητικό μέσο αεροπυρόσβεσης, ενώ έως την ώρα 19:00 μμ που η πυρκαγιά έφτασε στο ακτογραμμή επιχειρούσαν 2 πτητικά μέσα.

4.- Το ίδιο επίσης ως άνω κρίσιμο χρονικό διάστημα και πιο συγκεκριμένα από ώρα Ω/17:20 μμ έως Ω/17:35 μμ περίπου χρησιμοποιήθηκε και το Ε/Π ΒΚ 117 - ΑC του ΠΣ, με κωδικό κλήσης <<ΦΛΟΓΑ 1>>, ως συντονιστικό των επίγειων δυνάμεων, όχι φυσικά με κάποιον, είτε του Αρχηγού ή ενός εκ των δύο Υπαρχηγών και βέβαια, λόγω αρμοδιότητας, έπρεπε του Υπαρχηγού Επιχειρήσεων του Πυροσβεστικού Σώματος (βλ. συνημμένο Παράρτημα / Σχετικό Ζ'), από τη φυσική Ηγεσία, ως όφειλαν εκ των καθηκόντων τους, αλλά από άλλον αξιωματικό (τον Αρχιπύραρχο, Χρήστο Λάμπρη) και μάλιστα νεότερο στην ιεραρχία από το συντονιστή των επίγειων δυνάμεων, με ότι αυτό μπορεί να συνεπάγεται στη διαβίβαση εντολών προς αυτόν από τον εναέριο συντονιστή. Ωστόσο και αυτό το συντονιστικό Ε/Π με τη συγκεκριμένη σύνθεση, την πιο κρίσιμη ώρα

που το αρχικό μέτωπο της πυρκαγιάς στην περιοχή Νταού Πεντέλης διασπάστηκε σε άλλα δύο και πλέον επικίνδυνα μέτωπα περί ώρα από Ω/17:17 μμ έως Ω/17:30 μμ, αφού τα πύρινα αυτά μέτωπα κατευθύνονταν επικινδύνως σε οικιστικούς ιστούς και απειλούσαν τη ζωή και τη σωματική ακεραιότητα των κατοίκων τους και πιο συγκεκριμένα, το ένα προς Καλλιτεχνούπολη και το δεύτερο στο Ν. Βουτζά – Μάτι - Κόκκινο Λιμανάκι και επιβάλλονταν επιχειρησιακά, ιδιαίτερος λόγω του έντονου ανάγλυφου της ευρύτερης ως άνω περιοχής, εναέριος συντονισμός των επίγειων δυνάμεων, **την ώρα Ω/17:30 μμ περίπου εγκαταλείπει το πεδίο της μάχης και μεταβαίνει προς το Αεροδρόμιο Ελευσίνας για πλήρωση καυσίμων, όπου προσγειώνεται περίπου την ώρα Ω/17:55 μμ.** Έτσι λοιπόν δεν υπήρξε από το ανωτέρω χρονικό σημείο και μετά συντονισμός από αέρος των επίγειων δυνάμεων, με ότι αυτό μπορεί να συνεπάγεται για την αποτελεσματικότητα του πυροσβεστικού έργου (πυρόσβεση και διάσωση κινδυνευόντων από την πυρκαγιά και ιδιαίτερα από τα προϊόντα αυτής κατοίκων). Προφανώς και η έλλειψη από αέρος συντονισμού των επίγειων δυνάμεων έχει δυσμενείς επιπτώσεις στην αντιμετώπιση της πυρκαγιάς και μάλιστα το πιο κρίσιμο χρονικό διάστημα της μάχης, όπου διασπάστηκε το αρχικό μέτωπο σε άλλα δύο επικίνδυνα μέτωπα, τα οποία απείλησαν κατοικημένες περιοχές και τελικά έθεσαν σε κίνδυνο τη ζωή, την υγεία και τη σωματική ακεραιότητα των κατοίκων και επισκεπτών των περιοχών αυτών, αφού για να καλυφθεί η απόσταση μετάβασης του στην Πάχη Μεγάρων, ο απαιτούμενος χρόνος πλήρωσης του ως άνω Ε/Π με καύσιμα και η επιστροφή του στο πεδίο της μάχης απαιτούσε χρονικό διάστημα περίπου μίας (1) ώρας, και μάλιστα όχι οποιουδήποτε διαστήματος αλλά αυτού του πιο κρίσιμου για το πυροσβεστικό έργο και της διάσωσης των κινδυνευόντων κατοίκων.

5.- Το γεγονός ότι, τη στιγμή που δεν ελέγχθηκε και κατασβέστηκε η πυρκαγιά κατά το αρχικό στάδιο προσβολής στην περιοχή του Νταού Πεντέλης και ήταν πλέον σε εξέλιξη μια επικίνδυνη για τη ζωή, την υγεία και σωματική ακεραιότητα των κατοίκων του οικιστικού ιστού (Καλλιτεχνούπολης – Ν. Βουτζά – Μάτι – Κόκκινο Λιμανάκι), δεδομένου ότι αυτή είχε αναπτύξει μια δυναμική συμπεριφορά (βλ. εικόνα 25) και ο επικεφαλής των επίγειων πυροσβεστικών δυνάμεων, λόγω του ανάγλυφου και της μεγάλης έκτασης που αυτή έλαβε, δεν μπορούσε εξ αντικειμένου να συντονίσει το πυροσβεστικό έργο και τις επίγειες πυροσβεστικές δυνάμεις, που ήταν διάσπαρτες, **όφειλε εκ του νόμου η φυσική Ηγεσία, είτε με τον Αρχηγό ή τον Υπαρχηγό Επιχειρήσεων, λόγω αρμοδιότητας, όπως ακριβώς έπραξε μετέπειτα** – και ορθώς - στη μεγάλη πυρκαγιά της 12^{ης} Αυγούστου 2018 στα Ψαχνά της Εύβοιας και το πυροσβεστικό έργο στην πυρκαγιά αυτή συντόνιζε ο Υπαρχηγός Επιχειρήσεων.

Σε κάθε περίπτωση δε θα έπρεπε, αφού δεν μετείχε ο Αρχηγός ΠΣ ούτε και ο Υπαρχηγός Επιχειρήσεων, **να συντονίσει από αέρος με το συντονιστικό Ε/Π ΒΚ-117 ΑC του ΠΣ το πυροσβεστικό έργο και τις επίγειες δυνάμεις έστω ο Υπαρχηγός Υποστήριξης, και όχι, ο συντονισμός αυτός να ενεργείται με την παρουσία όλης της φυσικής και πολιτικής Ηγεσίας του ΠΣ, δηλαδή του Αν. Υπουργού Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας, του Αρχηγού και των δύο (2) Υπαρχηγών του ΠΣ, από το Ενιαίο Συντονιστικό Κέντρο Επιχειρήσεων του Πυροσβεστικού Σώματος. Βέβαια, πολύ αργά και συγκεκριμένα περί ώρα 23:00 μμ, όταν δηλαδή η πυρκαγιά είχε ήδη από ώρα 18:50 μμ φτάσει στην ακτογραμμή στο Μάτι και Κόκκινο Λιμανάκι και για τα**

θήματα όλα είχαν τελειώσει, ο Υπαρχηγός Συντονισμού μετέβη επιτόπου στην ευρύτερη περιοχή του συμβάντος.

Ωστόσο, όπως ήδη προαναφέρθηκε, πέταξε πάνω από τον τόπο της πυρκαγιάς συντονιστικό Ε/Π με αξιωματικό του ΠΣ, περί ώρα Ω/17:15 μμ έως Ω/17:30 μμ, αλλά μια τόσο πολύ σοβαρή και επικίνδυνη για τη ζωή, υγεία και σωματική ακεραιότητα των κατοίκων πυρκαγιά, που απαιτούσε να ληφθούν άμεσα αποφάσεις και να δοθούν οι δέουσες εντολές στα αρμόδια όργανα, αφού ταυτόχρονα με την πυρόσβεση απαιτείτο και διάσωση των κατοίκων που κινδύνευαν, έπρεπε να συντονιστεί από αέρος όχι από οποιονδήποτε αξιωματικό του ΠΣ αλλά από τη φυσική Ηγεσία του. Και τούτο, γιατί ο συντονισμός μεγάλων, επικίνδυνων και σοβαρών πυρκαγιών με ταυτόχρονες υψηλού ρίσκου και βαθμού απαιτήσεις πυρόσβεσης και διάσωσης, από τη φυσική Ηγεσία (Αρχηγό και Υπαρχηγούς) από το Ενιαίο Συντονιστικό Κέντρο Επιχειρήσεων του Πυροσβεστικού Σώματος (ΕΣΚΕ) προφανώς και παρουσιάζει σοβαρά μειονεκτήματα, που ανενδοίαστα και επηρεάζουν σημαντικά το βαθμό επιχειρησιακής ικανότητας και αποτελεσματικότητας των πυροσβεστικών δυνάμεων στο πεδίο της μάχης. Πιο συγκεκριμένα μη έχοντας η φυσική Ηγεσία του ΠΣ πραγματική και ζωντανή εικόνα από το ΕΣΚΕ για τις επικρατούσες στο συμβάν πραγματικές συνθήκες, ιδιαιτερότητες, δυσκολίες και απαιτήσεις, έτσι ώστε να μορφώσει με τις δικές της αισθήσεις άμεσα αντίληψη του κινδύνου και να λάβει έγκαιρα τις ενδεδειγμένες και ορθές κατά περίπτωση επιχειρησιακά αποφάσεις και να δώσει τις απαιτούμενες εντολές και να μεταβιβάσει online αυτές και σε χρόνο άμεσο στον επικεφαλής Αξιωματικό - συντονιστή των επίγειων πυροσβεστικών δυνάμεων, καθυστερεί να λάβει αυτές και να τις διαβιβάσει και μπορεί και να μην είναι οι ορθά ενδεδειγμένες από την καθυστέρηση της ροής πληροφοριών που

λαμβάνει και διαβιβάζει στο μεσάζοντα - εναέριο συντονιστή. Άλλωστε, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 25, παρ. 2 του Ν. 2800/2000 (ΦΕΚ 41 / τ. Α'), στην αποστολή της Υπηρεσίας **Εναερίων Μέσων του ΠΣ**, υπάγονται μεταξύ άλλων, ιδίως:

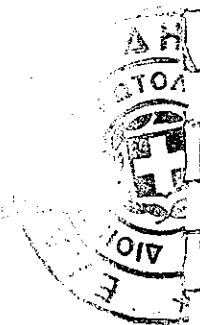
<<α. Ο συντονισμός των επίγειων πυροσβεστικών και άλλων δυνάμεων σε συμβάντα αρμοδιότητας του Πυροσβεστικού Σώματος και η διαβίβαση στις δυνάμεις αυτές εντολών και πληροφοριών για την αντιμετώπισή τους.

β. Η συμβολή στην καταστολή πυρκαγιών και στη διάσωση θυμάτων από πυρκαγιές...>>.

6.- Υποτιμήθηκε γενικά από το μηχανισμό Πολιτικής Προστασίας αλλά και ειδικότερα από το δασοπυροσβεστικό μηχανισμό η σοβαρότητα, κρισιμότητα και επικινδυνότητα της κατάστασης εξ αιτίας της πυρκαγιάς στο Νταού Πεντέλης δηλαδή **δεν εκτιμήθηκε και αξιολογήθηκε ορθά η απειλή** και για το λόγο αυτό δεν υπήρξαν άμεσα αντανακλαστικά των αρμοδίων επιχειρησιακά δυνάμεων πολιτικής προστασίας για τη λήψη και την έγκαιρη υλοποίηση ενδεδειγμένων αποφάσεων και εντολών για την αντιμετώπιση της πυρκαγιάς και γενικά για τη διαχείριση της εκ του εξελισσόμενου καταστροφικού αυτού φαινομένου κρίσης. Ενδεικτικό της κακής εκτίμησης της κατάστασης και της αξιολόγησης του εξελισσόμενου κινδύνου είναι το γεγονός ότι το κρίσιμο χρονικό διάστημα για ένα ιδιαίτερα σοβαρό και μεγάλης έκτασης συμβάν, λόγω της επικινδυνότητας της κατάστασης εξ αιτίας του απειλούμενου κινδύνου για τη ζωή των κατοίκων κινδύνου, για τον οποίο είχε εικόνα η Ηγεσία ΠΣ (πολιτική και φυσική) και η Διοίκηση του ΕΣΚΕ, δεν έλαβε εντολή από αυτήν, δηλαδή την Ηγεσία που συντόνιζε το συμβάν, ο Διοικητής της ΠΕ.ΠΥ.Δ. Αττικής, ενδεχομένως να ήταν στην άλλη

πυρκαγιά πλην όμως ήσσονος σημασίας συγκριτικά με την πυρκαγιά της περιοχής στο Νταού Πεντέλης, ή ο αρμόδιος Συντονιστής Επιχειρήσεων (με έδρα τον Πειραιά), που κι αυτός ήταν εκτός Αττικής σε άδεια και αφίχθη πολύ αργά την ώρα 23:10 μμ, ή έστω ο Συντονιστής Διοικητικής Υποστήριξης (Επιτελείου ΑΠΣ), ο οποίος κι αυτός μετέβη πολύ αργά και συγκεκριμένα την ώρα 18:57 μμ. Ακόμη και ο Υπαρχηγός Υποστήριξης αφίχθη όταν ήδη ήταν πλέον αργά την ώρα 22:37 μμ. Αυτό από μόνον του το γεγονός δηλαδή η ώρα άφιξης των επικεφαλής αξιωματικών που θα συντόνιζαν τις πυροσβεστικές δυνάμεις, υποδηλώνει την υποβάθμιση και κακή αξιολόγηση κι εκτίμηση της επικινδυνότητας της εξελισσόμενης κατάστασης από την Ηγεσία ΠΣ.

7.- Επίσης, ανεξάρτητα αν υπήρξε ή δεν υπήρξε εισήγηση της Πυροσβεστικής προς το αρμόδιο κατά νόμο ανά περίπτωση όργανο για τη λήψη απόφασης οργανωμένης απομάκρυνσης πολιτών κι ανεξάρτητα αν δεν υπήρξε κατά τα ανωτέρω οργανωμένη απομάκρυνση των κατοίκων ή αν αυτή μπορούσε ή δεν μπορούσε να πραγματοποιηθεί, πολύ πιο σημαντικό είναι η εμφανής έλλειψη οργάνωσης και ο ελλιπής σχεδιασμός του δασοπυροσβεστικού μηχανισμού για παροχή πυροπροστασίας στο κοινωνικό σύνολο αναφορικά με τις δασικές πυρκαγιές. Και τούτο αποδεικνύει έλλειμμα οργάνωσης και σχεδιασμού, γιατί δεν υπήρξε από την μοναδική και κατά νόμο αρμόδια καθ' ύλη Κρατική Αρχή - την Πυροσβεστική Υπηρεσία - ούτε σχεδιασμός διάσωσης όχι μόνον των κατοίκων των προαναφερόμενων περιοχών από τη συγκεκριμένη πυρκαγιά καθώς και όλης της Αττικής αλλά γενικά όλης της Επικράτειας. Πιο αναλυτικά στον Επιχειρησιακό Σχεδιασμό (Σχέδιο Αντιμετώπισης Δασικών Πυρκαγιών, έτους 2018) από την αρμόδια

κατά τόπο Περιφερειακή Πυροσβεστική Διοίκηση Αττικής, και μάλιστα στην Εισαγωγή αυτού, αναφέρεται ρητά ότι <<Σκοπός του σχεδίου είναι η οργάνωση της στρατηγικής και των τακτικών μεθόδων, για την πληρέστερη θωράκιση της Αττικής, από τον κίνδυνο πρόκλησης και εξέλιξης δασικών πυρκαγιών...>>, ενώ περαιτέρω στους αντικειμενικούς σκοπούς του ιδίου ως άνω Σχεδίου αναφέρεται ρητή ότι είναι <<...η επίτευξη του άρτιου επιχειρησιακού σχεδιασμού, ώστε να μειωθεί, ο αριθμός των εκδηλούμενων πυρκαγιών, ο χρόνος αρχικής προσβολής και καταστολής αυτών με την αντίστοιχη μείωση των προκαλούμενων ζημιών...>>. Όμως στην πράξη οι ανωτέρω γενικοί και αντικειμενικοί σκοποί στο καταστροφικό αυτό φαινόμενο δεν επιτεύχθηκαν και φυσικά δεν μπορούσαν να επιτευχθούν. Και τούτο, γιατί αναδεικνύονται σοβαρές ατέλειες και παραλείψεις και μεταξύ αυτών και η παράλειψη πρόβλεψης ειδικού κεφαλαίου, ως σχεδίου <<διάσωσης ατόμων κινδυνευόντων εξ αιτίας δασικής πυρκαγιάς>>, παρόλο που γι' αυτό υπάρχει επιταγή του νόμου αλλά και σχετική επιταγή από το Γενικό Σχέδιο Πολιτικής Προστασίας, με τη συνθηματική λέξη "ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ" (Απόφαση Υπουργική με αρ. 1299 / 7 Απριλίου 2003, δημοσιευθείσα στο ΦΕΚ 423 / τ. Β' 2003). Συγκεκριμένα στην παράγραφο 5 αυτής με τίτλο <<Στρατηγική και τακτική Οργανώσεως – Επιχειρησιακή Φιλοσοφία Εμπλεκόμενων Φορέων>> και ειδικότερα στις υποχρεώσεις του τότε Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και ήδη Προστασίας του Πολίτη, ορίζεται μεταξύ άλλων, ότι: <<1. Συντάσσει δια των αρχηγείων της Ελληνικής Αστυνομίας και Πυροσβεστικού Σώματος, με βάση το παρόν σχέδιο και στα πλαίσια της δικαιοδοσίας τους, σχέδια πρόληψης και αντιμετώπισης φυσικών...και λοιπών καταστροφών και παροχής κάθε δυνατής αρωγής στους πληγέντες>>. Περαιτέρω

στην παρ. 6 της ως άνω απόφασης ορίζεται ότι: <<6. Δραστηριοποιείται σε περίπτωση εκδηλώσεως οποιουδήποτε καταστροφικού φαινομένου...για τη διάσωση ατόμων, περιουσιών και του περιβάλλοντος.>>, ενώ στην παρ. 8 της ίδιας ως άνω απόφασης ορίζεται ότι: <<8...Λαμβάνει όλα τα μέτρα αρμοδιότητάς του για την προστασία της ζωής και της περιουσίας των πληγέντων, τόσο στους χώρους καταστροφής, όσο και στους χώρους εγκαταστάσεως αυτών>>. Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 1, παρ. 1 του Ν. 3511/2006 (Α' 258), όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 63 του Ν. 4249/2014 (Α' 73), το Πυροσβεστικό Σώμα έχει ως αποστολή: <<1...α) Την ασφάλεια και προστασία της ζωής και της περιουσίας των πολιτών και του Κράτους, του φυσικού περιβάλλοντος και ιδίως του δασικού πλούτου της Χώρας από τους κινδύνους των πυρκαγιών,...β) Την ευθύνη και τον επιχειρησιακό σχεδιασμό της καταστολής των πυρκαγιών και την παροχή συνδρομής για τη διάσωση των ατόμων και υλικών αγαθών, που απειλούνται από αυτές. Ως <<επιχειρησιακός σχεδιασμός της καταστολής>> νοείται η οργάνωση, η διαχείριση και ο συντονισμός όλων των εμπλεκόμενων δυνάμεων πυρόσβεσης και διάσωσης, του εξοπλισμού και των μέσων.

Στη συγκεκριμένη καταστροφική πυρκαγιά λοιπόν, δεν υπήρξε αποδεδειγμένα διάσωση κινδυνευόντων από την πυρκαγιά ατόμων από τις αρμόδιες κατά νόμο για το σκοπό αυτό πυροσβεστικές δυνάμεις στο Ν. Βουτζά, Αγία Μαρίνα, Μάτι και Κόκκινο Λιμανάκι και στην ευρύτερη αυτών περιοχή, γιατί πέραν του ότι τα πυροσβεστικά οχήματα ήταν ανύπαρκτα εντός των ως άνω οικισμών τα κρίσιμα χρονικά διαστήματα, δεν υπήρχε επιπρόσθετα πρόβλεψη στο Σχέδιο Αντιμετώπισης Δασικών Πυρκαγιών της ΠΕ.ΠΥ.Δ. Αττικής, έτους 2018, ειδικού σχεδίου

διάσωσης από την Πυροσβεστική, λόγω αρμοδιότητας του ΠΣ, κινδυνευόντων σε οικιστικές περιοχές ατόμων εξ αιτίας δασικής πυρκαγιάς, όπως πράγματι απαιτήθηκε στη συγκεκριμένη πυρκαγιά και δεν εφαρμόστηκε, αφού δεν υπήρχε ο ως άνω σχεδιασμός. Ωστόσο, η διάσωση και παροχή κάθε δυνατής συνδρομής σε άτομα των οποίων απειλείται ή εκτίθεται σε κίνδυνο η ζωή και η σωματική ακεραιότητα αποτελεί ευθύνη του Πυροσβεστικού Σώματος (άρθρο 2. παρ. 1(β) του Ν. 3511/2006, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 64 του Ν. 4249/2014) και για το λόγο αυτό η Πυροσβεστική, όφειλε κατ' επιταγή, τόσο του ως άνω νόμου,, όσο και του Γενικού Σχεδίου Πολιτικής Προστασίας με τη συνθηματική λέξη "ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ", το οποίο αποτελεί τον κορμό (βάση) σχεδίασης και ενέργειας του κρατικού μηχανισμού για τη διαχείριση, μεταξύ άλλων και των φυσικών καταστροφών, να συμπεριλάβει κατά τον επιχειρησιακό σχεδιασμό της.

Περαιτέρω και στην υπ' αρ. 3752 / 25 Μαΐου 2018 Εγκύκλιο (Οδηγία) της ΓΓΠΠ με θέμα: <<Σχέδιο Δράσεων Πολιτικής Προστασίας για την αντιμετώπιση δασικών πυρκαγιών>>, και ειδικότερα στο Μέρος Πέμπτο αυτής και συγκεκριμένα στην παρ. 5.7, ορίζεται ότι << Οι επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης δρομολογούνται άμεσα μόλις οι σχετικές πληροφορίες που αφορούν απεγκλωβισμό και διάσωση πολιτών που βρίσκονται σε επαφή, ή εντός του φλεγόμενου χώρου και η προσωπική τους ασφάλεια διατρέχει άμεσο και διαρκή κίνδυνο που απαιτεί την παροχή βοήθειας, διαβιβαστούν στις κατά τόπους αρμόδιες Πυροσβεστικές Υπηρεσίες. Κατά προτεραιότητα αποτελεί υποχρέωση, όλων των υπηρεσιών ή φορέων οι οποίοι λαμβάνουν σχετικές πρωτογενείς πληροφορίες, να ενημερώνουν άμεσα την αρμόδια κατά τόπους Υπηρεσία του Πυροσβεστικού Σώματος, το

οποίο είναι θεσμικά αρμόδιο για έρευνα και διάσωση στο χερσαίο χώρο (Ν. 3512/2006, ΦΕΚ 258/Α'/2006, όπως τροποποιήθηκε από το Ν. 4249/2014 – ΦΕΚ 73/Α'/2014). Ο επικεφαλής της κατά τόπου αρμόδιας Πυροσβεστικής Υπηρεσίας αξιολογεί τις σχετικές με έρευνα και διάσωση πληροφορίες και κινητοποιεί τους διαθέσιμους πόρους του για την άμεση μετάβασή τους στα σημεία των συμβάντων. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που λαμβάνει από τα σημεία των συμβάντων προβαίνει σε ιεράρχηση των συμβάντων και ενίσχυση των δυνάμεων, όπου αυτό απαιτείται. Στις επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης επικεφαλής των επιχειρήσεων τίθεται αξιωματικός του ΠΣ, ο οποίος αξιολογώντας την κατάσταση από τον τόπο της καταστροφής δύναται να αιτηθεί τη συνδρομή και άλλων φορέων και υπηρεσιών για τη διευκόλυνση του έργου του. Τα ανωτέρω αιτήματα προς συνδρομή του έργου του Πυροσβεστικού Σώματος, οφείλουν να τα εξετάζουν κατά προτεραιότητα οι αρμόδιοι φορείς. Η παροχή προνοσοκομειακής περίθαλψης και μεταφοράς διασωθέντων τραυματιών λόγω δασικών πυρκαγιών σε υγειονομικά κέντρα είναι αρμοδιότητα του ΕΚΑΒ (Ν. 1579/85, ΦΕΚ 217/Α'/1985)>>.

Ωστόσο να σημειωθεί περαιτέρω δε, ότι το ως άνω Σχέδιο Αντιμετώπισης Δασικών Πυρκαγιών, το οποίο φέρει ημερομηνία έκδοσης "Μάιος 2018", έχει συνταχθεί από Επιτροπή της ΠΕ.ΠΥ.Δ. Αττικής, έχει υπογραφεί από το Διοικητή αυτής και έχει περαιτέρω εγκριθεί, με ημερομηνία έγκρισης την 25 – 05 – 2018, και από τον τότε Επιχειρησιακό Υπαρχηγό ΠΣ και ήδη Αρχηγό ΠΣ, Βασίλειο Ματθαϊόπουλο, Αντιστράτηγο ΠΣ.

Ως γνωστόν, η αντιμετώπιση δασικών πυρκαγιών, που είναι το αντικείμενο του συγκεκριμένου επιχειρησιακού σχεδιασμού, έγινε, σύμφωνα με την υπ' αρ. 5874 Φ.702.15 / 22-02-2018 Διαταγή

Αρχηγείου ΠΣ, σε επίπεδο των Περιφερειακών Πυροσβεστικών Διοικήσεων του ΠΣ. Στην ως άνω λοιπόν διαταγή ΑΠΣ, με θέμα: <<Αναθεώρηση - Επικαιροποίηση Επιχειρησιακών Σχεδίων Αντιμετώπισης Δασικών Πυρκαγιών>> και ειδικότερα στο σχετικό Παράρτημα αυτής, όπου περιλαμβάνονται οι οδηγίες για την εναρμονισμένη δομή των ως άνω Σχεδίων δεν περιλαμβάνονται, όπως θα έπρεπε, οι εξής δύο άξονες οι οποίοι με βάση την αποστολή του ΠΣ θα έπρεπε να γίνει ο επιχειρησιακός σχεδιασμός καταστολής πυρκαγιών: α) η πρόληψη και καταστολή των δασικών πυρκαγιών και β) η διάσωση των κινδυνευόντων από τις δασικές πυρκαγιές. Στον εφετινό λοιπόν επιχειρησιακό σχεδιασμό αντιμετώπισης δασικών πυρκαγιών διαπιστώθηκε, όχι μόνον στο επιχειρησιακό σχέδιο της ΠΕ.ΠΥ.Δ. Αττικής, αλλά και όλων των άλλων Περιφερειακών Πυροσβεστικών Διοικήσεων του ΠΣ στην επικράτεια, η αδικαιολόγητη και φυσικά ανεπίτρεπτη παράλειψη του ως άνω δεύτερου άξονα, δηλαδή ο επιχειρησιακός σχεδιασμός της διάσωσης ατόμων κινδυνευόντων από δασικές πυρκαγιές. Εξάλλου η άναρχη ή αυθαίρετη πολεοδομική δόμηση ή οι όποιες πολεοδομικές ή άλλες ιδιαιτερότητες χπ στενοί δρόμοι κλπ, σε μια οικιστική περιοχή δεν αφορούν και δεν πρέπει ν' αφορούν ή επηρεάζουν το βαθμό της παρεχόμενης από το Πυροσβεστικό Σώμα και τις Υπηρεσίες του πυροπροστασίας - πυρασφάλειας προς τους κατοίκους ή επισκέπτες αυτής, Ως εκ τούτου οι Πυροσβεστικές Υπηρεσίες κατά τον επιχειρησιακό σχεδιασμό αντιμετώπισης δασικών ή αστικών πυρκαγιών, όχι μόνον δεν δικαιούνται ή νομιμοποιείται, επικαλούμενες πολεοδομικές παρανομίες, αυθαιρεσίες ή πλημμέλειες οικιστικών περιοχών, να αποκλείουν από τον ως άνω σχεδιασμό αυτές. Αντιθέτως, οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τους αυτές τις πολεοδομικές ιδιαιτερότητες και κυρίως σε περιοχές με μεγάλη

πυκνότητα δόμησης με υψηλή βλάστηση, όπως πχ το Μάτι, Κόκκινο Λιμανάκι και κατά τον επιχειρησιακό σχεδιασμό να γίνεται προσδιορισμός και να λαμβάνονται υπόψη ειδικότερου σχεδιασμού, κάτι που όμως δεν συνέβη από την Πυροσβεστική. Οι οικιστικές περιοχές του Νταού Πεντέλης, Ν. Βουτζά, Ματιού και Κόκκινου Λιμανάκι, όπως εμφανίζονται στις αεροφωτογραφίες ετών 1945 – 1960 δεν είχαν οικοδομηθεί και εμφανίζονται με υψηλή δασική βλάστηση. Αντίθετα στις αεροφωτογραφίες του έτους 2010 εμφανίζονται οικοδομημένες. (βλ. συνημμένο Παράρτημα / Σχετικό ΙΑ'). Ωστόσο αμφότερες οι ως άνω οικιστικές περιοχές χαρακτηρίζονται ως περιοχές μίξης δασικής έκτασης με οικιστικό ιστό. Αυτό σημαίνει ότι μια πυρκαγιά, σαν αυτή που εκδηλώθηκε την 23 Ιουλίου 2018, καθιστά ιδιαίτερα επικίνδυνη αυτή για τη ζωή των κατοίκων. Πιο αναλυτικά το Μάτι, το οποίο βρίσκεται εντός Ζώνης Οικιστικής Επέκτασης Β' κατοικίας, με βάση το Π. Δ/γμα από 10-08-1985 (ΦΕΚ 416/δ/85), μεταξύ της Λ. Μαραθώνος και της θάλασσας στη νότια περιοχή της Δημοτικής Ενότητας της Νέας Μάκρης, αποτελεί ένα ανοργάνωτο και με υψηλή πυκνότητα δόμησης υποβαθμισμένο περιβάλλον. Επίσης το Κόκκινο Λιμανάκι είναι μια οικιστική περιοχή με ακανόνιστη διάταξη δρόμων και διαφορετικό εδαφικό ανάγλυφο με απόκρημνες ακτές που σε κάποια σημεία το ύψος φτάνει ακόμη και πάνω από 10-15 μέτρα. Χαρακτηριστικό είναι η απουσία ενός παραλιακού μονοπατιού πρόσβασης στις ακτές, με αποτέλεσμα ο μοναδικός τρόπος διαφυγής μέχρι σήμερα να γίνεται από στενά δρομάκια, όπου φυσικά υπάρχουν, μεταξύ των κτιρίων. Δυστυχώς όμως η Πυροσβεστική κατά τον επιχειρησιακό σχεδιασμό δεν έλαβε τα χαρακτηριστικά αυτά υπόψη. Και αυτό βέβαια δεν συνέβη μόνον στις προαναφερόμενες πληγείσες από την πυρκαγιά περιοχές, αλλά γενικότερα και σε άλλες με παρόμοια προβλήματα και

ιδιαιτερότητες. Άλλωστε στο Σχέδιο Αντιμετώπισης Δασικών Πυρκαγιών της ΠΕ.ΠΥ.Δ. Αττικής, έτους 2018, οι ως άνω πληγείσες περιοχές όχι μόνον δεν μνημονεύονται μεταξύ των οικισμών ή περιοχών αυθαίρετης δόμησης στη ζώνη μίξης δάσους και οικισμού στην Αττική, αλλά στο Σχέδιο Αντιμετώπισης Δασικών Πυρκαγιών δεν υπήρχε καθόλου σχεδιασμός και για την αντιμετώπιση πυρκαγιών WUI, δηλαδή σε ζώνη μίξης δασικής έκτασης με οικιστικό ιστό, όπως οι ως άνω περιοχές. (βλ. Σχέδιο Αντιμετώπισης Δασικών Πυρκαγιών της Περιφερειακής Πυροσβεστικής Διοίκησης Αττικής, έτους 2018, σελ. 73). Ένας τέτοιος σχεδιασμός για πυρκαγιές (WUI) πριν από την εκδήλωση πυρκαγιάς είναι απαραίτητος για την ασφαλή, αποτελεσματική και ταχεία ανάπτυξη των πυροσβεστικών πόρων και θα πρέπει να περιλαμβάνει τον καθορισμό ενός <<χρονικού ορίου απόκρισης>> καθώς και σχέδιο απόκρισης για οικιστικές περιοχές με υψηλή πυκνότητα δόμησης, όπως πχ ήταν οι πληγείσες από την ως άνω καταστροφική πυρκαγιά, σχεδιασμός που δεν υπήρχε από την Πυροσβεστική (ΠΕ.ΠΥ.Δ. Αττικής) στο Σχέδιο Αντιμετώπισης Δασικών Πυρκαγιών, έτους 2018. Ως εκ τούτου, το Πυροσβεστικό Σώμα θα πρέπει εφεξής να αναπτύξει, σχεδιάσει, εκπαιδεύσει κι εφαρμόσει πέραν άλλων και τυποποιημένες διεθνώς διαδικασίες λειτουργίας των Υπηρεσιών του για την αντιμετώπιση πυρκαγιών σε ζώνη μίξης δασικών εκτάσεων και οικιστικού ιστού (WUI).

Περαιτέρω και αναφορικά με το κεφάλαιο "ΔΙΑΣΩΣΗ", επισημαίνεται χαρακτηριστικά, στην ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΟΛΟΓΙΑ, Ηλία Μπέτσου, έτος 1978, σελ.142, ότι η διάσωση πάντοτε πρέπει να έχει προτεραιότητα σε μία πυρκαγιά. Σύμφωνα λοιπόν με το ως άνω πυροσβεστικό δόγμα όλες οι επίγειες πυροσβεστικές δυνάμεις στη συγκεκριμένη πυρκαγιά, τη στιγμή που

εξαπλώνονταν ανεξέλεγκτη μετά την Ιερά Μονή Παντοκράτορος, θα έπρεπε ως πρώτο μέλημά τους κατά την επιχειρησιακή δράση τους να έχουν τη διάσωση των ατόμων των οποίων απειλείτο η ζωή και όχι να επιχειρούν ανεπιτυχώς προσπάθειες καταστολή της, χάνοντας έτσι πολύτιμο χρόνο για την προστασία της ζωής τους, η οποία εν τέλει χάθηκε για 100 απ' αυτούς. Τα περισσότερα των θυμάτων, κινούμενα λογικώς (κατά την φυσική των πραγμάτων πορεία), είτε πεζή είτε με οχήματα, προς την ίδια κατεύθυνση με την εξάπλωση της πυρκαγιάς, δηλαδή ανατολικότερα αυτής, ήτοι προς την ακτογραμμή στο Μάτι και Κόκκινο Λιμανάκι για να βρουν σωτηρία προς τη θάλασσα, τους πρόλαβε το μέτωπο της πυρκαγιάς, τους εγκλώβισε και είτε τους απανθράκωσε ή τους προξένησε εγκαύματα στην παραλιακή οδό Δημοκρατίας (στο Κόκκινο Λιμανάκι) και στην προέκταση αυτής, την οδό Ποσειδώνος (στο Μάτι). Εκεί όμως τα κρίσιμα χρονικά διαστήματα όχι μόνον δεν υπήρχε πρόβλεψη για την κινητοποίηση και παρουσία των αναγκαίων πυροσβεστικών δυνάμεων και μέσων, αλλά ήταν παντελώς ανύπαρκτη η παρουσία πυροσβεστικών οχημάτων και πυροσβεστών για να προβούν στη διάσωση των κινδυνευόντων από την πυρκαγιά. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα τηλεματικά δεδομένα στοιχεία από την εφαρμογή του Engage, από την αναγγελία της πυρκαγιάς (ώρα 16:41 μμ) έως την ώρα 22:37 μμ, εντός του οικισμού του Ν. Βουτζά υπήρχε την ώρα 16:54 μμ και μόνον για λίγη ώρα, μόνον ένα (1) υδροφόρο πυροσβεστικό όχημα (ΠΣ 3663), με δύο πυροσβέστες, - μάλιστα ο ένας εξ αυτών ήταν ο Διοικητής της ΠΥ Ν. Μάκρης - εντός του οικισμού στο Μάτι υπήρχαν μόνον δύο (2) υδροφόρα πυροσβεστικά οχήματα, τα οποία αφίχθησαν εκεί την ώρα 21:48 μμ και 21:53 μμ αντίστοιχα, με πλήρωμα συνολικά τέσσερις (4) συνολικά πυροσβέστες, όταν δηλαδή ήδη ήταν πλέον πολύ αργά, ενώ εντός του οικισμού στο Κόκκινο Λιμανάκι δεν υπήρχε κανένα

πυροσβεστικό υδροφόρο όχημα μέχρι την ώρα 22:37 μμ (βλ. εικόνα 13). Επίσης, εκτός από το γεγονός ότι δεν ελήφθη αρμοδίως, κατά τα προβλεπόμενα από τον νόμο και τις σχετικές Εγκυκλίους της ΓΓΠΠ, απόφαση για την οργανωμένη απομάκρυνση πολιτών από τις οικιστικές περιοχές που απειλήθηκαν και τελικά επλήγησαν από την πυρκαγιά, δεν υπήρξε και διάσωση ατόμων που απειλήθηκαν από την πυρκαγιά. Ο αριθμός των διασωθέντων σαράντα (40) ατόμων, σύμφωνα με το Δελτίο Πυρκαγιάς του 12^{ου} ΠΣ Αθηνών, από τις απειληθείσες και τελικά πληγείσες από την πυρκαγιά οικιστικές περιοχές από την αρμόδια κατά νόμο Πυροσβεστική Υπηρεσία (άρθρα 1 (α) και 2, παρ. 1 (β) του Ν. 3511/2006, όπως αντικαταστάθηκαν με τα άρθρα 63 και 64 αντίστοιχα του Ν. 4249/2014 καθώς και το άρθρο 1, παρ. 2 (α) του ΠΔ 210/1992 'Κανονισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας Πυροσβεστικού Σώματος'), είναι πάρα πολύ μικρός – αν πράγματι συνέβη - σε σχέση με τα άτομα που πραγματικά κινδύνευσαν και είχαν ανάγκη διάσωσης και τα οποία, είτε διασώθηκαν με άλλον τρόπο, είτε έχασαν τη ζωή τους από τα προϊόντα της πυρκαγιάς. Βέβαια και αυτός ο ως άνω αριθμός των σαράντα (40) ατόμων είναι παντελώς αόριστος, αναπόδεικτος και ως εκ τούτου αυθαίρετος, αφού δεν υπάρχουν στοιχεία των διασωθέντων, ούτε οι περιοχές από όπου διασώθηκαν καθώς και ο χρόνος διάσωσης. Από τα στοιχεία αυτά αποδεικνύεται ότι οι πυροσβεστικές δυνάμεις στις συγκεκριμένες οικιστικές περιοχές κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα για κάθε οικισμό ήταν προφανώς ανύπαρκτες ή έστω, στην καλύτερη περίπτωση, ανεπαρκείς (μικρής δυναμικότητας) σε σχέση με το συνολικό αριθμό των κινδυνευόντων από την πυρκαγιά ατόμων που είχαν ανάγκη διάσωσης.

8.- Περαιτέρω, η Ηγεσία ΠΣ και η Διοίκηση του ΕΣΚΕ δεν κινητοποίησαν, ως όφειλαν εκ της αποστολής του ΠΣ και τα δύο (2) εκ των τριών (3) πυροσβεστικών πλοίων, που εδρεύουν στον 5^ο Λιμενικό Πυροσβεστικό Σταθμό (θέση ΟΛΠ) της ΔΙ.ΠΥ.Ν. Πειραιώς, τα οποία θα μπορούσαν να συνδράμουν τη Λιμενική Αρχή Ραφήνας και να βοηθήσουν μαζί με τα λοιπά πλωτά μέσα στη δια θαλάσσης διάσωση ατόμων από τη θάλασσα στο Μάτι και Κόκκινο Λιμανάκι, όπου ρίχτηκαν για να βρουν σωτηρία οι περισσότεροι κάτοικοι από τον κίνδυνο πυρκαγιάς. Άλλωστε, σύμφωνα με την αποστολή των Λιμενικών Πυροσβεστικών Σταθμών του ΠΣ (άρθρο 2, περ. (γ) της 5804 οικ. Φ.109.1 / 2 Φεβρουαρίου 2009 απόφασης, που ρυθμίζει τον Κανονισμό Οργάνωσης και Λειτουργίας των Λιμενικών Σταθμών του ΠΣ (ΦΕΚ 281, τ. Β'), μεταξύ άλλων είναι και η παροχή βοήθειας σε άτομα που κινδυνεύουν στη θάλασσα. Πιο αναλυτικά και σύμφωνα με το Σχέδιο Αντιμετώπισης Δασικών Πυρκαγιών, έτους 2018, της ΠΕ.ΠΥ.Δ. Αττικής, στον 5^ο Λιμενικό Πυροσβεστικό Σταθμό της Διοίκησης ΠΥ Πειραιώς, υπάρχουν και λειτουργούν τα εξής τρία (3) πυροσβεστικά πλοία:

α) Το ΠΣ 10, με ονομασία **''ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΗΣ ΣΑΒΒΑΣ ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗΣ''**, Κατηγορίας (Α2), με πλήρωμα 6 άτομα, μεταφορική ικανότητα 14 ατόμων (μαζί με το πλήρωμα), και τεχνικά χαρακτηριστικά (μήκος 21,50 μ, πλάτος 5,00 μ και μέγιστη ταχύτητα 24 κόμβους),

β) Το ΠΣ 16, με ονομασία **''ΔΟΚ. ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΗΣ ΠΟΥΛΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ''**, Κατηγορίας (Α1), με πλήρωμα 11 άτομα, μεταφορική ικανότητα 30 ατόμων και τεχνικά χαρακτηριστικά (μήκος 28,60 μ, πλάτος 7,20 μ και μέγιστη ταχύτητα 26 κόμβους). Ειδικά για τη διάσωση ανθρώπων στη θάλασσα διαθέτει ταχύπλοο σκάφος.

γ) Το ΠΣ 15, με ονομασία "ΑΡΧΗΓΟΣ ΠΣ ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ ΚΟΚΚΙΝΑΚΗΣ", Κατηγορίας (Α1), με πλήρωμα 11 άτομα, μεταφορική ικανότητα 30 ατόμων και τεχνικά χαρακτηριστικά (μήκος 28,60 μ, πλάτος 7,20 μ και μέγιστη ταχύτητα 26 κόμβους). Ειδικά για τη διάσωση ανθρώπων στη θάλασσα διαθέτει ταχύπλοο σκάφος. Επίσης πρέπει να επισημανθεί ότι τα πλοία κατηγορίας (Α1) αλλά και (Α2) είναι ανοιχτής θαλάσσης.

Αν λοιπόν κινητοποιούνταν έστω την ώρα 19:00 μμ, όταν δηλαδή η πυρκαγιά είχε αφιχθεί στην ακτογραμμή στο Μάτι και Κόκκινο Λιμανάκι, τα δύο (2) εκ των τριών (3) ως άνω πυροσβεστικών πλοίων, θα μετέβαιναν από τον Πειραιά (έδρα Λιμενικού Πυροσβεστικού Σταθμού) στην ευρύτερη θαλάσσια περιοχή της Ραφήνας (Ραφήνα - Κόκκινο Λιμανάκι - Μάτι) με μια μέση ταχύτητα 21 κόμβων, δεδομένης της μέγιστης ταχύτητας των δύο πλοίων 26 κόμβους και 24 κόμβους του τρίτου πλοίου, μετά από 1 ώρα, έστω το πολύ μετά από 1,5 ώρες από την εντολή κινητοποίησης, ήτοι ώρα άφιξης περίπου 20:00 μμ το πολύ 20:30 μμ, αφού η μιλιομετρική απόσταση μεταξύ λιμανιών του Πειραιά και της Ραφήνας είναι, σύμφωνα με σχετική βεβαίωση του Κεντρικού Λιμεναρχείου Πειραιά, 19 ναυτικά μίλια (βλ. συνημμένο Παράρτημα / Σχετικό Δ'). Επισημαίνεται ότι 1 κόμβος ισούται με 1,1508 μίλια / ώρα. Η συνδρομή των ως άνω πλοίων στη διάσωση ατόμων από τη θάλασσα, με δεδομένα τα ανωτέρω τεχνικά χαρακτηριστικά, αλλά και την μεταφορική ικανότητά τους, θα ήταν πολύ σημαντική και ουσιαστική στη διάσωση ατόμων που κινδύνεψαν και τελικά πνίγηκαν. Πιο αναλυτικά έκαστο πλοίο Κατηγορίας (Α1), θα μπορούσε να διασώσει /ανά δρομολόγιο 19 κινδυνεύοντα άτομα και συνολικά τα δύο πλοία 38 άτομα, ενώ το πλοίο Κατηγορίας (Α2) θα μπορούσε να διασώσει 7 άτομα / ανά δρομολόγιο.

9.- Επίσης η Ηγεσία ΠΣ και η Διοίκηση του ΕΣΚΕ δεν κινητοποίησαν, ως όφειλαν εκ της αποστολής της Ειδικής Μονάδας Αντιμετώπισης Καταστροφών (ΕΜΑΚ), - είναι η επίλεκτη μονάδα του ΠΣ - την προβλεπόμενη από τον Κανονισμό Λειτουργίας των ΕΜΑΚ και πιο συγκεκριμένα από το άρθρο 20 (γ) της 9670 οικ. Φ.109.1 / 14 Μαΐου 2007 Υπουργικής Απόφασης (ΦΕΚ 842 / τ. Β') Ομάδα Υποβρυχίων Διασωστών της 1^{ης} ΕΜΑΚ (Ελευσίνα) με το Σκάφος Έρευνας και Διάσωσης, με την ονομασία <<ΠΟΣΕΙΔΩΝ>> και τις 5 ελαστικές λέμβους, με τα εξής τεχνικά χαρακτηριστικά:

- ✓ Π.Π. 12 MOSTRO 620 / ΦΟΥΣΚΩΤΗ ΛΕΜΒΟΣ ΜΕ ΠΟΛΥΕΣΤΕΡΙΚΗ ΚΑΡΙΝΑ / 6,20 / MARINER 135 HP
- ✓ Φ.Α. MOSTRO 430 / ΦΟΥΣΚΩΤΗ ΛΕΜΒΟΣ / 4,30m / MARINER 30 HP
- ✓ Φ.Α. BARRACUDA 420S / ΦΟΥΣΚΩΤΗ ΛΕΜΒΟΣ / 4,20m / MERCURY 15 HP
- ✓ Φ.Α. ZODIAC ZOOM 340S / ΦΟΥΣΚΩΤΗ ΛΕΜΒΟΣ / 3,40m / MARINER 9,5 HP
- ✓ Φ.Α. ΠΟΤΑΜΟΥ/ ΦΟΥΣΚΩΤΗ ΛΕΜΒΟΣ / 4,20m / MARINER 6,5 HP,

που διαθέτει (άρθρο 18, παρ. 1 της ως άνω απόφασης) σε άμεση ετοιμότητα, για τη συνδρομή και ενίσχυση, σύμφωνα με την αποστολής της, των λιμενικών αρχών στη διάσωση κινδυνευόντων από την πυρκαγιά στη θάλασσα της ευρύτερης περιοχής Ραφήνας (Κόκκινο Λιμανάκι - Μάτι) ατόμων. Ωστόσο η ΕΜΑΚ, που επιχειρούσε στην πυρκαγιά της Κινέττας, κινητοποιήθηκε με εντολή της Ηγεσίας ΠΣ και του ΕΣΚΕ, προκειμένου να μεταβεί με άλλο προσωπικό, εκτός της Ομάδας Υποβρυχίων Διασωστών και αφίχθη

στο τόπο του συμβάντος την ώρα 21:26 μμ με ένα λεωφορείο και το τζιπ του Διοικητή της.

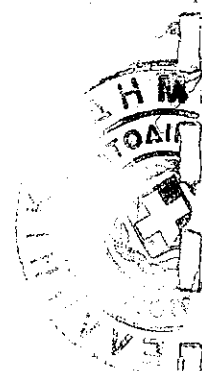
10.- Η Ηγεσία ΠΣ και η Διοίκηση του ΕΣΚΕ ακόμη δεν μερίμνησαν, σε μια ημέρα σαν αυτή της 23^{ης} Ιουλίου 2018, με πολύ υψηλό κίνδυνο πυρκαγιάς (Κατηγορία 4) και τις ιδιαίτερα επικίνδυνες καιρικές συνθήκες στην Αττική και ως εκ τούτου δεν υπήρξε αιφνιδιασμός, αφού είχε ενημέρωση από την προηγούμενη ημέρα από τη ΓΓΠΠ, για το χάρτη πρόβλεψης κινδύνου πυρκαγιάς και από την ΕΜΥ, για τις καιρικές συνθήκες, έτσι ώστε να είναι πλόιμα (επιχειρησιακά ικανά για δράση) όλα δηλαδή και τα πέντε (5) Ε/Π (ελικόπτερα) του ΠΣ (τα 3 Ε/Π τύπου ΒΚ – 117 ΑC και τα 2 Ε/Π τύπου Super Puma), για να ενταχθούν όλα στον επιχειρησιακό σχεδιασμό αυτής της ημέρας, όπως ακριβώς προβλέπεται και από το Σχέδιο Αντιμετώπισης Δασικών Πυρκαγιών της ΠΕ.ΠΥ.Δ. Αττικής, έτους 2018. Αντιθέτως, την ως άνω ημερομηνία – ημέρα της εθνικής τραγωδίας – πλόιμα ήταν μόνον τα τρία (3) από τα πέντε (5) Ε/Π και μάλιστα το ένα από αυτά, τύπου ΒΚ -117 ΑC (Συντονιστικό) το είχε διαθέσει στη Θεσσαλονίκη για αεροδιακομιδές από την προηγούμενη ημέρα (22 Ιουλίου 2018), αντί να βρίσκεται στην Αττική και επέστρεψε τις πρωινές ώρες της 23^{ης} Ιουλίου 2018.

11.- Δεν υπήρξε εναέρια επιτήρηση στην Αττική, την ημέρα της καταστροφικής πυρκαγιάς, δηλαδή την 23^η Ιουλίου 2018, ούτε πριν την έναρξη της πυρκαγιάς στην Κινέττα, ούτε πριν την έναρξη πυρκαγιάς στο Νταού Πεντέλης, με τα προβλεπόμενα από τον Επιχειρησιακό Σχεδιασμό της ΠΕ,ΠΥ.Δ. Αττικής Α/Φ ή Ε/Π, λόγω αδυναμίας – άγνωστο γιατί - καθώς και διαδικασίες, όταν η

Κατηγορία Κινδύνου είναι 4, δηλαδή κατά το Δεύτερο Στάδιο Ετοιμότητας των πυροσβεστικών δυνάμεων.

12.- Δεν συγκλήθηκε και ως εκ τούτου δεν λειτούργησε το Συμβούλιο Διαχείρισης Κρίσεων του Πυροσβεστικού Σώματος, όπως ορθώς συνέβη στην πρόσφατη πυρκαγιά την 12 Αυγούστου 2018 στα Ψαχνά της Εύβοιας, για την παροχή κατευθύνσεων για την επιχειρησιακή τακτική που επιβάλλεται να ακολουθήσουν οι Πυροσβεστικές Υπηρεσίες για την αντιμετώπιση έκτακτων και σοβαρών συμβάντων, όπως των πυρκαγιών στην Κινέττα και Νταού Πεντέλης, που μπορούν να κλονίσουν το αίσθημα ασφάλειας του κοινωνικού συνόλου, καθώς και θεμάτων που αφορούν την αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών, όπως οι ανωτέρω πυρκαγιές.

13.- Το ΠΣ, ως γνωστόν, έχει αποκτήσει τα τελευταία έτη, μέσω προγραμμάτων ΕΣΠΑ, **τρία (3) μη επανδρωμένα αεροσκάφη drones**, τα οποία έχουν λειτουργικές δυνατότητες, όπως αυτονομία πτήσης 24 ωρών, ακτίνα δράσης 150 χιλιομέτρων και σε ύψος 21.000 ποδιών. Το ως άνω <<σύγχρονο τεχνολογικό οπλοστάσιο>> της πλέον εξελιγμένης παγκοσμίως τεχνολογίας, που προμηθεύτηκε τελευταία και διαθέτει το ΠΣ, για να μπορέσει με επάρκεια και αποτελεσματικότητα να ανταπεξέλθει στην αποστολή του και να ολοκληρώσει έτσι το πρόγραμμα συντονισμού προς όφελος του κοινωνικού συνόλου, δυστυχώς **δεν αξιοποιήθηκαν επιχειρησιακά, με ευθύνη της Ηγεσίας ΠΣ, στη πυρκαγιά. Η χρήση τους θα μπορούσε να προσφέρει στο Ενιαίο Συντονιστικό Κέντρο Επιχειρήσεων του ΠΣ (ΕΣΚΕ), απευθείας εικόνες από τον τόπο πυρκαγιάς καθώς και πολύ σημαντικές και χρήσιμες άλλες πληροφορίες για τη συμπεριφορά της πυρκαγιάς, τον τρόπο**

εξάπλωσης και άλλα δεδομένα, έτσι ώστε να συμβάλλουν στη λήψη ορθών επιχειρησιακά αποφάσεων και να δοθούν στις πυροσβεστικές δυνάμεις οι αναγκαίες εντολές για τη διάσωση των κινδυνευόντων ατόμων.

14.- Η λειτουργία τεσσάρων (4) επιχειρησιακών κέντρων στην ίδια Υπηρεσία υπό την ίδια σκέπη -- το Πυροσβεστικό Σώμα - και συγκεκριμένα: α) του Ενιαίου Συντονιστικού Κέντρου Επιχειρήσεων (ΕΣΚΕ), β) του Συντονιστικού Επιχειρησιακού Κέντρου Υπηρεσιών του ΠΣ (ΣΕΚΥΠΣ - 199), γ) του Συντονιστικού Κέντρου Δασοπυρόσβεσης (ΣΚΕΔ) και δ) του Κέντρου Επιχειρήσεων Πολιτικής Προστασίας (ΚΕΠΠ), τα τρία ως άνω κέντρα επιχειρήσεων υπό το Ενιαίο Συντονιστικό Κέντρο Επιχειρήσεων του Πυροσβεστικού Σώματος (ΕΣΚΕ), για την αντιμετώπιση και γενικά τη διαχείριση ενός σοβαρού συμβάντος, όπως αυτό της ως άνω θανατηφόρου πυρκαγιάς, μόνον φαινόμενα δυσλειτουργίας μπορεί να προξενήσει από τη σύγκρουση και επικάλυψη αρμοδιοτήτων, σύγχυση για την πραγματική εικόνα και το προφίλ της πυρκαγιάς και τελικά έλλειψη συντονισμού του δασοπυροσβεστικού μηχανισμού, όπως συνέβη με τη συγκεκριμένη πυρκαγιά. Μπορεί το Πυροσβεστικό Σώμα να αποτελεί τον βασικό επιχειρησιακό βραχίονα της ΓΓΠΠ, πλην όμως το ΚΕΠΠ είναι επιχειρησιακό κέντρο της ΓΓΠΠ και όχι του ΠΣ και δεν επιτρέπεται να είναι υπό τη Διοίκηση του ΕΣΚΕ.

Πιο συγκεκριμένα ένα από τα σοβαρότερα και σημαντικότερα προβλήματα που ανέκαθεν απασχολούσε και απασχολεί στο επιχειρησιακό έργο το Πυροσβεστικό Σώμα και κυρίως μετά το έτος 1998, με την ανάληψη της δασοπυρόσβεσης (Ν. 2612/1998), στις μεγάλες κυρίως πυρκαγιές, - και γενικά στα σοβαρά συμβάντα - όπως

η τραγωδία από την καταστροφική πυρκαγιά της 23 Ιουλίου 2018 στο Ν. Βουτζά και το Μάτι, είναι η έλλειψη συντονισμού και αποτελεσματικής κινητοποίησης των αναγκαίων πυροσβεστικών δυνάμεων στο πεδίο της μάχης. Έτσι λοιπόν με βάση το άρθρο 68, παρ. 1 του Ν. 4249/2014, ιδρύεται στο Πυροσβεστικό Σώμα το **Ενιαίο Συντονιστικό Κέντρο Επιχειρήσεων (ΕΣΚΕ)**, το οποίο έχει, σύμφωνα με την παρ. 2 του ίδιου ως άνω άρθρου, ως κύρια αποστολή και αρμοδιότητες το σύνολο των αρμοδιοτήτων:

- α) του Συντονιστικού Επιχειρησιακού Κέντρου Υπηρεσιών του ΠΣ (ΣΕΚΥΠΣ), – το γνωστό <<199>>
  - β) του Κέντρου Επιχειρήσεων Πολιτικής Προστασίας (ΚΕΠΠ) και
  - γ) του Συντονιστικού Κέντρου Δασοπυρόσβεσης (ΣΚΕΔ),
- τα οποία συγχωνεύονται και αποτελούν πλέον επιμέρους Μονάδες του ΕΣΚΕ.

Ειδικότερα και σχετικά με τις αρμοδιότητες, το **Ενιαίο Συντονιστικό Κέντρο Επιχειρήσεων (ΕΣΚΕ)**, το οποίου εκ του κανονισμού του, εξασφαλίζει απρόσκοπτα τις επιχειρησιακές και συντονιστικές δραστηριότητες και έχει την επιχειρησιακή διαχείριση των υφισταμένων εναερίων μέσων, διαρθρώνεται ως εξής:

ι) **Συντονιστικό Επιχειρησιακό Κέντρο Υπηρεσιών Πυροσβεστικού Σώματος (199 – ΣΕΚΥΠΣ)**, του οποίου η αποστολή και οι βασικές αρμοδιότητες είναι, μεταξύ άλλων,

- Να λαμβάνει τις τηλεφωνικές κλήσεις από το Λεκανοπέδιο Αττικής για οποιοδήποτε συμβάν, που ανάγεται στην αρμοδιότητα του ΠΣ και να κινητοποιεί τις απαιτούμενες πυροσβεστικές δυνάμεις και
- Να συντονίζει την κινητοποίηση των πυροσβεστικών δυνάμεων.

ii) Συντονιστικό Κέντρο Δασοπυρόσβεσης (ΣΚΕΔ), του οποίου η αποστολή, μεταξύ άλλων, είναι:

- *Να παρακολουθεί όλες τις εν εξελίξει αγροτοδασικές πυρκαγιές, να συντονίζει και να διαχειρίζεται τα διατιθέμενα εθνικά και μισθωμένα εναέρια μέσα δασοπυρόσβεσης (Α/Φ και Ε/Π), που συντρέχουν στην κατάσβεσή τους από κοινού με τις επίγειες δυνάμεις,*
- *Να διαθέτει εναέρια μέσα για τη μεταφορά πεζοπόρων τμημάτων ή πυροσβεστικών οχημάτων στον τόπο της πυρκαγιάς και*
- *Ν' αποστέλλει αεροπορικά μέσα για το συντονισμό των από αέρος επιχειρήσεων σε δασικές πυρκαγιές.*

Στο ως άνω Κέντρο λειτουργεί η Μονάδα Αεροπορικών Επιχειρήσεων, η οποία ιδίως αποτελεί το σύνδεσμο του ΕΣΚΕ, αφενός, για τη διαβίβαση εντολών που αφορούν την προσγείωση και την απογείωση των αεροσκαφών δασοπυρόσβεσης και αφετέρου, το σύνδεσμο του ΕΣΚΕ, με τη μητρική μονάδα και τα κλιμάκια των κάθε είδους εθνικών εναερίων μέσων και έρχεται σε επαφή με τα εναέρια μέσα που επιχειρούν σε πυρκαγιά, προκειμένου να λάβει αναφορά από τους χειριστές για την πορεία της πυρκαγιάς.

iii) Κέντρο Επιχειρήσεων Πολιτικής Προστασίας (ΚΕΠΠ), του οποίου η κύρια αποστολή, μεταξύ άλλων, είναι να συντονίζει και διαχειρίζεται σε εθνικό επίπεδο τις δράσεις για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης σε περιπτώσεις κινητοποίησης πολιτικής προστασίας με στόχο την ελαχιστοποίηση των συνεπειών τους. Πιο αναλυτικά στην αποστολή του είναι:

- *Να κινητοποιεί και να συντονίζει τις δράσεις όλων των φορέων, του προσωπικού και των μέσων πολιτικής προστασίας, συνεπώς και του Πυροσβεστικού Σώματος.*
- *Να παρακολουθεί τις εν εξελίξει αγροτοδασικές πυρκαγιές*
- *Να διευθύνει και συντονίζει, δια του Διευθυντή του ΚΕΠΠ, τα συμβάντα αρμοδιότητας Πολιτικής Προστασίας, συνεπώς και των δασικών πυρκαγιών.*

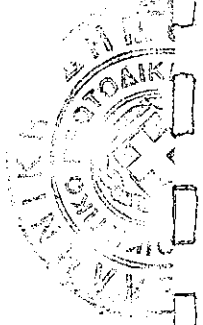
Το ως άνω πρόβλημα τα τελευταία έτη και κυρίως μετά το 2014 έχει λάβει επικίνδυνες διαστάσεις, που βέβαια πολλές φορές έχει άμεσες επιπτώσεις στη ζωή και την περιουσία των πολιτών, με θύματα και ανυπολόγιστες καταστροφές σε δομές, υποδομές και περιουσίες. Αυτό βέβαια διαπιστώθηκε σε πολύ έντονο βαθμό στην πρόσφατη τραγωδία εξαιτίας της καταστροφικής πυρκαγιάς της 23^{ης} Ιουλίου 2018 στο Νέο Βουτζά και το Μάτι του Δήμου Μαραθώνα της ΠΕ Ανατολικής Αττικής, που άφησε πίσω της μέχρι σήμερα (100) νεκρούς και αρκετούς σοβαρά τραυματίες, τον μεγαλύτερο αριθμό θυμάτων από πυρκαγιά στην ελληνική ιστορία. Το ως άνω πρόβλημα, μεταξύ άλλων, υπήρξε ένα από τα σημαντικότερα αίτια της καταστροφής αυτής. Πιο συγκεκριμένα, με το Ν. 4249/2014, υπό το πρόσχημα και την επίφαση της (δήθεν) αναδιοργάνωσης και της αναβάθμισης κι εκσυγχρονισμού των Υπηρεσιών του Πυροσβεστικού Σώματος, το έτος 2014 συστάθηκαν και λειτουργούν σ' αυτό τέσσερα (4) Επιχειρησιακά Κέντρα, με βασικές αποστολές και αρμοδιότητες που τις περισσότερες φορές είναι συγκρουόμενες και συγκεκριμένες και άλλοτε παράλληλες και μάλιστα κατά τη διαχείριση της ίδιας δασικής πυρκαγιάς. Όλα αυτά τα τέσσερα (4) Επιχειρησιακά Κέντρα μάλιστα συστεγάζονται στο ίδιο κτίριο στο Χαλάνδρι (οδός Ριζαρείου και Μ. Ασίας) και βέβαια στον ίδιο όροφο, πλην όμως σε διαφορετικούς χώρους (δωμάτια) του ίδιου ως άνω κτιρίου. Από μόνο του το γεγονός

αυτό, δηλαδή η λειτουργία τεσσάρων (4) Επιχειρησιακών Κέντρων με κοινή αποστολή και αρμοδιότητες σε μία Δημόσια Υπηρεσία, το Πυροσβεστικό Σώμα, το οποίο είναι εκ της αποστολής του Σώμα Ασφαλείας υπαγόμενο στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, και έχει, μεταξύ άλλων, αρμοδιότητα την ασφάλεια και προστασία της ζωής και περιουσίας των πολιτών και του Κράτους καθώς και του φυσικού περιβάλλοντος από τους κινδύνους των πυρκαγιών, των θεομηνιών και των καταστροφών, και τη διάσωση και παροχή συνδρομής σε άτομα των οποίων απειλείται ή εκτίθεται η ζωή και η σωματική ακεραιότητα σε κίνδυνο από τις αιτίες αυτές (άρθρα 1, 2 και 3 του Ν. 3511/2006, όπως αντικαταστάθηκαν με τα άρθρα 63, 64 και 65 αντίστοιχα του Ν. 4249/2014), δημιουργεί έτσι κι αλλιώς φαινόμενα δυσλειτουργίας κατά την εκτέλεση του επιχειρησιακού έργου στο συντονιστικό επίπεδο των πυροσβεστικών δυνάμεων και βέβαια δημιουργεί έλλειμμα της ικανότητας κι αποτελεσματικότητας του δασοπυροσβεστικού μηχανισμού και γενικά του μηχανισμού πολιτικής προστασίας, όπως συνέβη πρόσφατα στην μεγαλύτερη σε θύματα από πυρκαγιά στην ελληνική ιστορία τραγωδία στη Χώρα. Υπό το προηγούμενο νομοθετικό και θεσμικό καθεστώς (άρθρο 6, παρ. 4 του Ν. 3013/2002), δηλαδή πριν την ισχύ του Ν. 4249/2014, για την επίτευξη των σκοπών της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας είχε οργανωθεί και λειτουργούσε **το Κέντρο Επιχειρήσεων Πολιτικής Προστασίας (ΚΕΠΠ)** υπό τη ΓΓΠΠ (ΠΔ 151/2004, Οργανισμός ΚΕΠΠ). Όλα τα λοιπά επιχειρησιακά κέντρα των εμπλεκόμενων φορέων (δυνάμεων) πολιτικής προστασίας σε μια δασική πυρκαγιά, όπως ΠΣ, ΕΛΑΣ, ΕΔ, ΛΣ, ΕΚΑΒ κλπ, σε μια καταστροφή τελούσαν υπό το ΚΕΠΠ, ενώ σήμερα, υπό το ισχύον καθεστώς (Ν. 4249/2014) η ως άνω ανεξαρτησία και αυτονομία του ΚΕΠΠ έναντι των λοιπών Επιχειρησιακών Κέντρων των δυνάμεων

πολιτικής προστασίας καταργήθηκε, αφού αυτό τέθηκε απαραδέκτως θεσμικά υπό τις διαταγές του Διοικητή του ΕΣΚΕ του Πυροσβεστικού Σώματος και όχι του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας. Στην Εισηγητική Έκθεση του Ν. 4249/2014, αλλά και στο άρθρο 1, παρ. 1γ του Ν. 3511/2006, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 63 του Ν. 4249/2014, ρητώς αναφέρεται ότι το Πυροσβεστικό Σώμα συνιστά επιχειρησιακό βραχίονα της Πολιτικής Προστασίας της Χώρας, και ως εκ τούτου αποτελεί έναν από τους κύριους επιχειρησιακούς φορείς της ΓΓΠΠ και δεν υποκαθιστά αυτήν. Επίσης στην ίδια ως άνω Εισηγητική έκθεση αναφέρεται ότι το ΕΣΚΕ, ως νεοσύστατος φορέας, συστάθηκε για <<να συμβάλει στον αποτελεσματικότερο συντονισμό των εντασσομένων – στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Πυροσβεστικού Σώματος – δράσεων...>>, πλην όμως μόνον ο σκοπός αυτός στην πυρκαγιά στο Ν. Βουτζά – Μάτι, δεν επιτεύχθηκε. Ωστόσο είναι προφανές από τα ανωτέρω ότι ουσιαστικά ο ανωτέρω σχεδιασμός, η διάρθρωση του ΕΣΚΕ και η λειτουργία του υπό την υφιστάμενη μορφή και η υπαγωγή του ΚΕΠΠ σ' αυτό δεν έγινε για την αναδιοργάνωση και αναβάθμιση των Υπηρεσιών του ΠΣ, αλλά έγινε με απώτερο σκοπό τη σύσταση νέων θέσεων ανωτάτων αξιωματικών στο ΠΣ, όπως ενός επιπλέον Υπαρχηγού ΠΣ – σήμερα υπηρετούν στο ΠΣ ο Αρχηγός και δύο (2) Υπαρχηγοί – και 3 Υποστρατήγων, ως Συντονιστές Επιχειρήσεων. Όπως μάλιστα αναφέρεται στην Εισηγητική Έκθεση του Ν. 4249/2014 τα ανώτατα στελέχη του Σώματος, που αποτελούν την κορυφή της διοικητικής πυραμίδας <<είναι υπεύθυνα για την εύρυθμη λειτουργία των Υπηρεσιών του, την αποτελεσματική διοίκησή του και την υλοποίηση της στρατηγικής που χαράσσεται για την εν γένει λειτουργία του>>. Και αυτό βέβαια στην ανωτέρω θανατηφόρο πυρκαγιά, την μεγαλύτερη φυσική καταστροφή σε αριθμό

θυμάτων εξ αιτίας πυρκαγιάς στην ελληνική ιστορία της Χώρας, αποδείχθηκε στην πράξη, αφού οι πυροσβεστικές δυνάμεις στο πεδίο της μάχης τις πιο κρίσιμες για την προστασία της ζωής των 100 θυμάτων ώρες (μεταξύ 16:45 μμ έως 17:45 μμ), δεν συντονίστηκαν επιτόπου ή από αέρος με Ε/Π, ούτε από τον Αρχηγό, ούτε από κάποιον εκ των δύο (2) Υπαρχηγών, αλλά ούτε και από Υποστράτηγο, είτε το Διοικητή της ΠΕ.ΠΥ.Δ. Αττικής, ή κάποιον από τους δύο (2) Υποστράτηγους, δηλαδή τον Υποστράτηγο Επιχειρήσεων (με έδρα τον Πειραιά) ή τον Υποστράτηγο Διοικητικής Υποστήριξης του Επιτελείου / Αρχηγείου ΠΣ, αλλά μόνον από Αρχιπύραρχο, κι αυτό αποδεικνύει την μη ορθή αξιολόγηση και εκτίμηση της απειλής από την πυρκαγιά αυτή και την υποβάθμιση της κατάστασης που διαμορφώθηκε από την εξέλιξη της καταστροφής με τις τραγικές συνέπειες.

**Β) ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ –
ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ –
ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**

1.- Η πυρκαγιά της Κινέττας, απέκτησε κατά νόμο χαρακτηριστικά καταστροφής και μάλιστα <<Περιφερειακής Καταστροφής Μεγάλης Έντασης>>, και έχει αυτά τα χαρακτηριστικά, γιατί για την αντιμετώπιση αυτής απαιτείτο το κρίσιμο χρονικό διάστημα η διάθεση δυναμικού και μέσων πολιτικής προστασίας και από άλλες περιφέρειες ή και από κεντρικές υπηρεσίες και φορείς. (βλ. άρθρο 2, παρ. 3γ του Ν. 3013/2002). Για το σκοπό αυτό, από άποψης κατάστασης πολιτικής προστασίας, σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 4 του Ν. 3013/2002, οι εμπλεκόμενες δυνάμεις πολιτικής προστασίας βρίσκονταν, – ή καλύτερα - θα έπρεπε να βρίσκονται, σε **Κατάσταση Έκτακτης Ανάγκης Πολιτικής Προστασίας**, που είναι κατά το νόμο

η κατάσταση, που σχετίζεται με συγκεκριμένη καταστροφή, όπως η συγκεκριμένη πυρκαγιά, για την αντιμετώπιση της οποίας απαιτείται:

ί) ειδικός συντονισμός από τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας του δυναμικού και των μέσων των υπηρεσιών και των φορέων, που αναλαμβάνουν δράση σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, και ii) κινητοποίηση δυναμικού και μέσων επιπλέον του διατιθέμενου υπό κανονικές συνθήκες, όπως στην προκειμένη περίπτωση. Αυτό σημαίνει ότι η ΓΓΠΠ όφειλε να αναλάβει τις προβλεπόμενες από τον νόμο δράσεις και να εκπληρώσει τη θεσμική αποστολή δια των αρμοδίων οργάνων της, που είναι για παράδειγμα ο Γενικός Γραμματέας Πολιτικής Προστασίας, το Κέντρο Επιχειρήσεων Πολιτικής Προστασίας κ.α. και κυρίως το συντονισμό της δράσης για την εκτίμηση του κινδύνου, και αντιμετώπιση της φυσικής αυτής καταστροφής, όπως πχ την άμεση κινητοποίηση των αναγκαίων δυνάμεων και μέσων πολιτικής προστασίας, αφού από το νόμο (άρθρο 108 παρ. 5 του Ν. 4249/2014), είναι αρμόδια για το συντονισμό του έργου και των δράσεων αντιμετώπισης των καταστροφών κατά την εκδήλωση των φαινομένων, καθώς και το έργο των προκαλούμενων ζημιών. Ο ανωτέρω συντονισμός περιλαμβάνει και τις περιπτώσεις εκδήλωσης δράσης για την αντιμετώπιση κάθε μορφής καταστροφών, όπως της συγκεκριμένης πυρκαγιάς, προφανώς και της εκδηλωθείσης στη συνέχεια στο Νταού Πεντέλης, κατά την εκδήλωση του φαινομένου από τις κάθε είδους εμπλεκόμενες δυνάμεις πυρόσβεσης και διάσωσης. Εξάλλου, μεριμνά για την οργανωμένη απομάκρυνση των πολιτών από μια περιοχή για λόγους προστασίας της ζωής ή της υγείας τους από εξελισσόμενη ή επικείμενη καταστροφή.

Παράλληλα έπρεπε να συγκληθεί άμεσα σε ανώτατο επίπεδο, λόγω αρμοδιότητας, το ΚΣΟΠΠ ή έστω, σε επίπεδο Περιφέρειας Αττικής, το ΣΟΠΠ, ήδη και για τη συγκεκριμένη στην Κινέτα πυρκαγιά. Δεν έχω στοιχεία αυτή τη στιγμή, αν πράγματι συγκλήθηκαν αυτά και σε ποιο χρόνο καθώς και με τη συμμετοχή ποιών οργάνων για την ως άνω πυρκαγιά. Βέβαια στο Δελτίο Τύπου του Γραφείου Τύπου του ΑΠΣ με ημερομηνία 23/07/2018 και ώρα Ω/21:45 μμ γίνεται αναφορά στη σύγκληση του ΚΣΟΠΠ, αλλά δεν αναφέρονται ειδικότερες λεπτομέρειες, πχ ώρα, τόπο, σύνθεση οργάνων κ.α. λεπτομέρειες. Επισημαίνεται, ότι το **ΚΣΟΠΠ**, σύμφωνα με το άρθρο 5 περ. (γ) του Ν. 3511/2006, <<συντονίζει τη διάθεση του απαραίτητου ανθρώπινου δυναμικού, των μέσων καθώς και το όλο έργο της αντιμετώπισης, μεταξύ άλλων ειδών καταστροφής και των περιφερειακών μεγάλης έντασης καταστροφών>>, όπως ήταν τόσο η καταστροφή της πυρκαγιάς στην Κινέττα, όσο και στο Νταού Πεντέλης. Έτσι λοιπόν, με την έναρξη της πυρκαγιάς στο Νταού Πεντέλης, το ΚΣΟΠΠ, σε ανώτατο Κεντρικό Όργανο Πολιτικής Προστασίας της ΓΓΠΠ, θα συντόνιζε τη διάθεση του απαραίτητου ανθρώπινου δυναμικού, των μέσων καθώς και το όλο έργο της αντιμετώπισης της καταστροφής αυτής. Εξάλλου, σύμφωνα με την Εισηγητική Έκθεση του Ν. 3013/2002, θεσμοθετήθηκε η λειτουργία του **Κέντρου Επιχειρήσεων Πολιτικής Προστασίας**, που με τον Ν. 4249/2014 τέθηκε υπό το ΕΣΚΕ, <<Με την εικοσιτετράωρη λειτουργία του επιχειρησιακού Οργάνου υπό το Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας...για την αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών μεγάλης έντασης, - όπως ήταν και οι δύο πυρκαγιές στην Κινέττα και στο Νταού Πεντέλης, Περιφερειακές Καταστροφές Μεγάλης Έντασης - <<με τη διαρκή παρουσία του

Κεντρικού Συντονιστικού Οργάνου (ΚΣΟΠΠ) από αρμόδιους Υπουργούς, Υφυπουργούς ή Γενικούς Γραμματείς>>.

2.- Εξάλλου, όπως ήδη προαναφέρθηκε, την ώρα Ω/16:41 μμ, - και όχι την ώρα Ω/16:57 μμ, όπως αναφέρεται ανακριβώς στο Δελτίο Τύπου του ΑΠΣ - ξεκίνησε και ένα δεύτερο μέτωπο πυρκαγιάς στην περιοχή Νταού Πεντέλης, η οποία λόγω των δυσχερών καιρικών συνθηκών εξαπλώθηκε (επεκτάθηκε - μεταδόθηκε) στις περιοχές της Καλλιτεχνούπολης, Νέου Βουτζά, Μάτι, Κόκκινο Λιμανάκι των Δήμων Μαραθώνα και Ραφήνας - Πικερμίου Αττικής. Η πυρκαγιά αυτή δεδομένου ότι εκδηλώθηκε σε ζώνη μίξης δασικής έκτασης και οικιστικού ιστού, είναι ήδη εξ αυτού και μόνο λόγου επικίνδυνη, αν δεν αντιμετωπισθεί κατά την αρχική προβολή της και λάβει ανεξέλεγκτες διαστάσεις και εξαπλωθεί σε οικιστικό ιστό, όπως πράγματι και συνέβη. Εξάλλου, όπως ήδη προαναφέρθηκε, σύμφωνα με το Χάρτη Κινδύνου Πυρκαγιάς, που εκδόθηκε από τη ΓΓΠΠ την προηγούμενη ημέρα και ίσχυσε την ημέρα της πυρκαγιάς, **ο κίνδυνος πυρκαγιάς είναι πολύ υψηλός (Κατηγορία Κινδύνου 4)**. Αυτό σημαίνει, ότι ο κίνδυνος είναι ιδιαίτερα υψηλός. Ο αριθμός των πυρκαγιών που αναμένεται να εκδηλωθούν, πιθανόν να είναι μεγάλος αλλά, το κυριότερο, **κάθε πυρκαγιά μπορεί να λάβει μεγάλες διαστάσεις, εφόσον διαφύγει από την αρχική προσβολή**. Ωστόσο εξ αυτού του λόγου οι πυροσβεστικές δυνάμεις έχουν τεθεί από τη ΓΓΠΠ σε **κατάσταση πολιτικής προστασίας αυξημένης ετοιμότητας**, δηλαδή τέθηκαν στο **Δεύτερο Στάδιο Ετοιμότητας**, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τον Επιχειρησιακό Σχεδιασμό της ΠΕ.ΠΥ.Δ. Αττικής. Από τη στιγμή που η ως άνω πυρκαγιά ξέφυγε από το αρχικό στάδιο προσβολής περί ώρα Ω/17:30 μμ, απέκτησε, κατά νόμο, χαρακτηριστικά καταστροφής και εκ του λόγου αυτού, η ΓΓΠΠ όφειλε,

όπως για την πυρκαγιά στην Κινέττα, να αναλάβει και για τη συγκεκριμένη πυρκαγιά τις προβλεπόμενες από τον νόμο δράσεις και να εκπληρώσει τη θεσμική αποστολή δια των αρμοδίων οργάνων της, όπως πχ το Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας, το Κέντρο Επιχειρήσεων Πολιτικής Προστασίας κ.α. και κυρίως το συντονισμό της δράσης για την εκτίμηση του κινδύνου, και αντιμετώπιση της φυσικής αυτής καταστροφής, όπως πχ την άμεση κινητοποίηση των αναγκαίων δυνάμεων και μέσων πολιτικής προστασίας, αφού από το νόμο (άρθρο 108 παρ. 5 του Ν. 4249/2014), είναι αρμόδια για το συντονισμό του έργου και των δράσεων αντιμετώπισης των καταστροφών κατά την εκδήλωση των φαινομένων, καθώς και το έργο των προκαλουμένων ζημιών. Ο ανωτέρω συντονισμός περιλαμβάνει και τις περιπτώσεις εκδήλωσης δράσης για την αντιμετώπιση κάθε μορφής καταστροφών, όπως της συγκεκριμένης πυρκαγιάς στο Νταού Πεντέλης και την ευρύτερη περιοχή, όπως του Ν. Βουτζά – Μάτι – Κόκκινο Λιμανάκι, κατά την εκδήλωση του φαινομένου από τις κάθε είδους εμπλεκόμενες δυνάμεις πυρόσβεσης και διάσωσης. Εξάλλου, μεριμνά για την οργανωμένη απομάκρυνση των πολιτών από μια περιοχή για λόγους προστασίας της ζωής ή της υγείας τους από εξελισσόμενη ή επικείμενη καταστροφή. Βέβαια, πώς μπορεί να γίνει αποτελεσματικός επιχειρησιακά συντονισμός του δυναμικού και των μέσων πολιτικής προστασίας, όταν αποδεδειγμένα το ΚΕΠΠ είχε ομιχλώδη και συγκεχυμένη εικόνα για τις περιοχές εκδήλωσης και εξάπλωσης της πυρκαγιάς. Για παράδειγμα, ζητούσε εγγράφως από το ΓΕΕΘΑ/ΕΘΚΕΠΠΧ και την Περιφέρεια Αττικής ενισχύσεις σε μέσα σε εντελώς αντίθετη περιοχή (Καλλιτεχνούπολη προς Διώνη) από αυτήν που πραγματικά εξαπλώνονταν το μέτωπο της πυρκαγιάς (Ν. Βουτζά – Μάτι – Κόκκινο Λιμανάκι).

3.- Δεν εφαρμόστηκε το προληπτικό μέτρο πολιτικής προστασίας της οργανωμένης απομάκρυνσης κατοίκων από το Ν. Βουτζά – Μάτι και Κόκκινο Λιμανάκι, με αποτέλεσμα το θάνατο 100 ατόμων (κατοίκων, επισκεπτών, παραθεριστών ή διερχόμενων).

Ειδικότερα η προβλεπόμενη έγκαιρη εισήγηση του αρμοδίου κατά νόμο (άρθρο 108 Ν. 4249/2014) οργάνου του Πυροσβεστικού Σώματος, είτε του επικεφαλής Αξιωματικού που συντόνιζε τις πυροσβεστικές δυνάμεις στο πεδίο της μάχης προς την Περιφερειάρχη Αττικής ή τον εξουσιοδοτημένο απ' αυτήν Αντιπεριφερειάρχη, επειδή η καταστροφή ήταν σε άνω του ενός Δήμου, ή της φυσικής Ηγεσίας του ΠΣ προς τον Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας στις προβλεπόμενες από τον νόμο περιπτώσεις (άρθρο 2, παρ. 3 του Ν. 3013/2002, σε συνδυασμό με το άρθρο 8, παρ. 1 (β), (γ) και (δ) του Ν. 4249/2014), λόγω αρμοδιότητας και η λήψη της απόφασης από αυτούς, κατά περίπτωση, εκτιμώ ότι έπρεπε να ληφθεί έγκαιρα, γεγονός που αυτό δεν συνέβη. Άλλωστε η αρμοδιότητα λήψης της οργανωμένης απομάκρυνσης πολιτών, δεν είναι ούτε αποκλειστική, ούτε έχει τεθεί από το νομοθέτη με ποινή ακυρότητας της απόφασης αυτής. Εκτιμώ, ότι το ιεραρχικά ανώτερο στο ισχύον σύστημα πολιτικής προστασίας της χώρας μας προφανώς έχει την ως άνω αρμοδιότητα έναντι του ιεραρχικά κατώτερου, πολύ δε περισσότερο μπορεί να συμβεί αυτό όταν το ανώτερο όργανο έχει πλήρη εικόνα του εξελισσόμενου ή απειλούμενου κινδύνου, όπως συνέβη στη συγκεκριμένη περίπτωση μεταξύ του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας και των εξουσιοδοτηθέντων από την Περιφερειάρχη όργανα της Περιφέρειας Αττικής, δηλαδή τον τοπικό Αντιπεριφερειάρχη ή την Εντεταλμένη Σύμβουλο Πολιτικής Προστασίας. Ο νομοθέτης θεσμοθετώντας το ως άνω προληπτικό

μέτρο της πολιτικής προστασίας απέβλεψε μόνον στην προστασία της ζωής των κινδυνευόντων ατόμων των οποίων μπορεί να απειληθεί η ζωή από εξελισσόμενη ή απειλούμενη δασική πυρκαγιά.

Ο χρόνος αυτός εκτιμώ ότι συντρέχει από τη στιγμή που οι πυροσβεστικές δυνάμεις δεν μπορούσαν πλέον να ελέγξουν και ν' αντιμετωπίσουν (καταπολεμήσουν - καταστείλουν) την πυρκαγιά στην περιοχή Νταού Πεντέλης και συγκεκριμένα, όταν το μέτωπο αυτής ξέφυγε από την περιοχή που βρίσκεται η Ιερά Μονή Παντοκράτορος κι εξαπλώθηκε ανατολικά προς το Νέο Βουτζά και νότιο-ανατολικά προς την Καλλιτεχνούπολη (βλ. εικόνες 26α και 26β). Και αυτό εκτιμώ ότι συνέβη περί ώρα 17:30 μμ, όπως άλλωστε αυτό υποστηρίζεται και στη σχετική Έκθεση του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, όταν δηλαδή η πυρκαγιά αποκτά δυναμική (υψηλή ένταση) και κατευθύνεται προς οικιστικούς ιστούς.

Η μάχη με την καθυστέρηση επέκτασης αρχικά και ακολούθως με την αντιμετώπιση και καταστολή της πυρκαγιάς χάθηκε από την ώρα που το αρχικό μέτωπο της διασπώμενο σε δύο νέα, κατευθύνθηκαν στην μεταξύ της Ι.Μ. Παντοκράτορος και του Λύρειου Ιδρύματος δασική περιοχή, δεν αντιμετωπίστηκε στην περιοχή αυτή. Κατόπιν τούτου η εξαπλώση της στις συγκεκριμένες οικιστικές περιοχές ήταν προδιαγεγραμμένη, αναμενόμενη και σχεδόν βέβαιη.

Επισημαίνεται ότι υπάρχει ενημέρωση από το Ε/Π ERICSON, με κωδικό κλήσης <<ΑΦΡΟΔΙΤΗ>>, την ώρα Ω/17:10 μμ προς το ΕΣΚΕ και τη (φυσική και πολιτική) Ηγεσία του ΠΣ για την επικινδυνότητα της κατάστασης (οι φλόγες είχαν ήδη μπει στις αυλές των πρώτων σπιτιών στο Νταού Πεντέλης). Επίσης την ώρα 17:20 μμ υπάρχει νεώτερη ενημέρωση για την επικινδυνότητα και την

καταστροφικότητα της πυρκαγιάς προς την Ηγεσία ΠΣ και τη Διοίκηση του ΕΣΚΕ και από το Συντονιστικό Ε/Π του ΠΣ. Στην παρακάτω εικόνα 26γ είναι εμφανής η καταστροφή διώροφης κατοικίας στον οικισμό Νταού Πεντέλης περί ώρα 16:50 επιβεβαιώνοντας έτσι την επικινδυνότητα και καταστροφικότητα της πυρκαγιάς από πολύ νωρίς, την οποία βέβαια αγνόησαν οι αρμόδιοι. Πως, όμως να ληφθεί απόφαση για οργανωμένη απομάκρυνση, όταν η ίδια η Πυροσβεστική Υπηρεσία, ακόμη και στο επίσημο Δελτίο Τύπου, που εκδόθηκε την 23^η Ιουλίου 2018 και ώρα 21:45 μμ από το Γραφείο Τύπου του Αρχηγείου ΠΣ, είχε ομιχλώδη και συγκεχυμένη εικόνα για την περιοχή και ώρα που εκδηλώθηκε η πυρκαγιά, δεδομένου ότι αναφέρεται σ' αυτό: <<Η πυρκαγιά που εκδηλώθηκε στις 16:57 σε δασική έκταση στην περιοχή Καλλιτεχνούπολη...>>.

Εξάλλου, όπως αναφέρεται και στο Δελτίο Τύπου του ΑΠΣ, αντιθέτως με τους οικισμούς Ν. Βουτζά – Ματιού και Κόκκινου Λιμανάκι, υπήρξε έγκαιρη και αποτελεσματικά οργανωμένη απομάκρυνση των ενοίκων του Λύρειου Ιδρύματος στο Ν. Βουτζά καθώς και των κατασκηνώσεων, όπως των παιδικών κατασκηνώσεων του Δήμου Αθηναίων, στον Αγ. Ανδρέα – Ν. Μάκρης, δηλαδή συνεχόμενα από το Μάτι και βόρεια αυτού. Για ποιο λόγο λοιπόν δεν μπορούσε να πραγματοποιηθεί το προληπτικό ως άνω μέτρο έγκαιρα και για τους κατοίκους των οικισμών του Νέου Βουτζά – Ματιού και Κόκκινου Λιμανάκι; Η λήψη της απόφασης βασίζεται στις εισηγήσεις των φορέων που κατά περίπτωση έχουν την ευθύνη περιορισμού των επιπτώσεων από την εξέλιξη της καταστροφής (άρθρο 108, παρ. 5, περίπτωση (στ) του Ν. 4249/2014). Και τούτο γιατί στη συγκεκριμένη πυρκαγιά συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις του νόμου (άρθρο 2, παρ. 3, σε συνδυασμό με το άρθρον8, παρ.1 (γ) και

(δ) του Ν. 3013/2002), ήτοι η καταστροφή λόγω της συγκεκριμένης πυρκαγιάς είχε τα εκ του νόμου χαρακτηριστικά <<Περιφερειακής Καταστροφής Μεγάλης Έντασης>>.

Το αρμόδιο κατά νόμο όργανο για τη λήψη της ως άνω απόφασης, στην ως άνω πυρκαγιά υπό αυτές τις συνθήκες και με τα συγκεκριμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της, έχω την άποψη, ότι θα μπορούσε να είναι ο **Γενικός Γραμματέας Πολιτικής Προστασίας**, ο οποίος είχε ήδη από την πρώτη στιγμή πλήρη γνώση για την επικινδυνότητα και καταστροφικότητα της πυρκαγιάς καθώς και την απειλή της, αφού παρευρίσκονταν μαζί με την Ηγεσία ΠΣ στο ΕΣΚΕ, ή ο Γραμματέας – ήδη Συντονιστής - της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής, κατόπιν σχετικής εξουσιοδότησης, και έπρεπε να εκτελεσθεί από την Περιφερειάρχη Αττικής ή τον εξουσιοδοτημένο από αυτήν αρμόδιο κατά τόπο Αντιπεριφερειάρχη και τους αρμόδιους κατά τόπο Δημάρχους. Η σχετική δε εισήγηση για την ανάγκη λήψης απόφασης οργανωμένης απομάκρυνσης έπρεπε να γίνει από την Ηγεσία ΠΣ, η οποία άλλωστε συντόνιζε την όλη πυροσβεστική επιχείρηση, έστω από το ΕΣΚΕ και ως εκ τούτου θεωρείται ότι ήταν, κατά το νόμο, "επικεφαλής" των πυροσβεστικών δυνάμεων.

Σε κάθε δε περίπτωση, την απόφαση της οργανωμένης απομάκρυνσης πολιτών υποχρεούτο να λάβει έστω η Περιφερειάρχης Αττικής ή ο εξουσιοδοτημένος απ' αυτήν Αντιπεριφερειάρχης, επειδή η εξελισσόμενη ή επικείμενη καταστροφή επηρέαζε πάνω από ένα δήμο, κατόπιν εισήγησης του επικεφαλής αξιωματικού του Πυροσβεστικού Σώματος που συντόνιζε το πυροσβεστικό έργο και είχε την ευθύνη συντονισμού των πυροσβεστικών δυνάμεων (προσωπικού και μέσων). Αυτό βέβαια για να συμβεί θα έπρεπε να υπήρχε σχετική εισήγηση από την Πυροσβεστική. Τέτοια όμως εισήγηση, (γραπτή, προφορική, με fax,

email ή sms) αρνούνται ότι έλαβαν ποτέ η Περιφερειάρχης Αττικής (βλ. έγγραφο με αρ. πρωτ. 159623 /14 Αυγούστου 2018, συνημμένο στη σελ. 93 επ. της Έκθεσης Προκαταρκτικής Πραγματογνωμοσύνης, Επιπυραγού Λιότσιου Δημητρίου) και η Εντεταλμένη Περιφερειακή Σύμβουλος Πολιτικής Προστασίας και ως εκ τούτου μόνον η άρση του απορρήτου του κινητού των επικεφαλής των πυροσβεστικών δυνάμεων καθώς και της Ηγεσίας ΠΣ θα αποδείξει την αλήθεια. Περαιτέρω η Αυτοτελής Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας Αττικής έχει υποχρέωση (Εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 2934 / 06-05-2015 της ΓΓΠΠ, Μέρος Τρίτο αυτής) να συντάξει **μνημόνιο ενεργειών σχετικά με τη δράση της οργανωμένης απομάκρυνσης πολιτών λόγω δασικών πυρκαγιών και να υλοποιηθούν οι ενέργειες αυτές στην πράξη και όχι να παραμείνουν στα έγγραφα. Πράγματι η εν λόγω Υπηρεσία έχει συντάξει <<Μνημόνιο ενεργειών πολιτικής προστασίας για την αντιμετώπιση κινδύνων που προέρχονται από την εκδήλωση δασικών πυρκαγιών>>.**

Κατά συνέπεια, δεν υπήρξε από τις αρμόδιες κατά νόμον αρχές, όχι μόνον οργανωμένη απομάκρυνση των κατοίκων, παραθεριστών, επισκεπτών και διερχομένων ατόμων από τις ανωτέρω περιοχές, αλλά ούτε ενημέρωση για την εξελισσόμενη απειλή της πυρκαγιάς. Κατόπιν τούτων **τα θύματα και οι τραυματίες από την πυρκαγιά έμειναν παντελώς αβοήθητοι και χωρίς οποιαδήποτε σχετική ενημέρωση από τους αρμόδιους από Αρχές, Υπηρεσίες, Φορείς, όπως Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, Πυροσβεστική, Αστυνομία, Περιφέρεια, Δήμους.**

Εκτιμώ ότι, αν η απόφαση της οργανωμένης απομάκρυνσης των κατοίκων και παραθεριστών κλπ πολιτών στους οικισμούς ανατολικά της Α. Μαραθώνος (Μάτι – Κόκκινο Λιμανάκι κλπ) λαμβάνονταν μέχρι την 17:30 μμ, δεν θα υπήρχαν θύματα ή, σε κάθε

περίπτωση, τα θύματα θα ήταν πολύ λιγότερα συγκριτικά με τα (93) θύματα που μέχρι σήμερα έχουν βρει το θάνατο στις ως άνω περιοχές, - τα άλλα (7) θύματα βρήκαν το θάνατο στο Ν. Βουτζά - εκ του συνολικού αριθμού των (100) θυμάτων. Και τούτο γιατί, με μέση ταχύτητα 60 μέτρων / ανά λεπτό, δηλαδή άνετου (αργού) βαδίσματος, την απόσταση του 1,2 περίπου χιλιόμετρου από την Α. Μαραθώνος έως την ακτογραμμή, θα την διάνυαν σε 20' λεπτά. Το ίδιο επίσης ισχύει και για τα (7) θύματα στο Ν. Βουτζά, τα οποία θα σώζονταν ή, σε κάθε περίπτωση, θα ήταν λιγότερα, αφού η διαφυγή τους και κυρίως με αυτοκίνητα μέσω της Α. Μαραθώνος ήταν πιο ευχερής και ταχύτερη.

4.- Το ΚΕΠΠ από την ώρα 17:10 μμ έως 17:20 μμ, που ενημερώθηκε η Ηγεσία ΠΣ και η Διοίκηση του ΕΣΚΕ για την επικινδυνότητα και καταστροφικότητα της πυρκαγιάς, παρέλειψε, ως όφειλε εκ του νόμου και το Γενικό Σχέδιο Πολιτικής Προστασίας "ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ" / Παράρτημα Γ', άμεσα να ενημερώσει - κινητοποιήσει όλες τις εμπλεκόμενες δυνάμεις πολιτικής προστασίας, όπως ΕΛΑΣ, ΛΣ-ΕΛ-ΑΚΤ, ΕΔ, Περιφέρεια Αττικής, Δήμους, προκειμένου να ενεργήσουν κατά λόγο αρμοδιότητας με βάση τα ειδικά σχέδια αντιμετώπισης δασικών πυρκαγιών και τη σχετική εγκύκλιο της ΓΓΠΠ (βλ. συνημμένο Παράρτημα / Σχετικό Η'). Ειδικότερα και αναφορικά με τη διάσωση ατόμων από τη θάλασσα, όπου τελικά πνίγηκαν τα (9) θύματα, παρόλο που γνώριζε το ΚΕΠΠ από πολύ νωρίς από τα εναέρια μέσα για την ταχεία εξάπλωση, επικινδυνότητα και καταστροφικότητα της πυρκαγιάς καθώς και την ακριβή κατεύθυνσή της, ότι δηλαδή ουσιαστικά κατευθύνεται προς την ακτογραμμή του Ματιού και Κόκκινου Λιμανάκι, όπου κατά τη φυσική (λογική) των πραγμάτων

πορεία οι κάτοικοι και παραθεριστές που κινδύνευαν αναμένετο να οδηγηθούν, ως τη μοναδική, μετά την εγκατάλειψή τους από τις κρατικές αρχές, διαφυγή και τρόπο για τη σωτηρία τους στην παραλία, **παρέλειψε έγκαιρα να κινητοποιήσει** την αρμόδια κατά τόπο Λιμενική Αρχή (Ραφήνας) καθώς και άλλες αρμόδιες δυνάμεις και μέσα πολιτικής προστασίας αρμόδιες για τη διάσωση ατόμων από τη θάλασσα, όπως τα πυροσβεστικά πλοία της Πυροσβεστικής (5^ο Λιμενικό Πυροσβεστικό Σταθμό Πειραιώς), τα διασωστικά μέσα της Ομάδας Υποβρυχίων Διασωστών της 1^{ης} ΕΜΑΚ, τις Ειδικές Δυνάμεις των ΕΔ και ΛΣ (ΟΥΚ, ΛΟΚ, κλπ) και

5.- Δε λειτούργησε, άγνωστο για ποιο λόγο, το προβλεπόμενο από το άρθρο 114 του Ν. 44249/2014 <<Ενικό Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης>>. Πιο συγκεκριμένα στην με βάση το άρθρο 106 του ως άνω νόμου, έχει ιδρυθεί στη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, Συντονιστική Αρχή Πολιτικής Προστασίας (ΣΑΠΠ), στην οποία ιδρύεται και λειτουργεί **Εθνικό Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης**, με σκοπό τη διασφάλιση της διαλειτουργικότητας όλων των συστημάτων προστασίας των πολιτών από την εκδήλωση καταστροφικών φαινομένων ή συμβάντων, που λειτουργούν σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο και την ένταξή τους σε Εθνικό Σχεδιασμό Έγκαιρης Προειδοποίησης. Ειδικότερα το ως άνω Σύστημα συνιστούν διαδικασίες και υποδομές που εξασφαλίζουν την παραγωγή και την αξιολόγηση της πληροφορίας σχετικά με επερχόμενα καταστροφικά φαινόμενα ή συμβάντα, τη λήψη αποφάσεων και την ενημέρωση των πολιτών, με σκοπό την προετοιμασία του πληθυσμού και των δυνάμεων πολιτικής προστασίας για την αντιμετώπιση των ανωτέρω συμβάντων, τη

βελτίωση της δυνατότητας αντίδρασης σε εθνικό και τοπικό επίπεδο και τη μείωση των απωλειών.

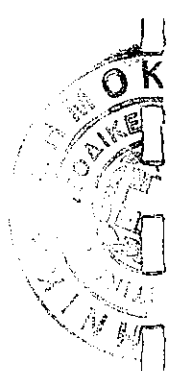
6.- Όπως ήδη προαναφέρθηκε, στο Κέντρο Επιχειρήσεων Πολιτικής Προστασίας (ΕΣΚΕ / ΚΕΠΠ) και υπό την ευθύνη του λειτουργεί η Μονάδα Ευρωπαϊκού Αριθμού Εκτάκτου Ανάγκης <<112>>. Στο πλαίσιο αυτό δεν λειτούργησε, δεν ξέρω γιατί, το προβλεπόμενο από τη σχετική σύμβαση σύστημα (*mass alert*), δηλαδή την ομαδική αποστολή μηνυμάτων sms alert για ενημέρωση των κατοίκων για εκκένωση της περιοχής λόγω εξελισσόμενου ή επικείμενου κινδύνου από δασική πυρκαγιά. Το σύστημα αυτό λειτουργεί με τις κεραιές κινητής τηλεφωνίας συγκεκριμένης περιοχής στην οποία δίδεται από όλους τους παρόχους κινητής τηλεφωνίας κατόπιν σχετικού αιτήματος του ΚΕΠΠ sms, με το οποίο ειδοποιούνται οι ευρισκόμενοι σ' αυτήν για την άμεση εκκένωσή της.

7.- Η ΓΓΠΠ δεν λειτούργησε το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα *EU EVITA {Project EVITA Wildfire Evacuation Trigger Buffers for Sensitive Areas ECHO/SUB/2012/640929}*, το πλέον ειδικό για την οργανωμένη απομάκρυνση πληθυσμού, ως μέτρο πρόληψης, κατά την εξέλιξη μιας καταστροφής υπό συγκεκριμένες συνθήκες, μέσω του προσδιορισμού <<ζωνών ενεργοποίησης εκκένωσης>>. Σημειώνεται δε ότι η ΓΓΠΠ στο ως άνω πρόγραμμα μετέχει ως εταίρος με επικεφαλής εταίρο το ΕΜΠ / Σχολή Χημικών Μηχανικών.

8.- Το ΚΕΠΠ δεν αξιοποίησε έγκαιρα επιχειρησιακά τις δυνατότητες των *Κινητών Επιχειρησιακών Κέντρων Πολιτικής Προστασίας* με την αποστολή τους στον τόπο του συμβάντος, υποχρέωση που απορρέει από τις αρμοδιότητές του εκ της κείμενης νομοθεσίας καθώς

και δεν απεστάλη, όπως είχε αυτή τη δυνατότητα αυτή εκ των αρμοδιοτήτων του, ειδικό κλιμάκιο εμπειρογνομόνων για τον επιτόπιο συντονισμό των ενεργειών αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών, όπως ήταν το καταστροφικό φαινόμενο της δασικής πυρκαγιάς. Παρά ταύτα, το μοναδικό Κινητό Επιχειρησιακό Κέντρο του ΠΣ, που αφίχθη στον τόπο του συμβάντος, προκειμένου να συντονίσει τις επίγειες πυροσβεστικές δυνάμεις, ήταν η ώρα 22:31 μμ της 23^{ης} Ιουλίου 2018, όταν οι ζωές των θυμάτων είχαν χαθεί από την πυρκαγιά και ήταν ήδη πλέον πολύ αργά για τη διάσωση κατοίκων, παραθεριστών και επισκεπτών που κινδύνευαν στις πληγείσες περιοχές. Ωστόσο από το ψηφιακό αποτύπωμα στην εφαρμογή Engage το ως άνω πυροσβεστικό όχημα όχι μόνον αφίχθη ήδη πολύ αργά, αλλά διαπιστώνεται ότι βρίσκεται σταθμευμένο επί της Λ. Μαραθώνος στο ύψος του Πικερμίου, ήτοι σε μια πολύ μεγάλη απόσταση από το πεδίο της μάχης.

9.- Επίσης στρεβλώσεις στο σύστημα πολιτικής προστασίας και ειδικά στο νομοθετικό πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας της ΓΓΠΠ, που προφανώς επηρέασαν σημαντικά την αποστολή της στη συγκεκριμένη πυρκαγιά. Πιο συγκεκριμένα, με το προϊσχύον του Ν. 4249/2014, Κεφάλαιο Ε' <<ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ – ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ>>, άρθρα 108 έως 119, νομοθετικό καθεστώς το Κέντρο Επιχειρήσεων Πολιτικής Προστασίας (ΚΕΠΠ/ΓΓΠΠ), ως το κατ' εξοχήν επιχειρησιακό όργανο αυτής, δηλαδή με το Ν. 3013/2002 άρθρο 6, παρ. 4, ορίζονταν ότι η ΓΓΠΠ για την επίτευξη των σκοπών της αποστολής της ΓΓΠΠ, <<Οργανώνει και λειτουργεί σε μόνιμη βάση και για όλη τη διάρκεια του εικοσιτετραώρου το Κέντρο Επιχειρήσεων Πολιτικής Προστασίας

με ειδικευμένα στελέχη στελέχη πολιτικής προστασίας και το αναγκαίο προσωπικό, στο οποίο περιλαμβάνονται και επιτελικά στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων, της Αστυνομίας καθώς και του Λιμενικού και Πυροσβεστικού Σώματος...>>. Το ΚΕΠΠ / ΓΓΠΠ ήταν αυτόνομο επιχειρησιακό κέντρο και ανεξάρτητο από το επιχειρησιακό κέντρο του ΠΣ, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ΠΔ 151/2004 <<Οργανισμός Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας>> (Α' 107). Μετά το Ν. 4249/2014 και συγκεκριμένα στο άρθρο 68, παρ. 4γ αυτού ορίζεται ότι, το ΚΕΠΠ λειτουργεί υπό τη Διοίκηση του ΕΣΚΕ του Πυροσβεστικού Σώματος και ως εκ τούτου δεν είναι πλέον αυτόνομο και ανεξάρτητο, γεγονός που προδήλως και επηρεάζει την αποστολή του, αφού λαμβάνει εντολές από το ΕΣΚΕ κι έτσι υπάρχει σύγχυση αρμοδιοτήτων και συνεργασίας των **Επιχειρησιακών Κέντρων ΕΣΚΕ και ΚΕΠΠ**. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η αναφορά στα πρακτικά λειτουργίας του ΣΟΠΠ / ΠΕ Ανατολικής Αττικής, κατά την έκτακτη συνεδρίασή του την 23 Ιουλίου 2018 και ώρα 20:30 μμ και με θέμα ημερήσια διάταξης <<ΜΕΓΑΛΗ ΔΑΣΙΚΗ ΠΥΡΚΑΓΙΑ ΣΤΗΝ Π.Ε. ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ>>, της ασκούσης καθήκοντα προέδρου Κ^ας Ιωάννας Τσούπρας, η οποία αφού μετέφερε την κρισιμότητα της κατάστασης που της μετέφερε ο Διοικητής των ΠΥ Ανατολικής Αττικής, Αρχιπύραχος Χαράλαμπος Χιώνης, <<ότι το Συντονιστικό δεν έχει σαφή εικόνα για τα ακριβή όρια της περιοχής που θα χρειαστεί να υλοποιηθεί δράση οργανωμένης απομάκρυνσης πολιτών που βρίσκονται σε κίνδυνο, ούτε έχει υπάρξει οποιαδήποτε οδηγία από την Πυροσβεστική και λόγω απουσίας εκπροσώπου του ιδίου οργάνου δεν μπορεί να εκτιμήσει την κατάσταση>>, ενώ συμπλήρωσε περαιτέρω σημειώνοντας ότι: <<...μέχρι εκείνη τη στιγμή δεν υπήρξε ενημέρωση από τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας για

την αξιολόγηση της κατάστασης και τον χαρακτηρισμό της καταστροφής...>>.

Επίσης, δεν προβλέπεται από τη σχετική με την έκδοση Χάρτη Πρόβλεψης Κινδύνου Πυρκαγιάς Εγκύκλιο της ΓΓΠΠ (Εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 3791/29 Μαΐου 2018 ΓΓΠΠ), που εκδίδεται από 1ης Ιουνίου έως 31 Οκτωβρίου 2018, η δυνατότητα του αρμοδίου οργάνου της (Επιτροπής) σύνταξής του, αν οι μετεωρολογικές συνθήκες, όπως η αύξηση της έντασης των ανέμων, μεταβληθούν μετά το χρόνο εκπόνησης - σύνταξης (είναι η ώρα 12:30 μμ της προηγούμενης ημέρας για την οποία αυτός θα ισχύει), να μεταβάλει, λόγω του δείκτη επικινδυνότητας που επέρχεται εξ αιτίας των νέων δεδομένων, την Κατηγορία Κινδύνου, όπως στην προκειμένη περίπτωση για την 23 Ιουλίου 2018 που η Κατηγορία Κινδύνου Πυρκαγιάς ήταν 4, αν μεταβλήθηκαν τα μετεωρολογικά δεδομένα, να αλλάξει σε Κατηγορία Κινδύνου 5 (Συναγερμός). Αυτό θα σήμαινε αυτόματα και αλλαγή, με εντολή του ΕΣΚΕ του Σταδίου Ετοιμότητας των πυροσβεστικών δυνάμεων από το Δεύτερο στο (ανώτατο) Τρίτο Στάδιο, με ότι αυτό συνεπάγεται για την επιχειρησιακή αποτελεσματικότητα και ικανότητα του δασοπυροσβεστικού μηχανισμού. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στην ως άνω σχετική Εγκύκλιο της ΓΓΠΠ <<Έχει παρατηρηθεί ότι πολλές φορές τα επίπεδα κινδύνου μεταβάλλονται από χαμηλά έως κατάσταση συναγερμού σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα, ή μεταξύ σταθμών με πολύ μικρή γεωγραφική απόσταση γεγονός που δεν επιτρέπει την επιχειρησιακή τους αξιοποίηση>>.

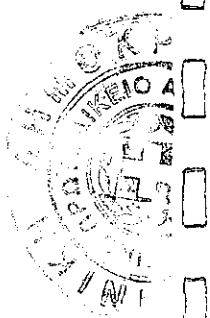
Γ) ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Γ1) ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

1.- Η ΠΕ Ανατολικής Αττικής δεν λειτούργησε το ακριβοπληρωμένο (κόστος δαπάνης 1.122.575 ευρώ, το έτος 2009, μέσω Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης), και συντηρημένο κάθε έτος από το 2009 μέχρι σήμερα (διακήρυξη 6/2018 για το έτος 2018 – 2019 με ημέρα διαγωνισμού την 23η Ιουλίου 2018) Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Πυροπροστασίας και Πυρόσβεσης της ΠΕ Ανατολικής Αττικής, το οποίο διαθέτει σύγχρονες λειτουργίες και λογισμικά, όπως α) Λογισμικό Πυρανίχνευσης από Δορυφόρο, β) Λογισμικό Προσομοίωσης Δασικής Πυρκαγιάς και γ) Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Καταστροφής που καλύπτει, μεταξύ άλλων, Σύστημα Αυτοματοποιημένης Προηγμένης Ειδοποίηση των υπευθύνων φορέων, για κάθε καταστροφή, όπως δασικές πυρκαγιές. Η λειτουργία του ως άνω Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Πυροπροστασίας και Πυρόσβεσης με τις πολλές χρήσιμες πληροφορίες προς τις αρμόδιες αρχές θα μπορούσε να συμβάλει καθοριστικά στην οργανωμένη απομάκρυνση των κατοίκων και σε κάθε περίπτωση στην έγκαιρη ενημέρωση των κατοίκων από τις αρχές για τον εξελισσόμενο κίνδυνο

2.- Πέραν της προαναφερόμενης ιδιαίτερα σοβαρής παράλειψης λήψης απόφασης για την οργανωμένη – προληπτική απομάκρυνση κατοίκων από τις πληγείσες περιοχές, τη στιγμή που η καταστροφή επηρέασε πάνω από ένα Δήμο, αρμοδιότητα που έχει σε κάθε περίπτωση η Περιφέρεια Αττικής δια των αρμοδίων οργάνων της, σύμφωνα με το άρθρο 108 του Ν. 4249/2014, δεν συγκλήθηκε εκτάκτως και έγκαιρα το Συντονιστικό Όργανο Πολιτικής

*Προστασίας (ΣΟΠΠ) για την Περιφέρεια Αττικής, σύμφωνα με την Απόφαση Αν. Υπουργού Προστασίας του Πολίτη και υπό στοιχεία ΥΑ 7575 / 18 – 10 -2016 (ΦΕΚ 3591/ τ. Β' /4 -11-2016), με την οποία ρυθμίζονται θέματα λειτουργίας των ΣΟΠΠ. Πιο συγκεκριμένα η σύγκληση και λειτουργία του ΣΟΠΠ, όπως για τη διαχείριση της συγκεκριμένης καταστροφής λόγω της δασικής πυρκαγιάς από την Περιφερειάρχη Αττικής – και βέβαια και για την πυρκαγιά της Κινέττας -, προβλέπεται να γίνεται με τη συμμετοχή όλων των αρμοδίων, πχ εκπροσώπους Πυροσβεστικής, Αστυνομίας, Λιμενικού Σώματος κλπ (βλ. Άρθρο 4 της ως άνω Απόφασης για τη σύνθεση του ΣΟΠΠ), ενώ εξελίσσεται το καταστροφικό φαινόμενο ή η κρίση και όχι μετά τη λήξη της καταστροφής, όπως συνέβη στην προαναφερόμενη πυρκαγιά. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 7, παρ. 2 της ως άνω Απόφασης, οι συνεδριάσεις του ΣΟΠΠ διακρίνονται σε τακτικές και έκτακτες, ενώ **έκτακτη συνεδρίαση προβλέπεται, εφόσον συντρέχουν λόγοι σε επαπειλούμενες λόγω τεκμηριωμένου κινδύνου καταστροφές για τη λήψη επιπρόσθετων μέτρων ετοιμότητας ή σε εν εξελίξει καταστροφή για θέματα αντιμετώπισης εκτάκτων μέτρων και διαχείρισης συνεπειών,** όπως στην πυρκαγιά στο Νταού Πεντέλης – Καλλιτεχνούπολη - Ν. Βουτζά – Μάτι – Κόκκινο Λιμανάκι. Επίσης η Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας Αττικής έχει συντάξει ή οφείλει εκ της Εγκυκλίου με αρ. πρωτ. 2934 / 06-05-2015 της ΓΓΠΠ, Μέρος Τρίτο αυτής, να έχει συντάξει **μνημόνιο ενεργειών σχετικά με τη δράση της οργανωμένης απομάκρυνσης πολιτών λόγω δασικών πυρκαγιών** πλην όμως δεν εφαρμόστηκαν τα προβλεπόμενα από το εν λόγω μνημόνιο, αφού δεν υπήρξε καμιά οργανωμένη απομάκρυνση, με αποτέλεσμα την άτακτη φυγή, αφού κανείς αρμόδιος δεν τους ενημέρωσε σχετικά, η οποία ωστόσο είχε σαν αποτέλεσμα το θάνατο μέχρι σήμερα 100*

ανθρώπων. Αντίστοιχη ευθύνη για τις κατά λόγο αρμοδιότητας ενέργειες έχουν ως κατωτέρω και οι Δήμοι που επλήγησαν από το καταστροφικό φαινόμενο της δασικής πυρκαγιάς.

Γ2) ΔΗΜΟΙ ΡΑΦΗΝΑΣ – ΠΙΚΕΡΜΙΟΥ ΚΑΙ ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ

1.- Τα θέματα που σχετίζονται με την επιτήρηση των δασών και δασικών εκτάσεων κατά την αντιπυρική περίοδο – και όχι μόνον - αποτελούν κύρια δράση και ευθύνη των αρμοδίων Υπηρεσιών του ΠΣ, το οποίο ευθύνεται για την ανάπτυξη μηχανισμού για την έγκαιρη επισήμανση των δασικών πυρκαγιών, σύμφωνα με την ΚΥΑ 12030 Φ.109.1 / 1999, άρθρο 1, παρ.4, ο οποίος περιγράφεται στον επιχειρησιακό σχεδιασμό, και στην προκειμένη περίπτωση, στο Σχέδιο Αντιμετώπισης Δασικών Πυρκαγιών της ΠΕ.ΠΥ.Δ. Αττικής και περιλαμβάνει πυροφυλάκια, περιπόλους και εναέρια επιτήρηση. Ο ως άνω μηχανισμός για την έγκαιρη επισήμανση και αναγγελίας των δασικών πυρκαγιών την ημέρα της τραγωδίας από τη δασική πυρκαγιά της 23^{ης} Ιουλίου 2018, λειτούργησε πλημμελώς. Πιο συγκεκριμένα, εκτός από την μη εφαρμογή του σχεδιασμού για την εναέρια επιτήρηση και την προμνημονευόμενη επιχειρησιακά εσφαλμένη μετακίνηση περιπολικών οχημάτων του ΠΣ από τη συγκεκριμένη και ευρύτερη περιοχή, δεν υπάρχουν και δεν λειτούργησαν, ως φαίνεται, και τα απολύτως απαραίτητα πυροφυλάκια. Πιο συγκεκριμένα, με ευθύνη των Δήμων Ραφήνας – Πικερμίου και Μαραθώνος, δεν υπήρξαν και δεν στελεχώθηκαν από προσωπικό πολιτικής προστασίας των ως άνω Δήμων, ούτε από πιστοποιημένους εθελοντές και το μοναδικό ειδικότερα στην ευρύτερη περιοχή της πυρκαγιάς και συμπτωματικά πλησίον του σημείου έναρξής της και πιο συγκεκριμένα δυτικά από το σημείο αυτό και σε

απόσταση περίπου 1.200 μ σε ευθεία γραμμή, πυροφυλάκιο στον οικισμό της Διώνης και μάλιστα σε μια ημέρα με πολύ υψηλό κίνδυνο πυρκαγιάς στην Αττική (Κατηγορία Κινδύνου 4) και με τις ιδιαίτερα ευνοϊκές για τον κίνδυνο εκδήλωσης πυρκαγιάς καιρικές συνθήκες, σύμφωνα με την έγκαιρη ενημέρωσης της ΕΜΥ προς το ΚΕΙΠΠ και το ΕΣΚΕ / 199-ΣΕΚΥΠΣ του ΠΣ.

Εκτός των ανωτέρω, όπως πολλές φορές έχει αναφερθεί, ευθύνες και στους δύο Δήμους, υπάρχουν, διότι δεν ενεργοποίησαν, όπως είχαν υποχρέωση, τα Συντονιστικά Τοπικά τους Όργανα (ΣΤΟ). Επίσης, δεν λειτούργησαν τα υποχρεωτικώς προβλεπόμενα γραφεία πολιτικής προστασίας σε κάθε Δήμο και βεβαίως, δεν ενημερώθηκαν οι κάτοικοι για το μεγάλο κίνδυνο από την επερχόμενη φωτιά και ούτε μερίμνησαν για την εκκένωση των κινδυνευόντων οικισμών τους. Τέλος, θα πρέπει να επισημανθεί, ότι υπάρχουν τεράστιες ευθύνες των Δήμων, διότι δεν καθάρισαν τους αγροτικούς δρόμους και γενικώς τα ακάλυπτα οικόπεδα στο κάθε Δήμο.

Αν υπήρχε λοιπόν πυροφυλακείο και πυροφύλακας και ιδίως στο ανωτέρω, ασφαλώς, αμέσως με την εκδήλωση φωτιάς (περί ώρα 16:30 μμ) στο Νταού Πεντέλης θα γινόταν απ' αυτόν αμέσως αντιληπτή, λόγω της καλής οπτικότητας της περιοχής και της διεύθυνσης των ανέμων και θα ειδοποιείτο πάραυτα το 199 – ΣΕΚΥΠΣ και όχι καθυστερημένα την ώρα 16:41 μμ όπου ειδοποιήθηκε για το συμβάν αυτό.

Με δεδομένο, λοιπόν, το έλλειμμα πυρασφάλειας που υπήρχε, ούτως ή άλλως, καθόλη τη διάρκεια της αντιπυρικής περιόδου γενικά στις πληγείσες από την πυρκαγιά περιοχές και τις ευρύτερες αυτών στην Ανατολική Αττική, εξ αιτίας της μη ύπαρξης και λειτουργίας πυροφυλακίων στελεχωμένων από προσωπικό (μόνιμο, εποχικό ή εθελοντικό) της Πυροσβεστικής και ειδικά για την ημέρα και ώρα της

εκδήλωσης της πυρκαγιάς εξ αιτίας της απουσίας των πέντε (5) πλησιέστερων στο σημείο έναρξης αυτής στο Νταού Πεντέλης περιπολικών πυροσβεστικών (υδροφόρων) οχημάτων, λόγω της μετακίνησής τους με εντολή της Ηγεσίας ΠΣ για συνδρομή στην πυρκαγιά της Κινέττας, το ως άνω έλλειμμα πυρασφάλειας επαυξήθηκε, αφού στο μοναδικό προβλεπόμενο από τον επιχειρησιακό σχεδιασμό εθελοντικό πυροφυλάκιο στη Διώνη δεν υπήρχε, ως φαίνεται, κατά την κρίσιμη ώρα 16:30 μμ της εκδήλωσης της πυρκαγιάς πυροφύλακας για να ασκήσει τα καθήκοντά του, που είναι εξαιρετικά πολύτιμα, καθοριστικά, αφού συμβάλουν αποτελεσματικά στην έκβαση του πυροσβεστικού έργου. Να ειδοποιήσει δηλαδή άμεσα το 199-ΣΕΚΥΠΣ.

Δ) ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

1.- Υπήρξε κυκλοφοριακή συμφόρηση λόγω του πανικού των κατοίκων και επισκεπτών και η συγκέντρωση μεγάλου αριθμού πληθυσμού σε περιοχή που πολλοί δεν την γνώριζαν. Πιο συγκεκριμένα λάθη σε ενέργειες και παραλείψεις από την Αστυνομία στα τροχονομικής – αστυνομικής φύσεως μέτρα αποσυμφόρησης των βασικών οδικών αρτηριών, από τα κινούμενα επ' αυτής οχήματα από την πληγείσα περιοχή με κατεύθυνση είτε προς τη Νέα Μάκρη – Μαραθώνα είτε προς την Αθήνα, με την μη εκτροπή τους προς ασφαλή διαφυγή από την περιοχή, όπου εξελισσόταν ο κίνδυνος και η απειλή της πυρκαγιάς, όπως πχ στην οδό Μαραθώνος, όπου η εκτροπή έπρεπε να γίνει με επιστροφή προς την Αθήνα, για τα οχήματα που έρχονταν από αυτή, είτε με επιστροφή προς τη Νέα Μάκρη για τα οχήματα που έρχονταν από αυτή, αλλά και στην πλατεία στο Κόκκινο Λιμανάκι (οδός Δημοκρατίας), που εσφαλμένα τα οχήματα εκτρέπονταν στον παραλιακό δρόμο προς Μάτι, είχαν σαν

αποτέλεσμα τον εγκλωβισμό μεγάλου αριθμών οδηγών στην πιο επικίνδυνη για την ασφάλεια της ζωής τους περιοχή που εξελίσσονταν και κατευθύνονταν η πυρκαγιά. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με σχετική ανάρτηση την 23^η Ιουλίου 2018 στον επίσημο λογαριασμό στο Facebook της Ελληνικής Αστυνομίας, αναφέρονται οι εξής πέντε εκτροπές:

- Λ. Μαραθώνος, από το ύψος της συμβολής της με την οδό Φλέμινγκ, ρεύμα κυκλοφορίας προς Μαραθώνα (περιοχή Ραφήνας).
- Λ. Μαραθώνος, από το ύψος της συμβολής της με την οδό Αγίου Χριστοφόρου, ρεύμα κυκλοφορίας προς Μαραθώνα (περιοχή Πικερμίου).
- Λ. Μαραθώνος, από της συμβολής της με την οδό Αγίας Μαρίνας, ρεύμα κυκλοφορίας προς Αθήνα (περιοχή Νέας Μάκρης).
- Λ. Μαραθώνος, από το ύψος της συμβολής της με την οδό Διονύσου, ρεύμα κυκλοφορίας προς Αθήνα (περιοχή Νέας Μάκρης).
- Οδός Αλεξάνδρου Φλέμινγκ και Νηρέως Πρωτέως, Πλατεία Ραφήνας, εκτροπή κυκλοφορίας οχημάτων προς Αρτέμιδα.

Να σημειωθεί ότι, η οδός Δημοκρατίας από τη συμβολή της με τη Λ. Φλέμινγκ (Ραφήνα) έως την αρχή της Λ. Ποσειδώνος (Κόκκινο Λιμανάκι), έχει μήκος περίπου 2,5 χλμ. Ωστόσο η Λ. Ποσειδώνος - προέκταση της Λ. Δημοκρατίας – που είναι η πιο κεντρική οδική αρτηρία (παραλιακή οδός) στο Μάτι και διέρχεται παράλληλα με την ακτογραμμή στο Μάτι, έχει δύο λωρίδες κυκλοφορίας, με μήκος περίπου 1,8 χλμ και μέσο πλάτος περίπου 6,5 μ. Εξάλλου η Λ. Μαραθώνος, από τη διασταύρωσή της με την Λ. Φλέμινγκ (διασταύρωση προς Ραφήνα) έως την οδό Αγ. Μαρίνας έχει δύο

λωρίδες κυκλοφορίας ανά κατεύθυνση και τα δύο ρεύματα κυκλοφορίας είναι χωρισμένα, το μήκος της οποίας είναι περίπου 5,2 χλμ και το μέσο πλάτος 17 μ. Σε καμιά περίπτωση δε, τόσο λόγω του μικρού πλάτους της όσο μάλιστα με δεδομένο τη δυναμική (ένταση) που είχε αναπτύξει η πυρκαγιά μέχρι το μέτωπο να φτάσει από το Ν. Βουτζά στην ως άνω Λεωφόρο Μαραθώνος (βλ. εικόνα 27), δεν μπορεί να θεωρηθεί και λειτουργήσει, ως αντιπυρική ζώνη, προκειμένου να ανακόψει τη διέλευση και εξάπλωσή της προς το Μάτι, αφού η μετάδοση προς το Μάτι και Κόκκινο Λιμανάκι έγινε κυρίως με τις καύτρες (φαινόμενο κηλίδωσης) αλλά και με τη θερμική ακτινοβολία. Κυριολεκτικά ακυρώθηκε ο ρόλος της ανωτέρω Λεωφόρου, ως αντιπυρικής ζώνης, γιατί πέραν του ως άνω φαινομένου της κηλίδωσης, έπαιζαν σημαντικό ρόλο και οι πολύ ισχυροί άνεμοι αλλά και η ύπαρξη εκατέρωθεν αυτής δύο άκρως εύφλεκτων ειδών δέντρων, της χαλεπίου πεύκης και της κουκουναριάς, που φυτεύτηκαν το έτος 2004, όταν έγινε η διαπλάτυνση της, με αφορμή τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Και στην περίπτωση αυτή έπρεπε να υπάρχει από αέρος Ε/Π ή έστω μη επανδρωμένα πτητικά μέσα *drones* της Αστυνομίας για την μεταφορά πληρέστερης εικόνας της κατάστασης του οδικού δικτύου της ευρύτερης περιοχής προς τον επικεφαλής Αξιωματικό της ΕΛΑΣ τον επιφορτισμένο με το έργο της ασφαλούς απομάκρυνσης των μεταφορικών μέσων από τις περιοχές που εξελίσσονταν ο κίνδυνος της πυρκαγιάς.

Επίσης δεν υπήρχε επαρκής αριθμός αστυνομικών οργάνων κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα, δηλαδή πριν περάσει το μέτωπο της πυρκαγιάς σε κάποιο σημείο την Λεωφόρο Μαραθώνος (ώρα 18:20 μμ) και κατευθυνθεί προς το Μάτι, προκειμένου να βοηθήσει

στην εκτροπή των μεταφορικών μέσων (αποσυμφόρηση της κυκλοφορίας) και την οδήγησή τους προς ασφαλή από την πυρκαγιά περιοχή.

Εξάλλου πρέπει να επισημανθεί ότι, εκτός από τα πέντε προαναφερόμενα βασικά σημεία εκτροπής της κυκλοφορίας των μεταφορικών μέσων που ελήφθησαν από τις αρμόδιες Αστυνομικές Αρχές, υπάρχουν και οι παρακάτω 18 κάθετοι οδοί, που οδηγούν από το Μάτι προς την Λεωφόρο Μαραθώνος, - και αντίθετα - αρχής γενομένης από τον οδό Αγίας Μαρίνας (βλ. εικόνα 28). Πιο συγκεκριμένα οι οδοί αυτοί είναι οι εξής: 1) Αιγαίου, 2) Μικράς Ασίας, 3) Φιλίππου Καλογεροπούλου, 4) Αγίου Ανδρέα, 5) Τήνου, 6) Τριδος, 7) Σπανοπούλου, 8) Κοιμήσεως Θεοτόκου, 9) Στεφάνου, 10) Κρανής Ακτής, 11) Ευβοϊκού, 12) Νικηταρά, 13) Παπαφλέσσα, 14) Τρίτωνος, 15) Πευκάλης, 16) Ακροπόλεως, 17) Αγίου Ιωάννη και 18) Φυσιολατρών). Στη συμβολή των ανωτέρω οδών με τη Λεωφόρο Μαραθώνος διαπιστώθηκε ότι δεν υπήρχαν αστυνομικά όργανα για να τα οδηγήσουν σε ασφαλή περιοχή τα μεταφορικά μέσα που κατευθύνονταν από και προς το Μάτι, προκειμένου να προστατευθούν από την πυρκαγιά και τα επικίνδυνα προϊόντα αυτής, όπως φλόγες, καπνούς, θερμότητα.

E.- ΛΙΜΕΝΙΚΟ ΣΩΜΑ – ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΚΤΟΦΥΛΑΚΗ

I.- Τη στιγμή που το μέτωπο της πυρκαγιάς εξαπλώνονταν ανατολικά προς την ακτογραμμή, η θάλασσα ήταν η μοναδική διέξοδος για διαφυγή και σωτηρία τους, για όσους βέβαια γνώριζαν καλά τη συγκεκριμένη περιοχή και τις διόδους προς την ομαλή, έγκαιρη και ασφαλή πρόσβαση στην παραλία. Όμως και στο θαλάσσιο χώρο ο κρατικός μηχανισμός δεν λειτούργησε, ως όφειλε, έγκαιρα και αποτελεσματικά, γιατί υπήρχε ελλιπής και το ορθότερο

ανύπαρκτος σχεδιασμός και οργάνωση αλλά και καθυστερήσεις ή και ολιγωρία. Πιο αναλυτικά οι αρμόδιες Λιμενικές Αρχές (Λιμεναρχείο Ραφήνας) δεν ενεργοποίησαν έγκαιρα το σχέδιο έρευνας και διάσωσης των κινδυνευόντων από την πυρκαγιά ατόμων στη θάλασσα. Με μεγάλη καθυστέρηση στελέχωσαν τα περιπολικά σκάφη, αφού το Λιμεναρχείο Ραφήνας, όπως αναφέρεται στο απαντητικό στο από 03-09-2018 ερώτημα του Πραγματογνώμονα Επιπυραγού Δ. Λιότσιου έγγραφό του (βλ. συνημμένο έγγραφο στην Έκθεση Προκαταρκτικής Πραγματογνωμοσύνης, Επιπυραγού Δ. Λιότσιου, σελ. 176 επ.), <<...Η Υπηρεσία μας προέβη σε ανάκληση των πληρωμάτων των Πλωτών Περιπολικών Σκαφών και συγκεκριμένα του Περιπολικού Λιμενικού Σώματος 115 και του Ναυαγοσωστικού 510. Στη συνέχεια, προέβη η Υπηρεσία μας σε ανάκληση όλου του προσωπικού της, το οποίο αναδιατάχθηκε ακολούθως προκειμένου να συνδράμει τόσο στην επιχείρηση έρευνας και διάσωσης, όσο και στην παροχή βοήθειας στους διασωθέντες.>>.

Δηλαδή, τα πληρώματα των ανωτέρω σκαφών, όσο και της πρωινής βάρδιας στο Λιμεναρχείο Ραφήνας είχαν αποχωρήσει (σχολάσει) από την Υπηρεσία τις μεσημβρινές ώρες και έγινε ανάκλησή τους, προκειμένου να επανέλθουν στην Υπηρεσία από τα σπίτια τους ή όπου αλλού ευρίσκοντο για να αναλάβουν τα καθήκοντά τους. Είναι λογικό μέχρι την άφιξή τους στην Υπηρεσία, με δεδομένο ότι ως ώρα αναγγελίας (ενημέρωσης) για την πυρκαγιά, αναφέρεται στο ίδιο ως άνω έγγραφο η ώρα 18:50 μμ και μάλιστα με αφορμή τηλεφώνημα από ιδιώτη και όχι από τις αρμόδιες αρχές (ΚΕΠΠ / ΓΓΠΠ και ΕΣΚΕ/199-ΣΕΚΥΠΣ), να έχει περάσει αρκετός χρόνος, κρίσιμος όμως για τη διάσωση των ατόμων. Μπορεί να διασώθηκαν τελικά από τις ως άνω Αρχές πάνω από 702 άτομα, όπως αναφέρεται

στο ως άνω έγγραφο του Λιμεναρχείου Ραφήνας, όμως ο πνιγμός έστω και (9) ατόμων εκ του συνολικού αριθμού των (100) μέχρι σήμερα θυμάτων αυτής της φονικής πυρκαγιάς, αποτελεί επιβεβαίωση των παραπάνω παραλείψεων και καθυστερήσεων της Λιμενικής Αρχής.

Περαιτέρω σε καμία περίπτωση δεν μπορεί ν' αποτελεί δικαιολογία για έλλειψη ολιγορίας και καθυστερήσεων ο ισχυρισμός του Λιμεναρχείου Ραφήνας στο απαντητικό έγγραφό του, ενόψει του με ημερομηνία 03-09-2018 υποβλητικού εγγράφου σχετικού ερωτήματος του Πραγματογνώμονα Επιπυραγού Δ. Λιότσιου, στο οποίο αναφέρεται ότι <<Ουδέποτε η Υπηρεσία μας ενημερώθηκε από κάποιο Φορέα ή Αρχή σχετικά με την ύπαρξη δασικής πυρκαγιάς....Η Υπηρεσία μας περί ώρα 18:50 έλαβε γνώση τηλεφωνικά για πρώτη φορά από ιδιώτη ότι υπήρχαν άτομα, τα οποία σύμφωνα με όσα δηλώθηκαν κατά τη διάρκεια της κλήσης αυτής ήταν εγκλωβισμένα στις παρακείμενες παραλίες...>>

Και τούτο γιατί, έστω κι αν έτσι συνέβη, δηλαδή το Λιμεναρχείο Ραφήνας δεν ενημερώθηκε από το ΓΓΠΠ / ΚΕΠΠ και το ΕΣΚΕ / 199-ΣΕΚΥΠΣ αλλά από ιδιώτη, μόνον ο έντονος και πολύ πυκνός και τυρβώδης καπνός που είχε κατακλύσει, λόγω των πολύ ισχυρών δυτικών ανέμων, την παραλία της Ραφήνας, όπου βρίσκεται το ομώνυμο Λιμεναρχείο (βλ. εικόνα 30), όφειλαν να υποψιάσουν κι αφυπνίσουν τα αρμόδια όργανα της ως άνω Λιμενικής Αρχής και να δράσουν γρηγορότερα, ταχύτερα και αποτελεσματικότερα ενεργοποιώντας το Ειδικό Σχέδιο Έρευνας και Διάσωσης, για τη διάσωση όσων βρέθηκαν στην παραλία αλλά και στη θάλασσα για να προστατευθούν. Ήταν λοιπόν εύλογο - και φυσικά αναμενόμενο - κάτοικοι και παραθεριστές από το Μάτι, Κόκκινο Λιμανάκι και άλλες οικιστικές περιοχές, που κινδύνευαν από την πυρκαγιά, βλέποντας την

εξάπλωσή της προς την ακτογραμμή, θα οδηγούνταν ως μοναδική φυγή σωτηρίας στην παραλία και τη θάλασσα (βλ. εικόνα 30).

ΣΤ) ΔΑΣΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

1.- Είναι άξιο απορίας, πως σε οικιστικές περιοχές που βρίσκονται στη ζώνης μίξης με δασικές εκτάσεις, όπως για παράδειγμα στο Νέο Βουτζά, που συνορεύει δυτικά με δασική έκταση, δεν έχουν διανοιχτεί, με μέριμνα της Δασικής Υπηρεσίας, αντιπυρικές ζώνες, ως προληπτικό μέτρο για την προστασία των κατοίκων του οικισμού από ενδεχόμενη εκδήλωση και εξάπλωση πυρκαγιάς και μάλιστα με αυτήν την ένταση σαν της φονικής πυρκαγιάς της 23^{ης} Ιουλίου 2018; Η ύπαρξη αντιπυρικής ζώνης, πχ στο Νέο Βουτζά, θα μπορούσε, αν όχι να ανακόψει την εξάπλωση του πόρινου μετώπου, δεδομένης τη μεγάλη έντασης της πυρκαγιάς, τουλάχιστον να καθυστερήσει αρκετά την εξάπλωση της πυρκαγιάς στον οικισμό αυτό, έτσι ώστε να αναπτυχθούν οι αναγκαίες πυροσβεστικές δυνάμεις. Εξάλλου, σε όλες τις πληγείσες από την ίδια ως άνω πυρκαγιά περιοχές καθώς και στις ευρύτερες αυτών περιοχές, δεν προβλέπονται από τον επιχειρησιακό σχεδιασμό της ΠΕ.ΠΥ.Δ. Αττικής πουθενά αντιπυρικές ζώνες, όπως προβλέπονται σε άλλες δασικές περιοχές της Αττικής, όπως πχ στη Δυτική Αττική. Επισημαίνεται ότι η Λεωφόρος Μαραθώνος δεν αναφέρεται στον ως άνω επιχειρησιακό σχεδιασμό, ως αντιπυρική ζώνη.

Ζ) ΛΟΙΠΕΣ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1.- Δεν είχε αφαιρεθεί – αποψιλωθεί - καθαρισθεί από δασικές και άλλες εκτάσεις καθώς και από κοινόχρηστους χώρους, με ευθύνη των αρμοδίων αρχών και οργάνων, η πλούσια βλάστηση λόγω των έντονων βροχοπτώσεων, όπως πχ ξερά χόρτα και κλαδιά, η οποία

ωστόσο λειτούργησε στην κάυση σαν φυτίλι για την πυροδότηση και διάδοση της πυρκαγιάς σε δένδρα και άλλα καύσιμα υλικά (βλ. εικόνες 7, 18α, 18β, 18γ και 26). Και αν είχαν γίνει κάποιες ενέργειες καθαρισμού σε κάποιους εκ των ανωτέρω χώρων, αυτές ήταν μεμονωμένες και βέβαια όχι διαρκείς, όπως απαιτείτο εκ των συνθηκών.

2.- Πέραν όμως από τις προαναφερόμενες βασικές και κύριες αιτίες, που συνέβαλαν πρωτίστως, κυριαρχικά, καθοριστικά και σε ουσιώδη σχέση με την απώλεια της ζωής των (100) θυμάτων, για ορισμένα εξ αυτών που έχασαν τη ζωή τους στο Μάτι – Κόκκινο Λιμανάκι, όπως πχ τα (26) θύματα που βρέθηκαν απανθρακωμένα σε ορισμένο οικοπεδικό χώρο στην Αργυρά Ακτή, δεν αποκλείεται δευτερευόντως και συμπληρωματικά με τα προαναφερόμενα να οδήγησε στο θάνατό τους και η, με ευθύνη των αρμοδίων κρατικών Αρχών και Υπηρεσιών, **έλλειψη μέριμνας ασφαλούς οδικού δικτύου στους παράκτιους οικισμούς, όπως το Μάτι και Κόκκινο Λιμανάκι, με διόδους που να οδηγούν σε πολλά σημεία στο παραλιακό μέτωπο, προκειμένου να προστατευθούν στην παραλία. Δεδομένου δε του απόκρημνου και βραχώδους των ακτών, λόγω διάβρωσης, σε πολλά σημεία του παραλιακού αυτού μετώπου, κυρίως στο Κόκκινο Λιμανάκι, αρκετές διόδους προς την παραλία, που είτε ήταν απροσπέλαστες, λόγω στενότητας, φυσικών εμποδίων ή για άλλους λόγους, είτε οδηγούσαν σε αδιέξοδα, πχ λόγω περίφραξης του χώρου, σε συνδυασμό και με την σε γνώση της τοπικής αυτοδιοίκησης άναρχη δόμηση ή άλλες πολεοδομικές ιδιαιτερότητας της συγκεκριμένης περιοχής, καθίστατο περισσότερο επιτακτική η ανάγκη μέριμνας των αρμοδίων Αρχών, όπως οι Αστυνομικές, Πυροσβεστικές και Δημοτικές, για έγκαιρη και επαρκή παρουσία τους στο παραλιακό οδικό δίκτυο, που λογικά θα**

κατευθύνονταν μεγάλος όγκος οχημάτων και πληθυσμού κατοίκων, προκειμένου να προβούν στην ενημέρωση και συνδρομή των ατόμων που κινδύνευαν από την πυρκαγιά για μια ασφαλή, ομαλή και έγκαιρη πορεία - διαφυγή προς την παραλία. Αντίθετα, όπως αποδεικνύεται παραπάνω, όχι μόνον δεν ελήφθη απόφαση για την οργανωμένη απομάκρυνση των πολιτών, ούτε βέβαια υπήρξε σχέδιο διάσωσης από τις πυροσβεστικές δυνάμεις, αλλά επιπλέον ήταν εμφανής ακόμη και την ύστατη αυτή στιγμή του κινδύνου από την πυρκαγιά η παντελής και αυταπόδεικτη απουσία των ως άνω αρμοδίων Αρχών και μάλιστα κατά το πιο κρίσιμο χρονικό διάστημα εξέλιξης του καταστροφικού φαινομένου, που επιζητούσαν και είχαν ανάγκη τη συνδρομή και βοήθεια τους, με σκοπό την ασφαλή και έγκαιρη διαφυγή προς την παραλία, στην μοναδική περιοχή που θα μπορούσε τουλάχιστον να τους παράσχει έστω κάποια προστασία από την απειλή των προϊόντων της πυρκαγιάς, από όπου προσδοκούσαν την δια θαλάσσης διάσωσή τους από τις Λιμενικές Αρχές και όποιες άλλες θα συνέδραμαν αυτές.

3.- Δεν υπήρξε μέχρι σήμερα μέριμνα και ενδιαφέρον της Πολιτείας και πιο συγκεκριμένα των αρμοδίων κρατικών αρχών (αρμόδιο Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας), ούτε φυσικά έχει θεσπιστεί νομοθετικό πλαίσιο, αντίστοιχο του προτύπου (NFPA 114), που ισχύει στις ΗΠΑ, με αντικείμενο ενός πρότυπου για τη μείωση κινδύνου ανάφλεξης δομών από δασικές πυρκαγιές, με δεσμευτικό-υποχρεωτικό χαρακτήρα. Είναι εμφανής τόσο στο Νέο Βουτζά, όσο και στο Μάτι και Κόκκινο Λιμανάκι, οικιστικές περιοχές με υψηλή πυκνότητα δόμησης κυρίως ανατολικά της Λεωφόρου Μαραθώνος, με πολύ πλούσια υψηλή βλάστηση (πχ δένδρα κυρίως χαλεπίου πεύκης κ.α.), η απουσία του ως άνω πρότυπου που θα

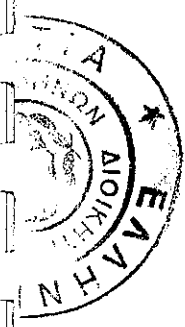
παρείχε μια μεθοδολογία για την εκτίμηση των κινδύνων ανάφλεξης πυρκαγιάς περίξ των υπαρχουσών δομών (κατοικιών - κατασκευών) και θα παρείχε απαιτήσεις για τις νέες κατασκευές για τη μείωση των δυνατοτήτων ανάφλεξης δομών από δασικές πυρκαγιές.

Στην ανωτέρω χαρακτηριστική εικόνα από την περιοχή Κόκκινο Λιμανάκι καθώς και στην παρακάτω εικόνα από το Μάτι, είναι εμφανής ο κίνδυνος της συγκεκριμένης δομής από ενδεχόμενη εκδήλωση πυρκαγιάς και την ακτινοβολούμενη θερμότητα, δεδομένου ότι η υψηλή βλάστηση όχι μόνον δεν βρίσκεται σε ικανή έστω στοιχειώδη απόσταση από την κατοικία, αλλά εφάπτεται αυτής κι αυτό συνέβαλε στην καταστροφή της από την ακτινοβολούμενη θερμότητα από την πυρκαγιά. Επίσης δεν υπάρχει ικανή - ασφαλής απόσταση από σπίτι σε σπίτι, που θεωρείται στις ΗΠΑ τα 20 πόδια (7 μέτρα). Αν υπήρχε ζώνης ασφαλείας περίξ της δομής, όπως καθορίζεται από το αντίστοιχο πρότυπο NFPA 1144 στις ΗΠΑ, φυσικά προβλεπόμενη από δεσμευτικούς κανόνες δημόσια τάξης δηλαδή κανόνες αναγκαστικού δικαίου, που θα υποχρέωνε προς τούτο τους ιδιοκτήτες των συγκεκριμένων κατοικιών - κατασκευών, το πιθανότερο δεν θα καταστρέφονταν.

Στη χώρα μας δυστυχώς δεν υπάρχουν νομοθετικό πλαίσιο προστασίας κατοικιών από δασική πυρκαγιά με διατάξεις που θα προβλέπουν κυρώσεις για τους παραβάτες, δηλαδή θα είναι υποχρεωτικού (δεσμευτικού) και καθολικού χαρακτήρα, που θα προβλέπουν τη μείωση εύφλεκτων υλικών σε συγκεκριμένες αποστάσεις από τις δομές (σπίτια - κατασκευές) και την συγκεκριμένη απόσταση τόσο των κατοικιών μεταξύ τους, όπως ασφαλής απόσταση από κατοικία σε κατοικία είναι τουλάχιστον τα 50 πόδια (7 μέτρων), όσο και των δέντρων εντός της ζώνης ανάφλεξης και βέβαια ανάλογα

με τις επιμέρους ειδικότερες ζώνες στις οποίες υποδιαιρείται αυτή και συγκεκριμένα (α) Άμεση Ζώνη, β) Ενδιάμεση Ζώνη και γ) Εκτεταμένη Ζώνη. Στους παραβάτες δε αυτών θα προβλέπονται ποινικές ή άλλου είδους κυρώσεις.

Το ΠΣ και η ΓΓΠΠ μπορεί να εκδίδουν κι εμφανίζουν στον ιστότοπό τους ορισμένες σχετικές συμβουλές προς τους πολίτες – ελάχιστοι τις τηρούν - για την προστασία των κατοικιών από δασικές πυρκαγιές, όμως αυτές δεν έχουν δεσμευτικό καθολικό αλλά καθαρά συμβουλευτικό - προαιρετικό χαρακτήρα κι έτσι δεν μπορούν να παρέχουν ουσιαστική προστασία των ενοίκων σε ενδεχόμενη πυρκαγιά, όπως συνέβη με τη συγκεκριμένη καταστροφική πυρκαγιά της 23^{ης} Ιουλίου 2018».

Από τα παραπάνω, όπως με σαφήνεια και ιδιαίτερη πληρότητα καταγράφονται και επισημαίνονται από τον ιδιαίτερα έμπειρο και γνώστη, τεχνικό μας Σύμβουλο κ. Ανδριανό Γκουρμπάτση, πέραν και των πολλών άλλων στοιχείων, φαίνονται καθαρά οι τεράστιες ευθύνες των οργάνων και στελεχών των εναγομένων.

ΙΒ. ΠΑΡΟΜΟΙΑ Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΘΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΦΟΝΙΚΗ ΠΥΡΚΑΓΙΑ ΤΗΣ ΗΛΕΙΑΣ ΤΟ ΕΤΟΣ 2007 ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ ΕΚΕΙΝΗΣ.

Όπως είναι γνωστό, την 24^η Αυγούστου του 2007 εκδηλώθηκε μεγάλη φονική πυρκαγιά στο νομό Ηλείας και ειδικότερα στα χωριά Ξηροχώρι, Μάκιστο, Αρτέμιδα κ.λ.π., όπου βρήκαν φρικτό και τραγικό θάνατο (αποτεφρώθηκαν) άνω των 60 ατόμων και επίσης κάηκαν εκατοντάδες στρέμματα δασικών εκτάσεων, ολόκληρα χωριά, ζωικοί πληθυσμοί κ.λ.π.

Της υπόθεσης αυτής τότε επελήφθη η Ελληνική Δικαιοσύνη, τόσο αυτεπαγγέλτως, όσο και ύστερα από έγκληση κάποιων συγγενών των τραγικών εκεί θυμάτων.

Από ποινικής πλευράς, ύστερα από μακρά προδικασία και ύστερα από ένα έτος ακροαματικής διαδικασίας στο Τριμελές Πλημ/κείο Πύργου Ηλείας, κηρύχθηκαν ένοχοι πρωτοδίκως για το αδίκημα της ανθρωποκτονίας από αμέλεια κατά συρροή, του εμπρησμού δάσους από αμέλεια και του εμπρησμού, επίσης, από αμέλεια, ο τότε Νομάρχης Ηλείας, ο τότε Δήμαρχος Ζαχάρως και μερικά στελέχη του τοπικού Πυροσβεστικού Σώματος και τους επεβλήθησαν πολυτελείς φυλακίσεις. Ύστερα από έφεση εκ μέρους των κατηγορουμένων, η υπόθεση εκδικάστηκε εκ νέου και σε δεύτερο βαθμό στο Τριμελές Εφετείο Πατρών, το οποίο με την υπ' αριθμ. 342^α έως 1264/2014 απόφασή Του, κήρυξε και πάλι ένοχους τους κατηγορουμένους και τους επέβαλε και πάλι πολυτελείς φυλακίσεις. Οι κατηγορούμενοι προσέφυγαν και στον Άρειο Πάγο, ο οποίος, με την υπ' αριθμ. 940/2015 απόφασή του, απέρριψε τις σχετικές αιτήσεις αναιρέσεως, και επικύρωσε τις δύο ως άνω καταδικαστικές αποφάσεις και έτσι η ποινική καταδίκη τους για την πυρκαγιά της Ηλείας το 2007, κατέστη αμετάκλητη.

Εκτός από την ποινική πλευρά της υπόθεσης, οι συγγενείς των τραγικών εκείνων θυμάτων, ήγειραν και σχετικές αγωγές ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Πύργου, τόσο κατά του Ελληνικού Δημοσίου, όσο και κατά της Νομαρχίας Ηλείας (ήδη Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος) και κατά του Δήμου Ζαχάρως, για χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης τους, εκ του τραγικού θανάτου των συγγενικών τους προσώπων. Το εν λόγω Πρωτοδικείο Πύργου, με πολλές αποφάσεις του, έκανε δεκτές τις αγωγές αυτές και επεδίκασε διάφορα σημαντικά χρηματικά ποσά.

Τόσο, όμως, το Ελληνικό Δημόσιο, όσο και η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος, όπως και ο Δήμος Ζαχάρως άσκησαν σχετικές εφέσεις κατά των

ως άνω οριστικών αποφάσεων του Διοικητικού Πρωτοδικείου Πύργου, οι οποίες εκδικάστηκαν σταδιακά από το Διοικητικό Εφετείο Πατρών και απερρίφθησαν οι ασκηθείσες εφέσεις (**634/2016 απόφ. Διοκ.Εφ.Πατρών όπως και πολλές άλλες**). Το Ελληνικό Δημόσιο δεν άσκησε σχετικές αιτήσεις αναίρεσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας και, έτσι, και οι δικαστικές αυτές αποφάσεις επίσης κατέστησαν αμετάκλητες. Μάλιστα, προς τούτο συμφώνησε, εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου, με σχετικό πρακτικό του αρμόδιου Τμήματος, τόσο το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, όσο και ο αρμόδιος Υπουργός. Στη συνέχεια, το Ελληνικό Δημόσιο πλήρωσε τους δικαιούχους, βάσει των εκάστοτε εκδιδόμενων αμετάκλητων δικαστικών αποφάσεων.

Για τη μελέτη του ιδιαίτερα ενδιαφέροντος σκεπτικού των αποφάσεων αυτών, αναφερόμαστε, **στην υπ' αριθμ. Α600/2016 απόφαση του Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου Πατρών**, που είναι μία από τις πολλές παρόμοιες σχετικές αποφάσεις.

Στις αποφάσεις αυτές (ποινικές και διοικητικές) καταγράφονται και γίνονται αποδεκτές οι πολύ σοβαρές παραλείψεις των αρμοδίων οργάνων για την πυρκαγιά στο Νομό Ηλείας το 2007, λόγω των οποίων, όπως προαναφέρθηκε, είχαμε και τότε πολλές δεκάδες θύματα.

Θα πρέπει στο σημείο αυτό ιδιαίτερα να επισημανθεί, ότι οι δικαστικά πλέον βεβαιωμένες παραλείψεις και μάλιστα αμετάκλητα, για την πυρκαγιά του 2007 στην Ηλεία, περιγράφονται λεπτομερέστατα στις εκδοθείσες αυτές δικαστικές αποφάσεις (ποινικές και αστικές) και, όπως όλα δείχνουν, οι παραλείψεις, και εν προκειμένω, είναι οι ίδιες (ίσως και περισσότερες και μεγαλύτερες) με τις παραλείψεις των αρμοδίων κατά τις επίσης φονικές και καταστροφικές φωτιές εν προκειμένω της 23-7-2018 στην Ανατολική Αττική. Σύμφωνα δε με τους ισχύοντες νόμους και τον «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗ» και τις δικαστικές αποφάσεις (ποινικές και διοικητικές), που εκδόθηκαν για την Ηλεία,

οι ευθύνες των αρμόδιων, όπως καταδικάστηκαν εντοπίζονται στις εξής πολύ σοβαρές παραλείψεις τους:

- 1. Στο ότι δεν υπήρξε ειδικό και συγκεκριμένο, για κάθε εκεί περιοχή, σχέδιο (βάσει και του «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗ») αντιμετώπισης της πυρκαγιάς από την τότε Νομαρχία και ήδη Περιφέρεια και από κάθε Δήμο, κάτι που, δυστυχώς, δεν εφαρμόστηκε και εκεί για την κατάσβεση της φωτιάς και ιδίως για τη διάσωση των ανθρώπων της περιοχής, όπως δυστυχώς και στην προκειμένη περίπτωση.**
- 2. Στο ότι, δυστυχώς, δεν είχαν καθαριστεί εγκαίρως οι δρόμοι κ.λ.π., όπως και εν προκειμένω.**
- 3. Στο ότι δεν είχαν ανοιχτεί αντιπυρικές ζώνες.**
- 4. Στο ότι δεν υπήρχαν αντιπυρικοί κρουνοί, γεμάτοι με νερό και δεν μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν και δεν χρησιμοποιήθηκαν, όπως και εδώ.**
- 5. Στο ότι την προηγούμενη ημέρα της καταστροφής η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας έστειλε στις επικίνδυνες Περιφέρειες και εν προκειμένω και στην Αττική (το 2007 στην Ηλεία), σχετικό ειδοποιητήριο έγγραφο και μάλιστα ως κατεπείγον και με σχετικούς χάρτες και το βαθμό επικινδυνότητας 4, αλλά, δυστυχώς, η ίδια Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας δεν παρακολούθησε και δεν ήλεγξε, όπως είχε υποχρέωση, την εκτέλεση της απόφασής αυτής. Τα ίδια ακριβώς συνέβησαν και στην προκειμένη περίπτωση, στην ανατολική Αττική την 22^α και 23η/7/2018 με τα ίδια τραγικά και χειρότερα αποτελέσματα.**
- 6. Στο ότι, ύστερα από τα έγγραφα αυτά, δεν ενεργοποιήθηκαν η Περιφέρεια και οι Δήμοι, με τα ειδικά γραφεία τους Πολιτικής τους Προστασίας (Περιφέρειας και Δήμων), για την αντιμετώπιση της πυρκαγιάς και για τη διάσωση των ανθρώπων, που, δυστυχώς και εδώ στην Ανατολική Αττική δεν ενεργοποιήθηκαν.**

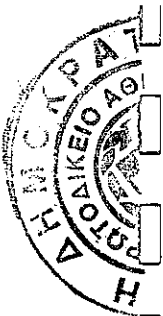

7. Στο ότι δεν συνεκλήθησαν αμέσως, τα αρμόδια Συντονιστικά Όργανα, τόσο της Περιφέρειας Αττικής (ΣΟΠΠ), όσο και των οικείων Δήμων (ΣΤΟ) και δεν ενεργοποιήθηκαν αμέσως υπό την αντίστοιχη προεδρία του Περιφερειάρχη και του οικείου Δημάρχου, κάτι που, δυστυχώς, δεν συνέβη και στην προκειμένη περίπτωση, όπως ακριβώς και στην Ηλεία, όπως αυτό και πολλά άλλα έγιναν δεκτά από τα ποινικά και τα διοικητικά δικαστήρια.

8. Στο ότι δεν ενημερώθηκαν εγκαίρως οι κάτοικοι για τις επικείμενες τότε πυρκαγιές για λόγους αυτοπροστασίας τους, όπως και εδώ.

9. Στο ότι οι αρμόδιες υπηρεσίες δεν έσπευσαν, να σώσουν τους κινδυνεύοντες κατοίκους ή αφέθηκαν να ενεργήσουν μόνοι τους, κάτω από το πανικό τους και χωρίς να γνωρίζουν, τι πρέπει να κάνουν και που και πώς να πάνε για να σωθούν. Το ίδιο ακριβώς δυστυχώς συνέβη και στην προκειμένη περίπτωση και γι' αυτό είχαμε και στην Ανατολική Αττική πολλά ανθρώπινα θύματα (100) και τεράστιες καταστροφές.

10. Στο ότι δεν υπήρξε ο απαραίτητος συντονισμός όλων των αρμοδίων οργάνων και προσώπων. Αρμόδιοι δε για τον συντονισμό αυτό είναι, σε επίπεδο Περιφέρειας, ο οικείος Περιφερειάρχης (πρώην Νομάρχης) και σε επίπεδο Δήμου ο κάθε Δήμαρχος. Πέραν αυτών των αναφερόμενων κατ' αρχάς αρμοδίων, ευθύνες έχουν και η Πυροσβεστική, η ΕΛ.ΑΣ. και η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας. Επομένως, οι ευθύνες της Περιφέρειας Αττικής είναι τεράστιες, όπως και των Δήμων Μαραθώνος και Ραφήνας και βεβαίως και της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας και της Πυροσβεστικής και της ΕΛ.ΑΣ., για την τραγικότητα της όλης κατάστασης και για το θάνατο τόσων ανθρώπων (ήδη έφτασαν στην Ανατολική Αττικής τους 100), μεταξύ των οποίων και ο άνθρωπός μας.

11. Στο ότι δεν ρυθμίστηκε σωστά η κυκλοφορία των αυτοκινήτων στις καιόμενες περιοχές και ιδίως εν προκειμένω στη Λεωφ. Μαραθώνος προς το Μάτι.

12. Δεν έγινε ενεργοποίηση όλων των αρμόδιων και ιδίως των εθελοντικών οργανώσεων και των ιδιωτών, και επίσης δεν χρησιμοποιήθηκαν όλα τα σχετικά μηχανήματα των ιδιωτών, τα οποία θα έπρεπε να είναι καταγεγραμμένα από πριν και αμέσως να προσκληθούν για την κατάσβεση, που, δυστυχώς, δεν έγινε απολύτως τίποτε απ' όλα αυτά, τα οποία ρητά προβλέπονται από τους σχετικούς νόμους.

Προφανώς, όλα τα ανωτέρω, τα οποία ρητά προβλέπονται από τους σχετικούς ως ανωτέρω νόμους και έγιναν αποδεκτά, ως παραλείψεις, από τις αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις (ποινικές και διοικητικές) για την Ηλεία το 2007, είναι ακριβώς τα ίδια με τις πολλές και ακόμη περισσότερες παραλείψεις κατά την τελευταία και υπό κρίση πυρκαγιά της Ανατολικής Αττικής. Έτσι, θα μπορούσαμε να ισχυρισθούμε, ότι υφίσταται ουσιαστικό δεδικασμένο (όχι βέβαια με την τυπική έννοια του νόμου) εν σχέσει με τις φωτιές της Ηλείας και αυτό τόσο από ποινικής, όσο και από αστικής (διοικητικής) πλευράς.

ΙΓ). ΧΡΗΜΑΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΛΟΓΩ ΨΥΧΙΚΗΣ ΟΔΥΝΗΣ:

1) Στην παρ.2 του άρθρου 5 του Συντάγματος ορίζεται ότι «Όλοι όσοι βρίσκονται στην Ελληνική Επικράτεια απολαμβάνουν την απόλυτη προστασία της ζωής, της τιμής και της ελευθερίας τους, χωρίς διάκριση εθνικότητας, φυλής, γλώσσας και θρησκευτικών ή πολιτικών πεποιθήσεων....».

Επίσης, στο άρθρο 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα (ΕιΣ.Ν.Α.Κ.) ορίζεται ότι «Για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του δημοσίου κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας που τους έχει ανατεθεί, το δημόσιο ενέχεται σε αποζημίωση, εκτός αν η πράξη ή

παράλειψη έγινε κατά παράβαση διάταξης που υπάρχει χάριν του γενικού συμφέροντος...» και στο άρθρο 106 του ίδιου νόμου ότι: «Οι διατάξεις των δύο προηγούμενων άρθρων εφαρμόζονται και για την ευθύνη των δήμων, των κοινοτήτων ή των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου από πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων που βρίσκονται στην υπηρεσία τους. Κατά την έννοια των διατάξεων αυτών, ευθύνη προς αποζημίωση γεννάται, όχι μόνο από την έκδοση μη νόμιμης εκτελεστής διοικητικής πράξης ή από τη μη νόμιμη παράλειψη έκδοσης τέτοιας πράξης, αλλά και από μη νόμιμες υλικές ενέργειες των οργάνων του Δημοσίου ή ν.π.δ.δ. ή και ΟΤΑ, ή από παραλείψεις οφειλόμενων νόμιμων υλικών ενεργειών αυτών, εφόσον οι υλικές αυτές ενέργειες ή παραλείψεις συνάπτονται με την οργάνωση και τη λειτουργία των δημόσιων υπηρεσιών ή των υπηρεσιών των ν.π.δ.δ. και ΟΤΑ και δεν συνάπτονται με την ιδιωτική διαχείριση της περιουσίας του Δημοσίου ή ν.π.δ.δ., ούτε οφείλονται σε προσωπικό πταίσμα οργάνου που ενήργησε εκτός του κύκλου των υπηρεσιακών του καθηκόντων (βλ. ΑΕΔ 5/1995 και ΣτΕ 3098/2015, 2669/2015 κ.α.). Κατά την έννοια, ομοίως, των ίδιων ως άνω διατάξεων, ευθύνη του Δημοσίου ή ν.π.δ.δ. ή των ΟΤΑ τηρούμενων και των λοιπών προϋποθέσεων του νόμου, υπάρχει όχι μόνο όταν με πράξη ή παράλειψη οργάνου των νομικών αυτών προσώπων παραβιάζεται συγκεκριμένη διάταξη του νόμου, αλλά και όταν παραλείπονται τα ιδιαίτερα καθήκοντα και υποχρεώσεις που προσιδιάζουν στη συγκεκριμένη υπηρεσία και προσδιορίζονται από την κείμενη εν γένει νομοθεσία, τα διδάγματα της κοινής πείρας και τις αρχές της καλής πίστης (βλ. ΣτΕ 877/2013 7μ. 2796/2006 7μ. 3098/2015, 149/2013 κ.α.). Ο κατά τα ανωτέρω παράνομος χαρακτήρας της ζημιογόνου πράξης, παράλειψης ή υλικής ενέργειας αρκεί για να στοιχειοθετηθεί η ευθύνη του Δημοσίου, χωρίς να απαιτείται και η διαπίστωση πταίσματος του οργάνου του (βλ. ΣτΕ 877/2013 7μ. 1413/ 2006 7μ). Περαιτέρω, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της παράνομης

πράξης ή παράλειψης ή υλικής ενέργειας ή παράλειψης υλικής ενέργειας του οργάνου και της επελθούσας ζημίας.

Αιτιώδης σύνδεσμος υπάρχει όταν, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, η πράξη ή παράλειψη είναι επαρκώς ικανή (πρόσφορη), κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων, να επιφέρει τη ζημία (βλ. ΣτΕ 877/2013 7μ., 322/2009 7 μ., 344/2008 7μ. 473/2011 κ.ά.). Προκειμένου δε να στοιχειοθετηθεί ευθύνη του Δημοσίου κ.λ.π. προς αποζημίωση κατά το άρθρο 105 του Εις.Ν.Α.Κ., πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι προϋποθέσεις που τάσσει η διάταξη αυτή (βλ. ΣτΕ 1183/2013, 322/2009, 1024/2005). Επιπροσθέτως, κατά την έννοια της αυτής ως άνω διάταξης, η υποχρέωση του Δημοσίου προς αποζημίωση αίρεται στην περίπτωση που η γενεσιουργός της ζημίας πράξη ή παράλειψη ή υλική ενέργεια ή παράλειψη υλικής ενέργειας έλαβε χώρα κατά παράβαση διάταξης, η οποία έχει θεσπισθεί αποκλειστικά χάριν του γενικού συμφέροντος, όχι όμως και στην περίπτωση που η παραβιασθείσα διάταξη αποβλέπει, παράλληλα με την προστασία του γενικού συμφέροντος, και στην προστασία δικαιώματος ή συμφέροντος των κατ' ιδίαν προσώπων (πρβλ ΣτΕ 393/2010 7μ., 571/2013, 1590/2010, 1677/2008 κ.α.). Εξάλλου, από τις γενικές αρχές που αναφέρονται στην ανωτέρα βία συνάγεται, ότι ως ανωτέρα βία θεωρείται κάθε τυχερό, αιφνίδιο και απρόβλεπτο γεγονός, το οποίο είναι αδύνατο να αποτραπεί ακόμη και με τη λήψη μέτρων άκρας επιμέλειας και σύνεσης (πρβλ ΣτΕ 1798/2005), ενώ όταν η επέλευση του ζημιογόνου αποτελέσματος οφείλεται σε γεγονός ανωτέρας βίας, αποκλείεται η ευθύνη προς αποζημίωση, εντούτοις αυτό συμβαίνει μόνο αν το ίδιο το υπόχρεο προς αποζημίωση Ελληνικό Δημόσιο ή ν.π.δ.δ. αποδείξει ότι η ζημία οφείλεται σε γεγονός ανωτέρας βίας (βλ. ΣτΕ 1324/2009) και ότι τα όργανά του, από τις παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οποίων επήλθε το ζημιογόνο γεγονός, έπραξαν ότι ήταν αντικειμενικά δυνατό προκειμένου να αποτραπεί αυτή (βλ. ΔΕφΑθ. 1337/2012, πρβλ ΣτΕ 3208/1999, Ολ. ΑΠ 1331/2002

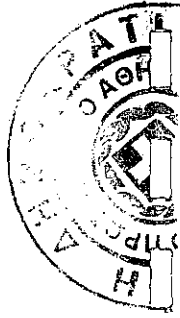

κ.α.), κάτι που σαφέστατα δεν υφίσταται στην παρούσα και υπό κρίση περίπτωση. Αυτό διότι οι προαναφερθείσες παραλείψεις των οργάνων των εναγομένων είναι κραυγαλέες και ιδιαίτερα προκλητικές. Εξάλλου, κατά τον ίδιο τρόπο κρίθηκαν δικαστικά αμετακλήτως και οι παραλείψεις στις φωτιές της Ηλείας το έτος 2007.

Ο αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ παρανομίας και ζημιογόνου γεγονότος δεν διακόπτεται απαραίτητα σε περίπτωση συμβάντος ανωτέρας βίας, διότι αναπότρεπτο φυσικό γεγονός δεν συνεπάγεται απαραίτητα και αναπόφευκτη ζημία (ΣτΕ 1800/2013, 925/2012).

Περαιτέρω, κατά την έννοια των ίδιων ως άνω διατάξεων, ανεξάρτητα από την αποζημίωση για την περιουσιακή ζημία, το δικαστήριο μπορεί, κατ' εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 932 του Α.Κ., να επιδικάσει εύλογη κατά την κρίση του χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, ή, σε περίπτωση θανάτωσης προσώπου, λόγω ψυχικής οδύνης, δηλαδή χρηματική ικανοποίηση ανάλογη με τις περιστάσεις της συγκεκριμένης περίπτωσης (βλ. ΣτΕ 1405/2013, 1019/2008, 2736/2007, 521/2006 κ.α.). Η χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης, που προβλέπεται ειδικότερα στο άρθρο 932 εδ.γ' του Α.Κ. αποσκοπεί στην ηθική παρηγορία και την ψυχική ανακούφιση των μελών της οικογένειας του θανόντος, όσο αυτό είναι δυνατόν, από τον ψυχικό πόνο και το άλγος που δοκιμάζουν κατά τον χρόνο του θανάτου του (βλ. ΣτΕ 2100/2006 7μ., 1405/2013, 3218/2009 κ.α.). Με τη διάταξη του άρθρου 932 εδ.γ' του Α.Κ. δεν ορίζεται ευθέως ο κύκλος των προσώπων, που μπορούν, να ζητήσουν χρηματική ικανοποίηση. Κατά την έννοια, όμως, της διάταξης αυτής, στην οικογένεια του θύματος περιλαμβάνονται οι εγγύτεροι και στενά συνδεδεμένοι με τον θανόντα συγγενείς, που δοκιμάσθηκαν ψυχικά από την απώλειά του και προς ανακούφιση του πόνου των οποίων στοχεύει η εν λόγω διάταξη (βλ. ΣτΕ 1405/2013, 2986/2009 και ΑΠ 207/2012 κ.α.). Για τον υπολογισμό δε του ύψους της χρηματικής ικανοποίησης λόγω ψυχικής οδύνης, το

δικαστήριο της ουσίας λαμβάνει υπόψη, μεταξύ άλλων, τις συνθήκες υπό τις οποίες επήλθε ο θάνατος και το βαθμό της ψυχικής συγκίνησης και του πόνου, που ο θάνατος αυτός προκάλεσε στο συγκεκριμένο μέλος της οικογένειας του θανόντος, αναλόγως της ηλικίας του, της προσωπικότητάς του, της κατάστασης της υγείας του και της οικογενειακής του κατάστασης κλπ (βλ. ΣτΕ 2100/2006 7μ. και ΣτΕ 1405/2013, 2273/2012, 2986/2009 και Α.Π. 71/2011), ενώ, η επιδίκαση της κατά το άρθρο 932 εδ.γ' του Α.Κ. χρηματικής ικανοποίησης στα μέλη της οικογένειας, λόγω ψυχικής οδύνης, τελεί υπό την αυτονόητη προϋπόθεση, που συνιστά πραγματικό ζήτημα, της ύπαρξης, κατ' εκτίμηση του δικαστηρίου της ουσίας, αισθημάτων αγάπης και στοργής μεταξύ του μέλους της οικογένειας και του θανόντος, όταν αυτό ήταν στη ζωή – αδιαφόρως αν συγκατοικούσαν ή διέμεναν (βλ. ΑΠ 1218/2008, 10/2011 και ΣτΕ 1405/2013, 2986/2009). Με την έννοια, πάντως, αυτή, μπορεί και οι αγχιστείες πρώτου βαθμού (πεθερός, πεθερά κλπ), να περιλαμβάνονται στην οικογένεια του θανόντος (βλ. ΣτΕ 6286/2009, πρβλ ΑΠ 1629/2007, 1735/2006 κ.α.). Εξάλλου, η αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 25 παρ.1 του Συντάγματος) επιβάλλει, κατά τη στάθμιση των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των μερών, να λαμβάνεται υπόψη η εκάστοτε αντιστοιχία μεταξύ των χρησιμοποιούμενων μέσων και του επιδιωκόμενου σκοπού. Έτσι, για τον προσδιορισμό του ποσού της χρηματικής ικανοποίησης, λόγω ψυχικής οδύνης, σε περίπτωση θανάτου, για την ψυχική ανακούφιση των μελών της οικογένειας του θανόντος, όσο τούτο είναι δυνατό, το δικαστήριο της ουσίας δεν πρέπει να υποβαθμίζει την απαξία της πράξης, επιδικάζοντας υπερβολικά χαμηλό ποσό, ούτε να καταλήγει, με ακραίες εκτιμήσεις στον υπέρμετρο πλουτισμό του ενός μέρους, γιατί αυτό υπερακοντίζει το σκοπό του νομοθέτη, που απέβλεψε στην αποκατάσταση της κοινωνικής ειρήνης που διαταράχθηκε από την παράνομη πράξη ή παράλειψη κλπ (πρβλ ΣτΕ 2559/2007, 3256/2006 κ.α., βλ. ΑΠ 6/2009 Ολ.). Τέλος, το ύψος της χρηματικής ικανοποίησης

συναρτάται, κατ' αρχήν, κατά την έννοια των αυτών διατάξεων, προς τη συγκεκριμένη κάθε φορά περιουσιακή και δημοσιονομική κατάσταση του Δημοσίου ή του ν.π.δ.δ., ούτε, όμως, το περιουσιακό και οικονομικό μέγεθος των ανωτέρω νομικών προσώπων επιδρά στον καθορισμό του ύψους αυτής (βλ. ΣτΕ 3839/2012 7μ., 1405/2013, 4988/2012, 1243 κ.α.).

Εξάλλου, στη διάταξη του άρθρου 926 του Α.Κ. ορίζεται ότι: «Αν από κοινή πράξη περισσοτέρων επήλθε ζημία ή αν για την ίδια ζημία ευθύνονται παράλληλα περισσότεροι, ενέχονται όλοι εις ολόκληρον. Το ίδιο ισχύει και αν έχουν ενεργήσει περισσότεροι συγχρόνως ή διαδοχικά και δεν μπορεί να εξακριβωθεί τίνος η πράξη επέφερε τη ζημία», στο δε άρθρο 927 του ίδιου Κώδικα ορίζεται ότι: «Εκείνος που κατά την προηγούμενη διάταξη κατέβαλε ολόκληρη την αποζημίωση έχει δικαίωμα αναγωγής κατά των λοιπών. Το δικαστήριο προσδιορίζει το μέτρο της μεταξύ τους ευθύνης ανάλογα με το βαθμό του πταίσματος καθενός. Αν δεν μπορεί να εξακριβωθεί ο βαθμός αυτός, η ζημία κατανέμεται μεταξύ όλων σε ίσα μέρη». Από το συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων του ΑΚ συνάγεται, ότι αν ευθύνονται πολλοί για αποζημίωση από αδικοπραξία, έναντι του δικαιούχου της αποζημίωσης, ενέχονται όλοι εις ολόκληρον ανεξαρτήτως του βαθμού του πταίσματος κάθε υποχρέου. Ο προσδιορισμός του βαθμού αυτού και του μέτρου της μεταξύ των υποχρέων ευθύνης μπορεί να γίνει στη δίκη επί της αναγωγής κατά των λοιπών υποχρέων αυτού που κατέβαλε ολόκληρη την αποζημίωση αλλά ο προσδιορισμός αυτός δεν έχει καμία σημασία για την απαίτηση του δικαιούχου της αποζημίωσης, ο οποίος μπορεί να ζητήσει ολόκληρη την αποζημίωση και από αυτόν, ο οποίος ευθύνεται στο μικρότερο βαθμό, και ο οποίος δεν μπορεί να ζητήσει, στη δίκη επί της αγωγής του δικαιούχου, να προσδιορισθεί ο βαθμός του πταίσματος του, γιατί ο προσδιορισμός αυτός δεν ασκεί επιρροή στην έκβαση της δίκης (βλ. ΣτΕ 1183/2013 και ΑΠ 1417/1987, πρβλ ΑΠ 33/1979).

2). Αδιαμφισβήτητα, η μόνη ενεργός αιτία, που αιτιωδώς προκάλεσε το επίδικο ζημιογόνο αποτέλεσμα του τραγικού θανάτου του ανθρώπου μας, είναι οι προαναφερθείσες πολύ σοβαρές και εγκληματικές παραλείψεις των οργάνων των εναγομένων. Το δικαστήριο Σας, κατά την επιμέτρηση του ύψους της χρηματικής ικανοποίησης, λόγω της ψυχικής οδύνης, σε καθένα από εμάς, είναι αναγκαίο να λάβει υπόψη Του, όπως παγίως γίνεται νομολογιακά δεκτό, τα εξής ιδιαίτερα τραγικά περιστατικά της παρούσας υπόθεσης:

- Το ότι προσβλήθηκε από την παράνομη συμπεριφορά των οργάνων του Δημοσίου (Γενική Γραμματεία Πολ. Προστασίας, Πυροσβεστική και Αστυνομία), της Περιφέρειας Αττικής και του Δήμου Μαραθώνος, το ύψιστο αγαθό της ζωής, το οποίο προστατεύεται απόλυτα, ιδίως λόγω του ανέκκλητου της απώλειας του, από το ίδιο το Σύνταγμα και τους νόμους του Κράτους μας, αλλά και από πολλά Διεθνή Κείμενα, όπως η ΕΣΔΑ και άλλα. Στα νομοθετικά μέτρα, που το Κράτος λαμβάνει, βάσει της πιο πάνω συνταγματικής διάταξης, δεν περιλαμβάνονται μόνο οι διατάξεις του ΠΚ, που υπάγονται στο 15^ο Κεφάλαιο, δηλ. το Κεφάλαιο των εγκλημάτων κατά της ζωής, αλλά και σε πολλές διατάξεις του Αστικού και Διοικητικού Δικαίου, μεταξύ των οποίων, οι ως άνω μνημονευθείσες, που αφορούν την πολιτική προστασία και την προστασία της ζωής των πολιτών, σε περίπτωση καταστροφών, όπως είναι οι δασικές πυρκαγιές. Στα διοικητικά μέτρα, αδιαμφισβήτητα υπάγεται και κάθε μέτρο που θεσπίζεται, αλλά και εκ των πραγμάτων είναι αναγκαίο να ληφθεί από τα αρμόδια όργανα του Κράτους, για την σωτηρία της διακινδυνευόμενης ζωής. Στην τελευταία περίπτωση, οι διοικητικές παραλείψεις, όπως αυτές αναλυτικά παρατίθενται ανωτέρω, και που συνιστούν παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας,

θεμελιώνουν, όχι μόνο ποινική ευθύνη των υπευθύνων, αλλά και αστική ευθύνη του Κράτους (Π.Δ. Δαγτόγλου, *Συνταγματικό Δίκαιο, Ατομικά Δικαιώματα*, Εκδ. Αντ Ν. Σάκκουλα, Αθήνα- Κομοτηνή 1991, σελ. 168).

- Το ότι οι συνθήκες, που βρήκε τραγικό θάνατο ο άνθρωπος μας (όπως και οι άλλοι) είναι πρωτόγνωρες, δραματικές, φρικιαστικές και απερίγραπτες. Συνθήκες, που συγκίνησαν και συγκλόνησαν όλη την ανθρωπότητα.
- Το ότι τα άτυχα θύματα βρέθηκαν εντελώς ανυπεράσπιστα στο έλεος της φονικής πυρκαγιάς, χωρίς καμία απολύτως δυνατότητα αντίδρασης ή αυτοπροστασίας. Ο μηχανισμός δε της Πολιτικής Προστασίας του Κράτους, ενώ είχε σαφή και θεσμοθετημένη υποχρέωση, να διασώσει όλους τους εκεί πολίτες, όπως και το δικό μας πολυαγαπημένο πρόσωπο, με το δεδομένο, ότι ο τελευταίος, όπως και όλα τα εκεί θύματα, δεν μπορούσαν να πράξουν τίποτα απολύτως για να σωθούν, εν τούτοις ο Κρατικός Μηχανισμός και των ΟΤΑ, όπως εξειδικεύεται ανωτέρω, επέδειξε μία άνευ προηγουμένου ανικανότητα, να προστατεύσει τους δοκιμαζόμενους πολίτες του.
- Το ότι στο ίδιο επίδικο συμβάν, εντός ελάχιστου χρόνου, χάθηκαν 100 άνθρωποι, μεταξύ των οποίων και ο άνθρωπός μας. Ιδίως για την πρώτη εξ' ημών, Βασιλική Κατσαργύρη, χάθηκε ο άνθρωπός μου και η ζωή μου στερείται πλέον πια κάθε νοήματος και κάθε ελπίδας. Ιδίως, δε από την στιγμή που τα παιδιά μου απουσιάζουν για σπουδές και εργασία μόνιμα στο εξωτερικό. Το ίδιο ασφαλώς ισχύει για τους υπόλοιπους από εμάς ενάγοντες, οι οποίοι είχαμε ιδιαίτερη αγάπη και στενούς δεσμούς με το αδικοχαμένο προσφιλές μας πρόσωπο, ήτοι τον

πατέρα, αδελφό και πεθερό μας. Ο αδικοχαμένος δε σύζυγος, πατέρας, αδελφός μας κλπ. ήταν ένας ιδιαίτερα δραστήριος άνθρωπος, γεμάτος ενέργεια, που σκόρπιζε παντού αγάπη και καλοσύνη. Το κενό που άφησε πίσω του ο άνθρωπός μας κι ο βαρύς πόνος δεν είναι ποτέ δυνατόν, όχι μόνο να ιαθεί, αλλά έστω να μετριαστεί. Θα μας ακολουθεί, σε όλη μας τη ζωή και θα ζούμε, μέχρι θανάτου μας απαρηγόρητοι, τεθλιμμένοι και βασανισμένοι.

- **Ο φρικτός τρόπος θανάτου του λατρεμένου μας συζύγου, πατέρα, αδελφού και πενθερού** είναι κάτι που επίσης δεν μπορούμε και δεν πρόκειται να ξεπεράσουμε ποτέ. **Η σκέψη ότι εναγωνίως ο σύζυγός, πατέρας, αδελφός μας και πενθερός μας έτρεχε, για να σωθεί, με την απειλή του θανάτου ζωγραφισμένη στο πρόσωπό του, και οι τρομακτικές και φονικές φλόγες τον κυνηγούσαν στην κυριολεξία, χωρίς η βοήθεια να έρχεται από πουθενά, είναι μία τρομακτικότητα και ασύλληπτη σκηνή, που ακόμα κι ως σενάριο κινηματογραφικής ταινίας σοκάρει.** Πολύ περισσότερο, όταν το σενάριο αυτό πραγματώθηκε στην πιο τραγική του διάσταση στις 23.07.2018, **όταν πριν από 2-3 ημέρες έγινε ο γάμος της μονάκριβης κόρης του** και, τόσο η κόρη, όσο και ο σύζυγός της, όπως και οι άλλοι συγγενείς και φίλοι ήλθαν από το Εξωτερικό ή και από άλλα μέρη της Ελλάδος στην Αθήνα για το γάμο της κόρης του. Είναι πράγματι πολύ θλιβερό και ασύλληπτο, ακριβώς ολίγες ημέρες από αυτά, ήλθε ο τραγικός θάνατος του πολυαγαπημένου μας ανθρώπου. Και η βαθιά οδύνη γίνεται απορία και αγανάκτηση, όταν αναρωτιέται κανείς, πως είναι δυνατόν οι υπεύθυνοι και αρμόδιοι να μην κάνουν ό,τι και όσα είχαν, από το νόμο και εκ καθήκοντος, επιτακτική υποχρέωση.

3). Όπως προαναφέρθηκε, το ύψος που θα πρέπει να επιδικάζεται για κάθε δικαιούχο, όπως και εν προκειμένω, για χρηματική ικανοποίηση, λόγω ψυχικής οδύνης, προσδιορίζεται, τόσο από τις προϋποθέσεις και τους όρους που διαλαμβάνει η διάταξη του άρθρου 932 Α.Κ., όσο και από την πάγια νομολογία και την αρχή της αναλογικότητας. Η χρηματική δε ικανοποίηση, λόγω ψυχικής οδύνης έχει ως αιτιολογία τον ψυχικό πόνο που δοκιμάζουν οι στενά συνδεδεμένοι με το θανόντα και οι πλησιέστεροι συγγενείς του (Εφ. Θεσ. 1843/1983 Ελ. Δικ. 25 σελ.196, Εφ. Αθ. 8973/1986 ΝοΒ 25 σελ.547).

Όπως δε προαναφέρθηκε, το κάθε φορά επιδικαζόμενο χρηματικό ποσό δεν θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα και υπερβολικά χαμηλό, ώστε να υποβαθμίζει την αξία της ζωής και την αγάπη των δικαιούχων προς το θανόντα, αλλά ούτε να καταλήγει σε ακραίες εκτιμήσεις και να καταλήγει σε αδικαιολόγητο και υπέρμετρο πλουτισμό.

Εκτός, όμως, από την ως άνω διάταξη νόμου (άρθρ. 932 Α.Κ.) για τον προσδιορισμό του ύψους της αποζημίωσης για χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και η διάταξη του άρθρ. 25 του Συντάγματος περί αναλογικότητας των δικαστικών αποφάσεων.

Υπάρχουν, πράγματι, πολλές αποφάσεις αστικών δικαστηρίων για την ίδια αιτία, που επιδίκασαν χρηματικά ποσά ιδιαίτερα υψηλά, που εγγίζουν τα δια της παρούσης αγωγής μας αιτούμενα. Ιδίως δε υπάρχουν αποφάσεις για τα θύματα στις φωτιές Ηλείας του 2007, που με τις ίδιες προϋποθέσεις, επιδίκασαν ποσά, επίσης ίδια με την δια της παρούσης αγωγής μας αιτούμενα.

Όλες, όμως, τις αποφάσεις, αυτές θα τις προσκομίσουμε, μετ' επικλήσεως, κατά την εκδίκαση της παρούσης αγωγής μας στο Δικαστήριο9 Σας.

4) Έτσι, το δικαστήριό Σας, αφού ληφθούν υπόψη τα ανωτέρω, αλλά και η βαρύτητα της αδικοπρακτικής συμπεριφοράς των οργάνων του Ελληνικού Δημοσίου (Γ. Γ. Πολ. Προστασίας, Αστυνομίας και Πυροσβεστικής), της Περιφέρειας Αττικής και του Δήμου Μαραθώνος, όπως και το επελθόν ζημιογόνο αποτέλεσμα, καθώς και οι πρωτοφανείς, τραγικές και βασανιστικές συνθήκες, κάτω από τις οποίες αυτό επήλθε, το μη δυνάμενο να επιμετρηθεί μέγεθος του ψυχικού πόνου, που δοκιμάσαμε καθένας από εμάς τους ενάγοντες, η από μέρους των οργάνων των εναγομένων επιδειχθείσα βαρύτατη και εγκληματική αμέλεια, που σαφώς συνιστά και ενδεχόμενο δόλο, οι δυσβάσταχτες για μας τραγικές συνέπειες της εν γένει ζημιογόνου συμπεριφοράς των οργάνων τους, το ότι οι εναγόμενοι, δια των υπευθύνων, έως σήμερα δεν έπραξαν το παραμικρό για να άρουν τις δυσμενέστατες συνέπειες των παράνομων πράξεων και των παραλείψεων τους, η απουσία κάθε μορφής συντρέχοντος πταίσματος από την πλευρά του θύματος (ανθρώπου μας), η οικονομική και κοινωνική κατάσταση των μερών, καθώς και οι υπόλοιποι παράγοντες επιμέτρησης, η χρηματική ικανοποίηση που θα πρέπει να μας επιδικαστεί στον καθένα μας, λόγω της ψυχικής μας οδύνης, ανέρχεται στα εξής ποσά:

1. Για την πρώτη εξ' ημών, _____ (πρώτη ενάγουσα), που είμαι σήμερα 60 ετών, για το σύζυγό μου και τραγικό θύμα, _____ που ήταν 70 ετών, και που κάηκε ζωντανός, ποσό 400.045,00 €.
2. Για τη δεύτερη εξ ημών κόρη του θύματος _____ (δεύτερη ενάγουσα), που είμαι σήμερα 34 ετών για τον βιολογικό πατέρα μου, _____ που ήταν 70 ετών, και που κάηκε ζωντανός, ποσό 400.045,00 €.
3. Για την τρίτη εξ ημών, Θεοδώρα Ρέλλια (τρίτη ενάγουσα) που είμαι σήμερα 67 ετών, αδελφή του θύματος για τον αδελφό

μου, _____, που ήταν 70 ετών και που κήκε ζωντανός, ποσό 150.045,00 €.

4. Για την τέταρτη εξ ημών _____ (τέταρτη ενάγουσα) που είμαι σήμερα 65 ετών, για τον αδελφό μου, _____, που ήταν 70 ετών και που κήκε ζωντανός, ποσό 150.045,00 €.

5. Για τον πέμπτο εξ ημών _____ (πέμπτο ενάγοντα), που είμαι σήμερα 63 ετών, για τον αδελφό μου, _____, που ήταν 70 ετών και που κήκε ζωντανός, ποσό 150.045,00 €.

6. Για τον έκτο εξ ημών, _____ (έκτο ενάγοντα) που είμαι σήμερα 60 ετών, για τον αδελφό μου, _____, που ήταν 70 ετών και που κήκε ζωντανός, ποσό 150.045,00 €.

7. Για τον έβδομο εξ ημών, _____ (έβδομο ενάγοντα): που είμαι σήμερα 34 ετών, γαμβρός του θύματος για τον πενθερό του από κόρη, _____, που ήταν 70 ετών και που κήκε ζωντανός, ποσό 50.045,00 €.

Συνολικά για όλους τους ενάγοντες, ποσό: 1.450.315,00 €, και αυτό νομιμοτόκως από την επίδοση της παρούσης αγωγής μας και για κάθε ενάγοντα. Από το ποσό, όμως, αυτό, αφαιρείται από κάθε ενάγοντα το ποσό των 45 € και συνολικά 315 €, με την επιφύλαξη, να δηλώσει ο κάθε ενάγων παράσταση πολιτικής αγωγής για το ποσό των 45 € στην ποινική διαδικασία της υπόθεσης. Εκτός εάν δηλώσει παράσταση πολιτικής αγωγής προς υποστήριξη της κατηγορίας.

ΕΠΕΙΔΗ, καθ' ύλη και κατά τόπο αρμόδιο για την εκδίκαση της παρούσας αγωγής είναι το δικαστήριο Σας.

ΕΠΕΙΔΗ, η παρούσα ένδικη αγωγή μας είναι νόμιμη, βάσιμη και αληθινή.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Και με τη ρητή επιφύλαξη παντός άλλου νομίμου δικαιώματος μας
ΖΗΤΟΥΜΕ

I. Να γίνει δεκτή στο σύνολο της η παρούσα αγωγή μας.

II. Να καταδικαστούν οι εναγόμενοι, ήτοι: 1) Το αντίδικο Ελληνικό Δημόσιο (για τα όργανα του, ήτοι της Γ.Γ.Πολ. Προστασίας, της Πυροσβεστικής, της Αστυνομίας κ.λ.π.), 2) Η Περιφέρεια Αττικής και 3) Ο Δήμος Μαραθώνος, να μας καταβάλουν για την στο ιστορικό της παρούσης μας αιτία και, ο καθένας εις ολόκληρον, νομιμοτόκως, από την επίδοση της παρούσας αγωγής μας μέχρι την ολοσχερή εξόφληση, τα εξής χρηματικά ποσά:

α). Για την πρώτη εξ' ημών, _____, (πρώτη ενάγουσα) σύζυγο του θύματος, ποσό 400.000,00 €.

β) Για τη δεύτερη εξ ημών _____ (δεύτερη ενάγουσα) κόρη του θύματος, ποσό 400.000,00 €.

γ) Για την τρίτη εξ ημών, _____ (τρίτη ενάγουσα), αδελφή του θύματος, ποσό 150.000 €

δ) Για την τέταρτη εξ ημών _____ (τέταρτη ενάγουσα), αδελφή του θύματος, ποσό 150.000 €.

ε) Για τον πέμπτο εξ ημών _____ (πέμπτο ενάγοντα), αδελφού του θύματος, ποσό 150.000 €.

στ) Για τον έκτο εξ ημών (έκτο ενάγοντα), αδελφότου θύματος, ποσό 150.000 €.

ζ) Για τον έβδομο εξ ημών (έβδομο ενάγοντα), γαμβρό του του θύματος, ποσό 50.000 €.

Και συνολικά για όλους τους ενάγοντες, το ποσό των 1.450.000 €.

III. Να καταδικαστούν οι αντίδικοι μας στην εν γένει δικαστική μας δαπάνη.

Αθήνα, 28/12/2018

Οι ενάγοντες

Ο πληρεξούσιος Δικηγόρος

1.

Αντώνιος Γρ. Φούσας

2.

Κ. Σαργύρη

Δικηγόρος Αθηνών

3.

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΓΡ. ΦΟΥΣΑΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ
 (Α.Φ.Μ. 996986470 - Α.Μ./Δ.Σ.Α. 80621)
 Ασκληπείου 6-8, Αθήνα Τ.Κ. 106 89
 Τηλ. 210 3633310-311-312, Fax: 210 3637894
 e-mail: fousasan@otenet.gr

4.

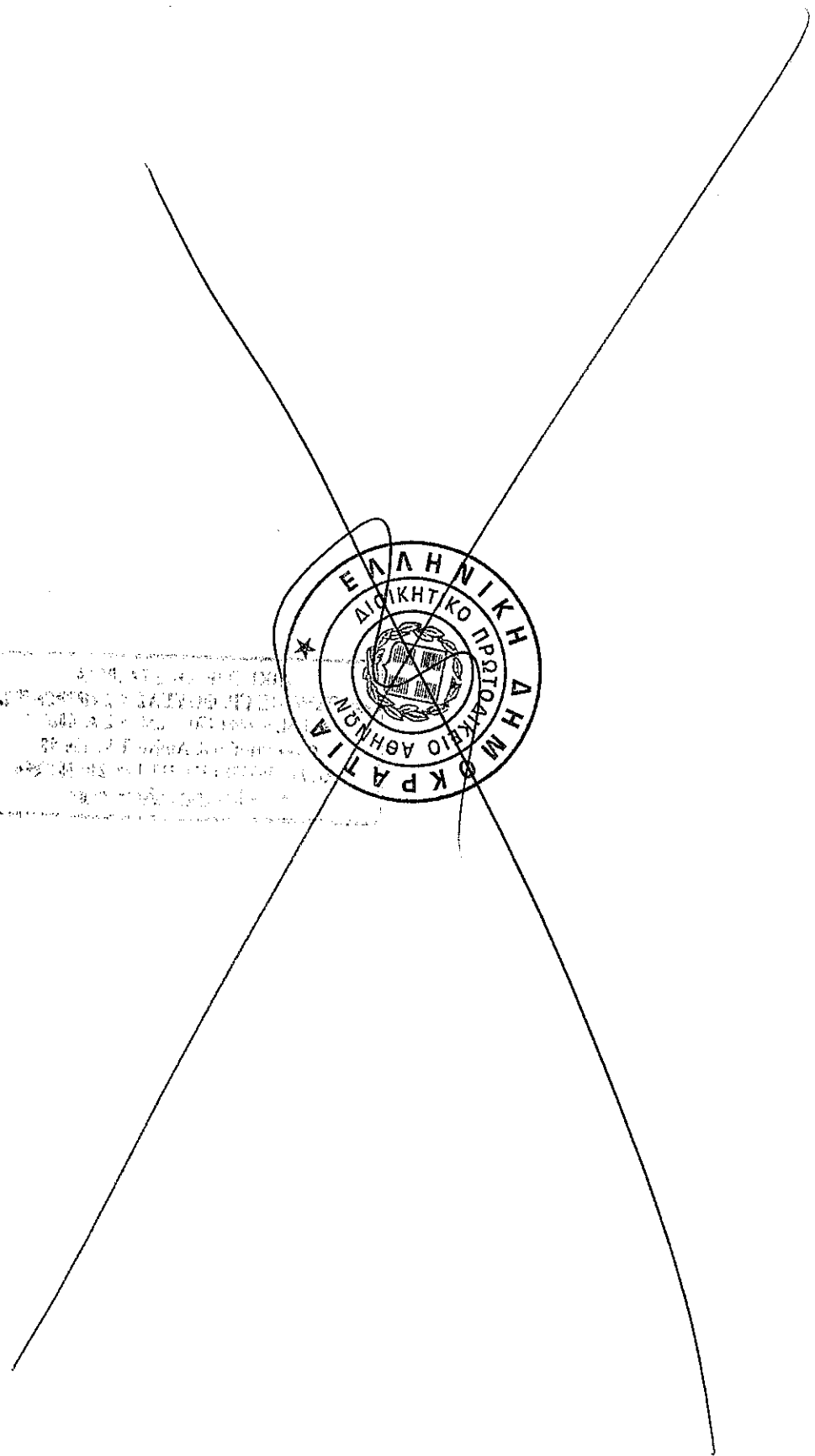
5.

6.

7.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ
ΛΟΓΟΤΥΠΟΣ

ΠΡΑΞΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ

Αριθμός Εισαγωγής : ΑΓ15/3-1-2019

Κωδικός WEB : 1069681787

Σήμερα την 3/1/2019 ημέρα Πέμπτη και ώρα 11:48 εμφανίστηκε στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών, ο/η ΦΟΥΣΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ και κατέθεσε το παραπάνω δικόγραφο το οποίο παρέλαβε ο / η δικαστικός υπάλληλος Κατσούλα Ιωάννα. Επίσης κατέθεσε παράβολο ( ) συνολικού ποσού 0 € (άρθρο 277 παρ. 2 και 4 ΚΔΔ).

Ο / Η Καταθέσας
ΦΟΥΣΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο Παραλήπτης
Κατσούλα Ιωάννα

